

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΥ ΕΙΡΗΝΗ

ΣΓΟΥΡΟΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ

κα. ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ ΝΙΚΗ

ΠΑΤΡΑ 2014

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μία ροπή των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς αναμόρφωση του εταιρικού τους δικαίου. Σκοπός είναι η εξυπηρέτηση και ανάπτυξη της μικρομεσαίας επιχείρησης μέσω ρυθμίσεων και νομοθετημάτων που διακρίνονται από ευελιξία, απλότητα, πρακτικότητα και χαμηλό κόστος, έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες του σύγχρονου επιχειρηματία και να προάγουν ένα περισσότερο ανοικτό και προσβιβάσιμο επιχειρηματικό περιβάλλον. Ως γνωστόν, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν τη “ραχοκοκαλιά” της ευρωπαϊκής οικονομίας, οι οποίες σε ποσοστό ανέρχονται στο 99% ενώ οι πόροι που απασχολούνται ξεπερνούν το 70% της ιδιωτικής απασχόλησης.

Στις 25 Ιουνίου 2008, δημοσιεύθηκε η Πρόταση Κανονισμού του Συμβουλίου περί Καταστατικού της «Ευρωπαϊκής Ιδιωτικής Εταιρίας» (Societas Privata Europaea, SPE) από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Το πεδίο ισχύς συμπεριλάμβανε τα 27 κράτη μέλη και αφορούσε τη δημιουργία μίας νέας εταιρικής μορφής. Στόχος της πρωτοβουλίας είναι η δημιουργία ενός ενιαίου ευέλικτου καθεστώτος εταιρικού δικαίου, βασισμένο σε κοινές αρχές και γνωστό σε όλη την επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έτσι ώστε να προσαρμόζεται στις ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Ήδη αρκετές ευρωπαϊκές χώρες όπως η Αγγλία, η Γερμανία, η Γαλλία και η Ολλανδία εισήγαγαν στο εταιρικό τους δίκαιο μορφές εταιριών που έχουν τα χαρακτηριστικά της SPE.¹

Στη χώρα μας αρκετά νομοθετήματα στοχεύουν στη μεταρρύθμιση του εταιρικού δικαίου και γενικότερα της επιχειρηματικότητας. Τρανταχτά παραδείγματα αποτελούν ο ν.3604/2007, με τον οποίο εκσυγχρονίστηκε σε σημαντικό βαθμό το δίκαιο της Ανώνυμης Εταιρίας, και ο ν.3853/2010, ο οποίος αφορούσε την απλοποίηση της σύστασης εταιριών. Ένα από τα πιο πρόσφατα νομοθετήματα είναι ο ν.4072/2012 «Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος – Νέα εταιρική μορφή – Σήματα – Μεσίτες ακινήτων – Ρύθμιση θεμάτων ναυτιλίας, λιμένων και αλιείας και άλλες διατάξεις» που δημοσιεύθηκε στις 11 Απριλίου 2012 (ΦΕΚ 86Α). Με το 2^ο μέρος του νόμου εισήχθη στο ελληνικό εταιρικό δίκαιο μία νέα εταιρική μορφή, η «Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία»², βάσει των προτύπων της Ευρωπαϊκής Ιδιωτικής Εταιρίας, ενώ με το 7^ο μέρος του ίδιου νόμου αναμορφώθηκε το δίκαιο των προσωπικών εταιριών, το οποίο ίσχυε αναλλοίωτο εκ της συστάσεως του ελληνικού κράτους. Τέλος, με το ν.4155/2013 «Εθνικό σύστημα ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων και άλλες διατάξεις», ο οποίος δημοσιεύθηκε στις 29 Μαΐου 2013, επήλθαν ορισμένες τροποποιήσεις στο ν.4072/2012 και συγκεκριμένα στα

¹Πρόκειται για την αγγλική Limited company (Ltd), τη γερμανική Gesellschaft mit beschränkter Haftung (GmbH), τη γαλλική Société à responsabilité limitée (SARL) και την ολλανδική Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (BV)

²Στο εξής θα την αναφέρουμε ως ΙΚΕ

θέματα που αφορούν τη μετατροπή της ΙΚΕ, ενώ καθορίστηκε ότι το εταιρικό της κεφάλαιο μπορεί να είναι και μηδενικό.³

³Ν. Ρόκας, Οι ρυθμίσεις του ν.4072/2012 εντασσόμενες στην εξέλιξη του όλου εταιρικού δικαίου, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 1-5

Σ. Παγώνη, Η Ελληνική «Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία» και η «Societas Privata Europaea» στην «υπηρεσία» των μικρομεσαίων επιχειρήσεων: Εγκατάσταση εταιριών και εφαρμοστέο δίκαιο, ΤΕΙ Λάρισας, 2012, 276-277

Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου περί του καταστατικού της ευρωπαϊκής ιδιωτικής εταιρίας (SPE) - Συνοπτική παρουσίαση της εκτίμησης επιπτώσεων

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται με το νέο εταιρικό μάρφωμα, την ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία, που εισήχθη με το ν.4072/2012 στην ελληνική πραγματικότητα. Στόχος της εργασίας είναι η ανάδειξη των χαρακτηριστικών εκείνων για τα οποία θεωρείται ότι η ΙΚΕ είναι ο κατάλληλος εταιρικός τύπος για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Στα παρακάτω κεφάλαια παραθέτουμε εκτενή ανάλυση στα θέματα που αφορούν την ίδρυση της εταιρίας, τη διαχείριση και την εκπροσώπηση της, τους συμμετέχοντες εταίρους, τις νέες έννοιες των εξωκεφαλαιακών και εγγυητικών εισφορών και τη ρύθμιση του ελάχιστου κεφαλαίου, καθώς και τις διατάξεις για τη λύση, τη μετατροπή και συγχώνευση και τις οικονομικές καταστάσεις που εκδίδει. Στο τελευταίο κεφάλαιο παρατίθεται μία συγκριτική απεικόνιση με τους ήδη υπάρχοντες εταιρικούς τύπους. Επίσης, παρουσιάζονται οι τροποποιήσεις του ν.4072/2012 που επήλθαν με το ν.4155/2013.

PREVIEW

The project below is about a new form of company, which is called Private Company and was introduced in Greek economy based on the law 4072/2012. The important task of this project is the enhancement of its features and their importance for the small businesses. The next chapters present clearly the company foundation, its administration and representation, the company capital and the company contributions as well. Financial statements, the resolution of the firm and its conversion or the merger of companies are also concerned. The last chapter presents the comparison and contrast of P.C. among the other forms of company and the modifications of the law 4042/2012 to 4155/2013 as well.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	σελ. 3
Περίληψη	σελ. 5
Εισαγωγή	σελ. 11

Κεφάλαιο 1 Γενικές διατάξεις

1.1	Γενικά χαρακτηριστικά	σελ. 14
1.2	Επωνυμία	σελ. 15
1.3	Έδρα	σελ. 15
1.4	Εταιρική διαφάνεια	σελ. 16
1.5	Επίλυση διαφορών	σελ. 17
1.6	Μορφές ΙΚΕ	σελ. 18
1.7	Ευθύνη εταιρίας	σελ. 19

Κεφάλαιο 2 Ίδρυση

2.1	Ίδρυτική πράξη	σελ. 20
2.2	Καταστατικό και διαδικασία σύστασης	σελ. 20
2.3	Κόστος σύστασης	σελ. 23
2.4	Κήρυξη ακυρότητας	σελ. 24
2.5	Ευθύνη των ιδρυτών	σελ. 26

Κεφάλαιο 3 Διαχείριση και εκπροσώπηση

3.1	Όργανα διοίκησης της ΙΚΕ	σελ. 27
3.2	Τρόποι διαχείρισης και εκπροσώπησης	σελ. 27
3.3	Ποιος διορίζεται διαχειριστής	σελ. 28
3.4	Ανάκληση, έλλειψη και παραίτηση του διαχειριστή	σελ. 29

3.5	Δημοσιότητα της διαχείρισης και εκπροσώπησης	σελ. 31
3.6	Εξουσίες και αμοιβή του διαχειριστή	σελ. 31
3.7	Υποχρεώσεις του διαχειριστή	σελ. 33
3.8	Ευθύνη του διαχειριστή	σελ. 36

Κεφάλαιο 4 Συνέλευση, αποφάσεις και σχέσεις των εταίρων

4.1	Αρμοδιότητα των εταίρων	σελ. 38
4.2	Συνέλευση-Σώμα των εταίρων	σελ. 38
4.3	Συμμετοχή και λήψη αποφάσεων	σελ. 40
4.4	Ελαττωματικότητα των αποφάσεων	σελ. 42
4.5	Σχέσεις των εταίρων με την εταιρία και τους άλλους εταίρους	σελ. 44

Κεφάλαιο 5 Κεφάλαιο, εισφορές και εταιρικά μερίδια

5.1	Το εταιρικό κεφάλαιο	σελ. 48
5.2	Αύξηση κεφαλαίου	σελ. 49
5.3	Μορφές αύξησης του κεφαλαίου	σελ. 51
5.4	Καταβολή της αύξησης κεφαλαίων	σελ. 52
5.5	Μείωση κεφαλαίου	σελ. 53
5.6	Έξοδος εταίρου	σελ. 54
5.7	Μερική έξοδος εταίρου	σελ. 55
5.8	Αποκλεισμός εταίρου	σελ. 55
5.9	Είδη εισφορών	σελ. 56
5.9.1	Κεφαλαιακές εισφορές	σελ. 56
5.9.2	Εξωκεφαλαιακές εισφορές	σελ. 58
5.9.3	Εγγυητικές εισφορές	σελ. 61
5.10	Εταιρικά μερίδια	σελ. 68
5.11	Μεταβίβαση εν ζωή	σελ. 68
5.12	Μεταβίβαση ως αιτία θανάτου	σελ. 71

5.13	Ίδια μερίδια	σελ. 73
------	--------------	---------

Κεφάλαιο 6 Λύση και εκκαθάριση

6.1	Λόγοι λύσης	σελ. 74
6.2	Εταιρία σε κατάσταση επαπειλούμενης αδυναμίας εκπλήρωσης	σελ. 76
6.3	Εκκαθάριση και εκκαθαριστής	σελ. 76
6.4	Διαδικασία εκκαθάρισης	σελ. 78
6.5	Περάτωση ΙΚΕ	σελ. 81
6.6	Αναβίωση ΙΚΕ	σελ. 82

Κεφάλαιο 7 Μετατροπή-Συγχώνευση

7.1	Μετατροπή ΙΚΕ σε άλλη εταιρική μορφή	σελ. 83
7.2	Μετατροπή άλλης εταιρικής μορφής σε ΙΚΕ	σελ. 84
7.3	Μεταβατική διάταξη μετατροπής υφιστάμενων ΕΠΕ σε ΙΚΕ	σελ. 85
7.4	Συγχώνευση ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιριών	σελ. 86
7.5	Σχέδιο συγχώνευσης	σελ. 86
7.6	Εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων	σελ. 87
7.7	Προστασία των δανειστών	σελ. 88
7.8	Έγκριση από τους εταίρους και αποτελέσματα της συγχώνευσης	σελ. 89
7.9	Ελαττωματικότητα της συγχώνευσης	σελ. 90

Κεφάλαιο 8 Οικονομικές καταστάσεις, έλεγχος και λογιστική μεταχείριση

8.1	Οικονομικές καταστάσεις	σελ. 93
8.2	Έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων και ελεγκτές	σελ. 94
8.3	Έγκριση των οικονομικών καταστάσεων από τους εταίρους	σελ. 94
8.4	Φορολογία και ασφάλιση των μελών	σελ. 96
8.5	Λογιστική μεταχείριση	σελ. 97

Κεφάλαιο 9 Σύγκριση με άλλους εταιρικούς τύπους

9.1	IKE vs ΕΠΕ	σελ. 108
9.2	IKE vs Προσωπικές εταιρίες	σελ. 108
9.3	IKE vs ΑΕ	σελ. 109
	Τελικά συμπεράσματα	σελ. 110
	Βιβλιογραφία	σελ. 112

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το εταιρικό δίκαιο της Ελλάδας, αλλά και των περισσότερων ευρωπαϊκών χωρών, αποτελείται από δύο βασικούς τύπους εταιριών, τις εταιρίες απεριόριστης ευθύνης, ή όπως είναι γνωστές ως προσωπικές, και τις εταιρίες απεριόριστης ευθύνης ή κεφαλαιουχικές εταιρίες.

Προσωπικές

Στις προσωπικές εταιρίες το πρόσωπο κάθε συγκεκριμένου εταίρου είναι ουσιώδες στοιχείο για τη λειτουργία της εταιρίας. Ο εταιρικός σκοπός δεν επιτυγχάνεται μόνο με τη συγκέντρωση κεφαλαίων, η οποία μάλιστα ούτε εννοιολογικά, ούτε εκ των πραγμάτων είναι πάντα αναγκαία - αλλά με τη διαρκή σύμπραξη όλων των εταίρων. Ο ενοχικός δεσμός, που συνδέει τους εταίρους έχει προσωποπαγή χαρακτήρα. Γι' αυτό ο θάνατος, η πτώχευση ή η απαγόρευση ενός από τους εταίρους επιφέρει τη λύση της εταιρίας, ενώ η έξοδος ή η είσοδος εταίρου δεν είναι δυνατή χωρίς τη συναίνεση όλων. Για τις υποχρεώσεις της εταιρίας δεν είναι υπέγγυος μόνο η εταιρική περιουσία αλλά ευθύνονται και οι εταίροι με την ατομική τους περιουσία. Ως προς τα εταιρικά δικαιώματα και τις εταιρικές υποχρεώσεις ισχύει η αρχή της ισότητας των εταίρων, η οποία σημαίνει ότι όλοι οι εταίροι έχουν τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις, ανεξάρτητα από το ύψος της εισφοράς τους. Η σχέση συνεργασίας και εμπιστοσύνης, την οποία προϋποθέτει η λειτουργία της εταιρίας, δημιουργεί υποχρέωση πίστεως των εταίρων στις μεταξύ τους σχέσεις. Από τα ανωτέρω γίνεται φανερό ότι στις προσωπικές εταιρίες, ολιγομελείς στην τυπική τους μορφή και με κλειστό αριθμό εταίρων, αρμόζει η δομή της εταιρίας του ΑΚ και όχι του σωματείου.

Κεφαλαιουχικές

Σε αντίθεση με τις προσωπικές, ουσιώδες στοιχείο για την ίδρυση της κεφαλαιουχικής εταιρίας είναι η συγκέντρωση κεφαλαίων. Το πρόσωπο των εταίρων είναι αδιάφορο για την υπόσταση της εταιρίας. Γι αυτό η μεταβίβαση της εταιρικής ιδιότητας είναι ελεύθερη, ενώ ο θάνατος, η πτώχευση και η απαγόρευση των εταίρων δεν επηρεάζουν την εταιρία. Οι εταίροι δεν έχουν ούτε δικαίωμα, ούτε υποχρέωση προς εταιρική συνεργασία, με τη διοίκηση δε της εταιρίας είναι επιφορτισμένα ειδικά όργανα διοικήσεως, τα μέλη των οποίων δεν είναι ανάγκη να έχουν την εταιρική ιδιότητα. Οι εταίροι εκφράζουν τη βούλησή τους μόνο στη συνέλευση, οι αποφάσεις της οποίας λαμβάνονται με (κεφαλαιουχική) πλειοψηφία. Για τα εταιρικά χρέη ευθύνεται μόνο η εταιρία, όχι οι εταίροι, ενώ η έκταση των εταιρικών δικαιωμάτων εξαρτάται από το ύψος της εισφοράς. Επειδή λείπουν προσωπικές σχέσεις μεταξύ των εταίρων δεν μπορεί να γίνει λόγος για ύπαρξη υποχρεώσεως πίστεως. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι στις κεφαλαιουχικές εταιρίες, πολυμελείς στην τυπική τους μορφή και με ανοιχτό αριθμό εταίρων, αρμόζει η δομή του σωματείου και όχι της εταιρίας του ΑΚ.⁴

Λόγοι ίδρυσης ΙΚΕ

⁴Ν. Ρόκας, Εμπορικές εταιρίες, 6^η έκδοση, 2008, σελ. 11
Τα επικίνδυνα μονοπάτια της ΙΚΕ

Στην κατηγορία των κεφαλαιουχικών εταιριών υπάγονται οι ΑΕ, η ΕΠΕ και η ΕΕ κατά μετοχές εταιρία, ενώ η συμπλοιοκτησία αποτελεί ιδιόζουσα εταιρική μορφή. Επίσης, στην ίδια κατηγορία μπορεί να θεωρηθεί ότι εντάσσονται ως αυτοτελείς νομικές μορφές και ο συνεταιρισμός περιορισμένης ευθύνης, η ναυτική εταιρία και η μεταφορική εταιρία. Από τους ανωτέρω εταιρικούς τύπους, οι πιο συνήθεις, οι οποίοι χρησιμοποιούνται μέχρι σήμερα για την άσκηση εμπορικής δραστηριότητας ήταν η ομόρρυθμη και η ετερόρρυθμη εταιρία από τις προσωπικές και η ΑΕ και η ΕΠΕ από τις κεφαλαιουχικές εταιρίες.

Με το νόμο 4072/2012 (ΦΕΚ Α' 86/11.4.2012) εισήχθη στο ελληνικό δίκαιο μια νέα εταιρική μορφή, χωρίς να θίγονται οι υπάρχουσες. Αυτή η νέα εταιρική μορφή ονομάζεται "Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία" (ΙΚΕ). Η ΙΚΕ δεν αποτελεί παραλλαγή της ΕΠΕ, αλλά νέο νομικό τύπο κεφαλαιουχικής εταιρίας. Ο χαρακτηρισμός της ως "κεφαλαιουχική" δεν οφείλεται στο ελάχιστο κεφάλαιο του ενός (1) ευρώ που διαθέτει, αλλά στο ότι η ΙΚΕ είναι εξοπλισμένη με τους βασικούς μηχανισμούς της κεφαλαιακής προστασίας⁵. Η ΙΚΕ προορίζεται για τη μικρομεσαία επιχείρηση χωρίς αυτό να αποκλείει την υιοθέτησή της και από μεγαλύτερες επιχειρήσεις. Η απλότητα στη σύσταση και τη λειτουργία της υπήρξε ζητούμενο, που μάλιστα θα δικαιολογούσε μικρότερη έκταση και μια πιο απλή δομή του νόμου αν η ευελιξία δεν αποτελούσε παράλληλο στόχο. Πράγματι, σε ορισμένα σημεία έχει υιοθετηθεί κάπως λεπτομερειακή ρύθμιση με περισσότερες δυνατότητες των ενδιαφερομένων, ώστε η νέα εταιρική μορφή να είναι ικανή να ανταποκριθεί σε πολλαπλές ανάγκες. Επιπρόσθετα, η αιτιολογική έκθεση του ν.4072/2012 σχετικά με την ονομασία της νέας αυτής εταιρικής μορφής αναφέρει τα ακόλουθα: "Για την ονομασία της νέας εταιρικής μορφής κατάλληλος κρίνεται ο τίτλος Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (ΙΚΕ). Ο όρος αυτός έχει το πλεονέκτημα ότι διαφοροποιείται επαρκώς από την ΕΠΕ, αντιστοιχεί στο διεθνές όρο «private company»⁶ και παραπέμπει στη σχεδιαζόμενη από την Ε.Ε. "Societas Privata Europaea" (Ευρωπαϊκή Ιδιωτική Εταιρία).

Η Ευρωπαϊκή Ιδιωτική Εταιρία (SPE) είναι μία νέα υπερεθνική εταιρική μορφή και έχει κεφαλαιουχικό χαρακτήρα. Στην ουσία είναι μία εταιρία περιορισμένης ευθύνης και έχει τη δική της νομική προσωπικότητα. Για τα χρέη της ευθύνεται η ίδια με την εταιρική της περιουσία και τα εταιρικά της μερίδια δεν είναι διαπραγματεύσιμα στο χρηματιστήριο. Είναι δυνατόν να ιδρυθεί με εταιρικό κεφάλαιο ένα ευρώ.⁷

Το γεγονός ότι δεν πρόκειται για ΕΠΕ ή για παραλλαγή της ΕΠΕ έχει σημασία και στο ότι η ΙΚΕ δεν εμπίπτει καταρχήν στις "εταιρικές" οδηγίες της ΕΕ, που αφορούν (και) την ΕΠΕ. Ωστόσο, για να μην υπάρξουν υπόνοιες ότι η Ελλάδα με την εισαγωγή της ΙΚΕ επιδίωξε να παρακάμψει τις κοινοτικές οδηγίες, οι τελευταίες (τουλάχιστον όσες εφαρμόζονται στην ΕΠΕ) τηρήθηκαν στο μέγιστο δυνατό βαθμό.

Επίσης, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ΙΚΕ δεν έχει κάποιο συγκεκριμένο αλλοδαπό νομοθετικό πρότυπο. κρίσης, θα χρειασθεί όμως κάποιος χρόνος και ίσως κάποια βελτίωση της κατάστασης της αγοράς, προκειμένου να αποτιμηθεί και ίσως να γίνει δημοφιλής. Τέλος, αξίζει να αναφέρουμε ότι η αιτιολογική έκθεση του νόμου υποστηρίζει πως ο λόγος εισαγωγής μιας νέας εταιρικής μορφής ήταν διπλός:

⁵Βλ. Ε Παράκη, Από το 1 ευρώ στο 0 : Σκέψεις για το μηδενικό κεφάλαιο της ΙΚΕ (ν.4155/2013), 2013, σελ. 4

⁶Μ. Φιλίππου, Επιτομή εταιρικού δικαίου, β' έκδοση (με βάση το ν.4072/2012), 2013, σελ. 147

⁷Σ. Παγώνη, Η Ελληνική «Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία» και η «Societas Privata Europaea» στην «υπηρεσία» των μικρομεσαίων επιχειρήσεων: Εγκατάσταση εταιριών και εφαρμοστέο δίκαιο, ΤΕΙ Λάρισας, 2012, 278-280

Θετικά, μεν, υπήρξε διαδεδομένη η διαπίστωση ότι το ελληνικό εταιρικό δίκαιο χρειαζόταν ανανέωση για το ζήτημα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Αρνητικά, δε, ότι η ΕΠΕ- που από τη φύση της προορίζεται να αποτελέσει τη στέγη αυτή- δεν είναι πια σε θέση να ανταποκριθεί στις ανάγκες των καιρών.

Οι λόγοι είναι πολλοί, οι ευρύτερα γνωστοί, όμως είναι οι δυσκίνητες ρυθμίσεις του ν.3190/1955, η ανάγκη πολλαπλής συμβολαιογραφικής παρέμβασης, καθώς και "διπλή" πλειοψηφία προσώπων και κεφαλαίων, που απαιτείται για τη λήψη των εταιρικών αποφάσεων. Το ειδικότερο δίλημμα ήταν αν θα έπρεπε να υπάρξει μία εκ βάθρων ανακαίνιση του ν.3190/1955 για τις ΕΠΕ ή αν θα έπρεπε να σχεδιασθεί εξ' υπαρχής μια νέα εταιρική μορφή. Κρίθηκε ασφαλέστερο το δεύτερο. Πρώτον, διότι έτσι θα γινόταν εφικτή η μεγάλη ανακαίνιση, που ήταν αναγκαία και δεύτερον, διότι αυτό δε θα προκαλούσε ανατροπή του νομοθετικού καθεστώτος, με βάση το οποίο ιδρύθηκαν και εξακολουθούν να λειτουργούν οι υπάρχουσες ΕΠΕ στην Ελλάδα. Επίσης, δεν έγινε δεκτή η ιδέα της "μικρής ΑΕ", που όσο και αν απλοποιηθεί δεν μπορεί να υπερβεί ορισμένα *minima*, που χαρακτηρίζουν την ΑΕ, ούτε να αποφύγει το άκαμπτο νομοθετικό πλαίσιο, που χαράσσουν οι κοινοτικές οδηγίες.

Το νομοθετικό σχέδιο της ΙΚΕ τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση, εξετάστηκε από την ΚΕΝΕ, μετά δε τη δημοσίευση του νόμου δημοσιεύθηκαν ερμηνευτικές εγκύκλιοι και συγκεκριμένα η εγκύκλιος Κ1-1084/245 2012, που αφορά την ίδρυση της εταιρίας μέσω των Υπηρεσιών Μίας Στάσης και η "Εγκύκλιος 1" (αρ.Κ2-4113/8.6.2012).

Η νέα εταιρική μορφή είναι διαθέσιμη στους ενδιαφερομένους από την 12.6.2012 (Αρθ.120 §2 ν.4072/2012⁸). Αυτό είναι ανεξάρτητο από την έκδοση τόσο του κωδικοποιητικού π.δ., που προβλέπει το Αρθ.330 ν.4072/2012, όσο και της κοινής υπουργικής απόφασης, που προβλέπει το άρθρο 80 του ίδιου νόμου και που θα καθορίσει τον τρόπο λογιστικής παρακολούθησης και παρουσίας των εξωκεφαλαιακών και εγγυητικών εισφορών.

⁸Εφεξής οποιαδήποτε αναφορά σε άρθρο του νόμου, εννοείται ο ν.4072/2012, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1.1 Γενικά χαρακτηριστικά

1. Η ΙΚΕ έχει νομική προσωπικότητα (Αρθ.43 §1).
2. Έχει εμπορική ιδιότητα και είναι εμπορική κατά το τυπικό σύστημα. Όπως και κατά την όμοια διάταξη του Αρθ.3 §2 ν.3190/1955 η ΙΚΕ δεν επιτρέπεται να ασκεί επιχείρηση, για την επιχείρηση για την οποία έχει οριστεί από το νόμο αποκλειστικά άλλη εταιρική μορφή (Αρθ.43 §1) πχ δικηγορικές εταιρίες.
3. Για τα χρέη της εταιρίας δεν ευθύνονται οι εταίροι, αλλά η ίδια η εταιρία με την περιουσία της. Αυτό, βέβαια με την επιφύλαξη του Αρθ.79, που προβλέπει εγγυητικές εισφορές. Μέσω των οποίων, δηλαδή ο εταίρος αναλαμβάνει ευθύνη για τα εταιρικά χρέη μέχρι ενός ορισμένου ποσού.⁹
4. Η εταιρία μπορεί να είναι εξαρχής ή να καταστεί μεταγενέστερα (λόγω μεταβίβασης μεριδίου, εξόδου ή αποκλεισμού εταίρου κλπ.) μονοπρόσωπη. Το κεφάλαιο της ΙΚΕ καθορίζεται απ' τους εταίρους χωρίς περιορισμό, μπορεί δε να είναι και μηδενικό. Οι εταίροι συμμετέχουν στην εταιρία με κεφαλαιακές, εξωκεφαλαιακές ή με εγγυητικές εισφορές σύμφωνα με τα Αρθ.77-79 (Αρθ.43 §3).
5. Το καταστατικό της ΙΚΕ και οι τροποποιήσεις του, εφόσον είναι ιδιωτικά έγγραφα, καθώς και οι αποφάσεις των εταίρων της και τα πρακτικά μπορούν να συντάσσονται και σε μια από τις επίσημες γλώσσες της Ε.Ε. Στις περιπτώσεις αυτές εφαρμόζεται το Αρθ.14 του ν.3419/2005 (Α' 297). Στις σχέσεις της εταιρίας και των εταίρων με τους τρίτους υπερισχύει το κείμενο στην ελληνική.¹⁰
6. Το εταιρικό είναι η μονάδα μέτρησης της συμμετοχής κάθε εταίρου στην ΙΚΕ είναι το εταιρικό μερίδιο. Ο νομοθέτης δεν χρησιμοποιεί την έννοια της "μερίδας συμμετοχής" προς υποδήλωση του συνόλου των μεριδίων, που έχει κάθε εταίρος όπως στην ΕΠΕ.
7. Η φορολογική μεταχείριση της ΙΚΕ με εκείνη της ΕΠΕ (Αρθ.116 §§10, 11), ενώ οι εταίροι μη διαχειριστές δεν υπάγονται υποχρεωτικά σε οργανισμό κοινωνικής ασφάλισης, εκτός αν πρόκειται για μονοπρόσωπη εταιρία (Αρθ.116 §9).
8. Η ΙΚΕ είναι πάντοτε ορισμένου χρόνου. Αν, όμως, δεν ορίστηκε η ακριβής διάρκεια, ισχύει η δωδεκαετία. Παράταση της διάρκειας είναι δυνατή με απόφαση των εταίρων, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των εταιρικών μεριδίων.

⁹Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 7-8

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 3

Γ. Σωτηρόπουλος, ΙΚΕ, ΕπισκΕΔ 2012, σελ. 3

Νέα μορφή εταιρίας: Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (ΙΚΕ)

¹⁰Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 9-10

Γ. Σωτηρόπουλος, ΙΚΕ, ΕπισκΕΔ 2012, σελ. 4

Οι ΙΚΕ έχουν μπει για τα καλά στην ελληνική αγορά – Όσα πρέπει να ξέρετε για τις εταιρίες του ενός ευρώ

9. Η ΙΚΕ, εκτός από κεφάλαιο διαθέτει και περιορισμένη ευθύνη των εταίρων για τα χρέη της εταιρίας. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και η διάταξη του Αρθ.45 §3 του ν. 4072/2010, όπου κατά παρέκκλιση του Αρθ.10 ΑΚ υιοθετείται το δίκαιο της καταστατικής έδρας της ΙΚΕ.¹¹

1.2 Επωνυμία

Στην επωνυμία ο νόμος παρέχει μεγάλη ελευθερία στους εταίρους οι οποίοι έχουν τη δυνατότητα της πραγματικής ή αντικειμενικής επωνυμίας (δηλαδή να αναφέρεται στο αντικείμενο της ΙΚΕ ή στα κυριότερα εξ' αυτών), της προσωπικής ή υποκειμενικής επωνυμίας (δηλαδή να αναφέρονται τα ονόματα ενός ή περισσότερων εταίρων), της μικτής και της φανταστικής επωνυμίας, αρκεί να παραπέμπει έστω και συνειρμικά στο αντικείμενο.

Στην επωνυμία πρέπει απαραίτητα να αναγράφονται οι λέξεις «Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία» ή αν ιδρύεται από ένα άτομο οι λέξεις «Μονοπρόσωπη Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία» ή συντομογραφίες τους, όπου με ευθύνη του διαχειριστή, προστίθεται ή αναφέρεται στο ΓΕΜΗ, χωρίς τροποποίηση του καταστατικού. Η επωνυμία μπορεί να αποδίδεται και με λατινικούς χαρακτήρες ή σε ξένη γλώσσα. Αν αποδίδεται στην Αγγλική τότε θα πρέπει να περιέχει ολογράφως τις λέξεις «Private Company» ή αν είναι μονοπρόσωπη «Single Member Private Company» ή συντομογραφικά. Στην υπό εκκαθάριση εταιρία προστίθεται η ένδειξη «υπό εκκαθάριση» στην επωνυμία σύμφωνα με το Αρθ.104 §1. Ο λογότυπος, ο διακριτικός τίτλος ή άλλα διακριτικά γνωρίσματα είναι προαιρετικά.¹²

1.3 Έδρα

Η έδρα πρέπει απαραίτητα να βρίσκεται σε δήμο της χώρας, αλλιώς η ΙΚΕ θεωρείται αλλοδαπή. Μπορεί βέβαια η πραγματική της έδρα να βρίσκεται εκτός Ελλάδος. Η διάταξη του Αρθ.45 §1 δεν ορίζει ότι πρέπει να αναγραφεί συγκεκριμένη διεύθυνση στο καταστατικό, ήτοι οδός και αριθμός ακινήτου. Βέβαια, αυτά τα στοιχεία αναφέρονται στην “Υπηρεσία Μιας Στάσης” για τη λήψη ΑΦΜ με έγγραφο αποδεικτικό της έδρας, ήτοι τίτλος ιδιοκτησίας ή μισθωτήριο ή παραχωρητήριο χρήσης ή υπεύθυνη δήλωση, το οποίο προσκομίζεται από τους ιδρυτές. Σύμφωνα με το Αρθ.47 η εταιρική διαφάνεια απαιτεί πλήρη στοιχεία της έδρας σε κάθε έντυπο της εταιρίας. Η μη αναγραφή της έδρας στο καταστατικό δεν συνιστά λόγο ακυρότητας διότι δεν αναφέρεται στους λόγους ακυρότητας της ΙΚΕ (Αρθ.53 §1).

Η μεταφορά της καταστατικής έδρας σε άλλο κράτος μέλος του ΕΟΧ δεν επιφέρει λύση στην εταιρία, υπό την προϋπόθεση ότι η χώρα αυτή αναγνωρίζει τη μεταφορά και τη συνέχιση της νομικής προσωπικότητας, ειδάλτως η μεταφορά θα είναι παράνομη. Η ΙΚΕ δεν υποχρεούται να έχει την πραγματική της έδρα στην Ελλάδα παρά μόνο την καταστατική της, ώστε να διέπεται από το ελληνικό δίκαιο. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή αναγνωρίζεται η διάσταση μεταξύ της πραγματικής από την καταστατική έδρα. Συγκεκριμένα, η ΙΚΕ έχει τη νόμιμη δυνατότητα να

¹¹ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 20

Β. Δούλης, Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, μια νέα εταιρική μορφή, σελ. 2-3

Γ. Σωτηρόπουλος, ΙΚΕ, ΕπισκεΔ 2012, σελ. 4

Οι ΙΚΕ έχουν μπει για τα καλά στην ελληνική αγορά – Όσα πρέπει να ξέρετε για τις εταιρίες του ενός ευρώ

¹² Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 22-23

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 12-14, 30-32

Μ. Φιλίππου, Επιτομή εταιρικού δικαίου, β' έκδοση (με βάση το ν.4072/2012), 2013, σελ. 148

διατηρεί την πραγματική έδρα της εκτός χώρας, χωρίς να αίρεται ο δεσμός της εταιρίας με την Ελλάδα, λόγω της καταστατικής έδρας, με αποτέλεσμα η ΙΚΕ να νοείται ημεδαπή καταστατικά και αλλοδαπή πραγματικά. Η εξαίρεση αυτή την καθιστά ελκυστική για εξωχώριες δραστηριότητες χωρίς να αλλοιώνεται η ασφάλεια του δικαίου καθώς οι ενδιαφερόμενοι γνωρίζουν ότι, για όσο χρόνο η εταιρία είναι εγγεγραμμένη στο ΓΕΜΗ, θα διέπεται από το ελληνικό δίκαιο, ως *lex societatis*, ακόμα και αν στο σύνολό της βρίσκεται εκτός Ελλάδος ή πρόκειται να μεταφερθεί εν συνεχεία.

Αυτά θα ισχύουν και αν το κράτος υποδοχής (εκτός ΕΟΧ) που βρίσκεται η πραγματική έδρα αναγνωρίζει τη θεωρία της καταστατικής έδρας. Αν το κράτος που βρίσκεται η πραγματική έδρα αναγνωρίζει τη θεωρία της πραγματικής έδρας, τότε υφίσταται κίνδυνος ακυρότητας της ΙΚΕ από τα δικαστήρια του κράτους υποδοχής με βάση τη νομοθεσία τους. Τέτοιος κίνδυνος δεν υφίσταται σε χώρες της ΕΕ όπως έχει αναγνωριστεί από το Δικαστήριο της ΕΕ.

Ορίζεται ότι η ΙΚΕ μπορεί να ιδρύει δευτερεύουσες εγκαταστάσεις ημεδαπές ή αλλοδαπές.¹³

1.4 Εταιρική διαφάνεια

Η έλλειψη ευθύνης των εταίρων, σε συνδυασμό με το ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο του ενός (1) ευρώ ή ακόμα και μηδενικού, απαιτούν ως αντιστάθμισμα την κοινοποίηση και τη διαφάνεια, που εξυπηρετούν τη γνώση των εταίρων και των τρίτων για τα όσα συμβαίνουν στην εταιρία, αλλά και για το τι είναι η εταιρία και οι εταίροι της.¹⁴

Η εταιρία οφείλει σε κάθε έντυπό της να αναφέρει την επωνυμία της, το εταιρικό κεφάλαιο και το συνολικό ποσό των εγγυητικών εισφορών του Αρθ.79, ο αριθμός ΓΕΜΗ της εταιρίας, την έδρα και την ακριβή διεύθυνση της, καθώς και αν η εταιρία βρίσκεται υπό εκκαθάριση.

Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία είναι υποχρεωμένη μέσα σε διάστημα ενός μήνα από τη σύστασή της να αποκτήσει εταιρική ιστοσελίδα, όπου πρέπει να παρουσιάζονται υπεύθυνα από το διαχειριστή, τα ονοματεπώνυμα και οι διευθύνσεις των εταίρων, με την κατηγορία εισφορών του καθενός, το πρόσωπο, που ασκεί τη διαχείριση, όπως επίσης και οι πληροφορίες, που αναφέρθηκαν. Η ιστοσελίδα καταχωρίζεται στο ΓΕΜΗ.¹⁵

Η συντήρηση μιας ιστοσελίδας έχει κάποιο αρχικό κόστος για την ίδια την εταιρία, ο νόμος όμως επιτρέπει την ύπαρξη φιλοξενούμενων ιστοσελίδων (*hosting*¹⁶), αλλά και κοινών, όπου περισσότερες εταιρίες μπορούν να έχουν κοινή ιστοσελίδα, με την προϋπόθεση ότι το περιεχόμενο κάθε εταιρίας είναι σαφώς διακριτό.¹⁷ Εξάλλου, δεν υφίσταται παραβίαση του

¹³ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κατ' άρθρο, 2012, σελ. 25

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κατ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 15-18

Μ. Φιλίππου, Επιτομή εταιρικού δικαίου, β' έκδοση (με βάση το Ν.4072/2012), 2013, σελ. 149

Βλ. αναλυτικότερα Βασιλακάκη Ε., Το δίκαιο της καταστατικής έδρας ως *lex societatis* στην ΙΚΕ, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012

Βλ. Αποφάσεις Centros(c-212/97), Uberseering(c-208/2000, Inspire Art(c-167/2001)

¹⁴ Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 20

¹⁵ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ και ΕΠΕ ερμηνεία κατ' άρθρο, 2012, σελ. 89

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ κατ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση 2014, σελ. 21

Μ. Φιλίππου, Επιτομή εταιρικού δικαίου, β' έκδοση (με βάση το Ν.4072/2012), 2013, σελ. 150

¹⁶ Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 20-21

¹⁷ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ και ΕΠΕ ερμηνεία κατ' άρθρο, 2012, σελ. 89

ν.4072/2012 για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, αφού οι πληροφορίες, που έχουν καταχωρηθεί έχουν γενικό χαρακτήρα.¹⁸

Πληροφορίες προς δημοσίευση στην ιστοσελίδα είναι οι εξής:

1. Η επωνυμία, το κεφάλαιο, το ύψος των εγγυητικών εισφορών, ο αριθμός ΓΕΜΗ, η έδρα και η ακριβής διεύθυνση της εταιρίας και αν η εταιρία βρίσκεται υπό εκκαθάριση σύμφωνα με το Αρθ.47 §1.
2. Τα ονοματεπώνυμα και οι διευθύνσεις των εταιριών, αναφέροντας την κατηγορία εισφορών του καθενός και το πρόσωπο, που διαχειρίζεται σύμφωνα με το Αρθ.47 §2.
3. Πληροφορίες ειδικών διατάξεων των Αρθ.79 §7 (επικαιροποιημένη κατά πάντα χρόνο κατάσταση των εγγυητικών εισφορών) και 98 §2 (ανάρτηση ετήσιων οικονομικών καταστάσεων).

Θα πρέπει να τονίσουμε ιδιαίτερα πως ο νόμος επιμένει στο γεγονός ότι οι τρίτοι πρέπει να γνωρίζουν όχι απλώς την ύπαρξη και το ύψος των εγγυητικών εισφορών, αλλά και την κατάσταση στην οποία βρίσκονται ανά πάσα στιγμή (π.χ. αν εξακολουθούν να υπάρχουν για ολόκληρο το ποσό τους, αν έχουν εξαγοραστεί σύμφωνα με το Αρθ.82, αν έχει παρέλθει η τριετία του Αρθ.79 §6 κλπ)¹⁹.

Το χρονικό διάστημα, που η εταιρική ιστοσελίδα δεν είναι διαθέσιμη, η επιχείρηση οφείλει να δίνει και να αποστέλλει δωρεάν και χωρίς καθυστέρηση τις διάφορες πληροφορίες, σε οποιονδήποτε τις ζητεί.

Η διαφάνεια στην ΙΚΕ επιτυγχάνεται με την κοινοποίηση στο ΓΕΜΗ (Αρθ.52), όπως συμβαίνει και με τις άλλες εταιρίες, καθώς και με το δικαίωμα, που επιτρέπει στους εταίρους να εξετάζουν τα βιβλία της εταιρίας και να λαμβάνουν αποσπάσματα (Αρθ.94 §2).

Η μη συμμόρφωση της εταιρίας στο Αρθ.47 αποτελεί αξιόποινη πράξη (Αρθ.119 περ. ε'). Αυτό συμβαίνει λόγω της μη έγκαιρης απόκτησης ιστοσελίδας και της λανθασμένης τήρησής της, καθώς και τη μη αποστολή δωρεάν πληροφοριών σε περίπτωση, που η ιστοσελίδα δεν υπάρχει. Επίσης, η παράβαση αυτή μπορεί να επιβαρύνει την επιχείρηση με την υποχρέωση αποζημίωσης για την τυχόν ζημιά των τρίτων, με τις διατάξεις περί αδικοπρασξίας.²⁰

1.5 Επίλυση διαφορών

Ο νέος θεσμός της ΙΚΕ μπορεί να σταθεί λειτουργικός υπό την προϋπόθεση ότι η επίλυση των εταιρικών διαφορών είναι ταχεία και αποτελεσματική. Βέβαια, η ταχύτητα στην απονομή δικαιοσύνης αντιμετωπίζει κάποια προβλήματα, γι' αυτό και ο νομοθέτης έχει μεριμνήσει, ώστε να ισχύει η διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας ως μεθόδου δικαστικής επίλυσης των διαφορών.²¹

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ κατ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 21

¹⁸Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ κατ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 22

¹⁹Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 21

²⁰Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ και ΕΠΕ ερμηνεία κατ' άρθρο, 2012, σελ. 89

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ κατ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 21-22

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 20-21

²¹Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 22

Το αρμόδιο δικαστήριο, στο οποίο παραπέμπονται για την επίλυση των διαφορών είναι αποκλειστικά το Ειρηνοδικείο της έδρας της εταιρίας. Στο Ειρηνοδικείο υπάγεται, κυρίως κάθε εταιρική διαφορά, που προέρχεται από την εταιρική σύμβαση και δημιουργείται μεταξύ εταιρίας και εταίρου ή μεταξύ των εταίρων (π.χ. Αρθ.67 §4, Αρθ.79 §3, Αρθ.115 §1).

Επίσης, υπάρχει δυνατότητα επίλυσης των διαφορών, που δημιουργούνται από την εταιρική σχέση μεταξύ εταίρων ή μεταξύ αυτών και της εταιρίας, μέσω διαιτησίας σύμφωνα με το Αρθ.868 ΚΠολΔ, κατά το οποίο η συμφωνία για διαιτησία, που αφορά μελλοντικές διαφορές ισχύει μόνο αν είναι έγγραφη και αναφέρεται σε ορισμένη έννομη σχέση, από την οποία προέρχονται οι διαφορές, καθώς και με την παραπομπή σε οργανωμένη διαδικασία διαμεσολάβησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3898/2010 (Α' 211).²²

Η ρήτρα διαιτησίας, τροποποιώντας το καταστατικό, ισχύει μόνο αν υπάρχει ομόφωνη απόφαση.²³ Τόσο η εταιρία, όσο και οι εταίροι δεσμεύονται από τη ρήτρα αυτή.

Επισημαίνεται, ότι για συγκεκριμένα ζητήματα ο νόμος επιτρέπει την επίλυση διαφορών, χωρίς παρέμβαση του δικαστηρίου (π.χ. Αρθ.84 §2, 85 §2, 92 §3, 93).²⁴

1.6 Μορφές ΙΚΕ

Μονοπρόσωπη ΙΚΕ

Η ΙΚΕ μπορεί να συσταθεί ως μονοπρόσωπη ή να μετατραπεί σε μονοπρόσωπη μετά την ίδρυση αυτής. Για όσο χρόνο, είτε από την ίδρυση, είτε σε μεταγενέστερο στάδιο η ΙΚΕ είναι μονοπρόσωπη, στην επωνυμία της συμπεριλαμβάνονται υποχρεωτικά οι λέξεις «Μονοπρόσωπη ΙΚΕ». Παρότι η επωνυμία εντάσσεται στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο του καταστατικού (Αρθ.50 §1 εβδ. β'), όταν προστίθενται ή αφαιρούνται οι ανωτέρω λέξεις, επειδή η ΙΚΕ κατέστη ή έπαυσε να είναι μονοπρόσωπη, δεν απαιτείται να τροποποιηθεί το καταστατικό, αλλά αρκεί η απλή καταχώριση στο ΓΕΜΗ με μέριμνα του διαχειριστή.

Σε οποιαδήποτε περίπτωση μονοπρόσωπης ΙΚΕ το όνομα του μοναδικού εταίρου υποβάλλεται σε δημοσιότητα μέσω του ΓΕΜΗ και υπάγεται στην υποχρεωτική ασφάλιση του ΟΑΕΕ (Αρθ.116 §9).

Αν ο μοναδικός ιδρυτής μονοπρόσωπης ΙΚΕ δεν είχε δικαιοπρακτική ικανότητα όταν υπέγραψε την πράξη σύστασης αυτής, δημιουργείται λόγος ακυρότητας κατ' Αρθ.53 §1 περ. δ', εκτός αν αυτός κατέστη δικαιοπρακτικά ικανός και ενέκρινε τη σύσταση της ΙΚΕ εντός της προθεσμίας του Αρθ.53 §2, κατά τα οριζόμενα στο κεφάλαιο για την ακυρότητα.

Ο μοναδικός εταίρος ασκεί αυτός μόνος τη νόμιμη διαχείριση κατ' Αρθ.56 εδ. α'. Κάθε σύμβαση μεταξύ της μονοπρόσωπης ΙΚΕ και του μοναδικού εταίρου ή του διαχειριστή αυτής είναι άκυρη, αν δεν καταγραφεί με μέριμνα του διαχειριστή στο βιβλίο πρακτικών του Αρθ.66, εκτός αν η σύμβαση αφορά τρέχουσες πράξεις, που συνάπτονται υπό κανονικές συνθήκες (Αρθ.95 §1 εβδ. β').

²²Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κατ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 25
Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 22-23

²³Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κατ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση 2014, σελ. 24

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 23

²⁴Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κατ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 26 §4

Διμελής ΙΚΕ

Στην ΙΚΕ δεν ισχύει κατ' αρχήν ο κανόνας της διπλής αριθμητικής και κεφαλαιουχικής πλειοψηφίας, αλλά οι αποφάσεις των εταίρων λαμβάνονται με πλειοψηφία, που σχηματίζεται και υπολογίζεται επί του συνόλου των εταιρικών μεριδίων, ήτοι μόνο με κεφαλαιουχική πλειοψηφία (Αρθ.72 §4 εδ. α'). Για το λόγο αυτό και δεν υφίστανται ειδικές διατάξεις για τη διμελή ΙΚΕ στη σχετική νομοθεσία. Επομένως, η σημασία της ειδικής αντιμετώπισης των ζητημάτων της διμελούς ΙΚΕ είναι άκρως περιορισμένη και περιορίζεται μόνο στην περίπτωση της ύπαρξης δύο εταίρων, καθένας από τους οποίους διαθέτει το 50% των εταιρικών μεριδίων.

Μόνο κατ' εξαίρεση και με ειδική διάταξη στο αρχικό καταστατικό ή σε μεταγενέστερη τροποποίηση αυτού μετά από ομόφωνη απόφαση των εταίρων μπορεί να προβλέπεται ότι ορισμένες ή και όλες οι αποφάσεις των εταίρων θα λαμβάνονται με πλειοψηφία του αριθμού των εταιρικών μεριδίων, ήτοι με διπλή πλειοψηφία, αριθμητική και κεφαλαιουχική, όπως στην ΕΠΕ (Αρθ.72 §6 εδ. β' κατ. γ').²⁵

1.7 Ευθύνη εταιρίας

Η ΙΚΕ ως νομικό πρόσωπο ευθύνεται κατ' αρχήν μόνη αυτή για τα εταιρικά χρέη, με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων, στις οποίες υφίσταται ατομική ευθύνη των εταίρων της ΙΚΕ με την προσωπική τους περιουσία. Επομένως, στην ΙΚΕ ισχύει η αρχή της αυτοτέλειας του νομικού προσώπου και της περιουσίας του έναντι των εταίρων της, πλην των εταίρων, που έχουν αναλάβει ενδεχομένως εγγυητικές εισφορές (Αρθ.79).

Η ευθύνη αυτή αρχίζει με την κτήση της νομικής προσωπικότητας από την ΙΚΕ, η οποία επέρχεται με την καταχώριση αυτής στο ΓΕΜΗ (Αρθ.15 §1 ν.3419/2005) και παύει με την παύση ύπαρξης της νομικής προσωπικότητας, η οποία επέρχεται με την περάτωση του σταδίου της εκκαθάρισης.

Κατ' εξαίρεση, το νομικό πρόσωπο της ΙΚΕ ευθύνεται για πράξεις, που έγιναν πριν από την κτήση της νομικής του προσωπικότητας από τους ιδρυτές εταίρους αυτής, εφόσον οι ιδρυτές συναλλάχθηκαν με τρίτους στο όνομα της ΙΚΕ πριν από τη σύσταση της και εφόσον εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών από τη σύσταση ο διαχειριστής της ΙΚΕ ανέλαβε με πράξη του τις υποχρεώσεις, που προέκυψαν από τις πράξεις των ιδρυτών (Αρθ.54).²⁶

²⁵Α. Σπυρίδωνος, Διαγράμματα Εταιρικού Δικαίου, 2014, σελ. 201

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 8

Νέα μορφή εταιρίας: Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (ΙΚΕ)

²⁶Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ και ΕΠΕ ερμηνεία κατ' άρθρο, 2012, σελ. 30

2. ΙΔΡΥΣΗ

2.1 Ιδρυτική πράξη

Ιδρυτές σε μία ΙΚΕ μπορούν να είναι ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Νομικά πρόσωπα, όπως εταιρίες του εμπορικού δικαίου, έχουν τη δυνατότητα να είναι ιδρυτές διότι κάθε νομικό πρόσωπο έχει δικαιοπρακτική ικανότητα. Κάθε φυσικό πρόσωπο, ημεδαπό ή αλλοδαπό, έχει τη δυνατότητα να συμμετέχει, αρκεί κατά την ιδρυτική πράξη να έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα. Λόγω του ότι η συμμετοχή στην ΙΚΕ δεν συνιστά εμπορική πράξη ούτε προσδίδει εμπορική ιδιότητα στους εταίρους, οι ιδρυτές μπορούν να έχουν πτωχευτική ικανότητα κατά την ιδρυτική πράξη. Ως ιδρυτές μπορούν να θεωρηθούν επίσης και οι ανήλικοι ύστερα από σχετική άδεια του δικαστηρίου ή αν υπάρχει επίτροπος ύστερα από γνωμοδότηση του συγγενικού συμβουλίου. Αντίθετα, οι δημόσιου υπάλληλοι, που υπάγονται στον Κώδικα περί καταστάσεως δημοσίων διοικητικών υπαλλήλων, και τα μέλη των ΔΕΠ των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων δεν μπορούν να μετέχουν ούτε ως διαχειριστές ούτε ως εταίροι σε μία ΙΚΕ. Εξάιρεση, αποτελούν οι δικηγόροι οι οποίοι μπορούν να μετέχουν ως ιδρυτές αλλά δεν μπορούν να είναι διαχειριστές.²⁷

Η ιδρυτική πράξη της ΙΚΕ μπορεί να γίνει ή με ιδιωτικό έγγραφο (συστατικός τύπος) ή ενώπιον συμβολαιογράφου (συμβολαιογραφικός τύπος) όταν προβλέπεται με ειδική διάταξη ή επιβάλλεται από το είδος της εισφοράς πχ. εισφορά περιουσιακών στοιχείων ή αν το επέλεξαν οι ιδρυτές. Σε κάθε περίπτωση σύστασης (ή τροποποίησης) του καταστατικού η παρουσία δικηγόρου δεν απαιτείται, σύμφωνα με το Αρθ.117 §4. Συνήθως, η ιδρυτική πράξη γίνεται με μονομερή δήλωση όταν η ΙΚΕ συστήνεται μονοπρόσωπα και σύμβαση όταν συστήνεται από τουλάχιστον δύο άτομα. Ο Νόμος ορίζει ότι στην ιδρυτική πράξη πρέπει να εμπεριέχεται το καταστατικό και γι' αυτό το λόγο δεν αναγνωρίζει τη συμφωνία ίδρυσης ως ξεχωριστή πράξη από αυτή σύνταξης του καταστατικού. Συνεπώς όταν ακολουθείται ο συμβολαιογραφικός τύπος καλύπτεται τόσο η ιδρυτική πράξη όσο και το καταστατικό.²⁸

2.2 Καταστατικό και διαδικασία σύστασης

Σύμφωνα με το Αρθ.50 §1 στο καταστατικό της ΙΚΕ πρέπει να περιέχονται κατ' ελάχιστο τα εξής στοιχεία: α) ονοματεπώνυμο, διεύθυνση και τυχόν ηλεκτρονική διεύθυνση των εταίρων, β) η εταιρική επωνυμία, γ) η έδρα, δ) ο σκοπός, ε) η ιδιότητα της εταιρίας ως Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, στ) οι εισφορές των εταίρων ανά κατηγορία και αξία εισφοράς καθώς και το εταιρικό κεφάλαιο, ζ) ο συνολικός αριθμός των εταιρικών μεριδίων, η) ο αρχικός αριθμός μεριδίων κάθε εταίρου και το είδος της εισφοράς των, θ) η εκπροσώπηση καθώς και ο τρόπος διαχείρισης της εταιρίας και ι) η διάρκεια της εταιρίας.

²⁷Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κατ' άρθρο, 2012, σελ. 21

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 28-29

Μ. Φιλίππου, Επιτομή εταιρικού δικαίου, β' έκδοση (με βάση το ν.4072/2012), 2013, σελ. 152

²⁸Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 29

Μ. Φιλίππου, Επιτομή εταιρικού δικαίου, β' έκδοση (με βάση το ν.4072/2012), 2013, σελ. 152

Νέα μορφή εταιρίας: Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (ΙΚΕ)

α) Αρχικά, πρέπει να αναφέρονται στο καταστατικό τα ατομικά στοιχεία των προσώπων τα οποία υπέγραψαν ή για λογαριασμό των οποίων υπογράφηκαν η ιδρυτική πράξη και το καταστατικό.

β) Η επωνυμία βάσει των ανωτέρω αναφερόμενων, η οποία μετά από αίτηση των εταίρων ή του μοναδικού εταίρου ή άλλου εξουσιοδοτημένου προσώπου προς τούτο, καταχωρείται στο οικείο επιμελητήριο.

γ) Ο τόπος που θα εδρεύει η εταιρία, για το οποίο μιλήσαμε παραπάνω.

δ) Ο σκοπός πρέπει να αναγράφεται υποχρεωτικά στο καταστατικό, δεν πρέπει να είναι παράνομος, αντικείμενος σε οποιαδήποτε απαγορευτική διάταξη του παρόντος νόμου ή αντίθετος προς τη δημόσια τάξη, ειδάλλως επισύρεται η ακυρότητα με δικαστική απόφαση. Επίσης, απαγορεύεται η επιδίωξη σκοπού για τον οποίο έχει οριστεί άλλος εταιρικός τύπος από το νόμο.

ε) Ο νομοθέτης αναφέρει ρητώς ότι στο καταστατικό πρέπει να αναφέρεται η ιδιότητα της εταιρίας ως Ιδιωτική Κεφαλαιουχική έτσι ώστε να προκύπτει αναμφίβολα ο τύπος του νομικού προσώπου και οι εφαρμοστέες διατάξεις.

στ) Πρέπει να αναφέρονται οι εισφορές των εταίρων ανά κατηγορία, δηλαδή κεφαλαιακές, εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές (Άρθρα 77, 78 και 79 αντίστοιχα), καθώς και οι αξίες τους. Επίσης αναφέρεται το εταιρικό κεφάλαιο (Αρθ.43 §3 όπως τροποποιήθηκε από το ν.4155/2013).

ζ, η) Αναφέρεται το σύνολο των εταιρικών μεριδίων και ο αριθμός των μεριδίων που κατέχει ο κάθε εταίρος καθώς και το είδος της εισφοράς του.

θ) Ορίζονται οι τρόποι διαχείρισης της εταιρίας, οι διαχειριστές καθώς και οι εκπρόσωποι. Αν δεν ορίζεται κάτι αντίστοιχο στο καταστατικό ακολουθείται η “διαχείριση εκ του νόμου” όπως αναγράφεται στο Αρθ.56.

ι) Τέλος, ορίζεται η διάρκεια της εταιρίας, η οποία δύναται να παραταθεί με απόφαση των εταίρων που λαμβάνεται σύμφωνα με όσα ορίζει το Αρθ.72 §5. Αν δεν ορίζεται κάτι άλλο ισχύει δωδεκαετή παράταση. Αν δεν ορίζεται η διάρκεια της εταιρίας στο καταστατικό τότε αυτή διαρκεί δώδεκα έτη από τη σύστασή της, σύμφωνα με το Αρθ.46. Δεν αποκλείεται η διάρκεια να ορίζεται με άλλο τρόπο, ήτοι μήνες ή μέχρι το πέρας μιας συγκεκριμένης ημερομηνίας. Από τα παραπάνω ανάγεται ότι η ΙΚΕ δεν μπορεί να είναι αορίστου χρόνου.

Οτιδήποτε άλλο ορίζεται στο καταστατικό πχ. Ρήτρες είναι ισχυρό αρκεί να μην έρχεται σε αντίθεση με το ν. 4072/2012 ή άλλη νομοθεσία.²⁹

Σύμφωνα με την ΚΥΑ Κ1 802/23.03.2011 και την τροποποίηση των περιπτώσεων του Αρθ.2 του ν. 3853/2010 από το Αρθ.117 §2 του ν. 4072/2012, ως Υπηρεσία μιας Στάσης για την ίδρυση ΙΚΕ ορίζονται οι αρμόδιες Υπηρεσίες του ΓΕΜΗ καθώς και τα ΚΕΠ, έπειτα από

²⁹Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 24-25, 26-31

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 30-32

Ε. Κουράκης, Ζητήματα σύνταξης του καταστατικού μιας ΙΚΕ: Αναζητώντας τα όρια της καταστατικής ευελιξίας, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 4

Μ. Φιλίππου, Επιτομή εταιρικού δικαίου, β' έκδοση (με βάση το ν.4072/2012), 2013, σελ. 150

‘πιστοποίηση παροχής υπηρεσιών μιας στάσης’, όταν ακολουθείται ο συστατικός τύπος ιδρυτικής πράξης. Όταν ακολουθείται ο συμβολαιογραφικός τύπος, ως ΥΜΣ ορίζεται ο συμβολαιογράφος που συντάσσει το συμβολαιογραφικό έγγραφο.

Για τη σύσταση οι συμβαλλόμενοι ή ο μοναδικός ιδρυτής ή άλλο νόμιμα εξουσιοδοτημένο πρόσωπο προβαίνουν, ενώπιον της ΥΜΣ, στις παρακάτω ενέργειες:

- Υποβάλλουν υπογεγραμμένη αίτηση καταχώρησης στο ΓΕΜΗ
- Υποβάλλουν αίτηση καταχώρησης επωνυμίας στο οικείο εμπορικό επιμελητήριο και εγγραφής σε αυτό ως μέλη
- Καταβάλλουν το γραμμάτιο ενιαίου κόστους σύστασης εταιρίας
- Υποβάλλουν δήλωση για το φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου και το εξοφλούν
- Υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση για τη διεύθυνση της εταιρίας
- Υποβάλλουν τις απαραίτητες αιτήσεις και δικαιολογητικά για τη λήψη ΑΦΜ και την ασφάλιση των διαχειριστών (και όποιων εταίρων το επιθυμούν)

Μετά την ολοκλήρωση των παραπάνω ενεργειών, όπως αναφέρεται στην §1 του Αρθ.117, η ΥΜΣ υποχρεούται αυθημερόν, ή το αργότερο της επόμενη εργάσιμη, στις παρακάτω ενέργειες:

- Προβαίνει σε έλεγχο της αίτησης καταχώρησης και του εγγράφου σύστασης, ως προς την πληρότητα των στοιχείων και τη νομιμοποίηση του αιτούντος. Συγκεκριμένα, ελέγχεται αν στο καταστατικό περιέχονται τα ελάχιστα υποχρεωτικά στοιχεία, καθώς και αν με βάση τα υποβαλλόμενα έγγραφα ο σκοπός είναι νόμιμος, σύμφωνα με όσα ορίστηκαν προηγουμένως, και αν οι ιδρυτές ή ο μοναδικός ιδρυτής είναι ικανοί για δικαιοπραξία. Ο έλεγχος στηρίζεται στα υποβαλλόμενα έγγραφα εκ των οποίων η παράληψη ή έλλειψη στοιχείων και δικαιολογητικών μπορεί να οδηγήσουν σε ελαττωματικότητα την εταιρία
- Προβαίνει σε προέλεγχο της επωνυμίας μέσω πρόσβασης στα ηλεκτρονικά αρχεία του ΓΕΜΗ και χορηγεί προέγκριση. Αν η επωνυμία προσκρούει σε προγενέστερη ή δεν γίνεται αποδεκτή, τότε τροποποιείται από την ΥΜΣ μετά από συνεννόηση με τους ιδρυτές
- Εισπράττει το φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου και το γραμμάτιο ενιαίου κόστους σύστασης εταιρίας και χορηγεί τις σχετικές αποδείξεις
- Μεριμνεί για την έκδοση ΑΦΜ των εταίρων, όπου απαιτείται, καθώς και για την έκδοση πιστοποιητικών φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας
- Με την επιφύλαξη του Αρθ.117 §3, μεριμνεί για την καταχώρηση και εγγραφή της ΙΚΕ στο ΓΕΜΗ και για τη χορήγηση του Αριθμού Καταχώρησης όπως αυτός προβλέπεται στην §7 του Αρθ.5 ν.3419/2005
- Μεριμνεί για την έκδοση ΑΦΜ της εταιρίας, μέσω πρόσβασης στα οικεία ηλεκτρονικά αρχεία, και για την εγγραφή της εταιρίας και των διαχειριστών της, που ορίζονται στο καταστατικό, στους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης

Αν από τον έλεγχο προκύψει ότι στην αίτηση καταχώρησης στο ΓΕΜΗ ή στα προσκομιζόμενα δικαιολογητικά ή στο έγγραφο σύστασης ή στο σύνολο αυτών δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις της νομοθεσίας, τότε οι ενδιαφερόμενοι καλούνται, εντός δύο ή δέκα εργάσιμων ημερών όταν δικαιολογείται από τις περιστάσεις, σε διορθώσεις ή συμπληρώσεις καθώς και διευκρινήσεις μέσω τηλεομοιότυπου (fax) ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail). Το χρονικό περιθώριο δύναται να παραταθεί και πέραν των δέκα ημερών. Στην περίπτωση που το χρονικό περιθώριο

παρέλθει άπρακτο ή τα στοιχεία συνεχίσουν να μην πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου, παρά την εμπρόθεσμη υποβολή των δικαιολογητικών, τότε η εταιρία δεν καταχωρείται στα αρχεία του ΓΕΜΗ και επιστρέφονται, στο ακέραιο ή μέρος τους, το γραμμάτιο ενιαίου κόστους σύστασης εταιρίας και ο φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου στους ιδρυτές. Ο έλεγχος αυτός αφορά μόνο της πληρότητα και τη νομιμότητα των στοιχείων εκείνων που δύναται να είναι ελαττωματικά και να οδηγήσουν την υπό ίδρυση ΙΚΕ σε ακύρωση.³⁰

Δημοσίευση στο τεύχος ΑΕ και ΕΠΕ δεν απαιτείται. Εφόσον η εταιρία πληροί όλες τις προϋποθέσεις που αναφέρθηκαν, τότε αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο του ΓΕΜΗ, στον ειδικό υποκατάλογο με τίτλο «Δελτίο Εμπορικής Δημοσιότητας/ Τεύχος Κεφαλαιουχικών Εταιριών». Η νομική προσωπικότητα της νέας εταιρίας αποκτάται από την καταχώρηση των στοιχείων της στο ΓΕΜΗ, μέσω της ΥΜΣ και η καταχώρηση έχει συστατικό χαρακτήρα. Συνεπώς και τα έννομα αποτελέσματα των νομικών γεγονότων, των δηλώσεων, των εγγράφων και των λοιπών στοιχείων της ΙΚΕ.

Τέλος, η εταιρία είναι πλέον σε θέση να ξεκινήσει να δραστηριοποιείται, μόνο εάν ο νόμος δεν ορίζει την έκδοση ειδικής άδειας ή άλλης έγκρισης για την πραγματοποίηση δραστηριοτήτων (πχ. Υγειονομική άδεια). Η άδεια ή παροχή έγκρισης χορηγείται μετά την έναρξη λειτουργίας της επιχείρησης, ενώ στο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί δεν αποκλείεται η πραγμάτωση οποιασδήποτε άλλης δραστηριότητας από την ΙΚΕ ή η διενέργεια προπαρασκευαστικών πράξεων των ενεργειών για τις οποίες απαιτείται η άδεια ή παροχή έγκρισης.

Οι τροποποιήσεις του καταστατικού της ΙΚΕ, οι λοιπές πράξεις και τα στοιχεία, για τα οποία επιβάλλεται υποχρέωση δημοσιότητας, υποβάλλονται στη δημοσιότητα του ΓΕΜΗ και αναρτούνται στο διαδικτυακό τόπο του ΓΕΜΗ, στον ειδικό υποκατάλογο «Δελτίο Εμπορικής Δημοσιότητας/ Τεύχος Κεφαλαιουχικών Εταιριών» προς ενημέρωση των τρίτων, δηλαδή έχει δηλωτικό χαρακτήρα (Αρθ.15 §3 ν.3419/2005)³¹

2.3 Κόστος Σύστασης

Ένας από τους σημαντικότερους λόγους επιτυχίας και ανταγωνιστικότητας της ΙΚΕ, έναντι των άλλων εταιρικών τύπων, είναι το κόστος που απαιτείται για την ίδρυσή της. Σύμφωνα με στοιχεία από έκθεση του ΓΕΜΗ, με βάση συντηρητικούς υπολογισμούς, περιορίζεται το γραφειοκρατικό κόστος τουλάχιστον κατά 25% (σύγκριση κόστους ίδρυσης και ενός έτους λειτουργίας μεταξύ μίας ΕΠΕ και μίας ΙΚΕ). Για το πρώτο χρόνο η εξοικονόμηση υπολογίζεται σε 828,5 € ανά εταιρεία. Τα έξοδα σύστασης είναι κατά 230 € χαμηλότερα, η εξοικονόμηση από τη δημοσίευση οικονομικών καταστάσεων είναι 262,5 € και από τροποποιήσεις καταστατικού και άλλες πράξεις είναι 336 €

Αναλυτικά, το κόστος για την ίδρυση της ΙΚΕ έχει ως εξής:

- Προέλεγχος επωνυμίας στο ΓΕΜΗ 50 €
- Γραμμάτιο κόστους σύστασης εταιρείας 70 € (και εφόσον οι ιδρυτές είναι πάνω από τρεις το κόστος προσαυξάνεται με 5 € για κάθε επιπλέον ιδρυτή)

³⁰Άρθρο 117 Ν.4072/2012

³¹Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 126 Β2

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση 2014, σελ. 37-38

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 31-32

- Τέλος καταχώρησης στο ΓΕΜΗ 10 €
- Κόστος εγγραφής στο αντίστοιχο επιμελητήριο (π.χ. για το ΕΒΕΑ η ετήσια συνδρομή είναι 100 €)
- Φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου (1% επί του κεφαλαίου που αναγράφεται στο καταστατικό)
- Τέλος υπέρ Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων 5,80 €(για ΙΚΕ που ιδρύονται στην Αθήνα)
- Τέλος υπέρ Ταμείου Νομικών 0,30 €(για ΙΚΕ που ιδρύονται στην Αθήνα)
- Αμοιβή συμβολαιογράφου (εφόσον επιλεγεί ο συμβολαιογραφικό τύπος) 44,02 €για τη σύνταξη του συμβολαίου, πλέον 6 ευρώ ανά φύλλο, πλέον ΦΠΑ 23%.
- Αμοιβή δικηγόρου, εφόσον οι εταίροι ή κάποιος από αυτούς επιθυμεί την παρουσία του.

Αξίζει να τονιστεί ότι το μεγάλο έξοδο του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου μειώνεται αισθητά δεδομένου ότι για τη σύσταση μιας ΙΚΕ απαιτείται μηδαμινό ή ακόμη και μηδενικό κεφάλαιο, ενώ δεν αποκλείεται η κεφαλαιακή εισφορά με άλλες μορφές, ήτοι είδος, εργασία ή εγγύηση, οι οποίες όμως δεν φορολογούνται με το 1% του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου. Σαφώς, προκειμένου μια εταιρεία να καλύψει τα αρχικά της έξοδα, το απαιτούμενο χρηματικό κεφάλαιο δεν μπορεί να είναι μονοψήφιο, είναι όμως αξιοσημείωτο το γεγονός ότι πλέον μπορούν να αποτιμηθούν ως κεφάλαιο άλλου είδους εισφορές.³²

2.4 Κήρυξη Ακυρότητας

Με τη λήψη της απόφασης για ίδρυση, δημιουργείται αρχικά μία αστική εταιρία με σκοπό της σύσταση της ΙΚΕ. Συνεπώς, διέπεται από τις διατάξεις του Αρθ.741 ΑΚ ως αστική εταιρία, ή αν λειτουργήσει από τις διατάξεις περί αδημοσίευτης ΟΕ. Για να αποκτήσει ελαττωματικότητα πρέπει να εγγραφεί στο ΓΕΜΗ, δηλαδή να αποκτήσει νομική προσωπικότητα. Μέχρι τη δημοσίευσή της δεν υφίσταται ως ΙΚΕ, ούτε ως de facto, αλλά ως εταιρία “εν τω γίνεσθαι”.

Μετά την καταχώρησή της, οι λόγοι που την καθιστούν ελαττωματική διακρίνονται σε δύο κατηγορίες. Στους λόγους ακυρότητας που μετατρέπονται σε λόγους λύσης, και σε λόγους οι οποίοι δε συνιστούν τη λύση της εταιρίας. Για την προώθηση των συμφερόντων των εταίρων, των τρίτων και της εθνικής οικονομίας γενικότερα, ο νομοθέτης περιορίστηκε μόνο σε σοβαρές παραβάσεις. Ελαττώματα όπως παραλείψεις των ελάχιστων υποχρεωτικών στοιχείων του καταστατικού ή ελαττωματική δήλωση βούλησης ορισμένων ιδρυτών λχ. ανικανότητα προς δικαιοπραξία, εικονικότητα, πλάνη ή απάτη, δεν πλήττουν το κύρος της εταιρίας ή την υπόστασή της. Για την ακρίβεια εξαλείφονται με την εγγραφή της εταιρίας στο ΓΕΜΗ.³³

Οι λόγοι ακύρωσης, σύμφωνα με το Αρθ.53 §1 είναι οι εξής:

- α) Σύσταση χωρίς έγγραφο σύμφωνα με το Αρθ.49 του παρόντος νόμου
 Πρόκειται για θεωρητική περίπτωση, διότι το ΓΕΜΗ δεν προβαίνει σε καταχώρηση χωρίς το καταστατικό, άρα δεν μπορεί να ληφθεί ως ελάττωμα

³² Διαδικασίες Σύστασης ΙΚΕ Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρίας
 εις <http://www.startupgreece.gov.gr/el/content/διαδικασίες-σύστασης-ικε-ιδιωτικής-κεφαλαιουχικής-εταιρείας>
 Πόσο στοιχίζει τελικά μία ΙΚΕ; εις http://athenslawgroup.blogspot.gr/2012/10/blog-post_26.html

³³ Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 42-45
 Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 33
 Ν. Ρόκας, Εμπορικές εταιρίες, 6^η έκδοση, 2008, σελ. 237

- β) Στο καταστατικό δεν αναφέρονται η επωνυμία, ο σκοπός ή το ύψος του εταιρικού κεφαλαίου. Επίσης, αν η αναφερόμενη επωνυμία είναι παράνομη ή αντίθετη στα χρηστά ήθη η εταιρία δεν μπορεί να κηρυχτεί άκυρη καθώς το επιμελητήριο υποχρεούται να αρνηθεί την εγγραφή της εταιρίας.
- γ) Ο σκοπός της εταιρίας να είναι παράνομος ή να αντίκειται στη δημόσια τάξη. Βέβαια, αρκεί και η ασάφεια στην περιγραφή του ή η αναφορά σε γενικό πεδίο δραστηριότητας.
- δ) Ο μοναδικός ιδρυτής ή όλοι οι ιδρυτές δεν είχαν δικαιοπρακτική ικανότητα όταν υπέγραψαν τη σύσταση της εταιρίας. Συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων του περιορισμένα ικανού ιδρυτή που τελεί σε μερική στερητική ή επικουρική δικαστική συμπαράσταση εφόσον δεν του επιτραπεί η συμμετοχή, και του ανηλίκου εφόσον δεν έχουν τηρηθεί οι διατάξεις των άρθρων 1524 και 1526 ΑΚ.

Αίτηση για ακύρωση της εταιρίας υποβάλλει κάθε πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον, εντός ενός έτους από την καταχώρησή της στο ΓΕΜΗ, με εξαίρεση την περ. γ' όπου δεν υφίσταται χρονικός περιορισμός. Η αίτηση κοινοποιείται υποχρεωτικά στην εταιρία. Δεν τίθεται θέμα αποκλεισμού του δικαιώματος, της κήρυξης ακυρότητας της εταιρίας από όσους έχουν έννομο συμφέρον, με διάταξη του καταστατικού.

Η εταιρία κηρύσσεται άκυρη με διαπλαστική απόφαση του πολυμελούς πρωτοδικείου, που εκδικάζει με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας ύστερα από της αίτηση. Πάντως, το δικαστήριο, στις περιπτώσεις α', β' και γ', μπορεί να χορηγήσει εύλογη προθεσμία, μέχρι τρεις μήνες, για να τροποποιηθεί το καταστατικό και να δημοσιευθεί στο ΓΕΜΗ. Στο διάστημα αυτό μπορούν να διαταχθούν ασφαλιστικά μέτρα από το δικαστήριο. Στην περίπτωση δ', αν έστω και ένα εκ των ιδρυτών καταστεί ικανός, εντός ενός έτους, και εγκρίνει τη σύσταση τότε θεραπεύεται ο λόγος ακυρότητας. Ακόμα και αν παρέλθει η προθεσμία αυτή, αλλά όχι η συζήτηση της αίτησης, εκλείπει πάλι ο λόγος ακυρότητας.

Αν εκδικαστεί η αίτηση και το πρωτοδικείο προχωρήσει σε τελεσιδικία, τότε η εταιρία τίθεται υπό εκκαθάριση, χωρίς να δεσμεύεται η συνέλευση των εταίρων για τα πρόσωπα των εκκαθαριστών και η απόφαση καταχωρείται στο ΓΕΜΗ προς ενημέρωση των τρίτων. Κατά της απόφασης μπορεί να ασκηθεί τριτανάκοπη, εντός ενός μήνα από την καταχώρησή της. Το έννομο συμφέρον του τριτανακόπτοντος προϋποθέτει βλάβη ή κίνδυνο των συμφερόντων του, δηλαδή εξυπηρετείται καλύτερα το συμφέρον του με τη διατήρηση της εταιρίας σε παραγωγικό στάδιο, και παράγει αποτελέσματα έναντι της απόφασης και των καλόπιστων τρίτων. Η κήρυξη ακυρότητας δεν έχει αναδρομική ισχύ και δεν θίγει τις συναλλαγές που πραγματοποίησε η εταιρία. Συνεπώς, οι εταίροι που οφείλουν κεφαλαιακές εισφορές καλούνται να τις καταβάλουν αν επιβάλλεται από τις ανάγκες της εκκαθάρισης, ειδάλλως θα αποτελέσουν κονδύλι της εταιρίας.³⁴

³⁴Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 938-942

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 45-48

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 33-35

2.5 Ευθύνη των ιδρυτών

Τις διαδικασίες πριν την καταχώρηση της εταιρίας στο ΓΕΜΗ και την απόκτηση νομικής προσωπικότητας, τις πράττουν οι ιδρυτές στο όνομα της υπό ίδρυση εταιρίας. Σύμφωνα με τα αναφερόμενα του Αρθ.54, για τις υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν ευθύνονται οι ιδρυτές όχι κατ' αναλογία της εισφοράς των αλλά απεριορίιστα και εις ολόκληρων.

Η εταιρία μέσα σε διάστημα τριών μηνών από τη σύστασή της μπορεί με μονομερή δήλωση του διαχειριστή προς τους τρίτους, να αναλάβει τις υποχρεώσεις που αναλήφθηκαν ρητά για λογαριασμό της, έτσι ώστε να ευθύνεται η ίδια έναντι αυτών. Ακίνητα και λοιπά πάγια στοιχεία από αγορά που έκαναν οι ιδρυτές υπέρ ή για λογαριασμό της υπό ίδρυση εταιρίας, εισφέρονται στην εταιρία με μεταβίβαση της κυριότητας από τους ιδρυτές. Αυτόματα μετά τη σύστασή της η εταιρία αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις αυτές για τα ακίνητα καθώς και τα δικαιώματα πάνω σε αυτά.

Όσο διαρκεί η τρίμηνη προθεσμία η υποχρέωση της εκπλήρωσης των συμβάσεων από τους ιδρυτές δεν καθίσταται ληξιπρόθεσμη. Αντίθετα, με την εκπνοή της χρονικής διάρκειας τεκμαίρεται η άρνηση της εταιρίας να αναλάβει τις υποχρεώσεις αυτές, συνεπώς και τα αναλογούντα χρέη. Πάντως, είναι δυνατή η ανάληψη υποχρεώσεων μετά την εκπνοή του τριμήνου μόνο κατά τις διατάξεις του κοινού δικαίου (Αρθ.441 επ. ΑΚ).³⁵

³⁵Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 49-50
Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 35

3. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ

3.1 Όργανα διοίκησης της ΙΚΕ

Η ΙΚΕ, ως νομική οντότητα, διαθέτει όργανα διοίκησης όπου μέσω της άσκησης των νομίμων ή καταστατικά οριζόμενων αρμοδιοτήτων τους σε ατομικό ή συλλογικό επίπεδο λειτουργεί η εταιρία. Ο νομοθέτης επιχείρησε να ρυθμίσει τη συγκρότηση και λειτουργία τους με τρόπο απλό και ελαστικό, χωρίς να καταφεύγει σε πολύπλοκα και αυστηρά όργανα διοίκησης όπως στην ΑΕ, παράλληλα όμως υιοθετώντας ένα μοντέλο παρόμοιο με εκείνο της ΕΠΕ. Τα όργανα της ΙΚΕ είναι το όργανο διοίκησης και εκπροσώπησης της εταιρίας και το ανώτατο όργανο της συνέλευσης των εταίρων. Λόγω του ότι απευθύνεται σε μικρομεσαίους επιχειρηματίες, ο νόμος θεωρεί στενά συνδεδεμένη τη διαχείριση και εκπροσώπηση της εταιρίας με την εταιρική ιδιότητα και έτσι δεν τα διαχωρίζει πλήρως, παρόλο που θεωρητικά οι εξουσίες αυτές είναι διαφορετικές.³⁶

3.2 Τρόποι διαχείρισης και εκπροσώπησης

Η ΙΚΕ διαχειρίζεται και εκπροσωπείται από ένα ή περισσότερους εταίρους ή τρίτους. Ο νομοθέτης διακρίνει στο Ν.4072/2012 τη νόμιμη από την καταστατική διαχείριση και εκπροσώπηση της ΙΚΕ.

Αν δεν ορίζεται διαφορετικά στο καταστατικό τότε εφαρμόζεται η διαχείριση εκ του νόμου (νόμιμη διαχείριση). Έτσι, όλοι οι εταίροι θεωρούνται ταυτόχρονα διαχειριστές της εταιρίας οι οποίοι ενεργούν συλλογικά, χωρίς να νοείται η «από κοινού» διαχείριση αλλά προσεγγίζοντας την έννοια της «συλλογικής δράσης» του ΔΣ της ΑΕ. Οι αποφάσεις θα πρέπει να λαμβάνονται από όλους τους εταίρους, όχι ομόφωνα αλλά κατά πλειοψηφία των εταιρικών τους μεριδίων, καθώς και όλοι μαζί θα πρέπει να συμπράττουν για πράξεις εκπροσώπησης έναντι των τρίτων. Έτσι, η μειοψηφία των εταίρων δε δεσμεύει την εταιρία. Στην περίπτωση της μονοπρόσωπης ΙΚΕ, νόμιμος διαχειριστής είναι ο μοναδικός εταίρος.

Κατ' εξαίρεση και μόνο σε επείγουσες πράξεις διαχείρισης από την παράληψη των οποίων απειλείται με σοβαρή ζημιά η εταιρία, οι εταίροι έχουν τη δυνατότητα να ενεργούν ατομικά ειδοποιώντας και τους υπόλοιπους εταίρους. Δύνανται βέβαια να ενεργήσουν και χωρίς τη συναίνεση των υπολοίπων ή ακόμα και αν εναντιώνονται απέναντι τους, εφόσον συντρέχουν οι ανωτέρω λόγοι. Η πράξη της ατομικής διαχείρισης αποτελεί υποχρέωση, πέραν του δικαιώματος, κάθε εταίρου προς τη διασφάλιση της εταιρίας. Παράβαση της υποχρέωσης αυτής επισύρει ευθύνη κατά το Αρθ.67. Η νόμιμη διαχείριση μπορεί να προκύψει κατά την πορεία σε περιπτώσεις ανάκλησης ή έλλειψης του διαχειριστή και προπάντων δεν είναι δυνατή η

³⁶Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση 2014, σελ. 51-52

Γ. Σωτηρόπουλος, ΙΚΕ, ΕπισκΕΔ 2012, 3

Ε. Κουράκης, Ζητήματα σύνταξης του καταστατικού μιας ΙΚΕ: Αναζητώντας τα όρια της καταστατικής ευελιξίας, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 2

ανάκληση ή παραίτηση από αυτή.³⁷

Αν ακολουθείται η καταστατική διαχείριση, τότε στο καταστατικό (αρχικό ή τροποποιημένο) της εταιρίας ορίζονται οι διαχειριστές, η θητεία τους, ο τρόπος που τα πρόσωπα θα εκλέγονται από τη συνέλευση των εταίρων κλπ. Σε περίπτωση που το καταστατικό δεν αναφέρει ορισμένο χρόνο θητείας των διαχειριστών τότε η διαχείριση θεωρείται αορίστου χρόνου. Ο τρόπος δράσης των διαχειριστών μπορεί να ορίζεται από κοινού, ατομικά, με πλειοψηφία ή ακόμη να μεταβιβάζεται η εξουσία αυτή στη συνέλευση των εταίρων. Οι αποφάσεις της συνέλευσης παράγουν από τη λήψη τους έννομα αποτελέσματα, και αντιτάσσονται έναντι των τρίτων από την καταχώρισή τους στο ΓΕΜΗ. Αν στο καταστατικό δεν προβλέπεται ο τρόπος λήψης της απόφασης διορισμού διαχειριστών τότε αυτή λαμβάνεται κατ' απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων. Η εξουσία της καταστατικής διαχείρισης λήγει με αναφορά στο καταστατικό ή με απόφαση της συνέλευσης των εταίρων ή με τη λύση της εταιρίας.

Οι επείγουσες πράξεις διαχείρισης ισχύουν και εδώ σύμφωνα με το Αρθ.56.³⁸

3.3 Ποιος διορίζεται διαχειριστής

Οι διαχειριστές στην ΙΚΕ μπορούν να είναι μόνο φυσικά πρόσωπα, τα οποία ορίζονται στο καταστατικό ή διορίζονται από συγκεκριμένο εταίρο ή εταίρους. Απόφαση διορισμού νομικού προσώπου ως διαχειριστή θεωρείται άκυρη, όμως μετά το πέρας έξι μηνών από την καταχώρηση στο βιβλίο πρακτικών η απόφαση θεραπεύεται αναδρομικά.

Στην περίπτωση νόμιμης διαχείρισης αν κάποιος ή ο μοναδικός εταίρος είναι νομικό πρόσωπο, τότε υποχρεούται να ορίσει συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο ως διαχειριστή, το οποίο δεν θεωρείται εντολοδόχος αλλά διαχειριστικό όργανο της ΙΚΕ. Δηλαδή, το νομικό πρόσωπο δεν αποκτά τη διαχείριση και εκπροσώπηση της εταιρίας, αλλά ευθύνεται για αυτή έναντι του νομικού προσώπου της ΙΚΕ και οποιουδήποτε τρίτου εις ολόκληρον με το φυσικό πρόσωπο που διόρισε. Ο ν.4072/2012 δεν αναφέρει τις συνέπειες αν δεν οριστεί φυσικό πρόσωπο, επομένως εξομοιώνεται με την περίπτωση περί μη διορισμού διαχειριστή. Συνεπώς, αν δεν υπάρχει άλλος διαχειριστής, ή το νομικό πρόσωπο είναι μοναδικός εταίρος της ΙΚΕ, δημιουργείται έλλειψη προσώπων διοίκησης και τίθεται σε εφαρμογή το Αρθ.69 ΑΚ περί διορισμού προσωρινού διαχειριστή ενώ αν υπάρχει έστω και ένας ακόμη διαχειριστής η διαχείριση και εκπροσώπηση θα ασκείται μόνο από τον δεύτερο.

Τα ανωτέρω δεν βρίσκουν εφαρμογή στην καταστατική διαχείριση, καθώς σε αυτή το φυσικό πρόσωπο που ορίζεται ως διαχειριστής από το νομικό πρόσωπο δεν αποκτά τη διαχειριστική ιδιότητα αλλά ενεργεί τις πράξεις διαχείρισης και εκπροσώπησης στο όνομα και για λογαριασμό

³⁷ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κατ' άρθρο 2012, σελ. 230-231

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση 2014, σελ. 53-55

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 36-37

Μ. Φιλίππου, Επιτομή εταιρικού δικαίου, β' έκδοση (με βάση το ν.4072/2012), 2013, σελ. 156

Χ. Μαστροκόστας, Θέματα διαχείρισης και εκπροσώπησης της ΙΚΕ. Η ανάμειξη των εταίρων στη διαχείριση, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ.17

³⁸ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κατ' άρθρο 2012, σελ. 231-232

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση 2014, σελ. 56-58

του νομικού προσώπου με το οποίο συνδέεται με σχέση εντολής, εργασίας ή έργου. Το νομικό πρόσωπο δύναται οποτεδήποτε να ανακαλέσει το διορισμό του φυσικού προσώπου.³⁹

Η διαχειριστική ιδιότητα δεν προσδίδει την εμπορική ιδιότητα στα φυσικά πρόσωπα, διότι οι πράξεις διαχείρισης και εκπροσώπησης γίνονται στο όνομα της εταιρίας, και επομένως η πτώχευση του διαχειριστή δεν σημαίνει παύση της διαχειριστικής ιδιότητας. Αυτή είναι συνυφασμένη με τη δικαιοπρακτική ικανότητα των φυσικών προσώπων και αίρεται με ανάκλησή της, παραίτηση, θάνατο ή δικαιοπρακτική ανικανότητα του διαχειριστή. Όπως προαναφέρθηκε, οι δημόσιοι υπάλληλοι, τα μέλη των ΔΕΠ των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, οι δικηγόροι και οι δικαστικοί λειτουργοί δεν μπορούν να είναι διαχειριστές.⁴⁰

3.4 Ανάκληση, έλλειψη και παραίτηση του διαχειριστή

Ο διορισμένος από το καταστατικό ή από τη συνέλευση των εταίρων διαχειριστής ανακαλείται πάντοτε και οποτεδήποτε, ακόμα και αν δεν συντρέχει σπουδαίος λόγος, με απόφαση της συνέλευσης των εταίρων. Η απόφαση λαμβάνεται κατ' απόλυτη πλειοψηφία των εταιρικών μεριδίων (Αρθ.72§4), εκτός αν ορίζεται μεγαλύτερη πλειοψηφία στο καταστατικό (Αρθ.72§5) ή ομοφωνία της απόφασης, και αποτελεί δήλωση βούλησης των εταίρων προς τον ανακαλούμενο διαχειριστή. Στην περίπτωση της ορισμένου χρόνου διαχείρισης το καταστατικό δύναται να προϋποθέτει τους λόγους ανάκλησης του διαχειριστή, αλλά η έλλειψή τους κατά την ανάκληση συνίσταται με ακυρότητα της απόφασης (Αρθ.74§§2,3), ενώ στην αορίστου χρόνου η ανάκληση γίνεται ελεύθερα. Ο διαχειριστής έχει το δικαίωμα να υποβάλλει παραίτηση σε οποιοδήποτε χρόνο χωρίς να συντρέχει σπουδαίος λόγος, εκτός αν υπάρχει υποκείμενη σχέση ή υποχρέωση πίστης που τον συνδέει με την εταιρία.

Τα ανωτέρω ισχύουν και για τη διμελή ΙΚΕ, εφόσον και εδώ ισχύει αρχή της πλειοψηφίας των εταιρικών μεριδίων και όχι των προσώπων, όπως με τη διμελή ΕΠΕ. Αν όμως το καταστατικό ορίζει διπλή πλειοψηφία κεφαλαίου και εταίρων, τότε το Αρθ.19§1 ν.3190/1955 μπορεί να τύχει αναλογικής εφαρμογής με αποτέλεσμα να μην απαιτείται απόφαση των εταίρων.⁴¹

Σε περίπτωση ανάκλησης διαχειριστή-εταίρου, είτε καταστατικού είτε νόμιμου, η εταιρία μπορεί να απαλλαγεί μόνο μέσω αποκλεισμού του κατά τα ορισθέντα του Αρθ.93 και δεν λαμβάνονται υπόψη τα εταιρικά του μερίδια στην λήψη της απόφασης από τη συνέλευση των εταίρων.⁴²

³⁹ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κατ' άρθρο 2012, σελ. 216-217

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση 2014, σελ. 59-64

Ε. Κουράκης, Ζητήματα σύνταξης του καταστατικού μιας ΙΚΕ: Αναζητώντας τα όρια της καταστατικής ευελιξίας, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 4-5

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 37 παρ.3

⁴⁰ Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση 2014, σελ. 58, 61

Μ. Φιλίππου, Επιτομή εταιρικού δικαίου, β' έκδοση (με βάση το Ν.4072/2012), 2013, σελ. 158

⁴¹ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κατ' άρθρο 2012, σελ. 256-257

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση 2014, σελ. 62-64

⁴² Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κατ' άρθρο 2012, σελ. 256 παρ.3

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση 2014, σελ. 63 παρ.1

Αντίθετη γνώμη έχει ο Ε.Περάκης όπου επιγραμματικώς αναφέρει "Στη συνέλευση που αποφασίζει την ανάκληση ο εταίρος που συμβαίνει να είναι και ο υπό ανάκληση διαχειριστής δεν εμποδίζεται να ψηφίσει, όπως ψηφίζει και όταν πρόκειται να εκλεγεί διαχειριστής", ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 39

Στην περίπτωση που υπάρχουν περισσότεροι διαχειριστές τότε ένας ή περισσότεροι από αυτούς μπορούν να διοριστούν και να ανακαλεστούν από συγκεκριμένο εταίρο ή εταίρους. Η ανάκληση γίνεται, όπως ανωτέρω, οποτεδήποτε χωρίς να συντρέχει σπουδαίος λόγος, αποτελεί άτυπη δήλωση βούλησης και δημοσιεύεται στο ΓΕΜΗ έναντι των τρίτων. Όπως και ο διορισμός τους, πράττεται με κοινή ανακλητική δήλωσή των συγκεκριμένων εταίρων προς την εταιρία, η οποία πρέπει απαραίτητως να συνοδεύεται από δήλωση διορισμού νέου διαχειριστή. Για το χρονικό διάστημα όπου δε διορίζεται νέος διαχειριστής από τους εταίρους η διαχείριση ασκείται από τους εναπομείναντες διαχειριστές, ενώ αν εκλείψουν και αυτοί τότε δημιουργείται θέμα έλλειψης διαχειριστή και εφαρμόζονται τα οριζόμενα του Αρθ.62.

Το δικαίωμα του διορισμού διαχειριστή, αν δεν ορίζεται ως ρήτρα στο αρχικό καταστατικό, παρέχεται στους εταίρους με τροποποίηση του και είναι έγκυρη μόνο με ομόφωνη απόφαση της συνέλευσης των εταίρων. Δεν υφίσταται καμία έννομη σχέση μεταξύ του διαχειριστή και του εταίρου που τον διόρισε, παρά μόνο οργανική σχέση του πρώτου με την εταιρία. Σημειωτέον, ότι η επιλογή του διαχειριστή επέχει πταισματική ευθύνη του συγκεκριμένου εταίρου ή εταίρων έναντι της εταιρίας. Αν ο εταίρος εκλείψει από την εταιρία παύει και η ιδιότητα του διορισμένου διαχειριστή ως οργάνου της ΙΚΕ.⁴³

Η ανάκληση του διαχειριστή δύναται να πραγματοποιηθεί και με δικαστική απόφαση εφόσον συντρέχει σπουδαίος λόγος, ήτοι σοβαρή παράβαση των καθηκόντων του ή ανικανότητα προς τακτική διαχείριση ή ακόμα παρεμπόδιση πραγμάτωσης του εταιρικού σκοπού. Οι εταίροι που κατέχουν το 1/10 του συνόλου των εταιρικών μεριδίων μπορούν να καταθέσουν αίτηση στο ειρηνοδικείο για τους παραπάνω λόγους. Λόγω του ότι συνιστά μειωθητικό δικαίωμα συμφωνίες μεταξύ των εταίρων ή ρήτρες του καταστατικού θεωρούνται άκυρες. Τα έννομα αποτελέσματα της απόφασης του ειρηνοδικείου επέρχονται από την τελεσιδικία της απόφασης και αντιτάσσονται έναντι των τρίτων από την καταχώρησή της στο ΓΕΜΗ. Τη διαχείριση μετά την ανάκληση την ασκούν οι λοιποί διαχειριστές ή οι εταίροι που διόρισαν το διαχειριστή μπορούν να διορίσουν νέο. Αν πάντως ο ανακληθέντας ήταν και ο μοναδικός διαχειριστής όσο οι εταίροι δεν προβαίνουν σε εκλογή νέου ισχύει η νόμιμη διαχείριση.⁴⁴

Στις περιπτώσεις της ανάκλησης διαχειριστή από τους εταίρους ή σε τυχόν περιπτώσεις θανάτου, παραίτησης ή γενικότερα παύσης της διαχειριστικής ιδιότητας ο νέος διαχειριστής διορίζεται με απόφαση της συνέλευσης των εταίρων ή τα οριζόμενα του καταστατικού. Αν δεν υπάρχουν οι σχετικές αναφορές στο καταστατικό ή οι εταίροι δεν προβαίνουν σε εκλογή νέου τότε ακολουθείται η νόμιμη διαχείριση. Πάντως, ο κάθε εταίρος μπορεί ασκήσει το ατομικό του δικαίωμα (Αρθ.56) και να συγκαλέσει τη συνέλευση των εταίρων, οπότε δεν τίθεται σε εφαρμογή το Αρθ.69 ΑΚ.⁴⁵

Ο νομοθέτης δε ρύθμισε νομικά το θέμα παραίτησης του διαχειριστή και έτσι υφίσταται διχογνωμία περί της δυνατότητας αλλά και της νομιμότητας αυτού. Όπως προαναφέρθηκε η παραίτηση από τη νόμιμη διαχείριση δεν είναι δυνατή, κατά το σύνολο των διατάξεων Αρθ.59-

⁴³ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 259

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση 2014, σελ. 65-67

⁴⁴ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 258-259

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση 2014, σελ. 68-70

Γ. Σωτηρόπουλος, ΙΚΕ, ΕπισκΕΔ 2012, 3

⁴⁵ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 258-259

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση 2014, σελ. 69-73

62. Ο μόνος δυνατός τρόπος είναι ο αποκλεισμός του συγκεκριμένου εταίρου κατά τα οριζόμενα του Αρθ.93. Αντίθετα, ο καταστατικός διαχειριστής δύναται να δηλώσει παραίτηση με μονομερή δήλωσή του προς τους εταίρους, οι οποίοι μπορούν να απαντήσουν και αρνητικά, και η οποία καταχωρείται στο ΓΕΜΗ. Η μόνη προϋπόθεση είναι η παραίτηση να μην είναι άκαιρη και χωρίς σπουδαίο λόγο που να δικαιολογεί το άκαιρο, ειδάλως η εταιρία αξιώνεται σε αποζημίωση.⁴⁶

3.5 Δημοσιότητα της διαχείρισης και εκπροσώπησης

Στη δημοσιότητα του ΓΕΜΗ υπόκειται οποιαδήποτε διαφοροποίηση των προσώπων των διαχειριστών της ΙΚΕ, δηλαδή διορισμός, ανάκληση, αντικατάσταση, παραίτηση, θάνατος κλπ ανεξάρτητα του τρόπου με τον οποίο επήλθε το γεγονός, με δήλωση του διαχειριστή προς την υπηρεσία. Επειδή η διάταξη του Αρθ.63 δε δημιουργεί συστατική δημοσιότητα, τα παραπάνω γεγονότα θα θεωρούνται ότι έγιναν κατά το χρόνο τον οποίο πράγματι έλαβαν χώρα, ή αν πρόκειται για δικαστικές αποφάσεις από την τελεσιδικία της απόφασης, εκτός αν ορίζονται διαφορετικά σε άλλες διατάξεις. Η έλλειψη των τεκμηρίων δημοσιότητας επιφέρει τις συνέπειες της §3 Αρθ.15 ν.3419/2005.

Η §2 του Αρθ.63 αναπαράγει το Αρθ.9 της Οδηγίας 2009/101/ΕΚ, σχετικά με το θέμα της θεραπευτικής δημοσιότητας, και αναφέρει ότι τυχόν παρατυπίες κατά το διορισμό των οργάνων που έχουν τη δυνατότητα να δεσμεύουν την εταιρία δεν αντιτάσσονται έναντι των τρίτων, εκτός αν αποδείξει η εταιρία ότι οι τρίτοι γνώριζαν περί αυτής. Συγκεκριμένα για τη διαχείριση, τυχόν ελαττώματα κατά το διορισμό του διαχειριστή δεν θεραπεύονται από την καταχώρησή τους στο ΓΕΜΗ και δεν αντιτάσσονται στους τρίτους, εκτός αν η ΙΚΕ αποδείξει ότι οι τρίτοι, κατά το χρόνο συναλλαγής τους με την εταιρία, γνώριζαν για τα ελαττώματα.

Το Αρθ.63 αναφέρεται μόνο στις σχέσεις τις εταιρίας με τους τρίτους και τη δυνατότητα να επικαλεσθεί τα παραπάνω γεγονότα έναντι τους και όχι στις ενδοεταιρικές σχέσεις. Επιφύλαξη υπάρχει σχετικά με τους καλόπιστους εταίρους της μειοψηφίας οι οποίοι δε συμμετέχουν στη διαχείριση και στη λήψη της σχετικής με τα ανωτέρω απόφασης ως μέλη της συνέλευσης των εταίρων.⁴⁷

3.6 Εξουσίες και αμοιβή του διαχειριστή

Όπως προαναφέρθηκε, η ΙΚΕ διαχειρίζεται και εκπροσωπείται από ένα ή περισσότερους διαχειριστές, όπου ενεργούν στο όνομα της εταιρίας. Ο διαχειριστής έχει από τη μία την εξουσία της διοίκησης της εταιρίας, διαχείρισης της εταιρικής περιουσίας και γενικότερα επίτευξης του εταιρικού σκοπού (ενέργειες προς τα έσω), και από την άλλη την εξουσία εκπροσώπησης της έναντι των τρίτων (ενέργειες προς τα έξω). Άλλες εξουσίες, που φαινομενικά θα ανήκαν στο

⁴⁶Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 272-278

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση 2014, σελ. 69 παρ. 3

⁴⁷Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 240

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση 2014, σελ. 74-75

Η παρ.3 Αρθ.15 ν.3419/2005 αναφέρει «Με την επιφύλαξη των παραγράφων 12 επ. του άρθρου 7β του κ.ν. 2190/1920 και του άρθρου 8α του κ.ν. 3190/1955, οι υπόχρεοι που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 1 του νόμου αυτού δεν μπορούν να αντιτάξουν, προς τρίτους, κάθε μορφής γεγονότα και μεταβολές που καταχωρίζονται υποχρεωτικά, εφόσον αυτά δεν καταχωρήθηκαν, εκτός αν αποδεικνύουν ότι οι τρίτοι είχαν λάβει σχετική γνώση ή αν τα γεγονότα και οι μεταβολές δεν παράγουν έννομες συνέπειες χωρίς προηγούμενη καταχώρηση τους. Το προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται για γεγονότα και μεταβολές που διαλαμβάνονται σε δικαστικές αποφάσεις, οι οποίες αφορούν σε συλλογικές διαδικασίες ικανοποίησης πιστωτών».

διαχειριστή, όπως η συγκρότηση και οργάνωση της εταιρίας ή ο έλεγχος της διαχείρισης ανήκουν στο ανώτατο όργανο της συνέλευσης των εταίρων.⁴⁸

Οι ενέργειες του διαχειριστή προς τα έξω, ακόμα και αν δεν εμπίπτουν με την επίτευξη του εταιρικού σκοπού, δεσμεύουν την εταιρία έναντι των τρίτων. Κατ' εξαίρεση όμως, αν αποδειχθεί ότι ο τρίτος γνώριζε για την υπέρβαση του εταιρικού σκοπού ή ότι όφειλε να γνωρίζει, τότε η εταιρία παραμένει αδέσμευτη απέναντί του. Δεν αρκεί πάντως, για να ληφθεί υπόψη η παραπάνω εξαίρεση, η τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας σχετικά με το καταστατικό. Ένδειξη γνώσης μπορεί να αποτελέσει η εταιρική επωνυμία ή η σφραγίδα της εταιρίας. Τεκμήριο γνώσης δημιουργείται εις βάρος τρίτου όταν πρόκειται για πράξη που θεωρείται ακράδαντα εκτός εταιρικού σκοπού πχ. εκποίηση μεγάλου μέρους της εταιρικής περιουσίας. Η διαχειριστική εξουσία μπορεί να περιοριστεί με ρήτρα στο καταστατικό, αλλά ακόμη και τότε οι περιορισμοί δεν αντιτάσσονται έναντι των τρίτων, καλόπιστων και μη, ασχέτως αν έχουν τηρηθεί οι διατυπώσεις δημοσιότητας. Ο διαχειριστής οφείλει να συμμορφώνεται με τη νομοθεσία, το καταστατικό και τις αποφάσεις της συνέλευσης των εταίρων και να μην προβαίνει σε υπέρβαση του εταιρικού σκοπού και των ορίων εξουσίας του διότι δημιουργείται ευθύνη για αποζημίωσης της εταιρίας.

Αντιθέτως, η εξουσία του διαχειριστή περί εκπροσώπησης της εταιρίας έναντι των τρίτων (ενέργειες προς τα έξω) είναι απεριόριστη, όπως σε όλες τις κεφαλαιουχικές εταιρίες. Δεν μπορεί να αφαιρεθεί ή να περιοριστεί ούτε μέσω καταστατικής ρήτρας ούτε μέσω απόφασης της συνέλευσης των εταίρων. Συνεπώς, η εταιρία δεν δεσμεύεται έναντι τρίτων για τυχόν υπερβάσεις των οριζόμενων του καταστατικού από το διαχειριστή, ακόμη και αν έχουν υποβληθεί στις διατυπώσεις δημοσιότητας και δεν αντιτάσσονται ενάντιά τους, ακόμα και αν οι τρίτοι είναι κακής πίστης. Επομένως, ανάγεται το συμπέρασμα ότι η εξουσία της εκπροσώπησης της ΙΚΕ είναι ευρύτερη από αυτή της διαχείρισης.⁴⁹

Ο διαχειριστής δύναται, με ειδική πρόβλεψη του καταστατικού, να αναθέσει την άσκηση ορισμένων μόνο εξουσιών σε εταίρο ή τρίτο, οι οποίοι καλούνται υποκατάστατοι διαχειριστές. Οι υποκατάστατοι διαχειριστές υφίστανται από το διορισμό τους και τη δημοσίευση αυτού στο ΓΕΜΗ. Δεν θεωρούνται πληρεξούσιοι του διαχειριστή αλλά όργανα της εταιρίας με περιορισμένη εξουσία, που την αντλούν από το νόμο και το καταστατικό, και εκφράζουν πρωτογενώς την εταιρική βούληση. Δεν αποκλείεται οι εξουσίες του διαχειριστή και των υποκατάστατων να ταυτίζονται. Ανάκληση του υποκατάστατου διαχειριστή γίνεται πάντοτε και οποτεδήποτε είτε από το διαχειριστή που τον διόρισε, είτε με απόφαση της συνέλευσης των εταίρων, χωρίς να αποκλείεται και η ανάκλησή του με δικαστική απόφαση για σπουδαίο λόγο (Αρθ.61).

Ο υποκατάστατος διαχειριστής δύναται να ορίσει δεύτερο υποκατάστατο διαχειριστή, υπό τους όρους να προβλέπεται στο καταστατικό και να το προέβλεψε ο διαχειριστής στην απόφασή του για τον διορισμό του πρώτου υποκατάστατου διαχειριστή. Η εξουσία του ισχύει όπως και στον

⁴⁸Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 214

⁴⁹Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 214-215

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση 2014, σελ. 76-78

Ν. Ρόκας, Εμπορικές εταιρίες, 6^η έκδοση, 2008, σελ. 324

πρώτο υποκατάστατο, χωρίς να υπάρχει το δικαίωμα διορισμού εκ νέου υποκατάστατου διαχειριστή.⁵⁰

Για τις υπηρεσίες του ο διαχειριστής δεν δικαιούται αμοιβή, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στο καταστατικό ή αποφασιστεί από τη συνέλευση των εταίρων. Η αμοιβή δεν μπορεί να υπερβαίνει τα οριζόμενα του Αρθ.281 ΑΚ, ειδάλλως η απόφαση κρίνεται ως καταχρηστική από το δικαστήριο (Αρθ.74§1). Η αμοιβή του διαχειριστή-εταίρου με εξωκεφαλαιακή εισφορά αποκλείεται, καθώς θεωρείται επιστροφή της εισφοράς και έρχεται σε αντίθεση με το Αρθ.81. Διαχειριστές οι οποίοι συνδέονται με ιδιαίτερη σχέση με την ΙΚΕ πχ. σύμβαση εξαρτημένης εργασίας είναι δυνατόν να λάβουν περαιτέρω αμοιβή.⁵¹

3.7 Υποχρεώσεις του διαχειριστή

I. Αρχικά, ο διαχειριστής στην ΙΚΕ, όπως και στην ΕΠΕ, έχει τη γενική υποχρέωση της διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρίας και. Στα πλαίσια αυτής πρέπει να συμμορφώνεται με τις διατάξεις του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων της συνέλευσης των εταίρων. Σε περίπτωση όπου καταστατικές ρήτρες ή αποφάσεις των εταίρων προσκρούουν στην κείμενη νομοθεσία ή μεταξύ τους τότε ο διαχειριστής θα πρέπει να μη συμμορφώνεται με αυτές καθώς θεωρούνται παράνομες ή αντίστοιχα αντικαταστατικές ενέργειες και δεν αναγνωρίζονται από το δίκαιο.

Ειδικότερα, ο διαχειριστής έχει την υποχρέωση της δημιουργίας και διατήρησης της εταιρικής ιστοσελίδας (Αρθ.47§2), τη μείωση του εταιρικού κεφαλαίου στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος (Αρθ.68§2), τη σύγκλιση της ετήσιας γενικής συνέλευσης των εταίρων (Αρθ.69§2), τη σύνταξη των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων (Αρθ.96) και άλλες όπου θα αναλυθούν παρακάτω.⁵²

II. Η υποχρέωση πίστης (duty of loyalty) του διαχειριστή έναντι της εταιρίας ρυθμίζεται και εξειδικεύεται νομοθετικά στην ΙΚΕ (σε αντίθεση με την ΕΠΕ) με τον ν.4072/2012. Το Αρθ.65 αναφέρει μόνο ορισμένες περιπτώσεις παραβίασης της αυτής υποχρέωσης, οι οποίες είναι:

α) Να μην επιδιώκει προσωπικά συμφέροντα που αντιβαίνουν στα συμφέροντα της εταιρίας. Πρόκειται για εξειδίκευση των οριζόμενων του Αρθ.69 ΑΚ. Στην έννοια των προσωπικών συμφερόντων προστίθενται και τα συμφέροντα τρίτων, τα οποία προωθεί ο διαχειριστής με τις πράξεις του, σε βάρος της ΙΚΕ. Η παράβαση αυτή επιφέρει ευθύνη του διαχειριστή έναντι της εταιρίας.

β) Να αποκαλύπτει έγκαιρα στους εταίρους, και στους υπόλοιπους διαχειριστές, τα προσωπικά του συμφέροντα που ενδέχεται να προκύψουν από συναλλαγές της εταιρίας, οι οποίες εμπίπτουν στα καθήκοντά του ως διαχειριστή, καθώς και κάθε άλλη σύγκρουση προσωπικών συμφερόντων

⁵⁰ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 215

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση 2014, σελ. 79-80

Γ. Σωτηρόπουλος, ΙΚΕ, ο.π., ΕπισκΕΔ 2012, 3 παρ. 5

Ε. Κουράκης, Ζητήματα σύνταξης του καταστατικού μιας ΙΚΕ: Αναζητώντας τα όρια της καταστατικής ευελιξίας, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 5

⁵¹ Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση 2014, σελ. 81

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 42 παρ.3

⁵² Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 248-249

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 42-43

με αυτά της εταιρίας ή συνδεδεμένων επιχειρήσεων με αυτή κατά την έννοια της §5 του Αρθ.42ε ν.2190/1920. Η μη έγκαιρη αποκάλυψη τέτοιων συμφερόντων αποτρέπει τους υπόλοιπους διαχειριστές από την αντίδραση ώστε να αποφευχθεί η σύγκρουση και επιφέρει και εδώ ευθύνη του διαχειριστή έναντι της εταιρίας.

γ) Να μη διενεργεί πράξεις, έστω και μεμονωμένες πράξεις ανταγωνισμού, για λογαριασμό του ιδίου ή τρίτου που ανάγονται στον εταιρικό σκοπό, χωρίς πρωτίστως να έχει λάβει ομόφωνη άδεια από τη συνέλευση των εταίρων.

δ) Να μην είναι εταίρος προσωπικής εταιρίας, ΕΠΕ ή ΙΚΕ που επιδιώκουν τον ίδιο σκοπό με την εταιρία που είναι διαχειριστής, εκτός αν η συνέλευση των εταίρων αποφασίσει διαφορετικά.

ε) Να τηρεί εχεμύθεια έναντι των τρίτων για όλες τις εταιρικές υποθέσεις, τις οποίες έλαβε γνώση λόγω της ιδιότητάς τους, ή απόρρητες πληροφορίες. Η τήρηση εχεμύθειας μπορεί να εκτείνεται ως και σε ορισμένους εταίρους οι οποίοι θα μπορούσαν να τις χρησιμοποιήσουν για προσωπικό συμφέρον. Πάντως, η τήρηση εχεμύθειας προς όλους τους εταίρους έρχεται σε αντίθεση με το δικαίωμά τους για πληροφόρηση σχετικά με εταιρικά θέματα και τη λήψη ορθών αποφάσεων. Η υποχρέωση αυτή δύναται να ισχύει, κατά περίπτωση, και για χρόνο μετά την παύση της διαχειριστικής ιδιότητας.⁵³

Κατά του διαχειριστή, για παράβαση των παραπάνω ή παρόμοιων περιπτώσεων, η εταιρία μπορεί να ασκήσει αγωγή για αποκατάσταση παντός τύπου ζημίας ενώπιον του δικαστηρίου. Ο νόμος προϋποθέτει ειδικές κυρώσεις μόνο στις περιπτώσεις (γ) και (δ). Για την περίπτωση (γ) περί μη διενέργειας πράξεων ανταγωνισμού για λογαριασμό του ιδίου, δημιουργείται στην εταιρία συρροή αξιώσεων (αποζημίωσης, υποκατάστασης, ηθικής βλάβης, αποκατάστασης θετικής ή αρνητικής ζημίας κλπ) κατά του διαχειριστή και καλείται να επιλέξει αυτή που θα ασκήσει. Η ευθύνη του διαχειριστή, σε αυτή την περίπτωση, είναι αδικοπρακτική, αφού προσβάλλει τα χρηστά ήθη και συνιστά υπαιτιότητα (Αρθ.919 ΑΚ). Ως υποκατάσταση εννοείται η αξίωση της εταιρίας στην αποκομισθείσα ωφέλεια του διαχειριστή, από τις ανταγωνιστικές πράξεις, και δίνεται αντί αποζημίωσης. Αν δεν έχει ολοκληρωθεί η πράξη ανταγωνισμού τότε η εταιρία δύναται να ζητήσει εκχώρηση όλων των απαιτήσεων του διαχειριστή, με αντίστοιχη καταβολή σε αυτόν όλων των εξόδων και δαπανών στα οποία υποβλήθηκε, και αν αυτός αρνηθεί μπορεί να καταθέσει αγωγή καταδίκης σε δήλωση βούλησης ενώπιον του δικαστηρίου. Στην περίπτωση που ο διαχειριστής διενέργησε τις πράξεις για λογαριασμό τρίτου, η ΙΚΕ αξιώνει την αμοιβή για τη μεσολάβηση ή την εκχώρηση απαίτησης επί της αμοιβής του διαχειριστή. Πρόκειται για αναπαραγωγή των §2 του Αρθ.23 ν.2190/1920 και §3 του Αρθ.20 ν.3190/1955. Και εδώ η εταιρία βαρύνεται με την καταβολή των εξόδων και των δαπανών του διαχειριστή.

Για την περίπτωση (δ) περί συμμετοχής ως εταίρου σε άλλη προσωπική εταιρία ή ΕΠΕ, τότε η υποκατάσταση εννοείται ως η καταβολή όλων των οικονομικών ωφελειών, ιστορικών και μελλόντων, από μέρος του διαχειριστή προς την ΙΚΕ. Η εταιρία μπορεί να καταθέσει αγωγή άρσης της προσβολής και παράλειψής της ενώπιον του δικαστηρίου, αφού συντρέχει παράλειψη

⁵³Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 249-251

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση 2014, σελ. 83-88

Ρ. Γιοβαννόπουλος, Η υποχρέωση πίστεως στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (διαχειριστές-εταίροι), Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 2

Ε. Κουράκης, Ζητήματα σύνταξης του καταστατικού μιας ΙΚΕ: Αναζητώντας τα όρια της καταστατικής ευελιξίας, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 5

ανταγωνιστικών πράξεων (Αρθ.287 ΑΚ) και κατάχρηση σχέσης εμπιστοσύνης (Αρθ.1 ν.146/1914). Ο διαχειριστής έχει την υποχρέωση να παρέχει στην ΙΚΕ πληροφορίες για τις ανταγωνιστικές πράξεις της εταιρίας που είναι εταίρος, προκειμένου να αποφασιστεί ο τρόπος άσκησης των αξιώσεων (άρθρα 288, 303 ΑΚ) και αποζημίωση της εταιρίας λόγω προσβολής των χρηστών ηθών (Αρθ. 919 ΑΚ). Η αγωγή ασκείται κατά του διαχειριστή και μετά την παύση της διαχειριστικής ιδιότητας. Οι απαιτήσεις της εταιρίας κατά του διαχειριστή παραγράφονται μετά το πέρας έξι (6) μηνών από τη στιγμή που ανακοινώθηκαν πλήρως στους εταίρους και σε κάθε περίπτωση μετά την τριετία.

Το καταστατικό δύναται να εξειδικεύει τέτοιες περιπτώσεις για ορισμένους ή όλους τους διαχειριστές της ΙΚΕ. Συνεπώς, ορισμένοι διαθέτουν αυξημένη υποχρέωση πίστης λόγω των υποχρεώσεων που τους έχουν ανατεθεί μέσω του καταστατικού. Υποχρέωση πίστης έναντι της εταιρίας έχουν και οι εταίροι για την διαφύλαξη των εταιρικών συμφερόντων και για την παράλειψη κάθε ενέργειας που μπορεί να τα διαβάλλει.⁵⁴

III. Υποστηρίζεται ότι οι διαχειριστές στην ΙΚΕ έχουν την υποχρέωση της ορθής διαχείρισης (duty of care), η οποία μπορεί να θεωρηθεί και ως εξειδίκευση της υποχρέωσης πίστωσης προς την εταιρία. Η υποχρέωση αυτή αναφέρεται στις επιχειρηματικές επιλογές τους για εσωτερικές υποθέσεις της εταιρίας, όπως τις επιλογές χρηματοδότησης, τον τρόπο διοίκησης της εταιρίας, το απασχολούμενο προσωπικό, τη σύγκλιση της συνέλευσης των εταίρων, την ανάθεση εξουσιών σε τρίτους κλπ. Επίσης αναφέρεται στον άγραφο κανόνα της επιμέλειας που πρέπει να επιδεικνύουν οι διαχειριστές κατά τη διαχείριση της ξένης περιουσίας με βάση την καλή πίστη. Η ευθύνη του διαχειριστή έχει μορφή διαχειριστικού πταίσματος (Αρθ.67).⁵⁵

IV. Οι διαχειριστές της ΙΚΕ έχουν την υποχρέωση τήρησης ορισμένων βιβλίων τα οποία άλλοτε τα επιβάλλει η εταιρική, η εμπορική και η φορολογική νομοθεσία ή άλλες νομικές διατάξεις, και άλλοτε είναι προαιρετική η τήρησή τους. Όπως είναι γνωστό, υποχρεωτικής τήρησης βιβλία είναι α) το γενικό ημερολόγιο, καθώς και τα προβλεπόμενα από τη φορολογική νομοθεσία βιβλία που το περιβάλλουν, β) το βιβλίο απογραφών, το οποίο περιβάλλεται ομοίως από λοιπά φορολογικά βιβλία, και γ) το βιβλίο αντιγραφής επιστολών (Αρθ.8§2 Εμπ.Ν.), το οποίο έχει σχεδόν εξαλειφθεί από τις εμπορικές επιχειρήσεις λόγω της τεχνολογίας και του διαδικτύου.

Το Αρθ.66 του ν.4072/2012 θέτει ως υποχρέωση των διαχειριστών την τήρηση:

ι) Το «βιβλίο εταίρων» στο οποίο πρέπει να αναγράφεται για κάθε εταίρο το όνομά του, η διεύθυνσή του, ο αριθμός των εταιρικών μεριδίων που κατέχει, το είδος της εισφοράς που εκπροσωπούν τα μερίδια, η χρονολογία κτήσης και μεταβίβασης ή επιβάρυνσής τους με δικαιώματα πχ εμπράγματα και τυχόν ειδικά δικαιώματα που παρέχει το καταστατικό στους εταίρους.

⁵⁴B. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση 2014, σελ. 82-87 παρ.2-6 Μ. Φιλίππου, Επιτομή εταιρικού δικαίου, β' έκδοση (με βάση το ν.4072/2012), 2013, σελ. 159-160

⁵⁵A. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 251 Γ

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 43 παρ. 3

Ρ. Γιοβαννόπουλος, Η υποχρέωση πίστωσης στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (διαχειριστές-εταίροι), Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 6

ii) Το «ενιαίο βιβλίο αποφάσεων των εταίρων και αποφάσεων της διαχείρισης» στο οποίο αναγράφονται όλες οι αποφάσεις που λήφθηκαν, από ένα ή περισσότερους εταίρους, είτε στη συνέλευση είτε εκτός συνέλευσης, καθώς και οι αποφάσεις που λήφθηκαν, από περισσότερους του ενός διαχειριστές, και δεν αφορούν θέματα της τρέχουσας διαχείρισης. Σε περίπτωση μονοπρόσωπης ΙΚΕ, όπου ο μοναδικός εταίρος είναι και διαχειριστής, δεν καταγράφονται οι αποφάσεις της διαχείρισης, εκτός αν οι πράξεις υπόκεινται στη δημοσιότητα του ΓΕΜΗ, και έχουν συστατικό ή έστω πληροφοριακό χαρακτήρα. Ακυρώσιμη απόφαση είναι εκείνη που είναι καταχωρημένη στο συγκεκριμένο βιβλίο με τρόπο που δημιουργεί σύγχυση και δεν αίρεται αλλιώς.

Τα βιβλία αυτά δεν θεωρούνται από την αρμόδια ΔΟΥ, όπως και σε όλες τις κεφαλαιουχικές εταιρίες βάσει της ΑΥΟ ΠΟΛ.1167/02, τηρούνται παράλληλα με τα υπόλοιπα βιβλία του ορίζονται στο Αρθ.8 του ΕμπΝ ενώ δύναται να είναι και σε ηλεκτρονική μορφή. Η εταιρία έχει υποχρέωση να χορηγεί όποτε της ζητηθεί, από εταίρους ή τρίτους, αντίγραφα των πρακτικών. Σε περίπτωση άρνησης, οι ενδιαφερόμενοι στηρίζονται στη διάταξη του Αρθ.902 ΑΚ. Η εταιρία έχει την ευθύνη να αποδειξει ότι οι αποφάσεις των εταίρων και των διαχειριστών έλαβαν χώρα την ημερομηνία και ώρα που αναφέρει το βιβλίο και πρέπει να μεριμνήσει ώστε να αναγράφεται στα σχετικά έντυπα η ακριβής χρονολογία για να μην υπάρχει κίνδυνος αμφισβήτησης. Οι παραβάσεις της §1 του Αρθ.66 τιμωρούνται με τις ποινές του Αρθ.458 ΠΚ σύμφωνα με το Αρθ.119 ν.4072/2012.⁵⁶

Η προαιρετική τήρηση συμπληρωματικών βιβλίων μπορεί να προβλέπεται με ειδική καταστατική ρήτρα ή με απόφαση των εταίρων ή των διαχειριστών. Δύναται να υφίσταται σε περιπτώσεις που υπάρχουν πολλοί εταίροι που δεν έχουν κάποια άλλη ιδιότητα στην εταιρία και θέλουν να πληροφορούνται για την πορεία της, ή αν δραστηριοποιείται σε περισσότερους από ένα τομείς ή ακόμα αν έχει υπογράψει συμβάσεις πχ δικαιοχρησίας (franchising). Η τήρηση αυτών των βιβλίων αποσκοπεί στην ύπαρξη καλύτερου ελέγχου και πληροφόρησης προς τους ενδιαφερόμενους.⁵⁷

3.8 Ευθύνη του διαχειριστή

Όπως έχει αναφερθεί, ο διαχειριστής πρέπει να συμμορφώνεται με τα όρια που θέτουν ο νόμος, το καταστατικό και το ανώτατο όργανο της συνέλευσης των εταίρων. Σε αντίθετη περίπτωση η εταιρία αξιωνεται σε αποζημίωση έναντι του διαχειριστή με αγωγή που καταθέτει στο δικαστήριο. Ο διαχειριστής ευθύνεται για πταίσμα όταν δεν τηρεί όσα ορίζει η έννοια της ορθής διαχείρισης. Διαχειριστικό πταίσμα δεν υφίσταται όταν ο διαχειριστής διενήργησε πράξεις βάσει σύννομης απόφασης των εταίρων, η οποία όμως δεν αντιτίθεται στο νόμο και το καταστατικό. Σε αντίθετη περίπτωση καταλογίζεται πταίσμα στο διαχειριστή ακόμα και αν η απόφαση των εταίρων είναι άκυρη ή ακυρώσιμη. Επίσης, δεν ευθύνεται για πράξεις ή παραλείψεις του, στα πλαίσια της καλής του πίστης, που αφορούν εύλογη επιχειρηματική απόφαση (*Business*

⁵⁶B. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση 2014, σελ. 89-91

Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 252-254

Δ. Σταματόπουλος, ΚΒΣ, σελ. 371

Μ. Καββαθά, Το ενιαίο βιβλίο πρακτικών αποφάσεων των εταίρων και αποφάσεων διαχείρισης στην ΙΚΕ – Σε αναζήτηση ισορροπίας μεταξύ ευελιξίας και ασφάλειας των συναλλαγών, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 2

⁵⁷Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 255

Judgment Rule-BJR)⁵⁸ προς την επίτευξη του εταιρικού σκοπού και όχι την εξυπηρέτηση προσωπικών συμφερόντων ή τρίτων. Η ευθύνη το διαχειριστή για πταίσματα κατά την άσκηση της διαχείρισης έχει τη δυνατότητα να αρθεί, μετά την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, χωρίς την παρουσία του κατά τη λήψη της απόφασης από τη συνέλευση των εταίρων. Βέβαια, η συνέλευση έχει τη δυνατότητα να του δώσει γενική απαλλαγή, δηλαδή απαλλαγή από ευθύνες για παραβάσεις του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων της συνέλευσης των εταίρων.⁵⁹

⁵⁸Ο κανόνας επιχειρηματικής κρίσης κωδικοποιήθηκε αρχικά στο Αρθ.22α ν.2190/1920:«*Η ευθύνη αυτή δεν υφίσταται, εάν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου αποδείξει ότι κατέβαλε την επιμέλεια του συνετού επιχειρηματία. Η επιμέλεια αυτή κρίνεται με βάση την ιδιότητα του κάθε μέλους και τα καθήκοντα που του έχουν ανατεθεί. Η ευθύνη αυτή δεν υφίσταται, προκειμένου για πράξεις ή παραλήψεις που στηρίζονται σε σύννομη απόφαση της γενικής συνέλευσης ή που αφορούν εύλογη επιχειρηματική απόφαση, η οποία ελήφθη με καλή πίστη, με βάση επαρκείς πληροφορίες και αποκλειστικά προς εξυπηρέτηση του εταιρικού συμφέροντος*».

⁵⁹Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση 2014, σελ. 93-99

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 44-46

Γ. Σωτηρόπουλος, ΙΚΕ, ο.π., ΕπισκΕΔ 2012, 3 παρ. 5

Ν. Ρόκας, Εμπορικές εταιρίες, 6^η έκδοση, 2008, σελ. 328

Χ. Αποστολόπουλος, Η εφαρμογή του κανόνα επιχειρηματικής κρίσης στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 1-3

4. ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ, ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

4.1 Αρμοδιότητα των εταίρων

Η συνέλευση των εταίρων αποτελεί, όπως είναι προφανές, το ανώτατο όργανο διοίκησης της ΙΚΕ. Υφίσταται από την ίδρυση έως και την παύση της νομικής προσωπικότητάς της και αποδίδει τη βούληση της εσωτερικής λειτουργίας της. Οι εταίροι είναι εκείνοι οι οποίοι αποφασίζουν για κάθε εταιρικό ζήτημα, ακόμα και για θέματα που υπάγονται στο διαχειριστικό όργανο της εταιρίας. Δυνατότητα συμμετοχής στη συνέλευση έχουν άπαντες οι εταίροι και οι αποφάσεις τους δεσμεύουν κατ' αρχήν την εταιρία, τους ίδιους τους εταίρους, ακόμα και εκείνους που διαφωνούν ή απουσιάζουν, και τους διαχειριστές. Η §2 του Αρθ.68 ορίζει τις περιπτώσεις στις οποίες οι εταίροι είναι οι αποκλειστικοί αρμόδιοι για τη λήψη απόφασης. Ειδικότερα, πρόκειται για αποφάσεις που αφορούν α) τις τροποποιήσεις του καταστατικού, περιλαμβανομένων των μεταβολών του εταιρικού κεφαλαίου, β) την ανάκληση ή το διορισμό διαχειριστή, γ) την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, τη διανομή κερδών, το διορισμό ελεγκτή και την απαλλαγή του διαχειριστή από την ευθύνη, δ) τον αποκλεισμό εταίρου, ε) τη λύση της εταιρίας ή παράτασης της διάρκειάς της και στ) τη μετατροπή και τη συγχώνευση της εταιρίας.

Το Αρθ.68 αναφέρει δε, ότι η εξουσία τροποποίησης του καταστατικού μόνο για συγκεκριμένα θέματα, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας τροποποίησης του εταιρικού κεφαλαίου στις περιπτώσεις των άρθρων 77 §4, 82 §1, 87, 90 §3, 92 §4, 93 εδ.6 του ν.4072/2012, μπορεί να ανατεθεί και στο διαχειριστή/ές με σκοπό την επιτάχυνση λήψης των αποφάσεων. Η παροχή αυτή προς το όργανο διαχείρισης και εκπροσώπησης αποφασίζεται ομόφωνα από τους εταίρους, αν δεν προβλέπεται στο αρχικό καταστατικό, υπόκειται στη δημοσιότητα του ΓΕΜΗ και έχει ισχύ τριών (3) ετών. Η φύση της εν λόγω εξουσίας που παρέχεται στο διαχειριστή δικαιολογεί την ύπαρξη τέτοιων δικλίδων ασφαλείας στο νόμο, ενώ δεν αποκλείεται η παράλληλη άσκησή της με αυτή των εταίρων.

Λοιπά ζητήματα, όπως η εκποίηση του συνόλου της εταιρικής περιουσίας, μπορούν να υπαχθούν, ως ad hoc, στην αρμοδιότητα των εταίρων. Αυτό αντίκειται στο εταιρικό σκοπό, όμως υλοποιείται πάντα στα πλαίσια προστασίας των δανειστών της εταιρίας, των εταίρων της μειοψηφίας και γενικότερα των εταίρων που δε μετέχουν σε θέματα καταστατικής διαχείρισης.⁶⁰

4.2 Συνέλευση-Σώμα των εταίρων

Το σύνολο των διατάξεων Αρθ.69-72 ορίζουν τον τρόπο και τον τόπο που συγκροτείται η συνέλευση των εταίρων (ή καλύτερα το «σώμα των εταίρων» κατά τον *Α. Σπυρίδωνος*) και λαμβάνει αποφάσεις. Εξαιτίας της μικτής φύσης της ΙΚΕ, προσωπικής και κεφαλαιουχικής, δεν

⁶⁰ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κατ' άρθρο, 2012, σελ. 309-310

Γ. Σωτηρόπουλος, ΙΚΕ, ΕπισκΕΔ 2012, 4 σελ.6

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 48 και Η ευελιξία της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας (ΙΚΕ): One size fits all?, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 5

Χ. Μαστροκόστας, Θέματα διαχείρισης και εκπροσώπησης της ΙΚΕ. Η ανάμειξη των εταίρων στη διαχείριση, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 16

Μ. Φιλίππου, Επιτομή εταιρικού δικαίου, Β' έκδοση (με βάση το ν.4072/2012), 2013, σελ. 161

είναι δυνατό να ορίζεται ως εταιρικό όργανο η συνέλευση των εταίρων αλλά το σώμα των εταίρων, που όπως θα αναφέρουμε παρακάτω δύναται να αποφασίζει και εκτός συνέλευσης (Αρθ.73) χωρίς να αμφισβητείται η εγκυρότητα των αποφάσεων.⁶¹

Όπως και στις λοιπές κεφαλαιουχικές εταιρίες ο νομοθέτης διακρίνει την τακτική από την έκτακτη συνέλευση. Η πρώτη συγκαλείται τουλάχιστον μία φορά ανά έτος και εντός χρονικού περιθωρίου τεσσάρων (4) μηνών από τη λήξη της εταιρικής χρήσης, έχοντας ως αντικείμενο την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και τη διανομή κερδών, χωρίς να αποκλείεται η συζήτηση και λήψη αποφάσεων επί άλλων θεμάτων. Η μη τήρηση του χρονικού περιθωρίου σύγκλησης της συνέλευσης από το διαχειριστή δεν επιφέρει ακυρότητα των αποφάσεων, αλλά πιθανή ευθύνη εις βάρος του. Η έκτακτη συνέλευση συγκαλείται από το διαχειριστή οποτεδήποτε κρίνεται απαραίτητη η λήψη απόφασης για κάποιο ζήτημα ή αν το επιβάλλει ο νόμος (Αρθ.102). Μικρότερης σημασίας διάκριση είναι η συνήθης και εξαιρετική συνέλευση, όταν τα θέματα είναι μικρής ή μεγάλης σημασίας και οι αποφάσεις λαμβάνονται αντίστοιχα με μικρή ή αυξημένη πλειοψηφία. Τέλος, η καθολική συνέλευση, όταν οι εταίροι είναι παρόντες, αυτοπροσώπως ή νόμιμα εκπροσωπούμενοι, σε ορισμένο τόπο και χρόνο, ύστερα από τυπική ή άτυπη πρόσκληση, και συναινούν στη διεξαγωγή συνέλευσης και στη λήψη αποφάσεων.⁶²

Αρμόδιος για τη σύγκληση της συνέλευσης, όταν αυτή επιτάσσεται από το καταστατικό, το νόμο ή το εταιρικό συμφέρον, είναι ο διαχειριστής, ή ο εκκαθαριστής αν η εταιρία είναι υπό εκκαθάριση, ο οποίος πρέπει εντός οκτώ (8) ημερών, χωρίς να λογίζονται η ημέρα σύγκλησης και η ημέρα της συνέλευσης, να προβεί σε προσωπική πρόσκληση των εταίρων. Η σύγκληση γίνεται βάσει των διατάξεων του καταστατικού, το οποίο μπορεί να ορίζει μεγαλύτερη προθεσμία σύγκλησης αλλά όχι μικρότερη, διότι η άνω προθεσμία τάσσεται υπέρ των εταίρων με σκοπό την προετοιμασία τους για τη συνέλευση.

Η προσωπική πρόσκληση αναφέρεται σε κάθε κατάλληλο μέσο, που μπορεί ο διαχειριστής να ενημερώσει τους εταίρους, ήτοι ατομική συστημένη επιστολή ή ακόμα επιστολή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) στην προσωπική τους ηλεκτρονική διεύθυνση. Η δημοσίευση στον τύπο μόνη δεν αρκεί καθώς αντιτάσσεται στον προσωπικό χαρακτήρα της ΙΚΕ ως κλειστής ένωσης προσώπων. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρονται με ακρίβεια ο τόπος και ο χρόνος της συνέλευσης, οι προϋποθέσεις συμμετοχής καθώς και η λεπτομερής ημερήσια διάταξη.

Η συνέλευση συγκροτείται οπουδήποτε ορίζει το καταστατικό της εταιρίας, στο εσωτερικό ή το εξωτερικό της χώρας. Αν το καταστατικό δεν ορίζει κάτι τέτοιο τότε η συνέλευση μπορεί να συνέρχεται στην έδρα της εταιρίας ή οπουδήποτε αλλού, ακόμα και στο εξωτερικό, αρκεί να συναινούν όλοι οι εταίροι.

Η προσωπική πρόσκληση προς τους εταίρους δύναται να αναφέρει την πραγματοποίηση της συνέλευσης και μέσω τηλεδιάσκεψης (οπτικοακουστική επαφή, τηλεφωνική επαφή κλπ), υπό την προϋπόθεση να το ορίζει το καταστατικό ή να έχει αποφασιστεί ομόφωνα από τους εταίρους. Αλλά ακόμη και αν δεν υφίστανται οι παραπάνω προϋποθέσεις, κάθε εταίρος μπορεί να αξιώσει τη συμμετοχή του στη συνέλευση μέσω τηλεδιάσκεψης λόγω σοβαρού κωλύματος

⁶¹ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 299

⁶² Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση, 2014, σελ. 104-105

Γ. Σωτηρόπουλος, ΙΚΕ, ΕπισκΕΔ 2012, 4 σελ. 6

Μ. Φιλίππου, Επιτομή εταιρικού δικαίου, Β' έκδοση (με βάση το ν.4072/2012), 2013, σελ. 161-162

όπως αναπηρία ή ασθένεια, ή αν είναι κάτοικος άλλης χώρας από αυτή που γίνεται η συνέλευση. Βέβαια, ο διαχειριστής και οι λοιποί εταίροι οφείλουν να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να εξακριβώνεται η γνησιότητα και η ασφάλεια της τηλεδιάσκεψης αλλά και η δυνατότητα της αμφίδρομης συνεννόησης.⁶³

Η μειοψηφία των εταίρων που κατέχει το 10% του συνόλου των εταιρικών μεριδίων έχει τη δυνατότητα να ζητήσει τη σύγκληση συνέλευσης με αίτημα, που αναφέρει τα θέματα της ημερήσιας διάταξης της συνέλευσης, προς το διαχειριστή. Το αίτημα μπορεί να αφορά τη σύγκληση έκτακτης ή ακόμα και τακτικής συνέλευσης, στην περίπτωση που παρέλθει το χρονικό διάστημα από τη λήξη της εταιρικής χρήσης και δεν έχει συγκληθεί από το διαχειριστή. Λόγω του ότι το δικαίωμα της μειοψηφίας των εταίρων είναι αναγκαστικού δικαίου στο καταστατικό μπορεί να ορίζεται μικρότερο ποσοστό του 10% αλλά όχι μεγαλύτερο. Οι εταίροι έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν περισσότερα αιτήματα προς το διαχειριστή, είτε σε σύντομα χρονικά διαστήματα είτε διαδοχικά, με την επιφύλαξη του Αρθ.281 ΑΚ περί κατάχρησης του δικαιώματος. Σε περίπτωση που εκπνεύσει η προθεσμία δέκα (10) ημερών από την κατάθεση του αιτήματος στο διαχειριστή και ο τελευταίος δεν προβεί σε προσωπική πρόσκληση των λοιπών εταίρων (ή ορίσει απομακρυσμένη ημερομηνία της συνέλευσης που ματαιώνει ουσιαστικά το δικαίωμά τους, κατά τον *Ε. Περάκη*), τότε δημιουργείται στους εταίρους της μειοψηφίας ειδικό δικαίωμα σύγκλησης της συνέλευσης από τους ίδιους, επιβαρυνόμενοι τυχόν έξοδα πρόσκλησης, στην προταθείσα ημερήσια διάταξη, χωρίς δικαστική παρέμβαση, με τήρηση των κανόνων που προβλέπονται όταν η συνέλευση συγκαλείται από το διαχειριστή.⁶⁴

4.3 Συμμετοχή και λήψη αποφάσεων

Κάθε εταίρος, ανεξάρτητα του αριθμού των μεριδίων που κατέχει, έχει το αδιαμφισβήτητο δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη συνέλευση, είτε αυτοπροσώπως είτε εκπροσωπούμενος από άλλον εταίρο ή μη, είτε μέσω τηλεδιάσκεψης, εντός και εκτός συνέλευσης. Το δικαίωμα των εταίρων για παράσταση άλλων νόμιμα εξουσιοδοτημένων προσώπων αντ' αυτών δεν είναι δυνατό να αφαιρεθεί με καταστατική ρήτρα. Η ψήφος αποτελεί αναφαίρετο και αδιαίρετο δικαίωμα των εταίρων, δε νοείται παραίτηση από αυτή και μεταβιβάζεται μόνο με συμμεταβίβαση της εταιρικής τους ιδιότητας.

Οι εταίροι διαθέτουν, βάσει νόμου, τόσες ψήφους όσες και τα εταιρικά μερίδια που διακατέχουν, και αυτό διότι κάθε εταιρικό μερίδιο προσδίδει μία ψήφο στον κάτοχό του. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει συγκεκριμένο αριθμό ψήφων που μπορεί να έχει κάθε εταίρος για την ψήφιση μιας απόφασης, οπότε τα επιπλέον μερίδια που διαθέτει δεν λαμβάνονται στον υπολογισμό των ψήφων για τη λήψη της απόφασης, χωρίς να χάνουν τα υπόλοιπα νομικά και καταστατικά τους δικαιώματα. Επομένως, η αρχική κεφαλαιουχική μεταχείριση από το νόμο εξισορροπείται με την προσθήκη στοιχείων προσωπικού χαρακτήρα στο καταστατικό της ΙΚΕ. Πάντως, η διάταξη δεν θα πρέπει να έρχεται σε σύγκρουση με την αρχή της ίσης μεταχείρισης των εταίρων, και να μην πλήττει συγκεκριμένα ένα ή περισσότερους εταίρους ίδιου αριθμού εταιρικών μεριδίων

⁶³ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 299-300

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση, 2014, σελ. 106-108

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 48-50

Μ. Φιλίππου, Επιτομή εταιρικού δικαίου, Β' έκδοση (με βάση το ν.4072/2012), 2013, σελ. 162

⁶⁴ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 301

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση, 2014, σελ. 108-109

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 49

αναιτιολόγητα. Η συγκεκριμένη διάταξη εισάγεται στο καταστατικό, αν δεν προβλέπεται αρχικά, με ομόφωνη απόφαση των εταίρων και προπάντων με τη συναίνεση του θιγόμενου εταίρου ή εταίρων.⁶⁵

Αν δεν ορίζεται διαφορετικά στο καταστατικό, το δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη συνέλευση κατέχει ο ενεχυράσας εταίρος, σε περίπτωση ενεχυρίασης των μεριδίων του, ή ο επικαρπωτής, σε περίπτωση που έχει μεταβιβαστεί η επικαρπία των μεριδίων (Αρθ.75 §4 και Αρθ. 1177, 1221, 1245, 1247, 1256 ΑΚ). Το δικαίωμα προτίμησης στην περίπτωση αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου, αν δεν υπάρχει αντίστοιχη διάταξη στο καταστατικό, κατέχουν ο ψιλός κύριος ή ο ενεχυράσας εταίρος (Αρθ.90).⁶⁶

Αποκλεισμός του δικαιώματος ψήφου του εταίρου, διαχειριστή ή μη, υφίσταται μόνο στις περιπτώσεις της §3 Αρθ.72, δηλαδή ορισμό εκπροσώπου για διεξαγωγή δίκης εναντίον του, απαλλαγής από την ευθύνη του έναντι της εταιρίας και αποκλεισμού του από την ΙΚΕ. Και οι τρεις περιπτώσεις αποτελούν εξειδίκευση των γενικών διατάξεων του Αρθ.66 ΑΚ, οι δύο πρώτες αναφέρονται στον εταίρο ως διαχειριστή ενώ η τρίτη στην καθεαυτού εταιρική του ιδιότητα. Σημειωτέον ότι τα εταιρικά μερίδια του κωλύμενου προς ψήφο εταίρου δεν λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό πλειοψηφίας, χωρίς να αμφισβητείται το δικαίωμα συμμετοχής και ομιλίας του στη συνέλευση.⁶⁷

Η απαιτούμενη πλειοψηφία για τη λήψη αποφάσεων στην ΙΚΕ είναι:

I. Για τη λήψη απόφασης επί οποιουδήποτε θέματος, με επιφύλαξη των οριζόμενων του νόμου ή του καταστατικού, απαιτείται απλή πλειοψηφία 50% συν 1 εταιρικό μερίδιο.

II. Για τα θέματα που ορίζει η §5 του Αρθ.72 (σε σύνδεση με την §2 του Αρθ.68), ήτοι τροποποιήσεις του καταστατικού συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων αύξησης και μείωσης του εταιρικού κεφαλαίου, αποκλεισμός εταίρου, λύση ή παράταση της διάρκειας της εταιρίας και μετατροπής, συγχώνευσης ή διάσπασής της, απαιτείται αυξημένη νόμιμη πλειοψηφία των 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων.

III. Το καταστατικό της ΙΚΕ, αρχικό ή τροποποιημένο ομόφωνα από τους εταίρους, δύναται να προβλέπει αυξημένα ποσοστά πλειοψηφίας μέχρι και ομοφωνία για λήψη απόφασης (αυξημένη καταστατική πλειοψηφία). Ο νόμος προϋποθέτει ομοφωνία των εταίρων στις περιπτώσεις των άρθρων 45§2, 48§2, 60§2, 67§2, 68§§2,3, 72§6, 89§1, 105§§5,7 και 111§2.

IV. Το καταστατικό, αρχικό ή τροποποιημένο ομόφωνα από τους εταίρους, μπορεί να προβλέπει διπλή πλειοψηφία κεφαλαίου και προσώπων, για ορισμένες ή όλες τις αποφάσεις των εταίρων (όπως στην ΕΠΕ), χωρίς να μπορεί να ορίζει πλειοψηφία μόνο μεριδίων ή μόνο προσώπων καθώς θα αλλοιωνόταν ο μικτός χαρακτήρας της ΙΚΕ. Οπότε οι αποφάσεις θα λαμβάνονται από το σύνολο των εταίρων που εκπροσωπούν την πλειοψηφία των μεριδίων.

⁶⁵B. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση, 2014, σελ. 113-115

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 51

Μ. Φιλίππου, Επιτομή εταιρικού δικαίου, β' έκδοση (με βάση το ν.4072/2012), 2013, σελ. 162-163

Σ. Ψυχομάνης, Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, 2013, σελ. 412

⁶⁶B. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση, 2014, σελ. 119

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 50

⁶⁷B. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012 Γ' έκδοση, 2014, σελ. 115-116

Η έννοια της απαρτίας όπως νοείται στην ΑΕ, απουσιάζει από την ΙΚΕ. Η §1 του Αρθ.116 ορίζει ότι οι αναφορές σε ποσοστά επί του κεφαλαίου θα νοούνται ως ποσοστά επί του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων και όχι μόνο εκείνων που παρίστανται στη συνέλευση. Ο νόμος δεν αναφέρει περιορισμούς ως προς τον τρόπο διεξαγωγής της ψηφοφορίας, οπότε επαφίεται στους εταίρους να το αποφασίσουν με ομοφωνία. Οι αποφάσεις της συνέλευσης καταχωρούνται στο «ενιαίο βιβλίο πρακτικών αποφάσεων των εταίρων και αποφάσεων της διαχείρισης» (Αρθ.66) και δεσμεύουν άπαντες τους εταίρους, τους διαχειριστές και την εταιρία.⁶⁸

Εξαιρέση του Αρθ.69, και ταυτόχρονα καινοτομία της ΙΚΕ, αποτελεί η δυνατότητα των εταίρων να λαμβάνουν αποφάσεις και εκτός συνέλευσης. Δεν γίνεται λόγος για καθολική συνέλευση, καθώς αυτή θεωρείται άτυπη συνέλευση, ενώ στην παρούσα περίπτωση δεν νοείται καν συνέλευση. Επίσης, ο διαχειριστής δεν προβαίνει σε πρόσκληση και σύγκληση της συνέλευσης, ενώ δύναται να λαμβάνει χώρα οπουδήποτε. Οι αποφάσεις, εάν είναι ομόφωνες, λαμβάνονται με υπογραφή του πρακτικού «δια περιφοράς» και αποτελεί συστατικό έγγραφο. Οι εταίροι δε, και οι εκπρόσωποι των εταίρων, μπορούν να συμφωνήσουν εγγράφως να διατυπωθεί η πλειοψηφική τους απόφαση σε έγγραφο, ενυπόγραφο από όλους, με ένδειξη των μειοψηφούντων εταίρων. Με ειδική διάταξη του καταστατικού, οι εταίροι μπορούν να λαμβάνουν αποφάσεις και μέσω ανταλλαγής μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) ή μέσω άλλων ηλεκτρονικών μέσων. Οι αποφάσεις καταχωρούνται στο «ενιαίο βιβλίο πρακτικών αποφάσεων των εταίρων και αποφάσεων της διαχείρισης», επισυναπτόμενων τυχόν αποφάσεων που λήφθηκαν με e-mail διότι η καταχώρησή τους δεν έχει συστατικό χαρακτήρα.⁶⁹

4.4 Ελαττωματικότητα των αποφάσεων

Κάθε απόφαση που λαμβάνει το σώμα των εταίρων πρέπει να είναι σύννομη με όσα ορίζει ο νόμος και το καταστατικό της ΙΚΕ. Μία ή περισσότερες αποφάσεις που έλαβαν μπορούν να είναι ακυρώσιμες, άκυρες ή ανυπόστατες, με το νόμο όμως να αναφέρει διάταξη μόνο για τις ακυρώσιμες και τις άκυρες αποφάσεις, αφού οι ανυπόστατες δεν παράγουν αποτελέσματα και θεωρούνται ως ανύπαρκτες. Λέγοντας περισσότερες εννοούμε ότι η ακύρωση μίας αρχικής απόφασης δύναται να επιφέρει αποτελέσματα και σε επόμενες αποφάσεις που στηρίχθηκαν σε αυτή. Πάντως, για όλες τις ελαττωματικές αποφάσεις των εταίρων απαιτείται δικαστική παρέμβαση βάσει του Αρθ.74.⁷⁰

Οι αποφάσεις οι οποίες λήφθηκαν με τρόπο που δεν είναι σύμφωνος με το νόμο ή το καταστατικό, ως προς τη διαδικασία τους ευρέως, θεωρούνται ακυρώσιμες. Συγκεκριμένα, αν δεν έχει συγκληθεί νόμιμα η συνέλευση, ήτοι αν συγκλήθηκε από αναρμόδιο πρόσωπο ή η προσωπική πρόσκληση δεν περιείχε το ελάχιστο νόμιμο περιεχόμενο ή αν δεν τηρήθηκε η νόμιμη προθεσμία κοκ. Με εξαίρεση την περίπτωση της καθολικής συνέλευσης, αποφάσεις που λήφθηκαν επί θεμάτων που δεν περιέχονται στην ημερήσια διάταξη θεωρούνται ακυρώσιμες, εκτός αν ήταν συναφή με κάποιο άλλο θέμα που υπήρχε στη διάταξη. Επίσης, ελαττώματα κατά τη συγκρότηση της συνέλευσης, όπως ο παράνομος αποκλεισμός εταίρου που έχει δικαίωμα

⁶⁸ Α. Σπυρίδωνος, Διαγράμματα Εταιρικού Δικαίου, 2014, σελ. 219-224

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 52

⁶⁹ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 301-302

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 120-121

Μ. Φιλίππου, Επιτομή εταιρικού δικαίου, Β' έκδοση (με βάση το ν.4072/2012), 2013, σελ. 164

⁷⁰ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 320

Μ. Φιλίππου, Επιτομή εταιρικού δικαίου, Β' έκδοση (με βάση το ν.4072/2012), 2013, σελ. 164-165

ψήφου ή ψήφιση από πρόσωπο που δεν έχει το αντίστοιχο δικαίωμα, καθιστούν ακυρώσιμες τις αποφάσεις, υπό την προϋπόθεση ότι αυτές οι ενέργειες αλλοιώνουν το αποτέλεσμα. Ακυρωσία συνιστά και η ανακρίβεια ή σύγχυση του περιεχομένου των πρακτικών της συνέλευσης.

Ακυρώσιμη πάντως, είναι και η απόφαση που λήφθηκε με κατάχρηση της εξουσίας της πλειοψηφίας με βάση τα οριζόμενα του Αρθ.281 ΑΚ. Η διάταξη αυτή αποσκοπεί στην προστασία της μειοψηφίας, όπως στην περίπτωση που παραβιάζονται οι διαδικασίες της συνέλευσης που ορίζει ο νόμος ή το καταστατικό. Ο νόμος δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στην κατάχρηση της εξουσίας από τον εταίρο της πλειοψηφίας, και ιδιαίτερα τον κυρίαρχο εταίρο, τον οποίο θεωρεί ότι έχει αυξημένη υποχρέωση πίστης προς την ΙΚΕ. Δεν αποκλείεται δε και η ακυρωσία ορισμένων ψήφων της πλειοψηφίας, ως αντίθετων προς το Αρθ.281 ΑΚ, υπό την προϋπόθεση ότι αν δεν προσμετρούνταν δεν θα λαμβανόταν η συγκεκριμένη απόφαση.⁷¹

Αίτημα για ακύρωση των αποφάσεων στις παραπάνω περιπτώσεις καταθέτουν ο διαχειριστής ή κάθε εταίρος υπό την προϋπόθεση ότι δεν παρέστη στη συνέλευση ή ότι καταψήφισε την απόφαση και όχι εταίροι οι οποίοι ψήφισαν λευκό ή απείχαν της ψηφοφορίας. Τρίτοι που δεν είναι εταίροι ή διαχειριστές δεν δύναται να ζητήσουν δικαστική ακύρωση της απόφασης, ακόμα και αν πλήττονται από αυτή, αλλά μπορούν να αξιωθούν σε αποζημίωση από την εταιρία. Η αίτηση κατατίθεται στο ειρηνοδικείο εντός διαστήματος τεσσάρων (4) μηνών, από την καταχώρηση της απόφασης στα πρακτικά, και δικάζεται με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας (Αρθ.48§1). Παρέλευση του διαστήματος ισοδυναμεί με εξυγίανση της ελαττωματικότητας της απόφασης. Παραπέρα, ο αιτών δύναται να ζητήσει από το δικαστήριο το διορισμό ειδικού εκπροσώπου για τη διεξαγωγή της δίκης ή και την επιβολή ασφαλιστικών μέτρων μέχρι την τελεσιδικία της απόφασης. Μέχρι τότε η απόφαση παράγει έννομα αποτελέσματα. Η δικαστική απόφαση ακύρωσης της ακυρώσιμης απόφασης αντιτάσσεται έναντι πάντων, ενώ αν η ακυρώσιμη απόφαση έχει καταχωρηθεί στο ΓΕΜΗ τότε καταχωρείται και η τελεσιδική δικαστική απόφαση που την ακυρώνει, αλλά όχι η απορριπτική. Μετά την ακύρωση της απόφασης γίνεται εξομοίωση με την εξαρχής άκυρη απόφαση των εταίρων, με την επιφύλαξη του Αρθ.184 ΑΚ.⁷²

Άκυρες είναι οι αποφάσεις οι οποίες έρχονται σε αντίθεση, ως προς το περιεχόμενό τους, με το νόμο, το καταστατικό ή τα χρηστά ήθη (Αρθ.178, 179 ΑΚ). Συγκεκριμένα, αποφάσεις τροποποίησης του εταιρικού σκοπού σε παράνομο ή αντίθετο προς τη δημόσια τάξη, έγκρισης ανέλεγκτων οικονομικών καταστάσεων ή καταστάσεων που δεν απεικονίζουν πραγματικά μεγέθη κοκ. Άκυρες επίσης, είναι οι αποφάσεις που λήφθηκαν εκτός συνέλευσης (με υπογραφή του πρακτικού δια περιφοράς), στις οποίες δεν εφαρμόστηκαν τα οριζόμενα του Αρθ.73 ή αντιβαίνουν στο νόμο ή στο καταστατικό.

Αντίθετα με την ακυρωσία, την αναγνώριση της ακυρότητας μπορεί να τη ζητήσει οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον, δηλαδή, ο διαχειριστής, ο εταίρος, ακόμα και αν δεν αντιτάχθηκε ή υπερψήφισε την απόφαση, εκτός αν γνώριζε για την ελαττωματικότητα, και οποιοσδήποτε τρίτος εάν αποδείξει ότι θίγονται, άμεσα ή έμμεσα, τα συμφέροντά του (αντ' αυτού οι τρίτοι

⁷¹Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 122-125
Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 54

⁷²Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 322
Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 125-126
Σ. Ψυχομάνης, Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, 2013, σελ. 413

μπορούν να ζητήσουν αποζημίωση από την εταιρία). Η αίτηση κατατίθεται στο δικαστήριο (Αρθ.48§1) εντός έξι (6) μηνών από την καταχώρηση στα πρακτικά (ορθότερη θεωρείται η άποψη του Β. Αντωνόπουλου όπου αναφέρει πως η εξάμηνη προθεσμία πρέπει να ξεκινάει από τη δημοσίευση της απόφασης στο ΓΕΜΗ, καθώς τότε λαμβάνουν γνώση περί αυτής οι τρίτοι). Βέβαια, η αναγνώριση της ακυρότητας μπορεί να ασκηθεί και με αναγνωριστική αγωγή κατά της εταιρίας ή με ανταγωγή ή ένσταση, ενώ εξωδικαστική προβολή του ελαττώματος δεν αρκεί και δεν παράγει έννομα αποτελέσματα. Πάντως, απόρριψη της αίτησης από το δικαστήριο ως καταχρηστική δεν αποκλείεται.

Η εξυγίανση της ακυρότητας επέρχεται μετά την πάροδο της ανωτέρω προθεσμίας, εκτός αν έχει αναγνωρισθεί εμπρόθεσμα, οπότε και αποκλείεται η ίασή της. Εννοείται ότι δεν είναι ίσισιμες όλες οι ακυρότητες, όπως στην περίπτωση του παράνομου εταιρικού σκοπού ή αντίθετου προς τη δημόσια τάξη, όπου η ακυρότητα μπορεί να ζητηθεί οποτεδήποτε. Η εξυγίανση του ελαττώματος μίας απόφασης έχει αναδρομική ισχύ, ενώ παράλληλα με αυτή εξυγιαίνονται και τυχόν μεταγενέστερες αποφάσεις που στηρίχτηκαν σε αυτή, εκτός αν αυτές έχουν ήδη καταστεί άκυρες. Η δικαστική απόφαση που αναγνωρίζει την ακυρότητα της απόφασης των εταίρων εκτείνεται αναδρομικά έναντι πάντων από την καταχώρισή της στο ΓΕΜΗ. Αρκεί πάντως, και οποιοδήποτε άλλο δικαστήριο (τακτικής ή εκούσιας δικαιοδοσίας), ακόμα και στα πλαίσια διεξαγωγής άλλης δίκης, να αναγνωρίσει την ακυρότητα της απόφασης εντός της προθεσμίας.⁷³

4.5 Σχέσεις των εταίρων με την εταιρία και με τους άλλους εταίρους

Τα εταιρικά μερίδια της ΙΚΕ παρέχουν σε κάθε εταίρο, που τα έχει στην κατοχή του, ανάλογα δικαιώματα και υποχρεώσεις. Αρχικά, πρέπει να αναφέρουμε ότι αν δεν ορίζει διαφορετικά το καταστατικό ή ο νόμος ισχύει η ίση μεταχείριση των εταιρικών μεριδίων, τα οποία έχουν πάντοτε ίδια ονομαστική αξία, ανεξάρτητα με το είδος της εισφοράς του κάθε εταίρου. Για την ανάληψη νέων υποχρεώσεων ή δικαιωμάτων από τους εταίρους, απαιτείται συμφωνία όλων των εταίρων ή εκείνου που θα φέρει το βάρος της νέας υποχρέωσης. Το καταστατικό δύναται να ορίζει δικαιώματα ή υποχρεώσεις οι οποίες να έχουν ως περιεχόμενο ιδιαίτερες συμφωνίες μεταξύ των εταίρων, αρκεί να μην προσκρούουν στο νόμο, το καταστατικό ή λοιπές διατάξεις και προπάντων να μην παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των εταίρων.

Τα δικαιώματα αφορούν κατ' αρχάς όλους τους εταίρους και χωρίζονται σε περιουσιακά και διοικητικά. Λέγοντας περιουσιακά δικαιώματα εννοούμε α) το δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη (Αρθ.100) και β) το δικαίωμα συμμετοχής στο προϊόν της εκκαθάρισης (Αρθ.105), τα οποία θα αναλυθούν σε επόμενα κεφάλαια. Ως διοικητικά θεωρούνται α) το δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη συνέλευση και γενικά το σώμα των εταίρων (Αρθ.69, 73), β) το δικαίωμα συμμετοχής στην εταιρική διαχείριση (Αρθ.55), γ) το δικαίωμα παροχής πληροφοριών, ανάγνωσης του αρχείου της ΙΚΕ και λήψης αντιγράφων των διοικητικών βιβλίων (Αρθ.94§2) και δ) το δικαίωμα της μειοψηφίας για διορισμό ορκωτού ελεγκτή-λογιστή (Αρθ.94§4).

⁷³Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 323-324

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση 2014, σελ. 126-130

Γ. Σωτηρόπουλος, ΙΚΕ, ΕπισκεΔ 2012, 4 σελ.7

Τα δύο πρώτα δικαιώματα έχουν ήδη αναλυθεί στα αναφερόμενα περί εταιρικής διαχείρισης.⁷⁴

Η §2 του Αρθ.94 (παρόμοια με το Αρθ.755 ΑΚ) αναφέρεται στο δικαίωμα που έχει κάθε εταίρος να λαμβάνει γνώση για εταιρικά ζητήματα και λοιπές πληροφορίες γενικής φύσεως, είτε αυτοπροσώπως είτε με αντιπρόσωπο, ανεξαρτήτως των εταιρικών μεριδίων που κατέχει ή της εισφοράς του στην ΙΚΕ, με την επιφύλαξη του Αρθ.281 ΑΚ. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκείται οποτεδήποτε, εκτός αν το καταστατικό ορίζει τακτά χρονικά διαστήματα, στα οποία μπορεί να ασκείται το δικαίωμα και αποσκοπούν στην αδιάκοπη συνέχιση των εργασιών της εταιρίας, τα οποία δεν μπορούν να υπερβαίνουν την τριμηνία. Κάθε άλλη καταστατική ρήτρα που ορίζει μεγαλύτερο διάστημα θεωρείται μη γραμμένη και ισχύει η προηγούμενη προθεσμία. Κάθε εταίρος δύναται, με προσωπικές του δαπάνες, να λαμβάνει αποσπάσματα των βιβλίων του Αρθ.66 με σκοπό τη μελέτη τους από τον ίδιο ώστε να κρίνει το μέλλον του στην ΙΚΕ ή να διαμορφώσει το περιεχόμενο της ψήφου του στη συνέλευση των εταίρων. Η εταιρία δεν μπορεί να αρνηθεί τον ανωτέρω έλεγχο, εκτός αν προκύπτει σοβαρή απειλή του εταιρικού συμφέροντος η οποία συνιστά σπουδαίο λόγο (πχ. ανταγωνιστικές ενέργειες του εταίρου). Αν η άρνηση της εταιρίας δεν δικαιολογεί αυτή την προϋπόθεση, ο εταίρος δύναται να ζητήσει τη συμμόρφωση της από το ειρηνοδίκηίο. Σε αυτή την περίπτωση ο διαχειριστής φέρει εις ολόκληρον ευθύνη, παράλληλα με την εταιρία, έναντι του εταίρου κατά το Αρθ.71 ΑΚ.

Επίσης, κάθε εταίρος έχει το δικαίωμα να ζητάει από το διαχειριστή συγκεκριμένες πληροφορίες για εταιρικά θέματα, οι οποίες θεωρούνται απαραίτητες για την κατανόηση της ημερήσιας διάταξης, με την επιφύλαξη του Αρθ.281 ΑΚ. Ο διαχειριστής υποχρεούται να τις παρέχει, πριν ή κατά τη συνέλευση, ακόμα και αν απουσιάζει ο αιτούμενος εταίρος. Δε νοείται η αναιτιολόγητη κατάργηση του δικαιώματος αυτού από την πλειοψηφία των εταίρων με απόφασή τους, συνεπώς και κάθε τέτοια απόφαση είναι ακυρώσιμη.⁷⁵

Οι εταίροι που κατέχουν το 1/10 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων, σύμφωνα με την §4 του Αρθ.94, έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν από το δικαστήριο το διορισμό ανεξάρτητου, ενός ή περισσότερων, ορκωτών ελεγκτών-λογιστών, με σκοπό τη διερεύνηση σοβαρών υπονοιών τους για παραβάσεις του νόμου και του καταστατικού. Ο χρόνος δε που πραγματοποιήθηκαν οι παραβάσεις είναι αδιάφορος αρκεί να έχουν περιέλθει στη μειοψηφία των εταίρων σοβαρές υπόνοιες, με την επιφύλαξη της κατάχρησης του δικαιώματος. Η αίτηση γίνεται πάντα από ενεργό εταίρο της μειοψηφίας ακόμα και αν τα μερίδια του έχουν ενεχυριαστεί ή έχει μεταβιβαστεί η επικαρπία τους, εκτός αν παραχώρησε το δικαίωμα στον ενεχυριαστή ή τον επικαρπωτή. Με τη λήψη της τελεσίδικης δικαστικής απόφασης οι ελεγκτές έχουν το δικαίωμα να ερευνούν το εταιρικό αρχείο και να συγκεντρώνουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά με σκοπό τη σύνταξη έκθεσης με τα αποτελέσματα του ελέγχου και ανακοίνωσή της στους εταίρους. Το δικαστήριο έχει τη δυνατότητα να θέτει εύλογη προθεσμία για την

⁷⁴ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 708-712

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 224-226

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 96-97

⁷⁵ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 713 Β

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση 2014, σελ. 226-228

Σ. Ψυχομάνης, Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, 2013, σελ. 413-414

πραγματοποίηση του ελέγχου ενώ μπορεί να αντικαθιστά τους ελεγκτές.⁷⁶

Το καταστατικό δύναται να επιβάλει και υποχρεώσεις στους εταίρους. Πέραν των ειδικών υποχρεώσεων, οι οποίες εγκαθιδρύονται με συμβάσεις και ο νόμος τις αναγνωρίζει ως εταιρικές αρκεί να μην προσκρούουν σε άλλες διατάξεις, οι εταίροι στην ΙΚΕ έχουν τις εξής κάτωθι βασικές υποχρεώσεις:

α) Την υποχρέωση καταβολής της εισφοράς που αναλογεί στα εταιρικά τους μερίδια. Δηλαδή, στην περίπτωση κεφαλαιακής εισφοράς την παραχώρηση του αντικειμένου στην εταιρία, στην περίπτωση της εξωκεφαλαιακής εισφοράς την παροχή πχ της προσωπικής τους εργασίας ή λοιπών παροχών, και τέλος, στην περίπτωση της εγγυητικής εισφοράς την κάλυψη πιθανού χρέους με το ποσοστό που ορίζει το καταστατικό. Τα είδη των εισφορών θα αναλυθούν εκτενέστερα σε επόμενο κεφάλαιο.

β) Την υποχρέωση πίστης στην ΙΚΕ και στους λοιπούς εταίρους. Η συγκεκριμένη υποχρέωση δεν αναφέρεται μόνο στον εταίρο που είναι διαχειριστής, αλλά γενικά στο σύνολο εταίρων εξαιτίας της αμιγώς, προσωπικής και κεφαλαιουχικής, φύσης της εταιρίας. Συγκεκριμένα, οι εταίροι δεν πρέπει να καταφεύγουν σε δραστηριότητες που ανάγονται στο εταιρικό συμφέρον. Ιδιαίτερα δε αν έχουν αναλάβει τη παροχή εργασίας με εξωκεφαλαιακή εισφορά, την οποία και υποχρεώνονται να παρέχουν αποκλειστικά στην ΙΚΕ κατά το βέλτιστο τρόπο.

γ) Την υποχρέωση άσκησης του ατομικού δικαιώματος διενέργειας διαχειριστικών πράξεων από την παράληψη των οποίων απειλείται με σοβαρή ζημιά η ΙΚΕ, κατά τα οριζόμενα του Αρθ.56.⁷⁷

Λεπτό ζήτημα θεωρείται εκείνο των σχέσεων της ΙΚΕ με τους εταίρους και τους διαχειριστές. Ο νόμος ορίζει ότι τέτοιου είδους σχέσεις πρέπει διέπονται από την αρχή της εταιρικής διαφάνειας. Για το λόγο αυτό το Αρθ.95 ορίζει ότι οι συμβάσεις αυτές καταχωρούνται στο βιβλίο πρακτικών και ανακοινώνονται στους εταίρους εντός ενός (1) μηνός (από την ημερομηνία σύναψης) από το διαχειριστή, ακόμα και αν η σύμβαση αφορά τον ίδιο. Στόχος της διάταξης του Αρθ.95 είναι η προστασία της ΙΚΕ από τυχόν υπεξαίρεση της περιουσίας της από τα ανωτέρω πρόσωπα. Δεν τίθεται θέμα ακυρότητας της σύμβασης από την παράληψη ανακοίνωσης αυτής στους εταίρους. Βέβαια, ο διαχειριστής, φέρει την ευθύνη αποζημίωσης της εταιρίας για τυχόν ζημιές που προκλήθηκαν από αυτή του την παράληψη.

Για τη μονοπρόσωπη ΙΚΕ το ζήτημα της καταγραφής των συμβάσεων της εταιρίας με το μοναδικό εταίρο αποτελεί προϋπόθεση κύρους της σύμβασης. Συνεπώς, η παράληψη

⁷⁶Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 714 Γ

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 228-229

Γ. Σωτηρόπουλος, ΙΚΕ, ΕπισκΕΔ 2012, 7 σελ. 19

⁷⁷Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 710

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 98-100

Σ. Ψυχομάνης, Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, 2013, σελ. 414-415

Ρ. Γιοβαννόπουλος, Η υποχρέωση πίστωσης στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (διαχειριστές-εταίροι), Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 6

Ε. Κουράκης, Ζητήματα σύνταξης του καταστατικού μιας ΙΚΕ: Αναζητώντας τα όρια της καταστατικής ευελιξίας, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 5

Ν. Ρόκας, Εμπορικές εταιρίες, 6^η έκδοση, 2008, σελ. 545

καταγραφής στο βιβλίο πρακτικών, είτε από το μοναδικό εταίρο είτε από τρίτο διαχειριστή, συνίσταται με ακυρότητα της σύμβασης ως αντίθετη στη συγκεκριμένη διάταξη (Αρθ.159 ΑΚ). Εξαιρέση από την προϋπόθεση κύρους αποτελούν οι συμβάσεις που αναφέρονται σε τρέχουσες συναλλαγές υπό κανονικές συνθήκες, δηλαδή τις συναλλαγές εκείνες που εντάσσονται στο πλαίσιο του αντικειμένου της ΙΚΕ, ήτοι οι συναλλαγές με τους προμηθευτές και τους πελάτες. Εκτός αυτού, πρέπει να γίνονται υπό κανονικές συνθήκες, δηλαδή με τον ίδιο τρόπο για οποιονδήποτε πελάτη ή προμηθευτή.⁷⁸

Με καταστατική διάταξη, όλες ή ορισμένες συμβάσεις, μπορούν να υποβάλλονται στη συνέλευση των εταίρων προς ψήφιση. Αν δεν ορίζεται απαιτούμενη πλειοψηφία τότε ισχύει η απλή πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων. Για όσο διάστημα δεν υπάρχει η απαιτούμενη έγκριση η σύμβαση δεν παράγει αποτελέσματα, όμως μετά την έγκριση, η οποία μπορεί να προηγείται ή να έπεται της σύμβασης, έχει αναδρομική ισχύ. Η άρνηση της συνέλευσης καθιστά άκυρη τη σύμβαση.

Επομένως, η εγκυρότητα κάθε σύμβασης έγκειται στην καταχώρησή της στο βιβλίο πρακτικών ενώ η μη καταγραφή της δεν επιφέρει ακυρότητα, με εξαίρεση τη μονοπρόσωπη ΙΚΕ. Επίσης, εφαρμογή μπορεί να βρει η διάταξη του Αρθ.235 ΑΚ περί αυτοσύμβασης, με εξαίρεση πάλι την μονοπρόσωπη ΙΚΕ καθώς θεωρείται ότι υπάρχει ταύτιση συμφερόντων της εταιρίας και του μοναδικού εταίρου. Ρητώς ορίζει ο νόμος ότι απαγορεύεται η εκτέλεση (έγκυρης) σύμβασης η οποία ακυρώνει, εν όλω ή εν μέρει, την ικανοποίηση των λοιπών δανειστών της εταιρίας. Βέβαια, ακύρωση της ικανοποίησης των δανειστών υφίσταται και όταν από τον ισολογισμό της εταιρίας προκύπτει ότι το σύνολο του ενεργητικού αδυνατεί να καλύψει τα χρέη προς αυτούς. Παράβαση της διάταξης έγκειται στην περίπτωση που η εταιρία προβεί σε εξόφληση εταίρου ή διαχειριστή μη νόμιμα, με αποτέλεσμα να ματαιώνεται η ικανοποίηση του εταιρικού δανειστή, και ο οποίος οφείλει να την επιστρέψει με βάση τις διατάξεις περί αδικαιολόγητου πλουτισμού. Ο τρίτος δανειστής τότε δύναται να στραφεί κατά της εταιρίας ή του εταίρου (ή διαχειριστή) προς ικανοποίηση της απαίτησής του, με βάση τις διατάξεις περί αδικοπραξίας.

Λοιπές συμφωνίες που αφορούν τη διαχείριση της εταιρικής περιουσίας, μερικώς ή επί του συνόλου της, και συνάπτονται μεταξύ της ΙΚΕ και των εταίρων (ή των διαχειριστών) είναι ισχυρές, μετά από απόφαση της πλειοψηφίας του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων. Η §4 του Αρθ.95 δεν αναφέρει ιδιαίτερες προϋποθέσεις που αφορούν το κύρος των συγκεκριμένων αποφάσεων, οι οποίες όμως ελέγχονται περί καταχρηστικότητας. Παρόμοια περίπτωση παρουσιάζεται στους ομίλους επιχειρήσεων, στους οποίους η μητρική εταιρία έχει τη δυνατότητα να διαχειρίζεται τα διαθέσιμα των θυγατρικών της (cash pooling).⁷⁹

⁷⁸Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 684-686

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 231-233

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 102-103

Γ. Σωτηρόπουλος, ΙΚΕ, ΕπισκΕΔ 2012, 7 σελ. 19

Χ. Μαστροκόστας, Θέματα διαχείρισης και εκπροσώπησης της ΙΚΕ. Η ανάμειξη των εταίρων στη διαχείριση, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 27

Μ. Αυγουστινάκης, Γενικές παρατηρήσεις για την προστασία των δανειστών και το νέο εταιρικό δίκαιο (Συνοπτική παρουσίαση βασικών αρχών), Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ.8

⁷⁹Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 685-686

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 233-235

Σ. Ποταμίτης, Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, σκέψεις για τους κινδύνους για τους εταιρικούς πιστωτές και το βαθμό προστασίας τους, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 3

5. ΚΕΦΑΛΑΙΟ, ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΜΕΡΙΔΙΑ

5.1 Το Εταιρικό κεφάλαιο

Για την ίδρυση της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρίας απαιτείται ως ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο ενός (1) ευρώ (Αρθ.43 §3) ή ακόμα και μηδενικό σύμφωνα με την τροποποίηση του νόμου που δεν περιορίζει τους εταίρους. Αυτό που προκαλεί εντύπωση είναι το πώς θα επιτυγχάνεται επαρκώς η προστασία των εταιρικών δανειστών, αφού είναι σαφές ότι το ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο δεν αρκεί γι' αυτό το σκοπό.⁸⁰

Στη Ευρώπη υπάρχουν δύο διαφορετικές προσεγγίσεις σχετικά με την ίδρυση εταιρικών τύπων με περιορισμένη ευθύνη των εταίρων.

Αφενός το αγγλοσαξονικό σύστημα, όπου η ίδρυση της εταιρίας Limited δεν απαιτεί την ύπαρξη ελάχιστου εταιρικού κεφαλαίου, καθώς ο νομοθέτης επιλέγει διαφορετικούς τρόπους προστασίας των εταιρικών δανειστών, αλλά και της ίδιας της εταιρίας και αφετέρου των συστημάτων της ηπειρωτικής Ευρώπης όπου υπάρχει ευρεία δυνατότητα επιλογής εταιρικού κεφαλαίου με ένα, όμως, εκ του νόμου προβλεπόμενο κατώτατο όριο, με κύριο στόχο την προστασία των εταιρικών δανειστών.

Η απαίτηση της καταβολής ή μη εταιρικού κεφαλαίου κατά την ίδρυση της ΙΚΕ, αντανακλά έναν ολόκληρο διάλογο που έχει ανοίξει διεθνώς σχετικά με το νόημα και το σκοπό ύπαρξης ενός ελάχιστου εταιρικού κεφαλαίου, με τα επιχειρήματα να είναι πολλά και σημαντικά.

Ενδεικτικά, η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ευρωπαϊκή Ιδιωτική Εταιρία, η οποία παρότι έκανε λόγο για ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο ύψους ενός (1) ευρώ ή ακόμη και μηδενικό διαπιστώνει ότι οι πιστωτές ενδιαφέρονται πλέον για τη ρευστότητα ως ένδειξη της πιστοληπτικής της αξιοπιστίας, παρά για την ύπαρξη ενός ελάχιστου εταιρικού κεφαλαίου. Παράλληλα, επισημαίνεται και η διεθνώς συνεχώς αυξανόμενη τάση, οι μέτοχοι της εταιρίας να δίνουν προσωπικές εγγυήσεις προς τους δανειστές τους, απομειούμενης αντιστοίχως της σημασίας του εταιρικού κεφαλαίου για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

Σύμφωνα με μία άποψη, η οποία ανάγεται στις αρχές ίδρυσης της ΕΠΕ ως εταιρικής μορφής, το εταιρικό κεφάλαιο είναι το τίμημα για τον περιορισμό της προσωπικής ευθύνης των εταίρων, αλλά και για την προστασία των δανειστών. Ένα ακόμη επιχειρήμα υπέρ της διατήρησης του εταιρικού κεφαλαίου αναφέρεται στα κίνητρα σοβαρότητας και αξιοπιστίας που δημιουργεί στους εταίρους η ύπαρξη ενός ελάχιστου εταιρικού κεφαλαίου, ώστε η εταιρία να απέχει από τη συμμετοχή της σε πρακτικές υψηλού επιχειρηματικού κινδύνου ή άλλως να επιδεικνύεται μία υπεύθυνη εκπροσώπηση/διαχείριση της εταιρίας, όπως και η προσήκουσα επιμέλεια κατά τη συμμετοχή της στις συναλλαγές. Υπέρ της διατήρησης ενός ελάχιστου εταιρικού κεφαλαίου είναι και η άποψη που θέλει το τελευταίο να λειτουργεί –τουλάχιστον στην έναρξη της

⁸⁰B. Δούλης, Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, μια νέα εταιρική μορφή, σελ.9

Ε. Βασιλακάκη, Το δίκαιο της καταστατικής έδρας ως *lex societatis* στην ΙΚΕ, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 2-5

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ.50-51

Ν. Ρόκας, Οι ρυθμίσεις του ν.4072/2012 εντασσόμενες στην εξέλιξη του όλου εταιρικού δικαίου, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 19-20

επιχειρηματικής δραστηριότητας– ως δικλείδα ασφαλείας εμποδίζοντας την πτώχευση της εταιρίας με την εγγραφή ζημιών.

Παρόλα αυτά, δε λείπει και η αντίθετη, διεθνώς όλο και περισσότερο υποστηριζόμενη, άποψη, η οποία θέτει εν αμφιβόλω τα όποια πλεονεκτήματα της διατήρησης ενός ελάχιστου εταιρικού κεφαλαίου. Η διεθνής τάση συνεχούς απομείωσης της σημασίας του εταιρικού κεφαλαίου, η οποία χαρακτηρίζεται και ως ένας “αμυντικός κανονιστικός ανταγωνισμός”. Πιστεύεται ότι ίσως τελικά οδηγήσει στην εξαφάνιση της απαίτησης καταβολής ενός κατώτατου ορίου εταιρικού κεφαλαίου.

Κατά της ύπαρξης εταιρικού κεφαλαίου κάνει λόγο κυρίως η άποψη που το θέλει να λειτουργεί αρνητικά για τον ανταγωνισμό, αφού με αυτό συνδέονται μία σειρά από διατάξεις, οι οποίες συμβάλλουν στην αύξηση της πολυπλοκότητας και του κόστους ίδρυσης μίας ΕΠΕ, στερώντας παράλληλα τους εταίρους της από ένα επιπλέον οικονομικό μέσο, με συνέπεια να εμποδίζεται και η συμμετοχή της εταιρίας στην αγορά. Στο βαθμό της δέσμευσης του εταιρικού κεφαλαίου.

Η βούληση του νομοθέτη για δημιουργία μίας εταιρίας με ελάχιστο κεφαλαιακό ή μηδενικό κεφάλαιο συγκλίνει περισσότερο προς την πλευρά που αμφισβητεί την όποια σκοπιμότητα διατήρησης ενός ελάχιστου εταιρικού κεφαλαίου για χάρη του ανταγωνισμού, τη στιγμή μάλιστα που διατυπώνονται όλο και περισσότερες αμφιβολίες σχετικά με τα οφέλη της ύπαρξης του, αφού η προστασία των εταιρικών δανειστών εκ μόνου του εταιρικού κεφαλαίου, είτε αυτό ανέρχεται σε 4.500€ είτε σε 1€ είναι αμφίβολη.

Για το σκοπό αυτό ο Έλληνας νομοθέτης επιχειρεί να εισάγει στο ελληνικό εταιρικό δίκαιο τον θεσμό των εγγυητικών εισφορών (Αρθ.79) ως εναλλακτική μορφή προστασίας των εταιρικών δανειστών.⁸¹

5.2 Αύξηση κεφαλαίου

Η αύξηση κεφαλαίου γίνεται με αύξηση των εταιρικών μεριδίων (Αρθ.90 §1) και όχι αύξηση της ονομαστικής της αξίας. Βέβαια, υπάρχει και η άποψη ότι μπορεί να γίνει αύξηση κεφαλαίου με αύξηση της ονομαστικής αξίας των εταιρικών μεριδίων μόνο στην περίπτωση, που υπάρχει ομόφωνη απόφαση των εταίρων, καθώς και αν υπάρχουν κεφαλαιακές εισφορές. Το Αρθ.94 §1 εδ. β' επιβάλλει την ομοφωνία, λόγω του ότι η αύξηση της ονομαστικής αξίας των μεριδίων σημαίνει και αύξηση των υποχρεώσεων των εταίρων. Επίσης, η αύξηση της ονομαστικής αξίας των μεριδίων, που αντιπροσωπεύουν εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές, θα σήμαινε ότι τα μερίδια αυτά αντιπροσωπεύουν και κεφαλαιακές εισφορές, παραβιάζοντας το Αρθ.76 εδ. β'.⁸²

Η αύξηση με ομόφωνη απόφαση έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της εταιρικής περιουσίας με εισροή νέων εισφορών, είτε σε χρήμα, είτε σε είδος αποτιμητό σε χρήμα. Η αποτίμηση αυτή γίνεται με βάση τα άρθρα 9-9^α, ν.2190/1920, αφού πρώτα τηρηθούν οι κανόνες των εισφορών σε είδος.

⁸¹ Δ. Γιαλούρης, ΙΚΕ μία παραλλαγή της ΕΠΕ, ΕΕμπΔ, 2012, σελ. 553-554

Ν. Ρόκας, Οι ρυθμίσεις του ν.4072/2012 εντασσόμενες στην εξέλιξη του όλου εταιρικού δικαίου, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 19-20

⁸² Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ.312

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ.87

Επίσης, αύξηση μπορεί να γίνει με κεφαλαιοποίηση του παθητικού της ΙΚΕ, ύστερα από συμφωνία της ΙΚΕ με τους δανειστές της για μετατροπή του παθητικού σε κεφάλαιο και έκδοση νέων εταιρικών μεριδίων με επιχείρημα από το Αρθ.116 §1. Η ομόφωνη απόφαση των εταίρων λαμβάνεται με επιχείρημα από το Αρθ.94 §1 εδ. β' αφού οι υποχρεώσεις των εταίρων αυξάνονται, καθώς το ποσοστό τους στην εταιρία, όπως και η δυναμική τους θέση σε αυτήν μειώνονται.⁸³

Ακόμη, είναι δυνατόν να γίνει αύξηση με κεφαλαιοποίηση του παθητικού αποθεματικών (Αρθ.100 §2) ή με κεφαλαιοποίηση αδιανέμητων κερδών κατόπιν αφαίρεσης του ποσού, που ορίζει ο νόμος ή το καταστατικό για το σχηματισμό αποθεματικού και με διανομή των νέων μεριδίων δωρεάν και αναλογικά σε όλους τους εταίρους σύμφωνα με τη συμμετοχή τους στο εταιρικό κεφάλαιο, με την προϋπόθεση ότι όλοι οι εταίροι θα έχουν συμβάλει στο σχηματισμό των αποθεματικών και κερδών με επιχείρημα από το Αρθ.118 §1. Και σε αυτή την περίπτωση, η αύξηση αποφασίζεται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις και με την πλειοψηφία των 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων (Αρθ.72 §5). Αν, βέβαια, αποφασίζεται διαφορετική κατανομή των νέων μεριδίων μεταξύ των εταίρων, χρειάζεται ομοφωνία ή συναίνεση του θιγόμενου εταίρου (Αρθ.94 §1).⁸⁴

Η απόφαση για την αύξηση κεφαλαίου λαμβάνεται από τα εξής όργανα:

- i. Οι εταίροι έχουν την πλήρη αρμοδιότητα να λάβουν την απόφαση αύξησης κεφαλαίου, με αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων της ΙΚΕ, εκτός αν από το καταστατικό προβλέπεται μεγαλύτερη πλειοψηφία ή ομοφωνία (Αρθ.72 §5).
- ii. Αρμοδιότητα για τη αύξηση κεφαλαίου μπορεί να έχει και ο διαχειριστής, αν αυτό, βέβαια, ορίζεται από το καταστατικό ή από ομόφωνη απόφαση των εταίρων. Η αρμοδιότητα αυτή πρέπει να δίνεται για χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών μηνών και η ανάθεσή της στο διαχειριστή θα πρέπει να αναφέρεται αποκλειστικά για το ζήτημα της αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου.⁸⁵
- iii. Ο διαχειριστής οφείλει σύμφωνα με το νόμο να διαπιστώνει την αύξηση του κεφαλαίου βάσει του Αρθ90 §3 στην περίπτωση του εγκεκριμένου κεφαλαίου.
- iv. Ο διαχειριστής υποχρεούται να συναινεί στη αύξηση κεφαλαίου, όταν ένας εταίρος εξαγοράζει τις υποχρεώσεις του από εξωκεφαλαιακή ή εγγυητική εισφορά (Αρθ.82).⁸⁶

Όταν η αύξηση δε γίνεται με εισφορές σε είδος, τότε σύμφωνα με το νόμο υπάρχει το δικαίωμα προτίμησης, που έχουν όλοι οι εταίροι ανάλογα με τα εταιρικά μερίδια, που διαθέτουν (Αρθ.90

⁸³Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 312-313

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 202

Ν. Ρόκας, Οι ρυθμίσεις του ν.4072/2012 εντασσόμενες στην εξέλιξη του όλου εταιρικού δικαίου, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 21

⁸⁴Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 202-203

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 88-89

⁸⁵Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 312

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 204

⁸⁶Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 312

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 205

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 87

§2 εδ. α'). Το δικαίωμα αυτό, μπορεί να ασκηθεί από κάθε εταίρο προς την εταιρία μέσα σε διάστημα είκοσι ημερών, αφού καταχωρηθεί η απόφαση για αύξηση κεφαλαίου στο ΓΕΜΗ.⁸⁷

Θα αναφέρουμε, όμως, ότι το δικαίωμα προτίμησης μπορεί να έχει κάποιους περιορισμούς:

- i. Το καταστατικό υπάρχει περίπτωση να ορίζει, ότι το δικαίωμα προτίμησης το έχουν μόνο οι εταίροι, που διαθέτουν εταιρικά μερίδια κεφαλαιακών εισφορών.
- ii. Το δικαίωμα προτίμησης δεν υφίσταται όταν η αύξηση κεφαλαίου γίνεται με εισφορές σε είδος. Αυτό συμβαίνει, γιατί υπάρχουν κάποιες δυσκολίες που συνδέονται με την άσκηση του δικαιώματος. Πάντως, ο νόμος δεν ορίζει την πιθανότητα του καταστατικού να επιτρέπει το δικαίωμα προτίμησης σε αύξηση του κεφαλαίου με εισφορές σε είδος.
- iii. Η συνέλευση των εταίρων έχει τη δυνατότητα να περιορίσει ή ακόμα και να καταργήσει το δικαίωμα προτίμησης, με πλειοψηφία των 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων, αν αυτή η κίνηση σταθεί κερδοφόρα για την εταιρία. Βέβαια, ο περιορισμός ή η κατάργηση του δικαιώματος δεν μπορεί να γίνει μόνο σε μερικούς εταίρους, λόγω του ότι κάτι τέτοιο θα παραβίαζε την αρχή της ισότητας μεταξύ των εταίρων και επίσης, αυτή η απόφαση θα πρέπει να είναι σύμφωνη και με τη γνώμη του θιγόμενου εταίρου.⁸⁸

Αν η απόφαση για περιορισμό ή κατάργηση του δικαιώματος προτίμησης δεν μπορεί να ληφθεί, επειδή προκαλεί τις ενστάσεις του εταίρου ή των εταίρων, που μειώνονται τα ποσοστά των εταιρικών μεριδίων, τότε η εταιρία μπορεί να υποβάλλει αίτηση στο δικαστήριο για να επιτραπεί ο περιορισμός ή η κατάργηση λόγω σπουδαίου λόγου (Αρθ.89 §1 εδ. 3), όπως είναι π.χ. το εταιρικό συμφέρον.⁸⁹

5.3 Μορφές αύξησης του κεφαλαίου

I. Αύξηση βάσει εγκεκριμένου κεφαλαίου (authorized capital)

Σύμφωνα με το Αρθ.90 §3 υπάρχει μία ειδική μορφή αυτόματης αύξησης κεφαλαίου (εγκεκριμένο κεφάλαιο ή authorized capital). Η ειδική αυτή μορφή μπορεί να ορίζεται από το καταστατικό, χωρίς ακόμα να έχει πραγματοποιηθεί η αύξηση και εξαιρείται από τον κανόνα ολοσχερούς καταβολής της χρηματικής αξίας των εταιρικών μεριδίων, είτε κατά την ίδρυση της εταιρίας, είτε σε οποιαδήποτε αύξηση κεφαλαίου (Αρθ.77 §4). Με αυτή τη διαδικασία το κεφάλαιο θα αυξηθεί στο μέλλον με νέες εισφορές ορισμένου ποσού. Για το λόγο αυτό, η συγκεκριμένη αύξηση αναφέρεται ως «αύξηση κεφαλαίου εν υπνώσει». Η αύξηση αυτή βρίσκεται σε κατάσταση προθεσμίας ή αίρεσης. Οι εταίροι λαμβάνουν την απόφαση για αύξηση με αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων (Αρθ.77 §5 σε συνδ. με Αρθ.68 §2 περ. α'). Η καταβολή του ποσού είναι υποχρέωση όλων των εταίρων ανάλογα με τα εταιρικά μερίδια, που διαθέτουν και ανεξάρτητα από το είδος εισφοράς, που

⁸⁷Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 314

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 204-205

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 88

⁸⁸Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 314-315

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 205

Ν. Ρόκας, Οι ρυθμίσεις του ν.4072/2012 εντασσόμενες στην εξέλιξη του όλου εταιρικού δικαίου, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 21-22

⁸⁹Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ.315

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 88

προέρχονται. Ο διαχειριστής παίρνει τις αποφάσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του Αρθ.56 επ. και διαμορφώνει ανάλογα το κεφάλαιο με δήλωση στο ΓΕΜΗ. Η παράλειψη αναδιαμόρφωσης του κεφαλαίου τιμωρείται με τις ποινές του άρθρου 458 ΠΚ.⁹⁰

II. Είσοδος Εταίρου

Όταν ένα πρόσωπο εισέρχεται στην εταιρία, τότε αυξάνεται ο αριθμός των εταίρων. Για να εισέλθει ένας εταίρος απαιτείται η απόφαση των εταίρων. Ο νέος εταίρος οφείλει να εισέλθει στην εταιρία με εξωκεφαλαικές ή εγγυητικές εισφορές, αφού για τις κεφαλαιακές απαιτείται αύξηση κεφαλαίου.

Η λήψη της απόφασης για την είσοδο νέου εταίρου πρέπει να είναι ομόφωνη και πρέπει να προσδιορίζεται ο αριθμός των νέων μεριδίων και το είδος της εισφοράς τους. Αν η ομοφωνία δεν μπορεί να υπάρξει λόγω του ότι ένας εταίρος φέρει αντιρρήσεις, γιατί μειώνονται τα ποσοστά του από αυτή την είσοδο, τότε μπορεί να προσφύγει στο δικαστήριο και να επικαλεστεί σπουδαίο λόγο, ο οποίος πλήττει το εταιρικό συμφέρον.⁹¹

5.4 Καταβολή της αύξησης κεφαλαίων

Το ποσό της αύξησης πρέπει να καταβληθεί ολοσχερώς μέσα σε διάστημα ενός μήνα από την αύξηση και από την καταχώρηση της στο Γ.Ε.ΜΗ. (Αρθ.77 §4 εδ. β'). Ο διαχειριστής υποχρεούται να καταχωρήσει την ολοσχερή καταβολή.

Στην περίπτωση, που η καταβολή του ποσού δεν είναι ολοσχερής, ο διαχειριστής έχει τη δυνατότητα να μειώσει το κεφάλαιο κατά το ποσό που δεν έγινε η καταβολή και να ακυρώσει τα αντίστοιχα εταιρικά μερίδια. Για να αποφευχθεί τυχόν πρόβλημα στο αδιαίρετο της καταβολής του κεφαλαίου, που ισχύει στην ΙΚΕ, δεν επιτρέπεται η αναφορά στην ολική καταβολή του ποσού, που αντιστοιχεί σε ορισμένα μερίδια και τη μη καταβολή του ποσού κάποιων άλλων μεριδίων. Εξάλλου, εδώ δεν ισχύει η διαδικασία προστασίας των δανειστών σύμφωνα με το Αρθ.91 §2.⁹²

Η μείωση των εταιρικών μεριδίων από το διαχειριστή καταχωρίζεται στο ΓΕΜΗ, αφού το εταιρικό κεφάλαιο υφίσταται μεταβολή. Έτσι, αν δεν υπάρχει ούτε ένα μερίδιο, που να αντιπροσωπεύει κεφαλαιακή εισφορά η ΙΚΕ οφείλει να διενεργήσει τα παρακάτω:

- i. Είτε να επιτρέψει την εξαγορά έστω και ενός μεριδίου κεφαλαιακής εισφοράς, από αυτά που δεν έχουν καταβληθεί, πριν τα ακυρώσει ο διαχειριστής, από έναν εταίρο ή τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που θα έχει οριστεί από την ίδια την εταιρία.

⁹⁰Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 316

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 203-204

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 89

⁹¹Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 552

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 197-199

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 86

⁹²Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 315

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 203

- ii. Είτε να προχωρήσει σε νέα αύξηση μέσα σε διάστημα ενός μήνα, αφού έγινε η ακύρωση του τελευταίου μεριδίου κεφαλαιακής εισφοράς από το διαχειριστή.⁹³

5.5 Μείωση κεφαλαίου

Με τη μείωση του εταιρικού κεφαλαίου της ΙΚΕ, το καταστατικό υφίσταται κάποιες μεταβολές και τροποποιείται (Αρθ.68 §2 περ. α'). Η μείωση, συνήθως συμβαίνει όταν η εταιρική περιουσία δεν είναι απαραίτητη για την επιχείρηση.

Η μείωση του εταιρικού κεφαλαίου προϋποθέτει τα εξής :

- i. Η απόφαση για τη μείωση του εταιρικού κεφαλαίου λαμβάνεται από τους εταίρους με αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων (Αρθ.68 §2 και Αρθ.72 §5), εκτός αν από το καταστατικό ορίζεται μεγαλύτερο ποσοστό πλειοψηφίας ή ομοφωνία (Αρθ.72 §6).
- ii. Είναι σημαντικό να τηρείται η αρχή της ισότητας μεταξύ των εταίρων ανεξάρτητα από τα μερίδια, που διαθέτουν. Άρα, δεν γίνεται να μειώνονται τα εταιρικά μερίδια μόνο όσων έχουν κεφαλαιακές εισφορές, αλλά και σε αυτούς, που συμμετέχουν με εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές. Βέβαια, δεν γνωρίζουμε πως αυτό θα γίνει, όμως ο νόμος παρέχει προστασία, αφού ορίζει ότι πρέπει να υπάρχει η συναίνεση των εταίρων ή η χωριστή απόφασή τους. Με αυτό τον τρόπο, οι εταίροι κεφαλαιακών εισφορών αποφεύγουν την απόφαση των άλλων εταίρων. Στην περίπτωση, που δεν ορίζεται κάτι από το καταστατικό υπάρχει κίνδυνος να γίνει μείωση στους εταίρους με κεφαλαιακές εισφορές.⁹⁴5.5
- iii. Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις του ν.4155/2013, η μείωση μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα το μηδενισμό του κεφαλαίου, που θα συμβεί με ακύρωση των εταιρικών μεριδίων. Βέβαια, ο μηδενισμός του κεφαλαίου με μείωση της ονομαστικής αξίας των εταιρικών μεριδίων δεν είναι δυνατός, αφού τα εταιρικά μερίδια πρέπει να έχουν ως ελάχιστη ονομαστική αξία ένα (1) ευρώ. Εξάλλου, δεν είναι απαραίτητο να τηρηθεί η διαδικασία προστασίας των δανειστών, όταν η μείωση γίνεται για απόσβεση ζημιών ή για σχηματισμό αποθεματικού.⁹⁵
- iv. Υπάρχει περίπτωση να γίνει μείωση κεφαλαίου και το αποδεσμευόμενο ενεργητικό να αποδίδεται μόνους στους εταίρους με μερίδια κεφαλαιακών εισφορών υπό την προϋπόθεση, ότι οι εταιρικοί δανειστές δε φέρουν αντιρρήσεις. Οι δανειστές έχουν τη δυνατότητα να δηλώσουν τις αντιρρήσεις τους μέσα σε διάστημα ενός μήνα, αφού γίνει η καταχώριση της μείωσης στο ΓΕΜΗ. Αν λοιπόν υπάρχει αντίρρηση, το δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει την απόδοση του ενεργητικού στους εταίρους κεφαλαιακών εισφορών ή να κρίνει απαραίτητη την εξόφληση του δανειστή και την παροχή ασφάλειας

⁹³Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 316

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 206-207

⁹⁴Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 318

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 90-91

Ν. Ρόκας, Οι ρυθμίσεις του ν.4072/2012 εντασσόμενες στην εξέλιξη του όλου εταιρικού δικαίου, Εισηγήση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 22

⁹⁵Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 318

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 212

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 91 και Από το 1 ευρώ στο 0 : Σκέψεις για το μηδενικό κεφάλαιο της ΙΚΕ (ν.4155/2013), 2013, σελ. 5

σε αυτόν. Επίσης, σημαντικό κριτήριο για την εταιρία είναι η περιουσιακή κατάσταση της εταιρίας, και η φερεγγυότητα των εταίρων με εγγυητικές εισφορές. Ακόμη, θα λάβει υπόψη αν οι απαιτήσεις των δανειστών είναι ληξιπρόθεσμες ή όχι. Αν περισσότεροι από ένας δανειστές φέρουν αντίρρηση, τότε εκδίδεται μία κοινή απόφαση για όλους.⁹⁶

Περιπτώσεις, που η μείωση κεφαλαίου γίνεται από το διαχειριστή:

1. Όταν το κεφάλαιο της εταιρίας δεν καταβλήθηκε ολοκληρωτικά κατά την ίδρυση της ή σε οποιαδήποτε αύξηση του κεφαλαίου (Αρθ.77 §4)
2. Σε περίπτωση εξόδου του εταίρου σύμφωνα με το Αρθ.92 §4
3. Σε περίπτωση αποκλεισμού εταίρου
4. Σε περίπτωση κτήσης ιδίων μεριδίων

5.6 Έξοδος εταίρου

Κάθε εταίρος έχει δικαίωμα να εξέλθει από την εταιρία για σπουδαίο λόγο, αφού πρώτα υποβάλει αίτηση στο δικαστήριο. Αυτό ισχύει για όλους τους εταίρους ανεξάρτητα από το είδος των εισφορών τους. Το δικαίωμα αυτό των εταίρων μπορεί να ορίζεται από το καταστατικό. Ο σπουδαίος λόγος διακρίνεται σε αντικειμενικός ή υποκειμενικός. Αντικειμενικός σημαίνει ότι η εταιρία μπορεί να βρίσκεται σε κατάσταση δυσμενούς οικονομικής περιόδου ή αδυναμίας συνεργασίας και επικοινωνίας μεταξύ των εταίρων. Υποκειμενικό λόγο αποτελεί π.χ η διαρκής ασθένεια ή απουσία ενός εταίρου ή η αδυναμία του να εκπληρώσει την εξωκεφαλαιακή ή εγγυητική εισφορά του λόγω δύσκολης οικονομικής κατάστασης ή η συνταξιοδότησή του.

Το δικαίωμα εξόδου παρέχεται στον εταίρο ακόμα και στο στάδιο της εκκαθάρισης.⁹⁷

Το καταστατικό ορίζει εξ' αρχής ή τροποποιημένο ότι ο εταίρος έχει το δικαίωμα να εξέλθει από την εταιρία λόγου κάποιου περιστατικού, που συνδέεται με αυτή, όπως π.χ. η παρουσία ζημιών. Επίσης, ο εταίρος μπορεί να ασκήσει αυτό το δικαίωμα αν π.χ. ασθενήσει για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους ή αν υπάρξει αύξηση του κεφαλαίου. Ο εταίρος ασκεί το δικαίωμα του με μία αίτηση προς την εταιρία και το διαχειριστή οποιαδήποτε στιγμή το θελήσει. Το δικαίωμα αυτό πρέπει να υπάρχει στο καταστατικό είτε από την αρχή, είτε μετά από ομόφωνη απόφαση των εταίρων (Αρθ.94 §1). Ο εταίρος με εξωκεφαλαιακή εισφορά μπορεί να αποχωρήσει από την εταιρία για οποιοδήποτε λόγο, αφού βρίσκεται σε αδυναμία να εκπληρώσει την παροχή της εισφοράς του.⁹⁸

Ο διαχειριστής μετά την έξοδο του εταίρου οφείλει, χωρίς καθυστέρηση, να ακυρώσει τα μερίδια του εταίρου, που αποχώρησε και να τροποποιήσει το συνολικό αριθμό των εταιρικών μεριδίων με καταχώρηση στο ΓΕΜΗ. Υπάρχει περίπτωση, ο διαχειριστής να μειώσει το κεφάλαιο. Αυτό θα συμβεί όταν ο εταίρος, που εξέρχεται διαθέτει κεφαλαιακές εισφορές, αφού πρώτα τηρηθεί η διαδικασία προστασίας των εταιρικών δανειστών σύμφωνα με το Αρθ.91 §2. Βέβαια, το καταστατικό μπορεί να ορίζει, ότι τα εταιρικά μερίδια δεν θα ακυρώνονται, αλλά θα εξαγοράζονται από κάποιον άλλο εταίρο ή τρίτο αντί καταβολής της πλήρους αξίας τους, που θα

⁹⁶Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάλ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 211-212

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 91

⁹⁷Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 553

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 92

⁹⁸Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 554

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάλ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 216

αποφασίζει η εταιρία. Ενώσω, τα εταιρικά μερίδια δεν εξαγοράζονται ο εταίρος εξακολουθεί να έχει την εταιρική του ιδιότητα. Αν ο διαχειριστής δεν αναπροσαρμόσει το κεφάλαιο τιμωρείται σύμφωνα με τις ποινές του άρθρου 459 ΠΚ.⁹⁹

Η έξοδος του εταίρου αναγγέλλεται από το δικαστήριο, το οποίο πρέπει να ορίσει την πλήρη αξία των μεριδίων, που θα λάβει ο εξερχόμενος, εκτός αν ο εξερχόμενος σε συμφωνία με την εταιρία έχουν αποφασίσει να γίνει εξαγορά των μεριδίων. Βέβαια, η αξία αυτή μπορεί να είναι και μηδενική. Ο εταίρος, που διαθέτει εγγυητικές εισφορές και δεν έχει καταβάλει το πόσο της ευθύνης του, συνεχίζει να οφείλει την καταβολή των χρεών της εταιρίας, για τα οποία εγγυήθηκε, αν αυτά είχαν δημιουργηθεί πριν καταχωρηθεί η έξοδος στο ΓΕΜΗ και για διάστημα τριών ετών από την καταχώρηση (Αρθ.79 §6).¹⁰⁰

5.7 Μερική έξοδος εταίρου

Η διαδικασία εξόδου είναι ενιαία και δεν υφίσταται μερική έξοδος, αφού ο εταίρος αποχωρεί συνολικά και όχι μόνο με ορισμένα μερίδια ακόμα και αν ο εταίρος διαθέτει μερίδια, που ανήκουν σε περισσότερα είδη εισφορών. Είναι δυνατόν με τη μείωση κεφαλαίου να έχουμε και μείωση των εταιρικών μεριδίων, όχι όμως στην περίπτωση, που ο εταίρος διαθέτει μερίδια εξωκεφαλαιακής ή εγγυητικής εισφοράς. Συνεπώς, μερική έξοδος υφίσταται όταν ο εταίρος έχει μερίδια, που αντιστοιχούν σε κεφαλαιακή εισφορά και με το δικαίωμα προαίρεσης δικαιούται να μεταβιβάσει στην εταιρία μερικά μερίδια σύμφωνα με το Αρθ.68.¹⁰¹

5.8 Αποκλεισμός εταίρου

Ο εταίρος αποκλείεται από την ΙΚΕ υπό τις εξής προϋποθέσεις:

- i. Η ύπαρξη σπουδαίου λόγου. Σπουδαίος λόγος υπάρχει στην περίπτωση, που ο αποκλειόμενος εταίρος συνεχίζει να βρίσκεται στην εταιρία και να εμποδίζει την ομαλή λειτουργία της. Και στην περίπτωση αυτή, δεν υπάρχει μερικός αποκλεισμός εταίρου, εκτός και αν ο εταίρος αυτός διαθέτει μερίδια κεφαλαιακών εισφορών (Αρθ.33 §3 ν.3190/1955).
- ii. Ο αποκλεισμός του εταίρου αποφασίζεται από τη συνέλευση των εταίρων, ύστερα από αυξημένη πλειοψηφία, χωρίς βέβαια να συμμετέχει ο υπό αποκλεισμό εταίρος (Αρθ.72 §3). Εξάλλου, η πλειοψηφία υπολογίζεται χωρίς τα μερίδια του συγκεκριμένου εταίρου. Επίσης, αποκλεισμός εταίρου απαιτείται και στην διμελή εταιρία.¹⁰²
- iii. Η αίτηση για τον αποκλεισμό του εταίρου υποβάλλεται στο Ειρηνοδικείο από τον διαχειριστή ή τον εταίρο μέσα σε διάστημα ενός μήνα από την απόφαση για αποκλεισμό και εκδίδεται δικαστική απόφαση (Αρθ.92, 48 §1).¹⁰³

⁹⁹Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κát' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 217

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 94

¹⁰⁰Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ.555-556

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κát' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 217-218

¹⁰¹Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 556

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 93

¹⁰²Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 600-601

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κát' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 221

¹⁰³Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 601

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κát' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 221-222

Το δικαστήριο αποφασίζει την αξία των εταιρικών μεριδίων του υπό αποκλεισμού εταίρου (Αρθ.92 §3) και αφού γίνει η καταβολή τους, ο εταίρος αυτός χάνει την εταιρική του ιδιότητα. Τα εταιρικά μερίδια του εταίρου αυτού μπορούν να αποκτηθούν από τους υπόλοιπους εταίρους ή τρίτους βάσει του νόμου (Αρθ.92 §4). Το πρόσωπο το υποδεικνύει η εταιρία και η αξία προσδιορίζεται από το δικαστήριο. Βέβαια, όλα αυτά συμβαίνουν αν το καταστατικό δεν ορίζει δικαίωμα προτίμησης υπέρ των λοιπών εταίρων.

Μέχρι την οριστική απόφαση για τον αποκλεισμό του εταίρου, το δικαστήριο μπορεί να προσδιορίσει κάποια ασφαλιστικά μέτρα σύμφωνα με το Αρθ.93, τα οποία απαγορεύουν την άσκηση δικαιωμάτων του υπό αποκλεισμού εταίρου, όπως π.χ. το δικαίωμα ψήφου.¹⁰⁴

Μετά τον αποκλεισμό του εταίρου, ο διαχειριστής οφείλει και εδώ να ακυρώσει τα μερίδια, χωρίς καθυστέρηση, και να διαμορφώσει κατάλληλα τον αριθμό των εταιρικών μεριδίων με καταχώρηση στο ΓΕΜΗ. Στην περίπτωση, που τα μερίδια απορρέουν από κεφαλαιακές εισφορές, ο διαχειριστής μειώνει το κεφάλαιο και ακολουθεί τη διαδικασία για την προστασία των εταιρικών δανειστών σύμφωνα με το Αρθ.91. Μπορεί, επίσης να υπάρξει εξαγορά των μεριδίων αυτών, ενώ ο εταίρος που δεν έχει καταβάλει το ποσό της ευθύνης του από εγγυητική εισφορά συνεχίζει να πρέπει να καταβάλει το ποσό των χρεών της εταιρίας, που προέκυψαν πριν την καταχώρηση του αποκλεισμού στο ΓΕΜΗ και για χρονικό διάστημα τριών ετών από την καταχώρηση (Αρθ.79 §6).¹⁰⁵

5.9 Είδη εισφορών

Οι εισφορές των εταίρων βάσει του ν.4072/2012 διακρίνονται σε τρία είδη:

1. Κεφαλαιακές
2. Εξωκεφαλαιακές
3. Εγγυητικές

Κάθε εταιρικό μερίδιο εκπροσωπεί ένα μόνο είδος εισφοράς, ενώ ο εταίρος μπορεί να έχει περισσότερα μερίδια που αντιστοιχούν σε περισσότερα είδη εισφορών (Αρθ.76 §2). Ο συνολικός δε αριθμός των μεριδίων του κάθε εταίρου είναι υποχρεωτικά ανάλογος προς τη συνολική αξία της εισφοράς του (Αρθ.76 §3).¹⁰⁶

5.9.1 ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Οι κεφαλαιακές εισφορές σύμφωνα με το Αρθ.77 §1 αποτελούν εισφορές σε μετρητά ή σε είδος, που σχηματίζουν το εταιρικό κεφάλαιο. Κεφαλαιακές εισφορές σε είδος επιτρέπονται μόνο αν το εισφερόμενο αποτελεί στοιχείο ενεργητικού, που μπορεί να τύχει χρηματικής αποτίμησης κατά την έννοια του Αρθ.8 §5 ν.2190/1920. Αποτίμηση δεν απαιτείται αν η αξία της εισφοράς δεν

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 95

¹⁰⁴ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 601

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 96

¹⁰⁵ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 601

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 222-223

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 95

¹⁰⁶ Β. Δούλης, Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, μια νέα εταιρική μορφή, σελ. 9

Δ. Γιαλούρης, ΙΚΕ μία παραλλαγή της ΕΠΕ, ΕΕμπΔ, 2012, σελ. 556

έχει κατά το καταστατικό ή την απόφαση αύξησης του κεφαλαίου, αξία που υπερβαίνει τα 5000€(Αρθ.77 §2).¹⁰⁷

Στοιχεία του ενεργητικού δεν αποτελούν αποτιμητά σε χρήμα απαιτήσεις, που προκύπτουν από ανάληψη υποχρέωσης εκτέλεσης εργασιών ή παροχή υπηρεσιών. Δηλαδή, η παροχή εργασίας ή υπηρεσίας ενώ αποτελεί περιεχόμενο εξωκεφαλαιακής εισφοράς δεν μπορεί να αποτελέσει περιεχόμενο κεφαλαιακής εισφοράς. Αυτό συμβαίνει, προφανώς γιατί μία τέτοια εισφορά ενέχει σοβαρό κίνδυνο να μην υλοποιηθεί και η εταιρία από τα πρώτα της κιόλας βήματα να βρεθεί με μειωμένο οικονομικό υπόβαθρο για την πραγμάτωση του σκοπού.¹⁰⁸

Εισφορές σε είδος που γίνονται δεκτές είναι πχ εκείνες που συνίστανται σε μεταβίβαση κυριότητας, παραχώρηση χρήσης κινητών ή ακίνητων σε μεταβίβαση άυλων αγαθών σε εκχώρηση απαιτήσεων κλπ.¹⁰⁹

Σημαντική η κατάργηση της υποχρεωτικής ύπαρξης ενός τουλάχιστον εταιρικού μεριδίου, που να εκπροσωπεί κεφαλαιακή εισφορά (Αρθ.77 §5 όπως τροποποιήθηκε με το Αρθ.11 §2 ν.4155/2013). Αύξηση ή μείωση των εταιρικών μεριδίων, που εκπροσωπούν κεφαλαιακές εισφορές μπορεί να γίνει μόνο με αύξηση ή μείωση κεφαλαίου (Αρθ.77 §3). Το κεφάλαιο πρέπει να καταβληθεί ολοσχερώς κατά την ίδρυση της εταιρίας ή κατά την αύξηση του κεφαλαίου. Ο διαχειριστής της εταιρίας υποχρεούται να βεβαιώσει την ολοσχερή καταβολή του κεφαλαίου με πράξη του, που δημοσιεύεται στο ΓΕΜΗ εντός μηνός από τη σύσταση της εταιρίας ή την αύξηση του κεφαλαίου (Αρθ.77 §4).¹¹⁰

Σε ορισμένες περιπτώσεις δεν αποκλείεται το κεφάλαιο να εκλείψει. Αυτό, βέβαια δε θα συμβεί λόγω εκούσιας μείωσης, διότι με τη μείωση δεν επιτρέπεται μηδενισμός του κεφαλαίου, εκτός αν γίνεται ταυτόχρονη αύξηση του. Ο μηδενισμός, όμως του κεφαλαίου μπορεί να είναι αποτέλεσμα άλλων παραμέτρων, όπως π.χ. ακύρωσης μεριδίων για διάφορους λόγους ή μη καταβολής του κεφαλαίου (Αρθ.77 §4), εξόδου ή αποκλεισμού του εταίρου, που έχει τα μόνα μερίδια, που αντιστοιχούν σε κεφαλαιακή εισφορά (Αρθ.92 §4, 92 τελ.εδ.) μη επιτρεπτής απόκτησης από την εταιρία τέτοιων μεριδίων με συνέπεια την αυτοδίκαιη ακύρωσή τους (Αρθ.87). Σε τέτοιες περιπτώσεις, ο διαχειριστής οφείλει να μειώσει το κεφάλαιο μέχρι μηδενισμού. Για την αποφυγή αυτού, όμως η ύπαρξη ΙΚΕ με μηδέν κεφάλαιο πρέπει η εταιρία, είτε να ορίσει πρόσωπο, εταίρο ή τρίτο, που θα αποκτήσει ένα τέτοιο μερίδιο πριν ακυρωθεί, έτσι ώστε να επιτευχθεί η διατήρηση ύπαρξης κάποιου έστω και συμβολικού κεφαλαίου, είτε να προβεί σε κάποια από τις ενέργειες αυτές. Καθένας, που έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ζητήσει τη δικαστική λύση της εταιρίας (πρόκειται για μία από τις περιπτώσεις του Αρθ.103 §1 δ'). Η κύρωση αυτή κρίνεται υπερβολική, διαφορετικά όμως θα υπήρχε αλλοίωση της ΙΚΕ ως κεφαλαιουχική εταιρία.¹¹¹ Βέβαια, η τροποποίηση του νόμου 4072/2012 με τον 4155/2013 δίνει

¹⁰⁷Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 52-53

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 57

¹⁰⁸Ι. Λιναρίτης, Η τριμερής διάκριση των εισφορών στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 7-8

¹⁰⁹Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 52

Δ. Γιαλούρης, ΙΚΕ μία παραλλαγή της ΕΠΕ, ΕΕμπΔ, 2012, σελ. 557

¹¹⁰Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 143

Ε. Περάκης, Από το 1 ευρώ στο 0 : Σκέψεις για το μηδενικό κεφάλαιο της ΙΚΕ (ν.4155/2013), 2013, σελ. 5

¹¹¹Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 52-53

Δ. Γιαλούρης, ΙΚΕ μία παραλλαγή της ΕΠΕ, ΕΕμπΔ, 2012, σελ. 557

τη δυνατότητα στους εταίρους να ξεκινήσουν ακόμη και με μηδενικό κεφάλαιο, αφού δεν τους περιορίζει με κάποιο ελάχιστο.

5.9.2 ΕΞΩΚΕΦΑΛΑΙΑΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Οι εξωκεφαλαιακές εισφορές συνίστανται σε παροχές, που δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κεφαλαιακής εισφοράς, όπως απαιτήσεις που προκύπτουν από την ανάληψη υποχρέωσης εκτέλεσης εργασιών ή παροχής υπηρεσιών.

Πρόκειται ουσιαστικά για παροχή εργασίας ή έργου. Το Αρθ.78 §1 προσδιορίζει το αντικείμενο των εισφορών αυτών αρνητικά, δίνοντας ως παράδειγμα “απαιτήσεις που προκύπτουν από ανάληψη υποχρέωσης εκτέλεσης εργασιών ή παροχής υπηρεσιών”. Ο νόμος επαναλαμβάνει έτσι το λεκτικό του Αρθ.8 §5 ν.2190/1920, που ακριβώς αποκλείει τέτοιες εισφορές από τη δυνατότητα να απαρτίσουν κεφάλαια της εταιρίας. Συνεπώς, ό,τι δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο κεφαλαιακής εισφοράς μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εξωκεφαλαιακής. Οι παροχές, που αποτελούν αντικείμενο εξωκεφαλαιακής εισφοράς θα πρέπει να προσδιορίζονται με ακρίβεια στο καταστατικό και οι υποχρεώσεις, που απορρέουν από αυτές εκτελούνται για ορισμένο ή αόριστο χρόνο. Είναι, συνεπώς δυνατόν να υπαχθεί στην έννοια της εξωκεφαλαιακής εισφοράς κάθε είδους εργασία ή υπηρεσίες, τις οποίες ο εταίρος θα υποχρεούται να παρέχει, είτε για κάποιο ορισμένο χρονικό διάστημα (ενδεχομένως για όλη τη διάρκεια της εταιρίας), είτε για αόριστο χρόνο¹¹². Επομένως, ο εταίρος μπορεί ακόμη και να αναλάβει να εκτελέσει οποιαδήποτε εργασία για χρονικό διάστημα ίσο με το συνολικό χρόνο διάρκειας της ΙΚΕ, ενώ η τυχόν υπέρμετρη δέσμευση του εταίρου, που ανέλαβε μία τέτοια υποχρέωση για τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα θα αντιμετωπίζεται με τη δυνατότητα εξαγοράς της σχετικής υποχρέωσης (Αρθ.82).¹¹³ Ζήτημα είναι αν αντικείμενο τέτοιας εισφοράς μπορούν να αποτελέσουν και οι υπηρεσίες διαχείρισης της εταιρίας. Η απάντηση μπορεί να είναι θετική υπό τον όρο, όμως ότι ο εταίρος θα έχει και διαχειριστική ιδιότητα.

Ο νόμος δεν προβλέπει αποτίμηση των εξωκεφαλαιακών εισφορών. Κάτι τέτοιο δε θα ήταν εύκολο, με δεδομένο ότι πρόκειται για εργασία, μάλλον όμως δε θα είχε και νόημα, αφού οι εισφορές αυτές δεν αποτελούν στοιχεία ενεργητικού υπέγγυα στους δανειστές, ώστε οι τελευταίοι να κινδυνεύουν από την υπερτίμησή τους. Η αποτίμηση γίνεται συνεπώς, από τα ίδια τα μέρη, τους ιδρυτές στην αρχή και τους εταίρους στη συνέχεια (αν δηλαδή η εξωκεφαλαιακή εισφορά αναλαμβάνεται σε μεγαλύτερη φάση κατά το Αρθ.89) και η αξία των εισφορών ορίζεται στο καταστατικό.¹¹⁴ Θα πρέπει να επισημανθεί ότι οι εταίροι έχουν κάθε λόγο να αποτιμήσουν τις εισφορές αυτές σε εύλογα ποσά χωρίς υπερβολές. Προς τούτο θα πρέπει να λάβουν υπόψη τους π.χ. ότι υπερβολικά υψηλή αποτίμηση θα δίνει μεν περισσότερα μερίδια, από την άλλη όμως θα σημαίνει ότι οι εταίροι, που παρέχουν τέτοιες εισφορές θα είναι υποχρεωμένοι να καταβάλουν στην εταιρία αντιστοίχως μεγαλύτερα ποσά σε περίπτωση που θελήσουν να αποχωρήσουν ή αποκλεισθούν από την εταιρία πριν παράσχουν πλήρως την

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 59

¹¹²Β. Δούλης, Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, μια νέα εταιρική μορφή, σελ. 9

Δ. Γιαλούρης, ΙΚΕ μία παραλλαγή της ΕΠΕ, ΕΕμπΔ, 2012, σελ. 557

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 60-61

¹¹³Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 54

¹¹⁴Γ. Λιναρίτης, Η τριμερής διάκριση των εισφορών στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 9-11

υπεσχημένη εργασία (Αρθ.78 §4) ή όταν θελήσουν να εξαγοράσουν τις υποχρεώσεις τους (Αρθ.82 §1).¹¹⁵

Ο εταίρος, που αναλαμβάνει εξωκεφαλαιακή εισφορά δε δικαιούται αμοιβής, ακόμη και αν περιεχόμενο της εισφοράς αυτής είναι η διαχείριση της εταιρίας. Αν αυτό επιτρέπονταν, η αμοιβή θα ισοδυναμούσε με επιστροφή των εισφορών. Οι διατάξεις εργατικού δικαίου δεν εφαρμόζονται όπως θα συνέβαινε στην περίπτωση που η παροχή εργασίας αποτελούσε περιεχόμενο ελεύθερης σύμβασης. Εξάλλου, αν δεν ορίζεται διαφορετικά στο καταστατικό, ο εταίρος αυτός φέρει και τα έξοδα, που συνδέονται με την εκπλήρωση της παροχής του. Η εκπλήρωση των υποχρεώσεων του δεν επιφέρει μεταβολή στην εισφορά του και εξακολουθεί να έχει όλα τα δικαιώματα, που πηγάζουν από τα μερίδια του.¹¹⁶

Σε περίπτωση ακύρωσης εταιρικών μεριδίων λόγω εξόδου ή αποκλεισμού εταίρου (Αρθ.92, 93), καθώς και στην περίπτωση αναγκαστικής εκποίησης εταιρικών μεριδίων (Αρθ.88), ο εταίρος που δεν έχει εξοφλήσει ολοσχερώς την εξωκεφαλαιακή εισφορά του υποχρεούται να καταβάλει στην εταιρία σε μετρητά ποσό ίσο με την αξία της μη εκπληρωθείσας παροχής. Ως αξία των παροχών λογίζεται εκείνη της εισφοράς, όπως προσδιορίστηκε στο καταστατικό ή του μέρους της εισφοράς. Σε μία τέτοια περίπτωση, η εταιρία δεν μπορεί να αξιώνει την καταβολή της εισφοράς, αφού αυτός, που ανέλαβε την εισφορά δε θα είναι πλέον εταίρος.¹¹⁷

i) Αδιαίρετος Χαρακτήρας Παροχών

Η παροχή, που συμφωνείται ως αντικείμενο της εξωκεφαλαιακής εισφοράς είναι αρχικά ενιαία και αδιαίρετη και αντιστοιχεί στο σύνολο των εταιρικών μεριδίων, που λαμβάνει ο εταίρος της εξωκεφαλαιακής εισφοράς, ήτοι δεν μπορεί να καταταμηθεί σε περισσότερα επιμέρους τμήματα. Ενδεικτικά, η ανάληψη υποχρέωσης παροχής λογιστικών υπηρεσιών για μία δεκαετία με τη μορφή εξωκεφαλαιακής εισφοράς και η αντίστοιχη ανάληψη εκατό μεριδίων δεν μπορεί να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι κάθε 10 μερίδια αντιστοιχούν σε παροχή υπηρεσιών ενός έτους, αφού αποτιμάται το σύνολο των υπηρεσιών ως ενιαίο και αδιαίρετο. Μπορεί, όμως να διαμορφωθεί έτσι η καταστατική ρήτρα και να συμφωνηθεί ρητώς ότι ο εταίρος δε θα παράσχει υπηρεσίες για 10 έτη έναντι 100 μεριδίων, αλλά να γίνει ξεχωριστή και διακεκριμένη στο καταστατικό περιγραφή των υπηρεσιών, που ο εταίρος θα λαμβάνει για καθένα από τα 10 έτη και να αποτιμάται η αξία των υπηρεσιών του κάθε έτους ξεχωριστά και να αναφέρεται αυτό στο καταστατικό, οπότε και να προκύπτει ότι συγκεκριμένα 10 μερίδια κάθε φορά αναλαμβάνονται έναντι παροχής συγκεκριμένων υπηρεσιών συγκεκριμένου κάθε φορά έτους.¹¹⁸

ii) Διάκριση Εξωκεφαλαιακής Εισφοράς ΙΚΕ από συγγενείς περιπτώσεις

Η παροχή υπηρεσιών ή εργασίας ή άλλη παροχή με τη μορφή αντικειμένου εξωκεφαλαιακής εισφοράς θα πρέπει να διακρίνεται, αφενός από την παροχή των ίδιων υπηρεσιών ή εργασίας

¹¹⁵Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 55

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 61

¹¹⁶Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 151-152

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 60-61

¹¹⁷Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 54-56

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 152

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 62

¹¹⁸Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 55

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 63-64

βάσει ειδικής σύμβασης μεταξύ εταίρου και ΙΚΕ και αφετέρου από την ανάληψη της υποχρέωσης παροχής των ίδιων υπηρεσιών ή εργασίας ως ανάληψη ειδικής εταιρικής υποχρέωσης με ειδική καταστατική ρήτρα (Αρθ.50 §2 και Αρθ.94 §1).

Στην περίπτωση της σύμβασης θα έχουν εφαρμογή οι όροι της σύμβασης και οι γενικές νόμιμες διατάξεις για το συγκεκριμένο είδος σύμβασης, ενώ στην περίπτωση της ανάληψης ειδικής συμβατικής υποχρέωσης με το καταστατικό θα έχουν εφαρμογή οι γενικές διατάξεις για την παράβαση των καταστατικών υποχρεώσεων.

Η διαφορά της υποχρέωσης των εταίρων της εξωκεφαλαιακής εισφοράς παροχής εργασίας στην ΙΚΕ και των ομορρυθμών εταίρων, που παρέχουν προσωπική εργασία (Αρθ.742 ΑΚ) είναι ότι η υποχρέωση παροχής εργασίας από τον εταίρο της εξωκεφαλαιακής εισφοράς στην ΙΚΕ πρέπει πάντα να αποτιμάται χρηματικά σε συγκεκριμένο ποσό στο καταστατικό.¹¹⁹

Μη παροχή της εργασίας θα δίνει στην εταιρία το δικαίωμα να αξιώσει δικαστικά την παροχή της ή – εναλλακτικά - να ζητήσει (επίσης δικαστικά) την ακύρωση των μεριδίων, που αντιστοιχούν στην εισφορά αυτή χωρίς να αποκλείεται περαιτέρω αξίωση αποζημίωσης (Αρθ.78 §3). Όμως, η εταιρία μπορεί να υποστεί ζημιά από τη μη καταβολή της εισφοράς εργασίας και σε άλλες περιπτώσεις. Αυτό θα συμβαίνει αν ο εταίρος με μερίδια εξωκεφαλαιακής εισφοράς πάψει να είναι εταίρος για ορισμένους λόγους, α) διότι εξέρχεται της εταιρίας ή αποκλείεται (Αρθ.92 και 93) ή β) διότι τα μερίδια του εκποιούνται στο πλαίσιο της αναγκαστικής εκποίησης (ή και πτώχευσης).

Στις περιπτώσεις αυτές κρίνεται ότι δεν ενδείκνυται να αναμένεται η παροχή της εργασίας, αφού εκείνος που την υποσχέθηκε δεν έχει πια την εταιρική ιδιότητα. Για το λόγο αυτό προτιμήθηκε να μετατρέπεται η υποχρέωση (ή η απομένουσα υποχρέωση) σε αξίωση αποζημίωσης της εταιρίας με βάση την αξία της εισφοράς, όπως προσδιορίστηκε στο καταστατικό (Αρθ.78 §4).

Πρέπει να σημειωθεί ότι η ρύθμιση του Αρθ.78 §4 δεν καλύπτει και τη μεταβίβαση των μεριδίων, διότι αυτή δεν είναι επιτρεπτή (Αρθ.83 §2).Μένει όμως, το κενό της κληρονομικής διαδοχής μεριδίων, που αντιστοιχούν σε εξωκεφαλαιακή εισφορά, καθώς και άλλες περιπτώσεις, όπου ο εταίρος περιέρχεται σε αδυναμία να παράσχει την εργασία, που έχει υποσχεθεί, ιδίως λόγω ασθένειας ή συνταξιοδότησης.

Για τις περιπτώσεις αυτές, αν η εταιρία δεν αναμένει πλέον την παροχή της εργασίας, το Αρθ.92 §2 προβλέπει ως λύση την έξοδο του εταίρου με δήλωση της εταιρίας και βέβαια με απόδοση σε αυτόν της πλήρους αξίας των μεριδίων του (Αρθ.92 §3).¹²⁰

Τα μερίδια, που αντιστοιχούν σε εξωκεφαλαιακή εισφορά έχουν καταρχήν τα ίδια δικαιώματα με τα μερίδια άλλων εισφορών (Αρθ.94 §1).Υπάρχουν, όμως ειδικές διατάξεις, που σε ορισμένα ζητήματα διαφοροποιούν τα μερίδια αυτά. Ιδίως :

¹¹⁹ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 56

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 153

¹²⁰ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 56

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 153

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 62

- A. Σε περίπτωση επικαρπίας ή ενεχύρου επί μεριδίων με εξωκεφαλαιακές εισφορές, οι τα τυχόν απορρέουσες από τα μερίδια υποχρεώσεις επιβαρύνουν καταρχήν τον ψιλό κύριο ή τον ενεχυραστή (αρ.75 § 4).
- B. Τα μερίδια αυτά δεν μπορούν να μεταβιβασθούν (αρ.83 § 1), μπορούν όμως να εξαγορασθούν οι υποχρεώσεις, που προκύπτουν από αυτά (αρ.82). Η μεταβίβαση λόγω καθολικής διαδοχής είναι πάντα δυνατή (αρ.85- με την επιφύλαξη όμως του Αρθ.91 §2).
- Γ. Αν πρόκειται να μετατραπεί η ΙΚΕ σε εταιρία άλλης νομικής μορφής, πριν από τη μετατροπή οι εταίροι εξωκεφαλαιακής εισφοράς θα πρέπει να συνάπτουν σύμβαση με την ΙΚΕ, με την οποία θα ρυθμίζονται τα ζητήματα της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων, που αποτελούν το αντικείμενο της εξωκεφαλαιακής εισφοράς μετά τη μετατροπή και να γίνεται ειδική μνεία αυτής της σύμβασης στην απόφαση μετατροπής (αρ.106 § 3 ν.4072/2012). Αν μετατρέπεται εταιρία άλλης νομικής μορφής σε ΙΚΕ και κάποιος από τους εταίρους αυτής πρόκειται να αναλάβουν εταιρικά μερίδια, που αντιστοιχούν σε εξωκεφαλαιακή εισφορά, τότε απαιτείται η ειδική συναίνεση αυτών των εταίρων (αρ.107 § 1 εδ. β' ν.4072/2012).

iii) Εκκαθάριση ΙΚΕ

Στο στάδιο της εκκαθάρισης ο εταίρος εξωκεφαλαιακής εισφοράς εξακολουθεί να υποχρεούται να παρέχει τις υπηρεσίες ή την εργασία ή το οποιοδήποτε άλλο περιεχόμενο της εξωκεφαλαιακής εισφοράς του, αλλά μόνο στο μέτρο, που αυτό είναι αναγκαίο για τη διεκπεραίωση των εργασιών της εκκαθάρισης (αρ.105 § 3 ν.4072/2012). Επομένως, επέρχεται ένας περιορισμός των υποχρεώσεων του από το νόμο.¹²¹

5.9.3 ΕΓΓΥΗΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Εγγυητικές είναι οι εισφορές, που συνίστανται στην ανάληψη από έναν εταίρο “εγγυητικής ευθύνης” για οποιοδήποτε εταιρικό χρέος έναντι οποιοδήποτε τρίτου δανειστή της εταιρίας, όχι μόνο κατά κεφάλαιο, αλλά και με τους τόκους και τις λοιπές επιβαρύνσεις αυτού, μέχρι ενός συγκεκριμένου ποσού καθοριζόμενου στο καταστατικό (Αρθ.79 §§1, 2, 3). Το χρέος υπέρ του οποίου παρέχεται η εγγύηση μπορεί να είναι υφιστάμενο ή μελλοντικό ή να τελεί υπό αίρεση. Το χρέος πρέπει να είναι ή να καταστεί χρηματικό, όπως θα συμβαίνει αν αξίωση απόδοσης πράγματος μετατράπηκε σε αξίωση χρηματικής αποζημίωσης.

Η ΙΚΕ χαρακτηρίζεται από μία τάση απομάκρυνσης από την αρχή της ύπαρξης του εταιρικού κεφαλαίου ως μέσου για την προστασία των εταιρικών δανειστών και τη διασφάλιση της φερεγγυότητας της εταιρίας. Εκδήλωση αυτής της τάσης αποτελεί και η πρόβλεψη της εγγυητικής εισφοράς, αφού με αυτή δεν αυξάνεται η εταιρική περιουσία της ΙΚΕ, αλλά δημιουργείται μία “εφεδρεία φερεγγυότητας”. Ο εταίρος της εγγυητικής εισφοράς δεν καταβάλλει κανένα ποσό κατ’αρχήν και εξακολουθεί να διατηρεί την χρήση όλης της περιουσίας του, αλλά πρέπει να είναι σε διαρκή ετοιμότητα να καταβάλει το ποσό, που υποσχέθηκε. Άρα, το ποσό της εγγυητικής εισφοράς είναι “δυνάμει κεφάλαιο” της ΙΚΕ. Το μειονέκτημα και ο κίνδυνος για τους δανειστές είναι ότι όταν θα θελήσουν να επιληφθούν της περιουσίας του εταίρου της εγγυητικής εισφοράς, αυτή μπορεί να μη διασώζεται. Το χρέος

¹²¹Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ’ άρθρο, 2012, σελ.59

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ’ άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ’ έκδοση, 2014, σελ.153 § 6

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 62-63

θεωρείται ότι αναλαμβάνεται από τον εταίρο άμεσα και πρωτογενώς έναντι του εταιρικού δανειστή και όχι έναντι της εταιρίας και άρα είναι πρωτοφειλέτης του εταιρικού χρέους παρά το γεγονός ότι χρησιμοποιείται ο όρος “εγγυητική ευθύνη”.¹²² Η ευθύνη αυτή θα είναι πάντοτε περιορισμένη μέχρι ενός ποσού, που θα ορίζεται στο καταστατικό, αρχικό ή τροποποιημένο με ομόφωνη απόφαση των εταίρων. Το όριο της ευθύνης τίθεται συνολικά και όχι ανά αξίωση ή δανειστή και αποτελεί στοιχείο του κανόνα, που πρέπει να επικαλείται ο δανειστής (Αρθ.338 ΑΚ).¹²³

Η εκ των υστέρων ανάληψη εγγυητικής ευθύνης αυξάνει τη συνολική αξία των εταιρικών εισφορών και συνεπώς, αυξάνεται αφενός η αξία του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων και αφετέρου ο αριθμός των μεριδίων, είτε αυτά περιέρχονται σε ήδη εταίρο, είτε σε νεοεισερχόμενο. Τούτο μπορεί να ανατρέψει τις ισορροπίες μεταξύ των εταίρων, γι’ αυτό απαιτείται ομόφωνη απόφαση των εταίρων.

Η εγγύηση μπορεί να αφορά τόσο παρούσα όσο και μελλοντική ή υπό αίρεση οφειλή (Αρθ.848 ΑΚ). Η έκταση της ευθύνης προσδιορίζεται και από το Αρθ.851 ΑΚ, εφόσον όμως η έκταση αυτή δεν υπερβαίνει τα όρια, που θέτει το καταστατικό. Δηλαδή, στην εγγυητική ευθύνη βρίσκουν εφαρμογή και οι διατάξεις του Αρθ.847 ΑΚ. Αυτό, όμως στα όρια που προσδιορίζονται από το καταστατικό και από τη φύση της ευθύνης αυτής, η οποία συνιστά εισφορά για την πραγμάτωση του εταιρικού σκοπού.¹²⁴

Με την εισφορά αυτή (και παρά την ονομασία της) ο εταίρος δεν καθίσταται εγγυητής, διότι πέραν των άλλων, η εγγύηση είναι σύμβαση με συγκεκριμένο δανειστή (Αρθ.847 ΑΚ) και μάλιστα παρεπόμενη, ενώ η εγγυητική εισφορά συνίσταται σε μονομερή ανάληψη ευθύνης αφηρημένα έναντι όλων των δανειστών της εταιρίας για τα χρέη της τελευταίας, ο εταίρος δεν ευθύνεται “άμεσα και πρωτογενώς” και με ολόκληρη την περιουσία του, εκτός εάν επρόκειτο για ομόρρυθμο εταίρο, ώστε να δημιουργείται ενεργητική εις ολόκληρο ενοχή εταίρου και εταιρίας (Αρθ.79 §3). Η βασική διαφορά από τον ομόρρυθμο εταίρο είναι ότι η ευθύνη του εταίρου με εγγυητική εισφορά δεν είναι απεριόριστη, αλλά μέχρι ένα συγκεκριμένο ποσό αναγραφόμενο στο καταστατικό. Μπορεί να θεωρηθεί, μάλιστα ότι ο περιορισμός αυτός είναι λόγος για τον μη χαρακτηρισμό του εταίρου αυτού ως εμπόρου. Η αμεσότητα της ευθύνης έναντι των δανειστών (οποιοδήποτε δανειστή) εξηγεί το ότι η ευθύνη αυτή δεν μπορεί να ασφαλισθεί με κάποια εμπράγματα ασφάλεια, πχ ενέχυρο, υποθήκη κλπ, αφού οποιαδήποτε τέτοια ασφάλεια προϋποθέτει την ύπαρξη συγκεκριμένου δανειστή.

Συνεπώς, οι δανειστές, ως προς την ευθύνη του εταίρου θα είναι πάντοτε ανέγγυοι ή προνομιούχοι (Αρθ.79 §4), όχι όμως και ενέγγυοι. Η ευθύνη του εταίρου με εγγυητική εισφορά θα υφίσταται για χρηματικά χρέη της εταιρίας ή για χρέη, που κατέστησαν χρηματικά όπως πχ

¹²²Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ’ άρθρο, 2012, σελ. 60
Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ’ άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ’ έκδοση, 2014, σελ. 155
Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 64-65
Δ. Γιαλούρης, ΙΚΕ μία παραλλαγή της ΕΠΕ, ΕΕμπΔ, 2012, σελ. 558-559

¹²³Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ’ άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ’ έκδοση, 2014, σελ. 157
Β. Δούλης, Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, μια νέα εταιρική μορφή, σελ. 9

¹²⁴Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ’ άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ’ έκδοση, 2014, σελ. 157

αν η υποχρέωση παροχής πράγματος μετετρέπη σε χρηματική αποζημίωση.¹²⁵

Ο εταίρος της εγγυητικής εισφοράς θεωρείται ότι δηλώνει υπεύθυνα, ότι αφενός είναι σε θέση κατά τον χρόνο της δήλωσης και αφετέρου ότι θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια, ώστε να είναι σε θέση σε οποιονδήποτε χρόνο να προβεί ο ίδιος απευθείας προς τους εταιρικούς δανειστές στις καταβολές, στις οποίες οφείλει να προβεί η εταιρία προς αυτούς, αλλά πάντοτε μέχρι το ποσό, που έχει ορισθεί στο καταστατικό, το οποίο δεν μπορεί αν υπερβαίνει το 75% του ποσού για το οποίο ο εταίρος έχει αναλάβει ευθύνη καταβολής.¹²⁶

Η υποχρέωση αποτελεί επανάληψη και εξειδίκευση της γενικής υποχρέωσης του εταίρου της εγγυητικής εισφοράς, όπως αυτή προκύπτει από το καταστατικό σε συνδυασμό προς το Αρθ.79 και προς το Αρθ.288 ΑΚ. Περιεχόμενο αυτής της γενικής υποχρέωσης μπορεί ενδεικτικώς να αποτελεί και η ειδικότερη υποχρέωση του εταίρου να μην προβαίνει σε εκποίηση του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων του ή του μοναδικού περιουσιακού στοιχείου του ή σε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια, που οδηγεί σε απαξίωση της περιουσίας του και σε κατάσταση δικής του ατομικής αφερεγγυότητας, κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι αδύνατον στη συνέχεια σε αυτόν αντικειμενικά να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του έναντι των εταιρικών δανειστών βάσει της εγγυητικής εισφοράς του.¹²⁷ Η υποχρέωση αυτή θα μπορεί να προκύπτει και από τις γενικές διατάξεις σχετικά με την καταδολίευση δανειστών, εφόσον συντρέχουν οι εκεί αναφερόμενες ειδικότερες προϋποθέσεις. Εφόσον, ο εταίρος επιχειρεί να προβεί σε μία από τις ανωτέρω ενέργειες, που συνιστούν παράβαση της ανωτέρω υποχρέωσης, η εταιρία μπορεί να έχει αξίωση εναντίον του για παράλειψη, ενώ τα ανωτέρω μπορούν να αποτελούν και λόγο αποκλεισμού του εταίρου.¹²⁸

Η υποχρέωση ετοιμότητας συμπροσδιορίζεται από το ποσό της εισφοράς του, όχι όμως αρχικά και από το ύψος των χρεών της εταιρίας, αφού δεν είναι γνωστό σε τι ποσό μπορούν να ανέλθουν τα τελευταία.¹²⁹

Η έναντι τρίτων ευθύνη του εταίρου είναι ευθεία και οι τρίτοι μπορούν να τον εναγάγουν χωρίς να τηρήσουν κάποια προηγούμενη διαδικασία.¹³⁰ Η ευθύνη αυτή μέσα στο περιορισμένο ποσό, που ορίζεται στο καταστατικό καλύπτει οποιοδήποτε χρέος της εταιρίας με τόκους και άλλες επιβαρύνσεις.

Πρόκειται για ευθύνη άμεση και πρωτογενή απέναντι στους δανειστές, που μπορούν να ασκήσουν ευθέως αγωγή κατά του εταίρου, που δεν κατέβαλε τη οφειλή του, δεν εξάντλησε τα όρια της οφειλής του και όχι για ευθύνη απέναντι στην εταιρία. Παρά την χρησιμοποιούμενη ορολογία πρόκειται για ευθύνη πρωτοφειλέτη και όχι εγγυητή. Έτσι, ο εταίρος εναγόμενος από εταιρικό δανειστή έχει τις προσωπικές ενστάσεις καθώς και τις ενστάσεις της εταιρίας κατά του

¹²⁵ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 62

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 65-66

¹²⁶ Γ. Ψαρουδάκης, Η εγγυητική εισφορά στην ΙΚΕ ΕπισκεΔ Α/2012, σελ. 29-30

¹²⁷ Ι. Λιναρίτης, Η τριμερής διάκριση των εισφορών στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 61-63

¹²⁸ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 61

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 66

¹²⁹ Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 66 §2

Ι. Λιναρίτης, Η τριμερής διάκριση των εισφορών στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 61-63

¹³⁰ Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 66 §3

δανειστή. Υποστηρίζεται όμως, ότι ο εταίρος δεν μπορεί να προτείνει την ένσταση συμψηφισμού ανταπαίτησης της εταιρίας κατά του εταιρικού δανειστή, αφού ο συμψηφισμός περιέχει διάθεση της εταιρικής περιουσίας για την οποία αρμοδιότητα έχουν μόνο οι διαχειριστές (Πρβλ. Αρθ.483 §2 ΑΚ).Ο εταίρος, εναγόμενος από τον εταιρικό δανειστή, στο μέτρο που ισχύει το δεδικασμένο του Αρθ.329 ΚΠολΔ, δεν μπορεί να αμφισβητήσει την ύπαρξη της απαίτησης του τρίτου. Μπορεί, όμως, να αρνηθεί τη δική του ευθύνη, κυρίως όταν αυτή έχει αναλωθεί. Δηλαδή, εναντίον του εταίρου πρέπει να αποκτηθεί εκτελεστός τίτλος και δεν αρκεί εκείνος κατά της εταιρίας. Το Αρθ.920 ΚΠολΔ δεν ισχύει στην περίπτωση ευθύνης από εγγυητική εισφορά. Έπειτα, έχοντας ευθύνη πρωτοφειλέτη δεν έχει γενικά τις ενστάσεις, που έχει ο εγγυητής, όπως την ένσταση διζήσεως.

Περισσότεροι εταίροι με εγγυητική ευθύνη ευθύνονται εις ολόκληρο και πάντοτε περιορισμένα, ακόμη και αν δεν ανέλαβαν την εγγυητική εισφορά από κοινού. Στις μεταξύ τους σχέσεις ευθύνονται κατά ίσα μέρη. Ο οφειλέτης, που πλήρωσε και έχει δικαίωμα αναγωγής κατά των συνοφειλετών του (Αρθ.487, 488 ΑΚ), θα ζητήσει από τον κάθε συνεταίρο την αναλογία του στο εταιρικό χρέος, πάντοτε μέσα στα περιορισμένα όρια της ευθύνης του, την οποία δεν εξόφλησε. Αλλά και έναντι του νομικού προσώπου της ΙΚΕ, ο εταίρος ευθύνεται εις ολόκληρο. Ανάληψη άλλης προσωπικής ευθύνης από εταίρο ή τρίτο ή παροχή από αυτόν ασφαλείας δεν αποκλείεται.¹³¹

Η εξόφληση από τον εταίρο υποχρεώσεων της εταιρίας προς τρίτους εταιρικούς δανειστές οδηγεί στη μείωση μέχρι την πλήρη απομείωση του ποσού της ευθύνης. Έτσι, ο εταίρος θα ευθύνεται έναντι των παραπέρα εταιρικών δανειστών μειωμένα ή και καθόλου. Ως εταίρος, όμως, εξακολουθεί να φέρει το σύνολο των δικαιωμάτων και να βαρύνεται με το σύνολο των λοιπών υποχρεώσεων, που συνδέονται με την εταιρική του ιδιότητα. Έπειτα, μετά την καταβολή της συνολικής οφειλής, που απορρέει από την ευθύνη του, εκλείπει το κώλυμα μεταβίβασης της εταιρικής ιδιότητας, που πηγάζει από το Αρθ.83 §2. Εξάλλου, η ευθύνη του εταίρου έναντι των εταιρικών δανειστών εξακολουθεί και σε περίπτωση κατάσχεσης των εταιρικών μεριδίων (Αρθ.79 §6), κατάσχεσης που όταν επιχειρείται από εταιρικούς δανειστές δεν μπορεί να υπερβαίνει την αξία των εταιρικών μεριδίων.¹³²

Ο εταίρος δεν έχει υποχρέωση σύμμετρης ικανοποίησης τυχόν περισσότερων πιστωτών, που τον ενάγουν με επιφύλαξη την καλή πίστη. Αυτό διαφοροποιείται βέβαια, αν ο εταίρος πτωχεύσει. Στην περίπτωση αυτή, οι πιστωτές της εταιρίας δικαιούνται να αναγγεληθούν με τα ποσά των απαιτήσεών τους, που στο σύνολό τους δε θα υπερβαίνουν το ποσό μέχρι το οποίο εγγυήθηκε ο πτωχός και το ποσό αυτό μειωμένο στο μέτρο, που ικανοποιούνται οι απαιτήσεις των ενέγγυων πτωχευτικών πιστωτών (Αρθ.79 §4). Δηλαδή, όλοι μαζί θα λάβουν ό,τι λάμβανε ένας κοινός πτωχευτικός πιστωτής του εταίρου με αξίωση ίση με το άθροισμα των επιμέρους αξιώσεών τους ή με το ποσό της ευθύνης του, που ορίζεται στο καταστατικό. Για την κατανομή του παραπάνω μερίσματος οι εταιρικοί δανειστές κατατάσσονται σύμφωνα με το Αρθ.154 ΠτΚ. Σε κάθε περίπτωση, όμως η ευθύνη εταίρου με εγγυητική εισφορά και τρίτων δανειστών δεν

¹³¹Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 158-159 §5-6
Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 66 §3

¹³²Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 61

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 159 §7

είναι εταιρική υπόθεση και όπως αναφέρει η αιτιολογική έκθεση «η εταιρία δεν παρεμβαίνει».¹³³

Ένα βασικό χαρακτηριστικό της ευθύνης του εταίρου με εγγυητική εισφορά είναι ότι σε περίπτωση καταβολής δεν έχει δικαίωμα αναγωγής κατά της εταιρίας (Αρθ.79 §5). Κάτι τέτοιο θα αποτελούσε ουσιαστικά (απαγορευμένη! Αρθ.81) επιστροφή της εισφοράς. Όμως, δεν αποκλείεται να συμφωνηθεί δικαίωμα κάλυψης του καταβάλλοντος εταίρου από συνεταίρους του ή και τρίτο – όχι όμως από την εταιρία. Η καταβολή του χρέους αποτελεί κατ' ουσίαν οριστικοποίηση της καταβολής της εισφοράς. Ο καταβάλλων παραμένει εταίρος και στη συνέχεια με όλα τα δικαιώματα του εταίρου. Μάλιστα, εφεξής έχει τη δυνατότητα να μεταβιβάζει τα μερίδιά του (Αρθ.83 §2). Με βάση τα παραπάνω η καταβολή χρέους της τελευταίας από εταίρο με εγγυητική εισφορά δρα απαλλακτικά για την εταιρία και θα μπορούσε να λεχθεί ότι με την καταβολή αυτή παράγεται κέρδος γι' αυτήν. Ωστόσο, υποστηρίζεται ότι ο σκοπός της εγγυητικής εισφοράς είναι η εξασφάλιση της φερεγγυότητας και η τόνωση της πιστοληπτικής ικανότητας της εταιρίας και όχι ο πλουτισμός της. Για το λόγο αυτό η παραπάνω καταβολή δεν πρέπει να θεωρηθεί ως παραγωγή κέρδους και ότι ενδείκνυται η ΚΥΑ, που θα εκδοθεί σύμφωνα με το άρθρο 80 να προβλέψει τρόπο μη διαμονής του σχετικού ποσού (πχ με απομείωση της αξίας της εισφοράς στο ενεργητικό ή τη δημιουργία αντισταθμιστικού λογαριασμού στο παθητικό στη θέση της απαίτησης που εξοφλήθηκε).¹³⁴

Σε περίπτωση ακύρωσης εταιρικών μεριδίων λόγω εξόδου ή αποκλεισμού εταίρου, καθώς και αναγκαστικής εκποίησης εταιρικών μεριδίων, ο εταίρος που δεν έχει καταβάλει πλήρως το ποσό της ευθύνης του από εγγυητική εισφορά εξακολουθεί να ευθύνεται έναντι τρίτων για εταιρικές υποχρεώσεις, που γεννήθηκαν πριν από την καταχώριση των γεγονότων αυτών στο ΓΕΜΗ και για διάστημα τριών ετών από την καταχώριση (Αρθ.105 §3). Έτσι, προστατεύονται οι εταιρικοί δανειστές, που συναλλάχθηκαν με την εταιρία αποβλέποντας και στην εγγυητική εισφορά του εξερχόμενου και γενικότερα του εταίρου, που χάνει για κάποιον από τους λόγους αυτούς την εταιρική του ιδιότητα. Εξάλλου, ο εταίρος αυτός εξοφλώντας μετά την ακύρωση των μεριδίων του εταιρικό χρέος, δεν έχει για το ποσό, που κατέβαλε δικαίωμα αναγωγής κατά της εταιρίας και των συνεταίρων του παραμένει, όμως εταίρος με όλα τα δικαιώματα του εταίρου.¹³⁵

Δεδομένης της ευθείας ευθύνης των εταίρων με εγγυητική εισφορά απέναντι στους εταιρικούς δανειστές είναι προφανές ότι οι τρίτοι έχουν συμφέρον στη δημοσιοποίηση των εγγυητικών εισφορών και μάλιστα των μη καταβληθεισών. Για το λόγο αυτό, ο νόμος αξιώνει την τήρηση ειδικών διατυπώσεων δημοσιότητας. Έτσι, πέραν της αρχικής δημοσιότητας διά του ΓΕΜΗ, το Αρθ.79 §7 επιβάλλει (και με ποινική διάταξη – Αρθ.119) την καταχώριση στο ΓΕΜΗ “επικαιροποιημένης κατάστασης” εγγυητικών εισφορών, κάθε φορά που θα επέλθει μεταβολή στις εισφορές αυτές (πχ αν οι εισφορές αυτές εξαγοραστούν κατά το Αρθ.82 ή γίνουν καταβολές χρεών της εταιρίας, με συνέπεια το ποσό της ευθύνης του εταίρου να μειωθεί αντίστοιχα κλπ). Επιπλέον, το συνολικό ποσό των εγγυητικών εισφορών πρέπει να αναφέρεται

¹³³Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 160 § 9

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 66-67 §4

¹³³Ι. Λιναρίτης, Η τριμερής διάκριση των εισφορών στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 61-63

¹³⁴Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 68 §7

¹³⁵Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 161 §11

σε κάθε έντυπο της εταιρίας (Αρθ.47 §1), ενώ η ιστοσελίδα της εταιρίας πρέπει να εμφανίζει την κατηγορία των εισφορών κάθε εταίρου (Αρθ.47 §2), αλλά και την παραπάνω “επικαιροποιημένη” κατάσταση (Αρθ.79 §7).¹³⁶

Μάλιστα, ο διαχειριστής, που παραβαίνει τη διάταξη της §7 του Αρθ.79 τιμωρείται με τις ποινές, που προβλέπει το Αρθ.458 ΠΚ. Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι κατά την ορθότερη άποψη, ο εταίρος με εγγυητική ευθύνη δε φέρει από την ιδιότητά του αυτή, την εμπορική ιδιότητα. Στοιχείο, που λειτουργεί προς την κατεύθυνση αυτή είναι ο ποσοτικός περιορισμός της ευθύνης του στοιχείου, που τον διαφοροποιεί από τον ομόρρυθμο (Πρβλ. Αρθ.7 §1 εδ.1 ΠτωχΚ). Σε κάθε περίπτωση, αν ο σύγχρονος νομοθέτης ήθελε ο εταίρος αυτός να έχει εμπορική ιδιότητα θα το έκανε με ρητή και αδιαμφισβήτητη διάταξη, αφού με την εμπορική ιδιότητα συνδέονται πλείστες συνέπειες, ουσιαστικού και δικονομικού δικαίου.¹³⁷

i) Αδιαίρετος χαρακτήρας εγγυητικής εισφοράς σε ΙΚΕ

Η εγγυητική εισφορά έχει κατ’ αρχήν ενιαίο και αδιαίρετο χαρακτήρα, αφού αντιστοιχεί στο σύνολο των εταιρικών μεριδίων, που λαμβάνει ο εταίρος αυτής και δεν μπορεί να καταταμηθεί σε περισσότερα επιμέρους τμήματα ανάλογα με το μέρος του εταιρικού χρέους που ενδεχομένως αποπληρώνεται από τον εταίρο. Ενδεικτικώς, η ανάληψη ευθύνης για τα εταιρικά χρέη με τη μορφή εγγυητικής εισφοράς μέχρι του ποσού των 100.000€ και η αντίστοιχη ανάληψη 100 μεριδίων δεν μπορεί να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι κάθε μερίδιο αντιστοιχεί σε κάλυψη χρέους 1.000€ αφού αναλαμβάνεται ευθύνη για εταιρικά χρέη ενιαία και αδιαίρετη μέχρι του συνολικού ποσού. Υποστηρίζεται, όμως ότι μόνο αν στο καταστατικό ορίζεται ρητώς ότι ο εταίρος αναλαμβάνει περισσότερες αυτοτελείς και διακεκριμένες υποχρεώσεις κάλυψης εταιρικών χρεών μέχρι ορισμένου για κάθε μία περίπτωση ποσού έναντι ορισμένου για κάθε περίπτωση αριθμού εταιρικών μεριδίων, η εγγυητική ευθύνη θα μπορούσε ενδεχομένως να θεωρηθεί διαιρετή. Πλην όμως, στην τελευταία αυτή περίπτωση, αν ο εταίρος εναχθεί από εταιρικό δανειστή και αποπληρώσει εταιρικό χρέος, που αντιστοιχεί σε μέρος του συνολικού ποσού, που έχει αναλάβει με όλες τις εγγυητικές του εισφορές, θα είναι δυσχερές να καταδειχθεί σε ποια από όλες τις εισφορές του ίδιου εταίρου αντιστοιχεί η αποπληρωθείσα οφειλή και άρα σε ποια από τα περισσότερα μερίδια εγγυητικών εισφορών αυτού.¹³⁸

ii) Αποτίμηση Εγγυητικής Εισφοράς

Η αποτίμηση της εγγυητικής εισφοράς καθορίζεται στο καταστατικό, το αρχικό ή το κατά τροποποίηση και είναι ελεύθερη. Οι ιδρυτές της εταιρίας ή στη συνέχεια οι εταίροι (εδώ ομόφωνα – Αρθ.89) καθορίζουν ελεύθερα την αξία της εισφοράς. Μόνο όριο είναι ότι η αξία της δεν μπορεί να υπερβαίνει το 75% του ποσού της αναλαμβανόμενης ευθύνης. Έτσι, πχ αν ο εταίρος παράσχει εγγυητική εισφορά ύψους 80.000€ η αξία της δεν μπορεί να αποτιμηθεί σε ποσό ανώτερο των 60.000€ μπορεί όμως να αποτιμηθεί προς τα κάτω.¹³⁹ Ο περιορισμός δικαιολογείται από τη σκέψη ότι δεν είναι δυνατόν ενδεχόμενη υποχρέωση καταβολής ενός ποσού από μέρους του εταίρου να αποτιμάται στο ίδιο ύψος με την πραγματική και άμεση

¹³⁶Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 69 §9

¹³⁷Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ’ άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ’ έκδοση, 2014, σελ. 162 §2

¹³⁸Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ’ άρθρο, 2012, σελ. 61-62

¹³⁹Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ’ άρθρο, 2012, σελ. 63

Ι. Λιναρίτης, Η τριμερής διάκριση των εισφορών στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 65-66

καταβολή κεφαλαιακής εισφοράς. Η αποτίμηση είναι οριστική και δεν μεταβάλλεται, έστω και αν στη συνέχεια μεταβληθεί (βελτιωθεί ή χειροτερέψει) η φερεγγυότητα του εταίρου. Ωστόσο, δεν αποκλείεται να υπάρξει αναθεώρηση της αποτίμησης (όχι και του ύψους της ευθύνης), με αυξομείωση των μεριδίων εγγυητικής εισφοράς, αυτό όμως θα αποφασισθεί μόνο ομόφωνα (Αρθ.94 §1).¹⁴⁰

iii) Διαφορά ευθύνης εταίρου ΙΚΕ με εγγυητική εισφορά από εγγύηση και από ευθύνη ομορρυθμού εταίρου

Ο εταίρος, που ανέλαβε εγγυητική εισφορά δεν καθίσταται εγγυητής των εταιρικών χρεών υπέρ της εταιρίας, αφού αυτό θα προϋπέθετε τη σύναψη σύμβασης εγγύησης μεταξύ αφενός του εταίρου-εγγυητή και αφετέρου κάποιου των εταιρικών δανειστών Αρθ.847 ΑΚ, η οποία θα είναι παρεπόμενη σε σχέση με τη σύμβαση της εταιρίας με τον εταιρικό δανειστή. Αντίθετα, η εγγυητική εισφορά συνίσταται σε μονομερή ανάληψη άμεσης και πρωτογενούς ευθύνης από τον εταίρο αφηρημένα έναντι όλων των δανειστών της ΙΚΕ για όλα τα εταιρικά χρέη, η οποία είναι και απεριόριστη, ήτοι ο εταίρος της εγγυητικής εισφοράς ευθύνεται με όλη την περιουσία του, όπως ακριβώς ευθύνεται ο ομόρρυθμος εταίρος προσωπικής εταιρίας για τα χρέη αυτής (Αρθ.79 §3). Όμως, αναλογικώς μπορούν να έχουν εφαρμογή και οι διατάξεις του ΑΚ περί εγγύησης (Αρθ.847 επ. ΑΚ), εφόσον συνάδουν προς το σκοπό και τη φύση της ευθύνης του εταίρου της εγγυητικής εισφοράς ως εισφοράς με σκοπό την επίτευξη του εταιρικού σκοπού και δεν έρχονται σε αντίθεση προς τις διατάξεις της νομοθεσίας περί ΙΚΕ.

Ο εταίρος εγγυητικής εισφοράς, ναι μεν υπέχει απεριόριστη ευθύνη έναντι των εταιρικών δανειστών με όλη την περιουσία του ως ομόρρυθμος εταίρος προσωπικής εταιρίας, πλην όμως η ευθύνη αυτή θα πρέπει να περιορίζεται κατά ποσό από το καταστατικό με σχετική ρήτρα, στην οποία θα πρέπει να αναγράφεται ότι ο εταίρος της εγγυητικής εισφοράς ευθύνεται μέχρι ορισμένο ποσό (Αρθ.79 §1). Ακριβώς αυτός ο καταστατικός περιορισμός της ευθύνης του εταίρου εγγυητικής εισφοράς κατά ποσό αποκλείει την κτήση της ιδιότητας του εμπόρου από τον εταίρο εγγυητικής εισφοράς.

Επομένως, ως συμπέρασμα των ανωτέρω, η βασική διαφορά μεταξύ της ευθύνης των εταίρων της εγγυητικής εισφοράς στην ΙΚΕ και των ομορρυθμών εταίρων είναι ότι οι εταίροι της εγγυητικής εισφοράς ευθύνονται μόνο μέχρι του ποσού της ευθύνης τους, όπως αυτό έχει καθορισθεί στο καταστατικό.¹⁴¹

Τέλος, τα μερίδια, που αντιστοιχούν σε εγγυητική εισφορά έχουν τα ίδια δικαιώματα με τα μερίδια άλλων εισφορών (Αρθ.94 §1). Υπάρχουν, όμως ειδικές διατάξεις για τα μερίδια αυτά. Ιδίως:

- A. Σε περίπτωση επικαρπίας ή ενεχύρου επί μεριδίων με εγγυητικές εισφορές, οι απορρέουσες από τα μερίδια υποχρεώσεις βαρύνουν αρχικά τον ψιλό κύριο ή τον ενεχυραστή (Αρθ.75 §4).
- B. Τα μερίδια αυτά δεν μπορούν να μεταβιβασθούν (Αρθ.83 §2 – εκτός αν οι υποχρεώσεις που αντιστοιχούν σε αυτά εκπληρωθούν), μπορούν όμως να εξαγοραστούν οι υποχρεώσεις που προκύπτουν από αυτά (Αρθ.82). Η μεταβίβαση των μεριδίων λόγω

¹⁴⁰ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 63
Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 67 §5

¹⁴¹ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 63

καθολικής διαδοχής είναι πάντα δυνατή, με δυνατότητα της εταιρίας να ορίσει πρόσωπο που θα τα αποκτήσει, αν τούτο προβλέπεται από το καταστατικό (Αρθ.85).

- Γ. Σε περίπτωση μετατροπής άλλης εταιρικής μορφής σε ΙΚΕ, οι εταίροι που πρόκειται να αναλάβουν εγγυητικές εισφορές στην ΙΚΕ πρέπει να συναινέσουν στη μετατροπή (Αρθ.107 §1).¹⁴²

5.10 Εταιρικά μερίδια

Εταιρικό μερίδιο ορίζεται η μονάδα συμμετοχής των εταίρων στην εταιρία, το οποίο αποτελεί υποδιαίρεση του συνολικού αριθμού εισφορών και όχι μόνο του κεφαλαίου. Ανεξάρτητα από την εισφορά, από την οποί απορρέουν, όλα τα εταιρικά μερίδια παρέχουν ίσα δικαιώματα (Αρθ.94 §1). Κάθε μερίδιο συνίσταται από ένα και μόνο είδος εισφοράς (Αρ.76 §2). Άρα, δεν επιτρέπεται το ίδιο μερίδιο να αντιστοιχεί σε περισσότερες από μία εισφορές, ούτε κατά ένα μέρος σε μία εισφορά και κατά ένα άλλο μέρος σε άλλη. Σε μία ΙΚΕ δεν είναι απαραίτητο να υπάρχουν και τα τρία είδη εισφορών. Μπορεί να υπάρχει ένα είδος, υποχρεωτικά κεφαλαιακής εισφοράς ή δύο είδη. Τα εταιρικά μερίδια δεν είναι δυνατόν να παρασταθούν με μετοχές, αν και η εταιρία (ΙΚΕ) έχει τη δυνατότητα να χορηγήσει αποδεικτικό έγγραφο (Αρθ.75 §1), ενώ τα περισσότερα μερίδια, που έχει ο εταίρος στη διάθεση του δε συγκροτούν την έννοια της «εταιρικής μερίδας».¹⁴³

5.11 Μεταβίβαση εν ζωή

Τα μερίδια μπορούν να μεταβιβαστούν, τόσο εν ζωή, όσο και αιτία θανάτου (Αρθ.83 §1), όμως υπάρχουν και εξαιρέσεις :

Απαγορεύεται από το νόμο, η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων ΙΚΕ, που αντιπροσωπεύουν εξωκεφαλαιακή ή εγγυητική εισφορά, η οποία δεν έχει καταβληθεί εξ ολοκλήρου. Σε μια τέτοια περίπτωση, υπάρχει το ενδεχόμενο ακυρότητας (Αρθ.174 ΑΚ), εκτός και αν ο εταίρος καταφέρει να εξαγοράσει τις υποχρεώσεις του, που απορρέουν από τις παραπάνω εισφορές σύμφωνα με το Αρθ.82 (Αρθ.83 §2).

Η απαγόρευση αυτή βασίζεται στον χαρακτήρα των υποχρεώσεων των εξωκεφαλαιακών και εγγυητικών εισφορών, οι οποίες είναι στενά συνδεδεμένες με το πρόσωπο του εταίρου, που τις έχει αναλάβει. Παράδειγμα, όπως είναι η παροχή εργασίας στις εξωκεφαλαιακές εισφορές, καθώς και η φερεγγυότητα του στις εγγυητικές. Στην περίπτωση, που υπήρχε ελεύθερη μεταβίβαση των μεριδίων, που απορρέουν από τις εισφορές αυτές, θα σήμαινε και ελευθερία μεταβίβασης των υποχρεώσεων σε οποιονδήποτε τρίτο.¹⁴⁴

Επίσης, πρέπει να επισημανθεί, ότι η απαγόρευση αυτή στηρίζεται και στο ότι η μεταβίβαση αυτή θα επηρέαζε και το αδιαίρετο της παροχής του εταίρου. Ειδικότερα, ο αριθμός των μεριδίων απορρέει από την αποτίμηση της εξωκεφαλαιακής και εγγυητικής εισφοράς (Αρθ.76

¹⁴²Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 68

¹⁴³Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 176-177
Β. Δούλης, Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, μια νέα εταιρική μορφή, σελ. 10
Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 77

¹⁴⁴Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 177-178
Γ. Σωτηρόπουλος, ΙΚΕ, ΕπισκεΔ 2012, σελ. 15
Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 79

§3) και διαμορφώνει μία ενότητα, που δεν επηρεάζει τον ατομικό χαρακτήρα κάθε μεριδίου, ωστόσο αντιστοιχεί αδιαίρετα στο σύνολο της εισφοράς.

Ακόμη, και η μερική μεταβίβαση ορισμένων μόνο μεριδίων θα επηρέαζε την ενότητα αυτή και θα κινδύνευε. Πράγματι, αν οι υποχρεώσεις από τέτοια μερίδια καταβληθούν ολοσχερώς, τα μερίδια αυτά γίνονται ελεύθερα μεταβιβάσιμα.¹⁴⁵

Ολοκληρωτική απαγόρευση ή περιορισμός μεταβίβασης ή επιβάρυνσης εταιρικών μεριδίων ΙΚΕ εν ζωή είναι δυνατό να ορίζεται και από το καταστατικό (Αρθ.84 §2).¹⁴⁶

Ενδεικτικά, μερικές επιτρεπόμενες καταστατικές ρήτρες είναι οι εξής (Αρθ.84 §2):

1. Το δικαίωμα προτίμησης των λοιπών εταίρων στην περίπτωση, που προτίθενται να μεταβιβάσουν (*right of first refusal*). Κατά το σημαντικό χρόνο της, που θα ασκήσουν το δικαίωμα, περισσότεροι εταίροι θα επικαλούνται το λόγο συμμετοχής τους στην εταιρία, κατά αναλογική εφαρμογή του Αρθ.28 §2 ν.3190/1955, αλλά και επειδή αυτό προστάζει η αρχή της ίσης μεταχείρισης των εταιρικών μεριδίων (Αρθ.94 §1).¹⁴⁷
2. Το δικαίωμα της εταιρίας να υποδείξει εταίρο ή τρίτο, ο οποίος θα αγοράζει τα μερίδια, που είναι υπό μεταβίβαση. Αν το καταστατικό δεν προβλέπει κάτι άλλο, η υπόδειξη θα πραγματοποιείται από το διαχειριστή ως νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρίας. Επίσης, αν πάλι το καταστατικό δεν ορίζει άλλως, αναφέρεται ότι την απόφαση για το ποιος θα υποδεικνύει, την παίρνουν οι εταίροι ομόφωνα, αφού μπορούμε να πούμε πως είναι και απόφαση εισόδου νέου εταίρου, με αναλογική εφαρμογή του Αρθ.89. Το τίμημα γίνεται με συμφωνία των δύο μερών ή καθορίζεται με βάση αυτά που ορίζει το καταστατικό ή προσδιορίζεται από το αρμόδιο δικαστήριο, το οποίο δικάζει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας σύμφωνα με το Αρθ.48 §1.¹⁴⁸

Επίσης, το καταστατικό είναι δυνατό να ορίζει σαφώς ότι το κύρος της μεταβίβασης ή επιβάρυνσης γίνεται ύστερα από έγκριση των εταίρων, καθώς και οποιοσδήποτε περιορισμός προκύπτει όπως π.χ. ότι ο εταίρος δεν μπορεί να μεταβιβάσει τα μερίδιά του μέχρι κάποιο συγκεκριμένο όριο ηλικίας ή μέχρι να ακολουθήσει οποιοδήποτε άλλο γεγονός.

Αντίθετα, τυχόν περιορισμοί ή απαγορεύσεις, που έχει θέσει η συνέλευση των εταίρων, δεν προβλέπονται από το καταστατικό έχουν απλά ενοχική ενέργεια (Αρθ.177 ΑΚ). Συνεπώς, δεν επηρεάζουν το κύρος της πράξης μεταβίβασης ή επιβάρυνσης, αλλά έτσι ευθύνεται ο εταίρος, που παραβίασε την απόφαση αυτή. Επίσης, αν προκύψει εκ των υστέρων αμφισβήτηση του κύρους αυτής από κάποιον εταίρο, που την υπερψήφισε, θα απορρίπτεται με την ένσταση

¹⁴⁵Α. Σπυρίδωνος, Διαγράμματα Εταιρικού Δικαίου, 2014, σελ. 231

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάλ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 178

¹⁴⁶Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 509-510

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 79

¹⁴⁷Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 510

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάλ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 179

Γ. Σωτηρόπουλος, ΙΚΕ, ΕπισκεΔ 2012, σελ. 15-16

¹⁴⁸Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάλ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 179

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 79-80

κατάχρησης δικαιώματος. Τέλος, δεν είναι εφικτό να αποκλεισθεί η αναγκαστική εκποίηση των μεριδίων (Αρθ.88 §1).¹⁴⁹

Επισημαίνουμε, ακόμη ότι πριν γίνει η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων, υποβάλλεται δήλωση φόρου με συντελεστή 20% επί του κέρδους ή της ωφέλειας, που αποκτά ο μεταβιβάζων. Το συμφωνητικό μεταβίβασης επισυνάπτει το αντίγραφο της δήλωσης φόρου, το οποίο θεωρείται από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. Στην περίπτωση, που δεν γίνει υποβολή φόρου ο αποκτών τα εταιρικά μερίδια, φέρει ευθύνη για την καταβολή του οφειλόμενου ποσού εις ολόκληρον με τον μεταβιβάζοντα (Αρθ.13 §1 ΚΦΕ).¹⁵⁰

Τα στάδια μεταβίβασης ή επιβάρυνσης των εταιρικών μεριδίων είναι τα εξής:

1. Σύνταξη ιδιωτικού εγγράφου ως συστατικός έγγραφος τύπος (Αρθ.84 §1). Αφού υπογράφουν και τα δύο αντισυμβαλλόμενα μέρη σημαίνει ότι η μεταβίβαση ή επιβάρυνση των εταιρικών μεριδίων στις μεταξύ τους σχέσεις έχει συντελεσθεί.¹⁵¹
2. Γνωστοποίηση της μεταβίβασης ή επιβάρυνσης στην εταιρία με έγγραφο, που υπογράφεται από το μεταβιβάζοντα και τον αποκτώντα. Η γνωστοποίηση μπορεί να γίνει και μέσω του του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail). Μετά τη γνωστοποίηση ακολουθούν τα έννομα αποτελέσματα της μεταβίβασης ή επιβάρυνσης ως προς την εταιρία και τους λοιπούς εταίρους (Αρθ.84 §1).¹⁵²
3. Καταχώρηση της μεταβίβασης ή επιβάρυνσης στο βιβλίο των εταίρων από το διαχειριστή (Αρθ.66 §1). Για την καταχώρηση απαιτείται η τήρηση όλων όσων προβλέπει ο νόμος και το καταστατικό. Αν δεν τηρηθούν οι προϋποθέσεις, τότε ακυρώνεται η μεταβίβαση ή επιβάρυνση (Αρθ.174 ΑΚ). Η ακυρότητα επικαλείται μόνο από την εταιρία.
4. Ανάρτηση της μεταβίβασης ή επιβάρυνσης στην ιστοσελίδα της εταιρίας από το διαχειριστή. Αυτό συμβαίνει για λόγους διαφάνειας.¹⁵³

Υπόσχεση μεταβίβασης εταιρικών μεριδίων ΙΚΕ (προσύμφωνο)

Όπως γίνεται η μεταβίβαση, έτσι είναι δυνατόν ο εταίρος να υποσχεθεί να μεταβιβάσει μέρος ή το σύνολο των μεριδίων του σε άλλον εταίρο ή τρίτο. Η σύναψη του προσύμφωνου γίνεται με ιδιωτικό έγγραφο, αφού αυτός είναι ο τύπος της σύμβασης (Αρθ.166 ΑΚ). Παράδειγμα, είναι δυνατόν να προσυμφωνηθεί ότι θα μεταβιβαθούν εταιρικά μερίδια, που αντιπροσωπεύουν εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα από την εξ

¹⁴⁹ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 510

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 178

¹⁵⁰ Α. Σπυρίδωνος, Διαγράμματα Εταιρικού Δικαίου, 2014, σελ. 231

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 179-180

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 81

¹⁵¹ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 510

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 178

¹⁵² Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 178

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 80

¹⁵³ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 511

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 178

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 80

ολοκλήρου καταβολή τους ή από την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξαγοράς τους σύμφωνα με το Αρθ.82.¹⁵⁴

5.12 Μεταβίβαση ως αιτία θανάτου

Αρχικά, ο διαχειριστής υποχρεούται να καταχωρίσει τη μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων αιτία θανάτου χωρίς καθυστέρηση, στο βιβλίο των εταίρων, αφού πρώτα ελεγχθεί το δικαίωμα του κληρονόμου.

Έπειτα, ο νόμος (Αρθ.85 §2) επιτρέπει στο καταστατικό να προβλέπει σε περίπτωση κληρονομικής διαδοχής, η εταιρία να έχει τη δυνατότητα να υποδείξει πρόσωπο, που θα εξαγοράσει τα μερίδια του αποβιώσαντος. Βέβαια, υπάρχει ενδεχόμενο τα μερίδια να εξαγοράζονται κατά προτίμηση από τους επιζώντες εταίρους κατά τα ποσοστά συμμετοχής τους στην εταιρία, αν η εταιρία δεν υποδείξει άλλο εταίρο ή τρίτο αντί πλήρους τμήματος, που προσδιορίζεται από το δικαστήριο. Η υπόδειξη πρέπει να λάβει χώρα μέσα σε διάστημα ενός μήνα από τότε, που η εταιρία ενημερώνεται για το θάνατο του εταίρου και το γνωστοποιεί στον κληρονόμο ή τον κληροδόχο και τους λοιπούς εταίρους.¹⁵⁵

Αναλυτικά:

- A. Η μεταβίβαση των μεριδίων αιτία θανάτου λαμβάνει χώρα σύμφωνα με τους κανονισμούς της κληρονομικής διαδοχής στον κληρονόμο ή κληροδόχο, ο οποίος τα αποκτά. Αυτά ισχύουν για όλα τα μερίδια ανεξάρτητα από τις εισφορές, που απορρέουν. Ο διαχειριστής οφείλει να ελέγξει το δικαίωμα του κληρονόμου ή κληροδόχου σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις με βάση τα έγγραφα, που υποβάλλονται από τον κληρονόμο στην εταιρία. Έπειτα, οφείλει να καταχωρήσει, χωρίς καθυστέρηση, τη μεταβίβαση αιτία θανάτου των εταιρικών μεριδίων στον κληρονόμο ή κληροδόχο, καθώς και τα υπόλοιπα στοιχεία του νέου εταίρου και των μεριδίων, στο βιβλίο εταίρων σύμφωνα με το Αρθ.66 §1. Ακόμη, κοινοποιεί το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του κληρονόμου ή κληροδόχου ως νέου εταίρου στην ιστοσελίδα της εταιρίας (Αρθ.47 §2).¹⁵⁶
- B. Ο νόμος δεν προβλέπει περιορισμούς ή απαγορεύσεις στη μεταβίβαση αιτία θανάτου από τον κληρονόμο εταίρο προς τον κληρονόμο ή κληροδόχο. Όμως, είναι δυνατόν περιορισμοί ή απαγορεύσεις να επιβάλλονται στον κληρονόμο μόνο μετά την απόκτηση των μεριδίων σύμφωνα με τις εξής καταστατικές ρήτρες (Αρθ.85 §2), οι οποίες θα περιέχονται στο καταστατικό ή θα τροποποιούνται ύστερα από την ομόφωνη απόφαση των εταίρων (Αρθ.94 §1):
 1. Στο καταστατικό προβλέπεται ότι σε περίπτωση θανάτου κάποιου εταίρου, τα εταιρικά του μερίδια εξαγοράζονται από άλλο εταίρο ή τρίτο, ο οποίος υποδεικνύεται από την εταιρία στον κληρονόμο ή κληροδόχο του θανόντος μέσα σε διάστημα ενός μήνα από τη

¹⁵⁴Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 511

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 81

¹⁵⁵Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 182

Γ. Σωτηρόπουλος, ΙΚΕ, ΕπισκεΔ 2012, σελ. 16-17

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 81-82

¹⁵⁶Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 537

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 183

Γ. Σωτηρόπουλος, ΙΚΕ, ΕπισκεΔ 2012, σελ. 17-18

στιγμή, που ο διαχειριστής ενημερώνεται για το θάνατο του εταίρου. Επίσης, και οι λοιποί εταίροι πληροφορούνται για την υπόδειξη αυτή.

Στην περίπτωση, που το καταστατικό δεν ορίζει το πρόσωπο, που έχει υποδειχθεί, τότε ορίζεται με απόφαση των εταίρων, αφού πρόκειται για απόφαση εισόδου νέου εταίρου (Αρθ.89). Τίμημα της εξαγοράς προσδιορίζεται, είτε με βάση τον τρόπο υπολογισμού του, που προβλέπεται από το καταστατικό, είτε ορίζεται από το Ειρηνοδικείο (Αρθ.48).¹⁵⁷

2. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει ότι όταν υπάρχει περίπτωση θανάτου εταίρου, οι υπόλοιποι εταίροι προτιμώνται για την εξαγορά των εταιρικών μεριδίων, που μεταβιβάζονται στον κληρονόμο κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρία.

Ο νόμος δεν προβλέπει τι συμβαίνει σε περίπτωση, που τα μερίδια, που θα κληρονομηθούν αντιπροσωπεύουν εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές. Άρα, τα μερίδια θα μεταβούν κανονικά στον κληρονόμο ή κληροδόχο, καθώς και οι υποχρεώσεις, που απορρέουν από τις εισφορές αυτές (Αρθ.92 §2). Οι δυνατότητες είναι οι εξής:

- α) Αρχικά, πρόβλημα δε θα υπάρξει, αν η παροχή εργασίας είναι εφικτή και από τον κληρονόμο. Ακόμη, ο κληρονόμος αν είναι φερέγγυος μπορεί να αντιμετωπίσει την εγγυητική ευθύνη. Επίσης, υπάρχει πιθανότητα, οι υποχρεώσεις των εισφορών να έχουν ήδη εκπληρωθεί, άρα και σε αυτή την περίπτωση δεν υπάρχει πρόβλημα.¹⁵⁸
- β) Υπάρχει πιθανότητα τα πράγματα να είναι διαφορετικά και ο κληρονόμος να μην έχει τη δυνατότητα να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του. Σε αυτή την περίπτωση μπορεί να ζητηθεί ακόμα και ο αποκλεισμός του (Αρθ.93). Βέβαια, το καταστατικό μπορεί να προβλέπει άλλες δύο δυνατότητες. Πρώτον, να ορίζει τη δυνατότητα εξαγοράς των μεριδίων (Αρθ.85 §2). Επισημαίνουμε, ότι η εξαγορά θα γίνεται με την ανάληψη των υποχρεώσεων του αποθνήσκοντος, είτε αυτές προέρχονται από εξωκεφαλαιακές εισφορές, είτε από εγγυητικές. Δεύτερον, αν η εξαγορά δεν έγινε από την αρχή, η εταιρία έχει το δικαίωμα εξόδου του εταίρου, αφού βέβαια έχει προβλεφθεί από το καταστατικό (Αρθ.92 §2). Αυτό είναι μία ειδική περίπτωση αποκλεισμού σύμφωνα με τις διατάξεις, χωρίς η αδυναμία εκπλήρωσης να θεωρείται σπουδαίος λόγος. Τέλος, λαμβάνεται η απόφαση των εταίρων και εκδίδεται δικαστική απόφαση.¹⁵⁹

¹⁵⁷Α. Σπυρίδωνος, Διαγράμματα Εταιρικού Δικαίου, 2014, σελ. 232

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 183

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 83

¹⁵⁸Α. Σπυρίδωνος, Διαγράμματα Εταιρικού Δικαίου, 2014, σελ. 232

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 184

¹⁵⁹Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 538

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 184

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 84

5.13 Ίδια μερίδια

Η ΙΚΕ δεν επιτρέπεται να αποκτά άμεσα ή έμμεσα δικά της μερίδια (Αρθ.87).¹⁶⁰

Η εταιρία δεν έχει τη δυνατότητα να αποκτήσει δικά της μερίδια, από οποιοδήποτε είδος εισφοράς και αν προέρχονται. Αν αυτό συμβεί με κάποιο τρόπο, τότε τα μερίδια ακυρώνονται αυτοδικαίως. Το ίδιο συμβαίνει και στην περίπτωση της συγχώνευσης της ΙΚΕ με άλλη εταιρία,¹⁶¹ η οποία διαθέτει μερίδια της πρώτης. Τα μερίδια ακυρώνονται αυτοδικαίως με τη συνέλευση της συγχώνευσης (Αρθ.87 εδ. 3).¹⁶²

Η απόκτηση δεν επιτρέπεται ακόμη και αν γίνεται από πρόσωπο, που ενεργεί για λογαριασμό της εταιρίας. Αν αυτό συνέβαινε, η εταιρική περιουσία θα μειωνόταν. Όταν οι εισφορές είναι κεφαλαιακές, δεν έχουμε είσοδο περιουσιακών στοιχείων, αφού σε αυτή την περίπτωση η ιδιότητα του δανειστή και του οφειλέτη των προς κάλυψη του κεφαλαίου εισφορών συμπίπτει στο ίδιο πρόσωπο.¹⁶³

Συνεπώς, σε κάθε περίπτωση από τις παραπάνω, ο διαχειριστής οφείλει χωρίς καθυστέρηση να προχωρήσει στη διαπίστωση της μείωσης των εταιρικών μεριδίων, η οποία προέρχεται από την αυτοδίκαιη ακύρωση τους και πιθανότατα του κεφαλαίου αν τα μερίδια προέρχονται από κεφαλαιακή εισφορά. Αυτό συμβαίνει για την αποκατάσταση της ισορροπίας κεφαλαίου και της εταιρικής περιουσίας. Επίσης, ο διαχειριστής οφείλει να καταχωρίσει στο ΓΕΜΗ, στα έντυπα της εταιρίας και στην ιστοσελίδα της (Αρθ.47 §2), ενώ δεν τηρείται η διαδικασία προστασίας των εταιρικών δανειστών του Αρθ.91 §2, αφού εδώ δεν αποδίδονται ενεργητικά στοιχεία.¹⁶⁴

Για τους ίδιους λόγους, που δεν επιτρέπεται η απόκτηση από την εταιρία, που δεν επιτρέπεται η απόκτηση από την εταιρία δικών της μεριδίων, έτσι δεν επιτρέπεται να αποκτά ως ενέχυρο δικά της μερίδια, καθώς και μερίδια μητρικής εταιρίας για την εξασφάλιση δανείων και γενικότερα πιστώσεων, που χορηγούνται από αυτή ή άλλων απαιτήσεων της (Αρθ.17 §1 εδ. 1 ν.2190/1920 σε συνδ. με Αρθ.116 §1). Επίσης, η ΙΚΕ απαγορεύεται να λαμβάνει δικά της μερίδια ως εγγύηση για εξασφάλιση απαίτησης της. Εξάλλου, η μεταβίβαση στην εταιρία εταιρικών μεριδίων, που αντιπροσωπεύουν εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές είναι άκυρη (Αρθ.83 §2).¹⁶⁵

¹⁶⁰Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 550

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 189

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 83

¹⁶¹Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 189

¹⁶²Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 81

¹⁶³Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 189

¹⁶⁴Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 550

¹⁶⁵Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 83

6. ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ

6.1 Λόγοι λύσης

Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία δεν λύεται για λόγους, που πρέπει να αντιμετωπίσει κάποιος εταίρος (π.χ. θάνατος, ανικανότητα προς δικαιοπραξία, πτώχευση). Επίσης, δε λύεται κατόπιν καταγγελίας από έναν ή περισσότερους εταίρους. Επομένως, λύεται για λόγους, που θα αναφερθούν στην επόμενη παράγραφο. Βέβαια, το καταστατικό έχει τη δυνατότητα να προσθέσει και άλλους λόγους, αρκεί να γίνει με σαφήνεια. Παράδειγμα, μπορεί να αναφέρει ως λόγους λύσης της εταιρίας γεγονότα ή να προβλέψει τη λύση με δικαστική απόφαση για σπουδαίο λόγο. Ακόμα, μπορεί να αναγνωρίσει σε κάθε εταίρο ή σε ορισμένους από αυτούς, το δικαίωμα καταγγελίας της εταιρίας.¹⁶⁶

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το νόμο, οι λόγοι λύσης της εταιρίας είναι οι εξής:

1. Με απόφαση των εταίρων οποιαδήποτε στιγμή.¹⁶⁷

Οι εταίροι μεριμνούν υπεύθυνα για τη λήψη της απόφασης για τη λύση της εταιρίας οποιαδήποτε στιγμή, η οποία λαμβάνει χώρα κατόπιν αυξημένης πλειοψηφίας των 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων (Αρθ.68 §2 περ. ε' και Αρθ.72 §5).¹⁶⁸ Στην πρόσκληση για τη συνέλευση δεν είναι υποχρεωτική η αναφορά των ειδικότερων λόγων λύσης.¹⁶⁹ Για την πρόωγη λύση της ΙΚΕ απαιτείται τροποποίηση του καταστατικού και καταχώριση αυτής στο ΓΕΜΗ, η οποία έχει χαρακτήρα σύστασης (Αρθ.15 §1 εδ. γ' ν.3419/2005).¹⁷⁰ Βέβαια, ο χρόνος λύσης σύμφωνα με την απόφαση μπορεί να έχει οριστεί μεταγενέστερα από εκείνον της καταχώρισης στο ΓΕΜΗ. Γι' αυτό, σε μία τέτοια περίπτωση η λύση επέρχεται μόλις η απόφαση καταστεί ενεργή.

2. Με την παρέλευση του ορισμένου χρόνου διάρκειας αυτής αυτομάτως και αυτοδικαίως, εκτός αν ο χρόνος αυτός παραταθεί πριν λήξει με απόφαση των εταίρων.¹⁷¹

Η πάροδος του ορισμένου χρόνου διάρκειας, αποτελεί λόγο λύσης, με τη διαφορά ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν συνιστάται οποιαδήποτε κοινοποίηση ή καταχώριση στο ΓΕΜΗ, καθώς και τροποποίηση του καταστατικού.¹⁷² Η λήψη απόφασης για την παράταση διάρκειας λαμβάνει χώρα στη συνέλευση των εταίρων με τη εξαιρετική πλειοψηφία των 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων (Αρθ.68 §2 περ. ε' και Αρθ.72 §5).¹⁷³ Η απόφαση αυτή απαιτείται να καταχωρηθεί στο ΓΕΜΗ πριν από τη παρέλευση του χρόνου της αρχικής

¹⁶⁶ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 1000

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 257

¹⁶⁷ Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 257

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 177

¹⁶⁸ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 1000

Γ. Ψαρουδάκης, Η εγγυητική εισφορά στην ΙΚΕ ΕπισκεΔ Α/2012, σελ. 20

¹⁶⁹ Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 257

¹⁷⁰ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 100

¹⁷¹ Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 177

¹⁷² Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 1000

¹⁷³ Α. Σπυρίδωνος, Διαγράμματα Εταιρικού Δικαίου, 2014, σελ. 245-246

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 257

Γ. Ψαρουδάκης, Η εγγυητική εισφορά στην ΙΚΕ ΕπισκεΔ Α/2012, σελ. 20

διάρκειας της εταιρίας, αφού μόλις παρέλθει ο χρόνος αυτός, η εταιρία λύεται αυτοδίκαια και εισέρχεται στο στάδιο της εκκαθάρισης (Αρθ.15 §1 περ. γ' ν.3419/2005). Η σιωπηρή παράταση αποκλείεται. Όμως, αν η απόφαση των εταίρων για παράταση είχε ληφθεί πριν τη λήξη της προθεσμίας, αλλά η καταχώριση στο ΓΕΜΗ έγινε μετά. Θα μπορούσε κάποιος να κάνει λόγο για αναβίωση της εταιρίας.¹⁷⁴

3. Με κήρυξη της εταιρίας σε πτώχευση.¹⁷⁵

Η κήρυξη της εταιρίας σε πτώχευση, σύμφωνα με δικαστική απόφαση δημοσιεύεται και καταχωρείται στο ΓΕΜΗ. Η λύση προέρχεται από την κοινοποίηση της απόφασης, που κήρυξε την πτώχευση.¹⁷⁶ Μετά την πτώχευση ακολουθεί η πτωχευτική διαδικασία και όχι εκκαθάριση με βάση τους κανόνες του εταιρικού δικαίου. Ο σύνδικος αναλαμβάνει τη διοίκηση και διαχείριση της πτωχευτικής περιουσίας (Αρθ.17 §1 ν.3588/2007). Σε περίπτωση, που η πτώχευση κηρύχθηκε κατόπιν αίτησης οφειλέτη, το πτωχευτικό δικαστήριο μπορεί να αναθέσει τη διοίκηση και διαχείριση της περιουσίας στον ίδιο τον πτωχό, εδώ στην ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία. Επίσης, τα όργανα της εταιρίας, που πτώχευσε συνεχίζουν να υφίστανται και κατά το στάδιο της πτώχευσης. Η νομική προσωπικότητα εξακολουθεί να ισχύει και μετά την πτώχευση. Επισημαίνεται, πως η εταιρία θα πρέπει να δημιουργήσει σχέδιο αναδιοργάνωσης, αφού πρώτα συμμετάσχει στην πτωχευτική διαδικασία ως υποκείμενο δικαίου, αναλαμβάνοντας τη διαχείριση της πτωχευτικής περιουσίας. Βέβαια, υπάρχει και η περίπτωση της ανάκλησης της απόφασης. Αν η εταιρία κάνει αίτηση για ανάκληση, τότε η πτώχευση θεωρείται ότι δεν κηρύχθηκε. Συνεπώς, η ανάκληση έχει αναδρομική ενέργεια (Αρθ.57 §2 ΠτΚ). Στην περίπτωση, που η ανάκληση επέρχεται ύστερα από αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον κατά το Αρθ.758 ΚΠολΔ η απόφαση δεν έχει αναδρομική ενέργεια. Άρα, η ανάκληση θα εξομοιώνεται με την περάτωση της πτώχευσης. Την αναδρομικότητα, λοιπόν, μπορεί να διατάξει το πτωχευτικό δικαστήριο (Αρθ.57 §2 περ. γ' ΠτΚ).¹⁷⁷

4. Με την κήρυξη της εταιρίας ως άκυρης με τελεσίδικη δικαστική απόφαση (Αρθ.53 §3) κατά τα οριζόμενα περί ακυρότητας της ΙΚΕ.
5. Με τελεσίδικη δικαστική απόφαση ύστερα από αίτημα οποιουδήποτε διαθέτει έννομο συμφέρον, με την προϋπόθεση ότι η ΙΚΕ δεν αύξησε το εταιρικό της κεφάλαιο, το οποίο έχει μηδενισθεί λόγω ακύρωσης μεριδίων για οποιονδήποτε λόγο, όπως πχ λόγω αποχώρησης εταίρου, με συνέπεια να μην υπάρχει πλέον ούτε ένα μερίδιο, που να αντιστοιχεί σε κεφαλαιακές εισφορές (Αρθ.77 §5).
6. Με την κήρυξη της ακυρότητα ελαττωματικής εταιρίας (Αρθ.53).
7. Σε άλλες περιπτώσεις, που προβλέπει ο νόμος ή το καταστατικό.¹⁷⁸

Αναφορικά, το καταστατικό μπορεί να ορίζει ως λόγους λύσης της εν λόγω ΙΚΕ, είτε γεγονότα, που αφορούν τα πρόσωπα των εταίρων, όπως ο θάνατος, η ανικανότητα προς δικαιοπραξία ή η πτώχευση εταίρου. Επίσης, ίσως να ορίζει ως λόγους λύσης το αντικείμενο της εταιρικής δραστηριότητας, όπως η απόρριψη αίτησης για λήψη ειδικής άδειας ή μη επιλογή της εταιρίας

¹⁷⁴Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 1000

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 257

¹⁷⁵Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 177

¹⁷⁶Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 1000

¹⁷⁷Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 258

¹⁷⁸Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 1001

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 177

ως αναδόχου για την εκτέλεση μεγάλου ή η οριστική ματαίωση κτήσης περιουσιακού στοιχείου προς εκμετάλλευση. Επιπρόσθετα, ένας άλλος λόγος λύσης, που μπορεί να οριστεί στο καταστατικό είναι η έκδοση τελεσίδικης δικαστικής απόφασης μετά από αίτηση εταίρου, ο οποίος ίσως έχει ποσοστό στο εταιρικό κεφάλαιο επικολλώντας σπουδαίο λόγο (Αρθ.44 §1 περ. γ' ν.3190/1955 περί ΕΠΕ).¹⁷⁹

6.2 Εταιρία σε κατάσταση επαπειλούμενης αδυναμίας εκπλήρωσης

Στην περίπτωση, που η ΙΚΕ έχει περιέλθει σε κατάσταση επαπειλούμενης αδυναμίας να εξοφλήσει ληξιπρόθεσμες οφειλές (Αρθ.3 §2 και Αρθ.99 §1 του Πτωχευτικού Κώδικα, ν.3588/2007),¹⁸⁰ τότε ο διαχειριστής οφείλει να συγκαλέσει συνέλευση των εταίρων χωρίς υπαίτια βραδύτητα, η οποία θα αποφασίσει τα εξής:¹⁸¹

- i. Είτε τη λύση της εταιρίας, ύστερα από την απόφαση της αυξημένης πλειοψηφίας των 2/3 του συνολικού αριθμού των μεριδίων (Αρθ.68 §2 περ. ε', Αρθ.72 §5).¹⁸²
- ii. Είτε την υποβολή αίτησης πτώχευσης (Αρθ.5 §1 ΠτΚ). Ειδικότερα, όταν η εταιρία βρίσκεται σε κατάσταση επικείμενης αδυναμίας εκπλήρωσης των οφειλών ή βρίσκεται ήδη σε κατάσταση αδυναμίας, χωρίς βέβαια να έχει επέλθει η παύση πληρωμών, η οφειλέτρια-εταιρία έχει την ευχέρεια να ζητήσει την κήρυξη της εταιρίας σε πτώχευση από το αρμόδιο δικαστήριο (Αρθ.3 §2 ΠτΚ). Όμως, αν η εταιρία αντιμετωπίζει την κατάσταση παύσης πληρωμών, τότε ο οφειλέτης οφείλει να υποβάλει αίτηση στο πτωχευτικό δικαστήριο για την κήρυξή του σε πτώχευση, μέσα σε διάστημα 30 ημερών (Αρθ.3 §1, Αρθ.5 §2 ΠτΚ).¹⁸³ Η λύση της εταιρίας, αν δεν οφείλεται στην παρέλευση του χρόνου διάρκειας¹⁸⁴ καταχωρίζεται στο ΓΕΜΗ με μέριμνα του εκκαθαριστή.¹⁸⁵

6.3 Εκκαθάριση και εκκαθαριστής

Στην περίπτωση, που η εταιρία λύεται για οποιοδήποτε λόγο, εκτός από την κήρυξη αυτής σε πτώχευση, επέρχεται το στάδιο της εκκαθάρισης. Μέχρι το τέλος της διαδικασίας αυτής, η εταιρία εξακολουθεί να διατηρεί την επωνυμία της, στην οποία προστίθενται οι λέξεις «υπό εκκαθάριση».¹⁸⁶ Η παράλειψη των δύο αυτών λέξεων δεν εμποδίζει το κύρος των πράξεων της εταιρίας, αν βέβαια αποδεικνύεται ότι οι πράξεις αυτές έλαβαν χώρα στο όνομά της. Όμως, δεν είναι απίθανο για τυχόν ζημιά της εταιρίας με ευθύνη του εκκαθαριστή έναντι αυτής, με την παράλειψη αυτή.¹⁸⁷ Επίσης, στο στάδιο της εκκαθάρισης, η εταιρία διατηρεί το νομικό της πρόσωπο, διακόπτοντας όμως την παραγωγική της λειτουργία και επιδιώκοντας πλέον μόνο

¹⁷⁹ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 1001

¹⁸⁰ Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 177

¹⁸¹ Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 254

¹⁸² Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 1002

¹⁸³ Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 255

¹⁸⁴ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 1002

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 178

¹⁸⁵ Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 259

¹⁸⁶ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 1071

Γ. Ψαρουδάκης, Η εγγυητική εισφορά στην ΙΚΕ ΕπισκεΔ Α/2012, σελ. 20

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 178

¹⁸⁷ Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, σελ. 261

σκοπό εκκαθάρισης. Στο στάδιο αυτό, διατηρείται η συνέλευση των εταίρων ως το ανώτατο όργανο, ενώ οι διαχειριστές αντικαθίστανται από τους εκκαθαριστές.¹⁸⁸

Κατά το στάδιο της εκκαθάρισης, η εξουσία των οργάνων της εταιρίας περιορίζεται στις απαραίτητες πράξεις, που απαιτούνται για την εκκαθάριση της εταιρικής περιουσίας.¹⁸⁹ Για την εξυπηρέτηση της εκκαθάρισης και το συμφέρον της εταιρίας, ο εκκαθαριστής μπορεί να διενεργήσει και νέες πράξεις.¹⁹⁰ Ειδικότερα, στο στάδιο αυτό, ο εκκαθαριστής διαχειρίζεται και διοικεί την εταιρία, αν την εκπροσωπεί έναντι τρίτων, όπως και ο διαχειριστής πριν την εκκαθάριση. Συνεπώς, οι διατάξεις για το διαχειριστή σύμφωνα με το Αρθ.104 §4 έχουν αναλογική εφαρμογή.¹⁹¹

Η εκκαθάριση διενεργείται από το διαχειριστή, εκτός αν οι εταίροι αποφάσισαν διαφορετικά ή το καταστατικό ορίζει άλλως. Οι εταίροι μπορούν να αποφασίσουν διαφορετικά από το καταστατικό μόνο με την πλειοψηφία του Αρθ.72 §5.¹⁹²

Ο εκκαθαριστής μπορεί να ορίζεται από το καταστατικό. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει, είτε συγκεκριμένο πρόσωπο εκκαθαριστή, είτε διαφορετικό αριθμό εκκαθαριστών σχετικά με τον αριθμό των διαχειριστών, λιγότερων ή περισσότερων ή καθώς και ενός εκκαθαριστή στη θέση πολλών διαχειριστών. Ακόμη, το καταστατικό έχει τη δυνατότητα να ορίζει τον τρόπο, με τον οποίο θα λαμβάνονται οι αποφάσεις από τους τυχόν περισσότερους εκκαθαριστές. Παράδειγμα, αν οι αποφάσεις λαμβάνονται κατά πλειοψηφία ή ομόφωνα και αν η υπό εκκαθάριση εταιρία εκπροσωπείται συλλογικά ή από τον καθένα ξεχωριστά.

Στην περίπτωση, που το καταστατικό δεν ορίζει τον εκκαθαριστή, τότε ο εκκαθαριστής ορίζεται με απόφαση των εταίρων, ύστερα από την απλή πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων. Παρόμοια, θα ορίζεται και ο τρόπος λήψης αποφάσεων και εκπροσώπησης της ΙΚΕ.¹⁹³ Αν ορίζεται εκκαθαριστής, ενώ οι εταίροι επιθυμούν να αποφασίζουν και να διενεργούν διαφορετικά από αυτό, τότε η απόφαση τους θα λαμβάνεται με την αυξημένη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων (Αρθ.72 §5).¹⁹⁴

Στην περίπτωση, που ούτε το καταστατικό, αλλά ούτε οι εταίροι όρισαν εκκαθαριστή, τότε η εκκαθάριση γίνεται από το διαχειριστή. Αν το καταστατικό προβλέπει διαφορετικά ή οι εταίροι αποφάσισαν διαφορετικά για το ποιος ενεργεί την εκκαθάριση, τότε θα λογίζεται, πως οι τυχόν περισσότεροι εταίροι δεσμεύουν την εταιρία (Προβλ. Αρθ.49 §1 ν.3190/1955).¹⁹⁵

Η απόφαση, με την οποία διορίζονται οι εκκαθαριστές καταχωρίζεται στο ΓΕΜΗ, χωρίς η καταχώριση αυτή να έχει χαρακτήρα σύστασης κατά αναλογική εφαρμογή του Αρθ.63 §1 για

¹⁸⁸ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 1071

¹⁸⁹ Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 260-261

¹⁹⁰ Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 178

¹⁹¹ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 1071

¹⁹² Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 178

¹⁹³ Α. Σπυρίδωνος, Διαγράμματα Εταιρικού Δικαίου, 2014, σελ. 245

¹⁹⁴ Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 261

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 178

¹⁹⁵ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 1072

τους διαχειριστές, αφού ο διορισμός αναπτύσσει τα έννομα αποτελέσματά του από τον χρόνο λήψης της σχετικής απόφασης.¹⁹⁶

Οι εκκαθαριστές, όπως και οι διαχειριστές πρέπει να έχουν δικαιοπρακτική ικανότητα. Συνεπώς, και ο πτωχός μπορεί να διορισθεί εκκαθαριστής, αφού η πτώχευση δεν περιορίζει τη δικαιοπρακτική του ικανότητα.¹⁹⁷

Σχετικά με την ανάκληση του εκκαθαριστή, έχουν αναλογική εφαρμογή οι διατάξεις για την ανάκληση διαχειριστή (Αρθ.104 §4).¹⁹⁸

Οι διατάξεις για τον διαχειριστή εφαρμόζονται και στον εκκαθαριστή ανάλογα.¹⁹⁹

Αυτό ισχύει τόσο για την εκπροσώπηση της ΙΚΕ, όσο και για την εσωτερική διαχείρισή της. Έτσι, αναλογικά εφαρμόζεται το Αρθ.64 §2, το οποίο κάνει λόγο για την υπέρβαση της εκπροσωπευτικής εξουσίας από τους εκκαθαριστές. Συνεπώς, πράξεις των εκκαθαριστών, δεσμεύουν την εταιρία έναντι των τρίτων, ακόμη και αν έχουν κοινοποιηθεί. Επίσης, ο εκκαθαριστής θα φέρει ευθύνη απέναντι στην εταιρία με αναλογική εφαρμογή του Αρθ.67. Άρα, η αγωγή αποζημίωσης κατά τον εκκαθαριστή ασκείται από οποιονδήποτε εταίρο ή συνεκκαθαριστή στο αρμόδιο δικαστήριο. Υπάρχει και εδώ η δυνατότητα να ορισθεί ειδικός εκπρόσωπος της εταιρίας για τη διεξαγωγή της δίκης μετά από απόφαση των εταίρων.²⁰⁰

6.4 Εργασίες εκκαθάρισης

Όταν αρχίζει η διαδικασία της εκκαθάρισης, ο εκκαθαριστής οφείλει να διενεργήσει απογραφή των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων της εταιρίας, καθώς και να καταρτίσει οικονομικές καταστάσεις τέλους χρήσης, οι οποίες παίρνουν έγκριση ύστερα από απόφαση των εταίρων (Αρθ.72 §§4,5 και Αρθ.68 §1). Εφόσον, η εκκαθάριση συνεχίζεται, ο εκκαθαριστής είναι υποχρεωμένος να καταρτίζει οικονομικές καταστάσεις στο τέλος κάθε έτους.²⁰¹

Ο εκκαθαριστής οφείλει να φέρει εις πέρας αμελλητί τις υποθέσεις της εταιρίας, που βρίσκονται σε εκκρεμότητα, να εξοφλήσει τα χρέη της, να εισπράξει τις απαιτήσεις της και να μετατρέψει σε χρήμα την εταιρική περιουσία. Ενόσω, γίνεται η ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της εταιρίας, ο εκκαθαριστής υποχρεούται να προτιμά την εκποίηση της επιχείρησης ως συνόλου, όπου αυτό είναι εφικτό²⁰² και εξυπηρετεί το εταιρικό συμφέρον και το συμφέρον των εταιρικών δανειστών, έχοντας ευθύνη, η οποία μπορεί να προβλέπεται από σχετικές καταστατικές διατάξεις ή από αποφάσεις των εταίρων. Προφανώς, όμως, η εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων ως συνόλου είναι αποδοτικότερη από την ξεχωριστή εκποίησή τους.²⁰³

¹⁹⁶Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κát' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 262

¹⁹⁷Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 1072

¹⁹⁸Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κát' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 263

¹⁹⁹Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 178

²⁰⁰Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κát' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 262

Γ. Ψαρουδάκης, Η εγγυητική εισφορά στην ΙΚΕ ΕπισκεΔ Α/2012, σελ. 20

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 178

²⁰¹Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 179

²⁰²Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 179

²⁰³Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κát' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 266

Αν, βέβαια, ο εκκαθαριστής αποφασίσει τη διανομή εταιρικής περιουσίας πριν από την εξόφληση του συνόλου των τρίτων εταιρικών δανειστών είναι υπεύθυνος απέναντι σε αυτούς σε αποζημίωση σύμφωνα με τις διατάξεις περί αδικοπραξίας εις ολόκληρον μαζί με το νομικό πρόσωπο της υπό εκκαθάριση εταιρίας. Η προστασία των τρίτων εταιρικών δανειστών με τη διάταξη του Αρθ.105 θεμελιώνει το παράνομο, στην παραβίαση των ανωτέρω διατάξεων. Επίσης, οι εταίροι υποχρεούνται να αποδώσουν στην εταιρία ό,τι απέκτησαν άνομα κατά τις διατάξεις περί αδικαιολόγητου πλουτισμού.²⁰⁴

Οι εταίροι, που κατέχουν εξωκεφαλαιακές εισφορές εξακολουθούν και κατά το στάδιο της εκκαθάρισης να παρέχουν υπηρεσίες, που αποτελούν το αντικείμενο της εισφοράς τους, στο μέτρο, που αυτό είναι απαραίτητο για την περάτωση των εργασιών της εκκαθάρισης. Οι εταίροι, που κατέχουν εγγυητικές εισφορές εξακολουθούν να φέρουν ευθύνη έναντι τρίτων για την εξόφληση των χρεών της εταιρίας για διάστημα τριών (3) ετών μετά τη λύση της εταιρίας.²⁰⁵

Οι εταίροι των κεφαλαιακών εισφορών δεν χρειάζεται να καταβάλουν το ανεξόφλητο κατά την εκκαθάριση κεφάλαιο, αφού αυτό είναι άμεσα καταβλητέο στην ΙΚΕ. Στην περίπτωση, που δεν έχει καταβληθεί άμεσα, ο διαχειριστής υποχρεούται να το μειώσει και να ακυρώσει τα αντίστοιχα μερίδια (Αρθ.77 §4).²⁰⁶

Αναφέρεται και η θεωρία ότι αν οι εταίροι δεν έχουν καταβάλει τις κεφαλαιακές εισφορές κατά την έναρξη της εκκαθάρισης, είναι υποχρεωμένοι να τις καταβάλουν στην εταιρία μόνο με την προϋπόθεση ότι αυτή η καταβολή είναι απαραίτητη για το σκοπό της εκκαθάρισης, όπως π.χ. αν το ποσό της κεφαλαιακής εισφοράς είναι απαραίτητο για την εξόφληση εταιρικής οφειλής σε τρίτους εταιρικούς δανειστές, διαφορετικά η κεφαλαιακή εισφορά δεν καταβάλλεται, αλλά καταγράφεται ως κονδύλι της εκκαθάρισης.²⁰⁷

Οι εταίροι με εξωκεφαλαιακές εισφορές εξακολουθούν να παρέχουν υπηρεσίες και κατά το στάδιο της εκκαθάρισης, οι οποίες αποτελούν αντικείμενο της εξωκεφαλαιακής εισφοράς τους, στο μέτρο, που είναι απαραίτητο για την περάτωση των εργασιών της εκκαθάρισης. Συνεπώς, αν π.χ. ο εταίρος είχε αναλάβει την παροχή λογιστικών υπηρεσιών, θα συνεχίσει να τις παρέχει μόνο αν είναι απαραίτητες για την εκκαθάριση.²⁰⁸ Σε διαφορετική περίπτωση, η παροχή της εξωκεφαλαιακής εισφοράς μπορεί να διακοπεί, αν η σύμβαση παροχής υπηρεσιών καταγγελθεί. Έτσι, ο εκκαθαριστής έχει τη δυνατότητα να προσφύγει στο δικαστήριο, ώστε να ζητήσει την ακύρωση των εταιρικών μεριδίων, που αντιστοιχούν στην οφειλόμενη ακόμη εισφορά (αναλογική εφαρμογή Αρθ.78 §3). Επομένως, ο εταίρος, που δεν έχει καταβάλει πλήρως την εισφορά, που απαιτείται από την εταιρία σε μετρητά το μέρος των παροχών, που δεν εκτέλεσε (αναλογική εφαρμογή Αρθ.78 §4). Αυτό συμβαίνει αν είναι αναγκαίο για την εκκαθάριση, άλλως θα εγγραφεί ως κονδύλιο αυτής.²⁰⁹

Σχετικά με τους εταίρους εγγυητικών εισφορών, αυτοί να έχουν υποχρεώσεις έναντι τρίτων και κατά το στάδιο της εκκαθάρισης, οι οποίες αποτελούν αντικείμενο της εγγυητικής εισφοράς τους, όμως, για διάστημα τριών (3) ετών μετά τη λύση της εταιρίας, ανεξάρτητα από τη διάρκεια

²⁰⁴ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 1074

²⁰⁵ Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 179

²⁰⁶ Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 267

²⁰⁷ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 1075

²⁰⁸ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 1074

²⁰⁹ Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 267

της εκκαθάρισης.²¹⁰ Η εγγυητική ευθύνη δεν καλύπτει τις αξιώσεις άλλων εταίρων κατά της εταιρίας, αφού σύμφωνα με το Αρθ.79 §1, οι εγγυητικές εισφορές καλύπτουν μόνο χρέη έναντι τρίτων και όχι έναντι των εταίρων. Άρα, τα χρέη της εταιρίας έναντι των εταίρων θα αποτελέσουν κονδύλι της εκκαθάρισης.²¹¹

Αν το στάδιο της εκκαθάρισης υπερβεί τα τρία (3) έτη, τίθεται σε εφαρμογή αναλογικά το Αρθ.49 §6 ν.2190/1920. Οι εταίροι αποφασίζουν την έγκριση του σχεδίου επιτάχυνσης και περάτωσης της εκκαθάρισης, σύμφωνα με το Αρθ.72 §5. Η τυχόν αίτηση υποβάλλεται στο δικαστήριο από εταίρους, που έχουν το 1/10 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων.²¹²

Το σχέδιο εγκρίνεται από τους εταίρους με αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων (Αρθ.72 §5). Το σχέδιο εκτελείται από τον εκκαθαριστή υποχρεωτικά.²¹³

Το σχέδιο αυτό περιλαμβάνει έκθεση, που κάνει αναφορά στις εργασίες εκκαθάρισης, που έχουν πραγματοποιηθεί στους λόγους της καθυστέρησης και στα μέτρα, που έχουν προταθεί για την επίτευξη της ταχείας περάτωσης της εκκαθάρισης. Ενδεικτικά, είναι δυνατόν να προτείνεται π.χ. ο συμβιβασμός ή η παραίτηση της εταιρίας από ευθύνη και αξιώσεις έναντι τρίτων, εφόσον η προσδοκώμενη ωφέλεια θα είναι δυσανάλογα μικρή προς το κόστος και τη διάρκεια επιδίωξης της απαίτησης ή ότι η έκβαση της δικαστικής διαμάχης θα είναι αβέβαιη.²¹⁴

Αν το σχέδιο δεν εγκριθεί, ο εκκαθαριστής ή οι εταίροι, που εκπροσωπούν το 1/10 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων, μπορούν να προσφύγουν στο δικαστήριο, ώστε να ζητήσουν την έγκρισή του (Αρθ.48 §1). Το δικαστήριο έχει τη δυνατότητα να το εγκρίνει, τροποποιώντας αν θέλει τα μέτρα, που προβλέπει, όχι όμως, να προσθέσει μέτρα, που δεν προβλέπονται σε αυτό. Ο εκκαθαριστής, υλοποιώντας το σχέδιο, που εγκρίθηκε, δε φέρει ευθύνη για τη ζημιά, που ενδεχομένως προκληθεί.²¹⁵

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας της εκκαθάρισης, ο εκκαθαριστής καταρτίζει οικονομικές καταστάσεις περάτωσης της εκκαθάρισης, τις οποίες οι εταίροι πρέπει να εγκρίνουν ύστερα από απόφασή τους. Ο εκκαθαριστής λαμβάνοντας υπόψιν τις καταστάσεις αυτές, διανέμει το προϊόν της εκκαθάρισης στους εταίρους, ανάλογα με τον αριθμό των μεριδίων, που αντιστοιχεί στον καθένα. Στο καταστατικό είναι δυνατόν να προβλέπεται ότι στη διανομή προτιμώνται οι εταίροι με μερίδια, που αντιστοιχούν σε κεφαλαιακές εισφορές. Ύστερα από συμφωνία των εταίρων, ο εκκαθαριστής έχει τη δυνατότητα να προβεί σε αυτούσια διανομή της περιουσίας.²¹⁶

Όταν έχουν εξοφληθεί όλα τα χρέη της εταιρίας, έχουν εισπραχθεί όλες οι απαιτήσεις και έχει ρευστοποιηθεί όλη η εταιρική περιουσία, τότε θεωρείται πως η διαδικασία της εκκαθάρισης έχει ολοκληρωθεί.²¹⁷ Έτσι, ο εκκαθαριστής καταρτίζει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις

²¹⁰ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 1074

²¹¹ Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 267

²¹² Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 179

²¹³ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 1075

²¹⁴ Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 267-268

²¹⁵ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 1075

²¹⁶ Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 269

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 179

²¹⁷ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 1075-1076

περάτωσης της εκκαθάρισης, οι οποίες εγκρίνονται από τη συνήθη συνέλευση των εταίρων με απλή πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων.²¹⁸

Με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις, ο εκκαθαριστής διανέμει το ρευστοποιημένο προϊόν, που έχει απομείνει στους εταίρους κατά την αναλογία συμμετοχής τους στο εταιρικό κεφάλαιο βάσει των εταιρικών μεριδίων τους, εκτός αν στο καταστατικό ορίζεται ότι προτιμώνται οι εταίροι με κεφαλαιακές εισφορές ή υπάρχει περίπτωση περιορισμού ή αφαίρεσης του δικαιώματος εταίρου επί του προϊόντος της εκκαθάρισης σύμφωνα με το Αρθ.100 §4 εδ. β', ή οι εταίροι αποφάσισαν την αυτούσια διανομή της απομένουσας εταιρικής περιουσίας ομόφωνα.²¹⁹

Βέβαια, η διάταξη περί προτίμησης των εταίρων με κεφαλαιακές εισφορές παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης των εταίρων, αφού το προϊόν δεν προέρχεται μόνο από τις κεφαλαιακές εισφορές, αλλά από όλα τα είδη εισφορών. Ο εκκαθαριστής οφείλει πριν τη διανομή να ρευστοποιήσει την εταιρική περιουσία, αφού η διανομή γίνεται σε χρήμα.²²⁰ Τέλος, η καταχώριση της ολοκλήρωσης της εκκαθάρισης γίνεται στο ΓΕΜΗ, με μέριμνα του εκκαθαριστή.²²¹

Στην περίπτωση, που οι εκκαθαριστές δεν προβούν στις παραπάνω ενέργειες, μη εξοφλώντας τους εταιρικούς δανειστές πριν τη διανομή της εταιρικής περιουσίας ευθύνονται απέναντι στους εταιρικούς δανειστές μαζί με την εταιρία σύμφωνα με τις διατάξεις περί αδικοπραξίας (Αρθ.114 σε συνδ. με Αρθ.71, 75 ΑΚ). Αυτό συμβαίνει, γιατί οι διατάξεις, που αποβλέπουν στην προστασία του ιδιωτικού συμφέροντος, δηλαδή των εταιρικών δανειστών αθετήθηκαν. Επίσης, οι εταίροι υποχρεούνται να αποδώσουν στην εταιρία όσα εισέπραξαν με τις διατάξεις του αδιαιολόγητου πλουτισμού (Αρθ.904 §1 ΑΚ).²²²

6.5 Περάτωση ΙΚΕ

Η διαδικασία της εκκαθάρισης ολοκληρώνεται, όταν πλέον δεν υπάρχει αδιάθετη (στους τρίτους) ή αδιανέμητη (στους εταίρους) εταιρική περιουσία. Ακόμη, είναι δυνατόν η εταιρία να περατωθεί με τη διαγραφή της από το ΓΕΜΗ, ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε εκκαθαριστή ή εταίρου καθώς και οποιουδήποτε τρίτου, ο οποίος έχει έννομο συμφέρον (Αρθ.10 §1 περ. ε' ν.3419/2205).

Στην περίπτωση, που μετά τη διαγραφή της εταιρίας από το ΓΕΜΗ παρουσιαστούν νέα εταιρικά χρέη ή νέα εταιρικά περιουσιακά στοιχεία, έχει τη δυνατότητα όποιος επικαλεσθεί και αποδείξει έννομο συμφέρον να ζητήσει την εξάλειψη της διαγραφής και έπειτα τον προσδιορισμό εκκαθαριστή, ο οποίος θα οριστικοποιήσει την περάτωση της εκκαθάρισης.²²³

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 180

²¹⁸ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 1076

²¹⁹ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 1076

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 268,

²²⁰ Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 269

²²¹ Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 180

²²² Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 269

²²³ Α. Σπυρίδωνος, Διαγράμματα Εταιρικού Δικαίου, 2014, σελ. 245

6.6 Αναβίωση ΙΚΕ

Η ΙΚΕ μπορεί να αναβιώσει σύμφωνα με το νομοθέτη, ύστερα από ομόφωνη απόφαση των εταίρων της, η οποία πρέπει να λαμβάνεται μετά τη λύση της, δηλαδή κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης, εφόσον αυτή λύθηκε με απόφαση της συνέλευσης των εταίρων ή λόγω παρέλευσης του χρόνου διάρκειας.

Αναβίωση σημαίνει επάνοδο της εταιρίας σε παραγωγική δραστηριότητα, χωρίς αυτό να σημαίνει πως ιδρύονται νέα, αλλά εξακολουθεί να ισχύει η ίδια με διαφορετικό σκοπό. Η εταιρία διατηρεί τον χαρακτήρα και την ατομικότητά της.

Αν η λύση της εταιρίας προήλθε από πτώχευση, η αναβίωση είναι δυνατή αν η πτώχευση περατώθηκε λόγω τελεσίδικης επικύρωσης του σχεδίου αναδιοργάνωσης ή λόγω αποκατάστασης του πτωχού (Αρθ.105 §7).²²⁴

Αναφέρεται ότι στην ΙΚΕ η αναβίωση δεν αντιμετωπίζει προβλήματα ακόμη και αν άρχισε η διανομή της εταιρικής περιουσίας ή αν δεν υπάρχει περιουσία προς διανομή, αφού στη συγκεκριμένη εταιρία δεν είναι έντονο το κεφαλαιουχικό στοιχείο.

Υπάρχει, βέβαια και η αντίθετη άποψη, ότι η αναβίωση της εταιρίας θα αποκλείεται αν η διανομή της εταιρικής περιουσίας ξεκίνησε ή αν δεν ισχύει περιουσία προς διανομή με σκοπό την εξυπηρέτηση της ασφάλειας δικαίου (Αρθ.47 §4). Η απόφαση για αναβίωση της ΙΚΕ περιέχει τροποποίηση του καταστατικού και καταχωρείται στο ΓΕΜΗ και δημοσιεύεται στο ΤΑΕ και ΕΠΕ. Η καταχώρηση αυτή έχει συστατικό χαρακτήρα (Αρθ.15 §1 ν.3419/2005). Η εξουσία των εκκαθαριστών παύει να υφίσταται και οι ίδιοι οφείλουν να λογοδοτήσουν και ισχύει κατ' αρχή η νόμιμη διαχείριση.²²⁵

²²⁴Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κατ' άρθρο, 2012, σελ. 1061

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 270

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 180

²²⁵Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κατ' άρθρο, 2012, σελ. 1061

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 270-271

7. ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ – ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ

7.1 Μετατροπή ΙΚΕ σε άλλη εταιρική μορφή

Το Αρθ.106 αναφέρει τα της μετατροπής της ΙΚΕ σε άλλη εταιρική μορφή με νομική υπόσταση. Συνεπώς, η ΙΚΕ δύναται να μετατραπεί σε προσωπική εταιρία, δηλαδή ΟΕ ή ΕΕ, ή σε άλλου τύπου κεφαλαιουχική εταιρία, όπως ΑΕ, ΕΠΕ ή συνεταιρισμό με τροποποίηση του καταστατικού της. Για τη μετατροπή ο νόμος προϋποθέτει τη λήψη απόφασης της συνέλευση των εταίρων, κατά την αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 του συνόλου των εταιρικών μεριδίων (Αρθ.72 §5). Η απόφαση πρέπει να περιλαμβάνει όλους τους όρους του καταστατικού της εταιρίας που θα προκύψει από τη μετατροπή. Στην περίπτωση μετατροπής σε προσωπική εταιρία, απαιτείται παράλληλα με τη λήψη της απόφασης, ρητή συναίνεση των εταίρων που θα φέρουν το βάρος της απεριόριστου και εις ολόκληρον ευθύνης των εταιρικών χρεών. Παραπέρα ακολουθούνται οι διατάξεις του Αρθ.249 ν.4072/2012 σε σύνδεση με το Αρθ.741 ΑΚ.

Στις περιπτώσεις μετατροπής της ΙΚΕ σε ΑΕ ή ΕΠΕ το καταστατικό της νέας εταιρίας πρέπει να περιβάλλεται από συμβολαιογραφικό τύπο. Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση του Αρθ.106, η λήψη της απόφασης μετατροπής καθώς και το καταστατικό της νέας εταιρίας, μπορούν να νοούνται ως ενιαία πράξη ενώπιον συμβολαιογράφου. Παραπέρα, η §2 του Αρθ.106, όπως τροποποιήθηκε από την §4 του Αρθ.11 ν.4155/2013, ορίζει ότι η σύνταξη του νέου καταστατικού απαιτεί προηγουμένως την εκτίμηση της εταιρίας από την επιτροπή του Αρθ.9 ν.2190/1920 (Στην περίπτωση μετατροπής ΑΕ ή ΕΠΕ σε ΙΚΕ δεν απαιτείται εκτίμηση, με την επιφύλαξη της μετατροπής βάσει των αναπτυξιακών νόμων ν.δ.1297/1972, ν.2166/1993). Αν το εταιρικό κεφάλαιο που προκύπτει μετά την αποτίμηση είναι μικρότερο από το ελάχιστο κεφάλαιο που ορίζει ο νόμος, τότε οι εταίροι καλούνται να καλύψουν τη διαφορά αυτή με νέες εισφορές. Κατά τα λοιπά, ακολουθούνται οι διατάξεις των Αρθ.2 και 4 ν.2190/1920 για την ΑΕ και του Αρθ.6 ν.3190/1955 για την ΕΠΕ.²²⁶

Τα έννομα αποτελέσματα της απόφασης μετατροπής ισχύουν από την καταχώρισή τους στο ΓΕΜΗ μαζί με το νέο καταστατικό. Συνεπώς, παύει να ισχύει ο νομικός τύπος της ΙΚΕ και η εταιρία συνεχίζει τη λειτουργία της υπό νέας νομικής μορφής, χωρίς να νοείται κατάλυση του νομικού προσώπου της. Τα περιουσιακά στοιχεία παραμένουν στη νέα εταιρία (χωρίς να νοείται μεταβίβαση της κυριότητάς τους), οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται απρόσκοπτα στο όνομα της νέας εταιρίας, ενώ τυχόν διοικητικές άδειες που είχαν εκδοθεί στο όνομα της ΙΚΕ συνεχίζουν να ισχύουν και για το νέο εταιρικό τύπο.²²⁷

Αν στην μετατρεπόμενη ΙΚΕ υπάρχουν εταιρικά μερίδια που αναφέρονται σε εξωκεφαλαιακή εισφορά εταίρου, τότε, πριν τη μετατροπή, υπογράφεται σύμβαση (εξ ανάγκης) μεταξύ της εταιρίας και του εταίρου, όπου καθορίζεται η υποχρέωση παροχής των υπηρεσιών/εργασίας του. Συνεπώς, η ενδοεταιρική εισφορά του εταίρου μετατρέπεται σε εξωεταιρική, διότι τέτοιου

²²⁶Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 896-897

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 274-276

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 113

“Πώς μετατρέπεται μία εταιρία σε ΙΚΕ” εις <http://www.forologikanea.gr/news/pos-metatrepetai-mia-etairaia-se-ike/>
Πρακτικό βοήθημα ΕΠΕ & ΙΚΕ, ASTbooks, 2013, σελ. 671672

Σ. Ψυχομάνης, Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, 2013, σελ. 417

²²⁷Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 897

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 276

είδους εισφορές δεν αναγνωρίζονται από τους άλλους εταιρικούς τύπους. Η μη υπογραφή της σύμβασης δε συνιστά λόγο ακυρότητας της μετατροπής. Ο νόμος 4072/2012 δεν αναφέρει τις συνέπειες της άρνησης υπογραφής, αλλά όπως υποστηρίζεται ο εταίρος έχει την υποχρέωση παροχής των υπηρεσιών του και προς το νέο εταιρικό τύπο. Συνεπώς, η άρνηση υπογραφής δύναται να μεταφραστεί ως σπουδαίος λόγος για τον αποκλεισμό του, σύμφωνα με το Αρθ.93.²²⁸

Από την άλλη, οι εταίροι με μερίδια που αντιστοιχούν σε εγγυητικές εισφορές, μετέχουν στη νέα εταιρία με τα ίδια ποσοστά που αναλογούσαν στις εισφορές τους. Παράλληλα, εξακολουθούν να ευθύνονται για τα εταιρικά χρέη έως και την καταχώριση της μετατροπής στο ΓΕΜΗ, για τα επόμενα τρία (3) έτη. Απαλλαγή προς τους εταίρους-εγγυητές δίνεται με την έγγραφη συγκατάθεση των εταιρικών δανειστών για τη μετατροπή. Εννοείται, ότι για αυτούς που δε συγκατέθεσαν εγγράφως συνεχίζει να ισχύει η εγγύηση έναντι χρεών για το ανωτέρω χρονικό διάστημα. Βέβαια, οι εταίροι έχουν τη δυνατότητα να εξαγοράσουν τις εγγυητικές τους υποχρεώσεις, πριν την μετατροπή, μετατρέποντάς τες σε κεφαλαιακές εισφορές.²²⁹

7.2 Μετατροπή άλλης εταιρικής μορφής σε ΙΚΕ

Στον αντίποδα, και συγκεκριμένα στο Αρθ.107, ο νόμος αναφέρει τα της μετατροπής εταιρίας άλλης νομικής μορφής σε ΙΚΕ. Σημειωτέον, ότι η δυνατότητα μετατροπής του άρθρου, ως γνήσια μετατροπή, αφορά εταιρίες και όχι επιχειρήσεις (ατομική ή Κοινωνία αστικού δικαίου) δεδομένου ότι από αυτές εκλείπουν βασικά στοιχεία της εταιρίας (δηλ. ένωση προσώπων, επιδίωξη κοινού σκοπού κλπ.) και δεν εμπεριέχονται στις μορφές εταιριών που έχουν θεσπιστεί από το νομοθέτη. Ως προϋποθέσεις για τη μετατροπή, η §1 αναφέρει α) τη λήψη απόφασης από τους εταίρους ή μετόχους της υπό μετατροπή εταιρίας, η οποία απόφαση λαμβάνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου για τη λύση της συγκεκριμένης εταιρίας και την απαρτία και πλειοψηφία που ορίζεται σε αυτές (ΑΕ: Αρθ.29 §3, 31 §2 ν.2190/1920, ΕΠΕ: Αρθ.44 §1 ν.3190/1955). Για τις προσωπικές εταιρίες απαιτείται ομοφωνία της απόφασης. Η απόφαση για μετατροπή συνοδεύεται με το νέο καταστατικό της ΙΚΕ, β) τη συναίνεση, η οποία παρέχεται είτε κατά την απόφαση για μετατροπή είτε αυτοτελώς, των εταίρων ή μετόχων της μετατρέπομενης εταιρίας, που θα λάβουν εταιρικά μερίδια που αντιστοιχούν σε εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές, γ) για τη μετατροπή ακολουθείται η διαδικασία που ορίζει το Αρθ.51 σε συνδυασμό με το Αρθ.5Α του ν.3853/2010. Συνεπώς, για τη σύσταση της ΙΚΕ ακολουθείται η διαδικασία της ΥΜΣ ενώ η περιουσία της εταιρίας αποτιμάται σύμφωνα με την §2 του Αρθ.77.²³⁰

Όσο αφορά τους ομόρρυθμους εταίρους των προσωπικών εταιριών, αυτοί ευθύνονται, για πέντε (5) έτη, απεριόριστα και εις ολόκληρον για τις υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν μέχρι την

²²⁸ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 897-898

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 114

Πρακτικό βοήθημα ΕΠΕ & ΙΚΕ, ASTbooks, 2013, σελ. 670

²²⁹ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 898

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 277-278

Πρακτικό βοήθημα ΕΠΕ & ΙΚΕ, ASTbooks, 2013, σελ. 670

²³⁰ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 898-900

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 279-281

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 115 και Η ευελιξία της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας (ΙΚΕ): One size fits all?, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 2

Ν. Ρόκας, Εμπορικές εταιρίες, 6^η έκδοση, 2008, σελ. 110

Σ. Ψυχομάνης, Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, 2013, σελ. 417

Βλ. Κ2-165/13.2.2014 εις <http://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/18398>

καταχώρηση της μετατροπής στο ΓΕΜΗ. Βέβαια, αν υπάρχει έγγραφη συγκατάθεση των εταιρικών δανειστών για τη μετατροπή της εταιρίας, τότε παύει η ευθύνη αυτή, ακόμα και αν υπάρχει αξίωση κατά της εταιρίας με τελεσίδικη απόφαση.²³¹

Όπως είναι προφανές, η απόφαση μετατροπής καθώς και το νέο καταστατικό της μετατραπείσας εταιρίας, υπόκεινται στη δημοσιότητα του ΓΕΜΗ, χωρίς όμως να υπάρχει άμεση επέλευση των έννομων αποτελεσμάτων, και αυτό για την προστασία των εταιρικών δανειστών της εταιρίας. Για την αποφυγή βλάβης προς τα δικαιώματά τους από την έλλειψη κεφαλαιακής ασφάλειας στην ΙΚΕ, ο νομοθέτης θέσπισε τη διάταξη αυτή. Αντίστοιχη διάταξη εισήγαγε και στις περιπτώσεις μείωσης του κεφαλαίου (Αρθ.91 §2) και συγχώνευσης της ΙΚΕ (Αρθ.110). Συνεπώς, τα έννομα αποτελέσματα της μετατροπής σε ΙΚΕ επέρχονται μετά την παρέλευση ενός (1) μηνός, υπό την προϋπόθεση ότι σε αυτό το χρονικό διάστημα οι εταιρικοί δανειστές δε θα προβούν σε έγγραφη αντίρρηση για τη μετατροπή. Αν, από την άλλη, προβάλλουν αντιρρήσεις μπορεί να ζητούν επαρκείς εγγυήσεις, εφόσον κρίνεται απαραίτητο από την οικονομική κατάσταση της εταιρίας. Το χρέος προς τους δανειστές θα πρέπει να προηγείται της καταχώρησης μετατροπής στο ΓΕΜΗ. Η εταιρία πάντως, δύναται να αιτηθεί (η αίτηση κοινοποιείται στους δανειστές) στο δικαστήριο (Αρθ.48 §1) της έδρας και να της επιτραπεί η συνέχιση της μετατροπής, εφόσον κρίνεται ότι η οικονομική κατάσταση της εταιρίας ή οι λαμβανόμενες ή προσφερόμενες εγγυήσεις προς τους δανειστές κρίνονται εύλογες. Η απόφαση πάντως, που εκδίδει το δικαστήριο δύναται να υπόκειται σε ανακοπή ερημοδικίας. Τέλος, όλες οι αποφάσεις καταχωρίζονται στο ΓΕΜΗ.

Σε περίπτωση όπου το ανωτέρω χρονικό διάστημα παρέλθει άπραγο, τότε με αίτηση της εταιρίας καταχωρείται στο ΓΕΜΗ η σημείωση που αναφέρει ότι δεν προβλήθηκαν αντιρρήσεις από τους εταιρικούς δανειστές. Τότε υπεισέρχονται τα έννομα αποτελέσματα και εταιρία συνεχίζει τη λειτουργία της υπό τη μορφή Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρίας. Όπως και στην προηγούμενη ενότητα, οι τυχόν εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται απρόσκοπτα στο όνομα της ΙΚΕ, οι διοικητικές άδειες που είχαν εκδοθεί στο όνομα της μετατραπείσας εταιρίας συνεχίζουν να ισχύουν και για την ΙΚΕ, ενώ τα περιουσιακά στοιχεία, δεν θεωρείται ότι μεταβιβάστηκαν, και εξακολουθούν να αποτελούν περιουσία της ΙΚΕ.²³²

7.3 Μεταβατική διάταξη μετατροπής υφιστάμενων ΕΠΕ σε ΙΚΕ

Έως και τις 31/12/2013 οι υφιστάμενες ΕΠΕ (μέχρι την έναρξη ισχύος του ν.4072/2012) είχαν τη δυνατότητα να μετατραπούν σε ΙΚΕ υπό τις διατάξεις του Αρθ.120. Το άρθρο αυτό εξειδίκευσε το υπ' αριθμ.Κ2-5371/31.7.2013 έγγραφο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας. Η διευκόλυνση αφορούσε κυρίως την αναγκαία πλειοψηφία για τη μετατροπή, στην οποία αναφέρεται ότι αρκούσαν τα 2/3 των εταίρων που εκπροσωπούν τα 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων, ή τα 3/4 του κεφαλαίου ανεξαρτήτως του αριθμού των εταίρων, εν αντιθέσει με τα 3/4 εταίρων και κεφαλαίου που ισχύουν γενικώς στο δίκαιο της ΕΠΕ. Επίσης, για τη λήψη της απόφασης μετατροπής από τους εταίρους ή μετόχους,

²³¹ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 901

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 282

²³² Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 900-901

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 281-282

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 116

Ι. Παπαδημόπουλος, Η προστασία των εταιρικών πιστωτών στο νέο εταιρικό δίκαιο μετά το ν.4072/2012 Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 8

δε λαμβανόταν υπόψη τυχόν ρήτρες του καταστατικού που ανέφεραν μεγαλύτερα ποσοστά πλειοψηφίας. Κατά τα λοιπά ισχύουν τα οριζόμενα στο Αρθ.107.²³³

7.4 Συγχώνευση ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιριών

Συγχώνευση ορίζεται ως η διαδικασία της νομικής ένωσης δύο ή περισσότερων εταιριών, επί ίσοις όροις. Στο νόμο διακρίνονται δύο μορφές συγχώνευσης μεταξύ ΙΚΕ, αφενός η συγχώνευση με απορρόφηση της μιας ΙΚΕ από την άλλη, και αφετέρου η συγχώνευση με σύσταση νέας ΙΚΕ. Όπως ορίζεται στο Αρθ.108, η απορροφώσα ΙΚΕ καθώς και η νεοσυσταθείσα ΙΚΕ αποκαλούνται «συγχωνεύουσες», με τον όρο όμως, αυτό να μην χρησιμοποιείται σε άλλα νομοθετήματα πέραν του ν.4072/2012. Η περίπτωση της συγχώνευσης με εξαγορά της μίας ΙΚΕ από την άλλη δε ρυθμίζεται στο νόμο, διότι αντιτίθεται στη φύση της ΙΚΕ ως εταιρίας με έντονο προσωπικό χαρακτήρα. Επίσης, δεν ρυθμίζεται η περίπτωση συγχώνευσης με εταιρία άλλης νομικής μορφής, και επομένως θεωρείται ότι προηγείται μετατροπή της άλλης εταιρίας σε ΙΚΕ, έτσι ώστε να ακολουθήσει η συγχώνευση των δύο ομότυπων εταιριών.

Συγχώνευση πραγματοποιείται από οποιοσδήποτε εταιρίες είναι καταχωρημένες στο ΓΕΜΗ και διαθέτουν νομική προσωπικότητα. Στην περίπτωση που έχει παρέλθει η λύση της εταιρίας, αυτή δύναται να συγχωνευθεί με άλλες, ακόμα και αναδρομικά, αν οι λόγοι λύσης ήταν είτε η παρέλευση της χρονικής της διάρκειας είτε απόφαση των εταίρων της είτε άλλη αιτία που αναφέρεται στο καταστατικό της (Αρθ.47α ν.2190/1920). Αν η εταιρία λύθηκε λόγω πτώχευσης τότε δύναται να συγχωνευθεί μόνο εάν, κατά τα οριζόμενα στο πτωχευτικό δίκαιο, επικυρώθηκε πρωτίστως το σχέδιο αναδιοργάνωσης ή αποκατάστασής της, μετά την κήρυξή της σε πτώχευση. Σε περίπτωση που η εταιρία βρίσκεται στο στάδιο της εκκαθάρισης η συγχώνευση επιτρέπεται μόνο αν λάβει τη θέση της απορροφώμενης με σύσταση νέας εταιρίας, και προπάντων πριν τη διανομή του προϊόντος της εκκαθάρισης. Προηγούμενη αναβίωση της εταιρίας δεν απαιτείται, αλλά σε περίπτωση που λάβει χώρα, η εταιρία δύναται να μετάσχει στο σχέδιο συγχώνευσης από οποιαδήποτε θέση.²³⁴

7.5 Σχέδιο συγχώνευσης

Πριν την κατάρτιση του κοινού σχεδίου συγχώνευσης απαιτείται η λήψη της απόφασης των εταίρων για τη συγχώνευση, οι οποίοι κατέχουν και την αποκλειστική αρμοδιότητα. Η απαιτούμενη πλειοψηφία είναι η αυξημένη των 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων (Αρθ.68 §2 περ. στ' και Αρθ.72 §5). Το περιεχόμενο της απόφασης αναφέρεται στο είδος της συγχώνευσης και τη σχέση ανταλλαγής των μεριδίων των εταιριών που θα μετέχουν σε αυτή.

²³³ Α. Σπυρίδωνος, Διαγράμματα Εταιρικού Δικαίου, 2014, σελ. 250
Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 117
Σ. Ψυχομάνης, Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, 2013, σελ. 417
Βλ. αναλυτικότερα Κ2-5371/31.7.2013 εις <http://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/16955>
Πρακτικό βοήθημα ΕΠΕ & ΙΚΕ, ASTbooks, 2013, σελ. 698

²³⁴ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 958-959
Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 288-289
Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 117
Σ. Ψυχομάνης, Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, 2013, σελ. 417

Το σχέδιο συγχώνευσης καταρτίζεται εγγράφως από τους διαχειριστές των συγχωνευόμενων ΙΚΕ. Στην περίπτωση που η συγχώνευση γίνεται με τη δημιουργία νέας εταιρίας πρέπει να περιέχεται το καταστατικό της εταιρίας αυτής, ενώ, αν πραγματοποιείται με απορρόφηση θα πρέπει να γίνουν οι αναγκαίες τροποποιήσεις στο καταστατικό της απορροφώσας ΙΚΕ. Λεπτομερής έκθεση των διαχειριστών, κατά τα οριζόμενα στο Αρθ.69 §4 ν.2190/1920, δεν απαιτείται διότι δεν ορίζεται στο νόμο 4072/2012 (υποστηρίζεται πάντως και το αντίθετο δυνάμει του Αρθ.116 §1). Επίσης, σύγχυση επικρατεί για το αν πρέπει να συνταχθεί προσωρινός ισολογισμός στην περίπτωση που το σχέδιο συγχώνευσης καταρτισθεί έξι (6) μήνες μετά το πέρας της τελευταίας διαχειριστικής χρήσης (κατ' αναλογική εφαρμογή του Αρθ.73 §1 περ.γ' και §2 ν.2190/1920 σε συνδ. με το Αρθ.116 §1). Κατά τον Α. Σπυρίδωνος «αυτή η άποψη δε βρίσκει επαρκές έρεισμα στο δίκαιο της ΙΚΕ». Το σχέδιο συγχώνευσης κατατίθεται στις αντίστοιχες υπηρεσίες ΓΕΜΗ των συγχωνευόμενων εταιριών με μέριμνα των διαχειριστών τους (Αρθ.109 §3).²³⁵

Στο κοινό σχέδιο συγχώνευσης πρέπει να περιέχονται κατ' ελάχιστο τα εξής (σύμφωνα με το Αρθ.109 §2):

α) Η επωνυμία, η έδρα και ο αριθμός ΓΕΜΗ των εταιριών που συγχωνεύονται

β) Η σχέση ανταλλαγής των εταιρικών μεριδίων, ανεξαρτήτως του είδους της εισφοράς που αντιπροσωπεύουν (δηλ. κεφαλαιακή, εξωκεφαλαιακή ή εγγυητική), καθώς και η αιτιολόγηση της σχέσης αυτής, ώστε να είναι δίκαιη και λογική και να μην πλήττεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των εταίρων. Τα νέα εταιρικά μερίδια που θα προκύψουν από τη συγχώνευση, αντιστοιχούν στο είδος εισφοράς που εκπροσωπούσαν και τα παλαιά. Βέβαια, οι εταίροι των συγχωνευόμενων εταιριών μπορούν να αποφασίσουν διαφορετικά με ομόφωνη απόφασή τους

γ) Η ημερομηνία από την οποία τα εταιρικά μερίδια παρέχουν το δικαίωμα συμμετοχής των εταίρων (των συγχωνευόμενων εταιριών) στα κέρδη της συγχωνεύουσας (νέας ή απορροφώσας) εταιρίας, καθώς και κάθε ειδικό όρο σχετικά με το δικαίωμα αυτό

δ) Η ημερομηνία από την οποία οι πράξεις των συγχωνευόμενων εταιριών θεωρούνται, από λογιστική άποψη, ότι γίνονται για λογαριασμό της συγχωνεύουσας ΙΚΕ, καθώς και την τύχη των οικονομικών αποτελεσμάτων των συγχωνευόμενων εταιριών, τα οποία θα προκύψουν από την ημερομηνία αυτή μέχρι και την ημερομηνία ολοκλήρωσης της συγχώνευσης (Αρθ.112 §3)²³⁶

7.6 Εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων

Η διάταξη της §1 του Αρθ.111 αναφέρεται στη σύνταξη έκθεσης εκτίμησης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων εταιριών και της δίκαιης και λογικής σχέσης ανταλλαγής, κατά τα πρότυπα του Αρθ.9 και 9α του ν.2190/1920, και απευθυντέα προς όλους τους εταίρους των συγχωνευόμενων εταιριών. Σκοπός της διάταξης είναι η προστασία της μειοψηφίας των εταίρων, οι οποίοι μπορεί να διαφωνούν με την απόφαση συγχώνευσης και υπάρχει πιθανότητα να χάσουν τα δικαιώματά τους χωρίς τη θέλησή τους. Στην προστασία της

²³⁵ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 959 Δ, 960 Ε, ΣΤ

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 291, 292

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 117-118

²³⁶ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 960

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 291-292

μειοψηφίας παραπέμπει η διάταξη του Αρθ.116 §1, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Αρθ.76 §1 ν.2190/1920 όπου αναφέρεται ότι το ΔΣ (εδώ διαχειριστές) έχει την ευθύνη των εταιριών που απορροφώνται.

Η έκθεση εκτίμησης μπορεί να συντάσσεται για κάθε εταιρία ξεχωριστά, ή να ζητηθεί εγγράφως, από τα αρμόδια διαχειριστικά όργανα κάθε εταιρίας, η σύνταξη ενιαίας έκθεσης εκτίμησης για όλες τις συγχωνευόμενες ΙΚΕ. Κατ' εξαίρεση των ανωτέρω, η έκθεση εκτίμησης δύναται να παραληφθεί με ομόφωνη απόφαση των εταίρων όλων των συγχωνευόμενων εταιριών. Σε περίπτωση που η παράληψη γίνει χωρίς ομοφωνία, τότε θεωρείται ακυρώσιμη βάσει της §1 Αρθ.114 σε συνδ. με την §1 Αρθ.74. Μπορεί πάντως να υποστηριχθεί ότι δεν απαιτείται εκτίμηση της περιουσίας, αν η καθαρή θέση των εταιριών που συγχωνεύονται δεν υπερβαίνει τις 5.000 ευρώ (αναλογική εφαρμογή του Αρθ.77 §2).²³⁷

7.7 Προστασία των δανειστών

Προς την προστασία των δανειστών των συγχωνευόμενων εταιριών, λόγω της σύγχυσης που επιφέρει η συγχώνευση στα περιουσιακά στοιχεία των, ο νομοθέτης εφάρμοσε, και εδώ, τη δυνατότητα που θέσπισε στο Αρθ.107 §3. Συνεπώς, εντός ενός (1) μήνα από την καταχώρηση του σχεδίου συγχώνευσης στο ΓΕΜΗ, οι εταιρικοί δανειστές μπορούν να προβάλλουν εγγράφως τις αντιρρήσεις τους για τη συγχώνευση και ζητήσουν επαρκείς εγγυήσεις εφόσον δικαιολογούνται από την οικονομική θέση των συγχωνευόμενων ΙΚΕ. Προϋπόθεση, και στο παρόν, είναι οι απαιτήσεις τους να γεννηθήκαν πριν την καταχώρηση του σχεδίου συγχώνευσης στο αντίστοιχο ΓΕΜΗ της κάθε εταιρίας, ανεξαρτήτως του ληξιπρόθεσμου των απαιτήσεων.

Στην περίπτωση που το αίτημα των εταιρικών πιστωτών δεν κρίνεται εύλογο από την εταιρία, μπορεί να καταφύγει στο δικαστήριο (Αρθ.48 §1), με αίτησή της, όπου θα ζητάει τη συνέχιση της συγχώνευσης παρά τις αντιρρήσεις των πιστωτών. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τη συνέχιση της συγχώνευσης, αν κρίνεται ότι η οικονομική κατάσταση της εταιρίας ή οι λαμβανόμενες ή προσφερόμενες εγγυήσεις προς τους δανειστές κρίνονται εύλογες. Η δικαστική απόφαση κοινοποιείται στους δανειστές και υπόκειται μόνο σε ανακοπή ερημοδικίας.

Οι εταιρικοί δανειστές τους οποίους η γένεση των απαιτήσεών τους έπεται της καταχώρησης του σχεδίου συγχώνευσης στο ΓΕΜΗ, ή εκείνοι οι οποίοι δεν άσκησαν το παραπάνω δικαίωμα αντίρρησης για τη συγχώνευση, τυγχάνουν της δυνατότητας εφαρμογής των κανόνων του κοινού δικαίου. Συνεπώς, μπορούν, και στις δύο περιπτώσεις, να ζητήσουν τη δικαστική απαγόρευση της συγχώνευσης ή ασφαλιστικά μέτρα συντηρητικής κατάσχεσης των εταιρικών περιουσιακών στοιχείων ή οποιαδήποτε άλλη νόμιμη κύρωση κατά της εταιρίας. Σκοπός του νομοθέτη είναι η διεύρυνση των ορίων προστασίας των εταιρικών πιστωτών, καθώς εκλείπει από την ΙΚΕ η προστασία του κεφαλαίου που υπάρχει στους υπόλοιπους εταιρικούς τύπους, κάτι που αποτελεί

²³⁷ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 962

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 296-297

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 118

Πρακτικό βοήθημα ΕΠΕ & ΙΚΕ, ASTbooks, 2013, σελ. 681

ακόμα μία καινοτομία που εισήχθη με το ν.4072/2012 στο ευρύτερο πλαίσιο του εταιρικού δικαίου.²³⁸

7.8 Έγκριση από τους εταίρους και αποτελέσματα της συγχώνευσης

Κάθε εταίρος, εντός ενός (1) μήνα πριν τη συνέλευση, έχει το δικαίωμα να λάβει γνώση, τουλάχιστον, για το σχέδιο συγχώνευσης και την έκθεση εκτίμησης της περιουσιακής αξίας (Αρθ.111) στην έδρα της εταιρίας. Υποστηρίζεται πάντως, ότι δικαιούται να περιέλθουν εις γνώση του και οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις και, αν υπάρχει, ο προσωρινός ισολογισμός και η λεπτομερής έκθεση των διαχειριστών (Αρθ. 69 §4 ν.2190/1920). Η συγκεκριμένη διάταξη τέθηκε αποσκοπώντας στην προστασία της μειοψηφίας των εταίρων και χωρίς την παρέλευση της χρονικής της διάρκειας δεν μπορεί να ληφθεί η απόφαση της συγχώνευσης από τη συνέλευση. Βέβαια, αν η απόφαση μπορεί να ληφθεί χωρίς συνέλευση, κατά τα πρότυπα του Αρθ.73, οπότε και παρακάμπτεται η συγκεκριμένη διάταξη.

Το σχέδιο συγχώνευσης και οι απαιτούμενες (για τη συγχώνευση) τροποποιήσεις του καταστατικού της απορροφώσας ΙΚΕ ή το καταστατικό της δημιουργηθείσας ΙΚΕ, εγκρίνονται με απόφαση των εταίρων, κάθε μιας εκ των συγχωνευόμενων εταιριών, με την αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων (Αρθ.72 §5 σε συνδ. με το Αρθ. 68 §2 περ. στ'). Η απόφαση της συνέλευσης λαμβάνεται, εφόσον έχει πραγματοποιηθεί η διαδικασία (Αρθ.110) για την προστασία των εταιρικών δανειστών καθώς, και εκείνη για την ενημέρωση των μειοψηφούντων εταίρων. Σε αντίθετη περίπτωση επισύρεται ακυρωσία της απόφασης κατά το Αρθ.74 §1. Σε περίπτωση που οι εταίροι, έστω και μίας εκ των εταιριών, παράσχουν αρνητική ψήφο, τότε ματαιώνεται η συγχώνευση. Οι αποφάσεις των συνελεύσεων των εταιριών που εγκρίνουν τη συγχώνευση και η υπεύθυνη δήλωση των διαχειριστών, όπου αναφέρει ότι τηρήθηκε η διαδικασία του Αρθ.110, καταχωρούνται στο ΓΕΜΗ ύστερα από κοινή αίτηση των διαχειριστών. Συνεπώς, δεν απαιτείται συμβολαιογραφική πράξη ή άλλη απόφαση διοικητικής αρχής για τη συγχώνευση. Η παράλειψη της υπεύθυνης δήλωσης αποτελεί λόγω ακυρωσίας της απόφασης, ενώ η παράλειψη της καταχώρησης δεν επιφέρει τα έννομα αποτελέσματα της συγχώνευσης (Αρθ.113).²³⁹

Η καταχώρηση των ανωτέρω στην υπηρεσία ΓΕΜΗ έχει συστατικό χαρακτήρα και επιφέρει τα έννομα αποτελέσματα της συγχώνευσης αυτοδικαίως και χωρίς περαιτέρω διατυπώσεις. Εν αντιθέσει με τα ισχύοντα στην ΑΕ (Αρθ.74 §1 ν.2190/1920) και την ΕΠΕ (Αρθ.55 ν.3190/1955), δεν απαιτείται η κατάρτιση σύμβασης συγχώνευσης μεταξύ των εταιριών ούτε άλλο συμβολαιογραφικό ή ιδιωτικό έγγραφο. Τα μόνα που πρέπει να τηρηθούν είναι οι διατυπώσεις δημοσιότητας που αφορούν τη μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων των εταιριών, για τα οποία πρέπει να καταχωρηθεί η συγχώνευση στα βιβλία μεταγραφών ή στο κτηματολόγιο, ή για τυχόν σήματα, η αντίστοιχη καταχώρηση στο βιβλίο σημάτων κοκ.

²³⁸ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 961

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 294

Ι. Παπαδημόπουλος, Η προστασία των εταιρικών πιστωτών στο νέο εταιρικό δίκαιο μετά το ν.4072/2012 Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 8

Πρακτικό βοήθημα ΕΠΕ & ΙΚΕ, ASTbooks, 2013, σελ. 679-680

²³⁹ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 962-963

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 118-119

Ο Β. Αντωνόπουλος αναφέρει ότι η απόφαση των εταίρων που λαμβάνεται χωρίς συνέλευση επιφέρει ακυρωσία της απόφασης, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση 2014, σελ. 298-299

Τα αποτελέσματα τα οποία επέρχονται από το νόμο είναι:

α) Η υποκατάσταση των συγχωνευόμενων εταιριών σε όλα τα γενικώς δικαιώματα και υποχρεώσεις από τη συγχωνεύουσα, συμπεριλαμβανομένων των μη προσωποπαγών έννομων σχέσεων και των διοικητικών αδειών που είχαν εκδοθεί στο όνομα συγχωνευόμενης εταιρίας, εξαιτίας της οιονεί καθολικής διαδοχής. Επίσης, οι εκτελεστοί τίτλοι υπέρ και κατά οποιασδήποτε εκ των συγχωνευόμενων εταιριών συνεχίζουν υπέρ και κατά της συγχωνεύουσας ΙΚΕ

β) Οι εταίροι των συγχωνευόμενων εταιριών θεωρούνται εταίροι της συγχωνεύουσας εταιρίας και αποκτούν μερίδιά της

γ) Οι υποχρεώσεις των εταίρων από εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές συνεχίζουν να υφίστανται με τους ίδιους όρους, περιεχόμενο, αξία και αντικείμενο

δ) Οι συγχωνευθείσες εταιρίες παύουν να υπάρχουν

ε) Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται αυτοδίκαια κατά της συγχωνεύουσας ΙΚΕ, χωρίς να επέρχεται διακοπή τους εξαιτίας της συγχώνευσης²⁴⁰

7.9 Ελαττωματικότητα της συγχώνευσης

Η ελαττωματικότητα της συγχώνευσης διακρίνεται από το νόμο σε ακυρώσιμη και άκυρη, ενώ η ανυπόστατη συγχώνευση θεωρείται ως ανύπαρκτη διότι δεν ρυθμίζεται.

Ακυρώσιμη συγχώνευση υφίσταται, όταν η απόφαση της συνέλευσης λήφθηκε καταχρηστικά από την πλειοψηφία (Αρθ.281 ΑΚ) ή με τρόπο που δεν είναι σύμφωνος με το νόμο ή το καταστατικό (Αρθ.74 §1). Ακυρώσιμη επίσης είναι, αν δεν τηρήθηκε η διαδικασία που προβλέπεται στα άρθρα 108-113, δηλαδή, μη σύνταξη σχεδίου συγχώνευσης ή σύνταξή του με μη νόμιμο περιεχόμενο, μη νόμιμη αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων, μη τήρηση της προστασίας των εταιρικών πιστωτών κοκ. Οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον, ήτοι κάθε εταίρος ή διαχειριστής ή δανειστής, μπορεί να υποβάλλει αίτηση στο Ειρηνοδικείο (Αρθ.48 §1) της έδρας της ΙΚΕ, εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από την καταχώρηση της απόφασης των εταίρων (που εγκρίνουν τη συγχώνευση) και της υπεύθυνης δήλωσης των διαχειριστών περί τήρησης της διαδικασίας προστασίας των δανειστών (Αρθ.110). Αν είναι εφικτό, το δικαστήριο μπορεί να παράσχει εύλογη προθεσμία για άρση των ελαττωμάτων της συγχώνευσης.

Άκυρη συγχώνευση υφίσταται εάν συντρέχουν οι περιπτώσεις του Αρθ.74 §2 και §3, δηλαδή αν οι παραβάσεις αφορούν κανόνες του αναγκαστικού δικαίου. Και εδώ, οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ζητήσει την αναγνώριση της ακυρότητας στο Ειρηνοδικείο της έδρας της εταιρίας, εντός έξι (6) μηνών από την καταχώρηση της απόφασης των εταίρων και της υπεύθυνης δήλωσης των διαχειριστών (Αρθ.110). Μετά την πάροδο της προθεσμίας η ακυρότητα θεραπεύεται αυτοδίκαια έναντι πάντων. Αν όμως, ο σκοπός της συγχωνεύουσας εταιρίας είναι παράνομος ή αντίκειται στη δημόσια τάξη, υφίσταται διαρκείς παράβαση των

²⁴⁰ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 963-964

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 301-303

Βλ. ΑιτΕκθ Αρθ.113 όπου αναφέρεται ότι δεν απαιτείται σύμβαση συγχώνευσης κατά την οδηγία για τις συγχωνεύσεις (75/855/ΕΟΚ), την οδηγία για τις διασυννοριακές συγχωνεύσεις (2005/56/ΕΚ) και το Κανονισμό για την ευρωπαϊκή εταιρία (ΕΚ/2157/2001)

διατάξεων αναγκαστικού δικαίου, και συνεπώς η προβολή της ακυρότητας μπορεί να ζητηθεί οποτεδήποτε (δεν υφίσταται θέμα ίασης του παρόντος ελαττώματος).²⁴¹

Η τελεσίδικη δικαστική απόφαση που αναγνωρίζει το ελάττωμα της συγχώνευσης καταχωρείται στο ΓΕΜΗ. Ως έννομο αποτέλεσμα αυτού είναι η αυτόματη ανάκτηση της νομικής προσωπικότητας των συμμετεχόντων στη συγχώνευση εταιριών, και μάλιστα αναδρομικά, με τα στοιχεία που είχαν και πριν τη συγχώνευση (δηλ. επωνυμία, έδρα, αριθμό ΓΕΜΗ κλπ.), φαινόμενο το οποίο μπορεί να εξομοιωθεί με αναβίωση αυτών. Σε περίπτωση όπου τα εταιρικά μερίδια της συγχωνεύουσας ΙΚΕ μεταβιβάστηκαν, τότε η μεταβίβαση θεωρείται άκυρη και βρίσκουν εφαρμογή οι διατάξεις περί αδικαιολόγητου πλουτισμού και περαιτέρω περί αδικοπραξίας, ενώ λοιπές εταιρικές ιδιότητες των εταίρων, υπό τη συγχωνεύουσα ΙΚΕ, παύουν να ισχύουν.

Πάντως, από την αναδρομικότητα δεν θίγεται το κύρος των υποχρεώσεων που γεννήθηκαν από την έναρξη ισχύος της συγχώνευσης (Αρθ.112 §3) έως και την καταχώριση της τελεσίδικης απόφασης στο ΓΕΜΗ. Συνεπώς, δεν πλήττονται τα συμφέροντα των καλόπιστων τρίτων, προς τους οποίους ευθύνονται εις ολόκληρον οι εταιρίες που συμμετείχαν στην ανατραπέυσα συγχώνευση (Αρθ.114 §4).

Εντός χρονικού διαστήματος τριών (3) μηνών από την καταχώριση της δικαστικής απόφασης στο ΓΕΜΗ, μπορεί να ασκηθεί τριτανακοπή, ενώπιον του Ειρηνοδικείου που την εξέδωσε, από όποιον δεν παρευρέθη στη δίκη και η απόφαση του προκαλεί βλάβη ή θέτει σε κίνδυνο τα έννομα συμφέροντά του (Αρθ.583, 586, 587 ΚΠολΔ).²⁴²

Ειδικά ρυθμίζεται στο νόμο το θέμα της μη δίκαιης και λογικής σχέσης ανταλλαγής των εταιρικών μεριδίων των εταίρων των συγχωνευόμενων εταιριών με τη συγχωνεύουσα ΙΚΕ. Η συγχώνευση δεν θεωρείται ούτε δύναται να αναγνωριστεί ως άκυρη λόγω μη δίκαιης και λογικής σχέσης ανταλλαγής. Κάθε θιγόμενος εταίρος μπορεί να καταθέσει αγωγή προς το δικαστήριο (τακτικής διαδικασίας) με την οποία να αξιώνεται έναντι καταβολής χρηματικής αποζημίωσης από τη συγχωνεύουσα εταιρία. Η χρονική προθεσμία είναι εντός τριών (3) μηνών από την καταχώριση της απόφασης των εταίρων και της υπεύθυνης δήλωσης των διαχειριστών (Αρθ.112 §3) ενώ, αν παρέλθει άπρακτη τότε παραγράφεται το δικαίωμα.

Ευθύνη εις ολόκληρον με τις διατάξεις περί αδικοπραξίας φέρουν, εκτός της συγχωνεύουσας εταιρίας, οι διαχειριστές και οι πλειοψηφία των εταίρων σε περίπτωση που παρέβηκαν την υποχρέωση πίστης τους.²⁴³

Το βάρος απόδειξης το φέρει η συγχωνεύουσα εταιρία, και όχι ο ενάγων εταίρος, η οποία οφείλει να αποδείξει ότι η σχέση ανταλλαγής των εταιρικών μεριδίων ήταν δίκαιη και λογική.

²⁴¹ Α. Σπυρίδωνος, Διαγράμματα Εταιρικού Δικαίου, 2014, σελ. 964-965

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 305-307
Πρακτικό βοήθημα ΕΠΕ & ΙΚΕ, ASTbooks, 2013, σελ. 684-686

²⁴² Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 307-308
Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 120

Πρακτικό βοήθημα ΕΠΕ & ΙΚΕ, ASTbooks, 2013, σελ. 684-686

²⁴³ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο 2012, σελ. 965

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 309-310

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 120

Πρακτικό βοήθημα ΕΠΕ & ΙΚΕ, ASTbooks, 2013, σελ. 687

Το δικαστήριο κρίνει το δίκαιο και λογικό με βάση τους κανόνες καλής πίστης και τις ειδικότερες συνθήκες κατά περίπτωση. Η χρηματική αποζημίωση ανέρχεται στη διαφορά μεταξύ της αποτιμητέας αξίας των εταιρικών μεριδίων και της αποτιμηθείσας αυτών, έτσι ώστε να προκύπτει το δίκαιο και λογικό. Προϋπόθεση για την αξίωση σε αποζημίωση συνιστά η συνδρομή του στοιχείου υπαιτιότητας. Πάντως, οι εταίροι, σε περίπτωση χρήσης του δικαιώματος, που υπερνήφισαν την απόφαση συγχώνευσης εξετάζονται περί καταχρηστικότητας. Τέλος, η περίπτωση διάσπασης της εταιρίας, όπως στην ΑΕ, δεν ρυθμίζεται στο ν.4072/2012, λόγω του μικρού μεγέθους της.²⁴⁴

²⁴⁴ Α. Σπυρίδωνος, Διαγράμματα Εταιρικού Δικαίου, 2014, σελ. 966

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 310

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 120

8. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ, ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ

8.1 Οικονομικές καταστάσεις

Ο νομοθέτης έκρινε ότι δεν μπορούν να εκλείπουν από την ΙΚΕ η εφαρμογές της τέταρτης Οδηγίας 78/660/ΕΟΚ (25/7/1978) και της έβδομης Οδηγίας 83/349/ΕΟΚ (13/6/1983) της ΕΕ, λόγω του ότι αποτελεί κεφαλαιουχική μορφή εταιρίας και οι παραπάνω διατάξεις εφαρμόζονται και στην ΕΠΕ. Με βάση αυτές τις οδηγίες, η ΙΚΕ καταρτίζει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα πρότυπα των διατάξεων 42, 42α, 42β, 42γ, 42δ, 42ε, 43, 43α και 43γ του ν.2190/1920. Αναλυτικά:

- α) Απογραφή (Αρθ.97)
Στο τέλος κάθε εταιρικής χρήσης ο διαχειριστής προβαίνει σε λεπτομερή καταγραφή και αποτίμηση όλων των στοιχείων του ενεργητικού. Οι επόμενες οικονομικές συντάσσονται με βάση την κατάσταση αυτή.
- β) Ισολογισμός (Αρθ.96 α')
- Η κατάσταση αυτή απεικονίζει το ενεργητικό (περιουσία) και το παθητικό (πηγές χρηματοδότησης) της ΙΚΕ. Όταν το ενεργητικό είναι μεγαλύτερο τότε η ΙΚΕ εμφανίζει κέρδη, ενώ όταν είναι μεγαλύτερο το παθητικό η ΙΚΕ εμφανίζει ζημίες.
- γ) Λογαριασμός Αποτελεσμάτων Χρήσης (Αρθ.96 β')
- Αποτελεί την κατάσταση που συνοδεύει τον ισολογισμό και εμφανίζει προσθαφαιρούμενα τα έσοδα και τα έξοδα καθώς, και το τελικό αποτέλεσμα της κλειόμενης χρήσης.
- δ) Πίνακας Διάθεσης Αποτελεσμάτων (Αρθ.96 γ')
- Ο πίνακας αυτός συνοδεύει τον ισολογισμό, καθώς εμφανίζει τα έσοδα (ή τις ζημίες) που προέκυψαν από το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης και τον τρόπο διανομής του αποτελέσματος στους εταίρους.
- ε) Προσάρτημα Ισολογισμού(Αρθ.96 δ')
- Περιλαμβάνει επεξηγηματικού τύπου πληροφορίες των ανωτέρω καταστάσεων, καθώς και την ετήσια έκθεση του διαχειριστή για την κλειόμενη χρήση.
- στ) Λοιπές καταστάσεις που ορίζονται στο καταστατικό.

Όπως ορίζεται στο Αρθ.98 οι οικονομικές καταστάσεις μπορούν να συντάσσονται κατά τα ΔΛΠ σύμφωνα με το Αρθ.134 ν.2190/1920 ή συνοπτικά ο ισολογισμός και το προσάρτημα κατά τα Αρθ.42α και 43β του ν.2190/1920. Στην περίπτωση της μητρικής ΙΚΕ (του Αρθ.42ε §5 ν.2190/1920), τίθεται η υποχρέωση κατάρτισης ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και ενοποιημένης έκθεσης διαχείρισης (αναλογική εφαρμογή των Αρθ.90-109 ν.2190/1920) με βάση τα οριζόμενα του Αρθ.101.

Σύμφωνα με το νόμο ο διαχειριστής υποχρεούται, στο τέλος κάθε εταιρικής χρήσης, να συντάσσει και να υπογράφει τις ανωτέρω οικονομικές καταστάσεις οι οποίες αποτελούν ενιαίο σύνολο. Επίσης, με μέριμνά του οι καταστάσεις δημοσιεύονται στο ΓΕΜΗ και στην εταιρική

ιστοσελίδα, εντός διαστήματος τριών (3) μηνών από τη λήξη της χρήσης, προς ενημέρωση των εταίρων και των λοιπών τρίτων. Σκοπός της κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων είναι η τήρηση της αρχής της διαφάνειας, ώστε να εμφανίζονται σε αυτές πραγματικά μεγέθη προς εξασφάλιση των τρίτων. Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων κατά παράβαση του νόμου και του καταστατικού ή μη έγκαιρης σύνταξής τους τιμωρείται με τις ποινές του Αρθ.458 ΠΚ (Αρθ.119).²⁴⁵

8.2 Έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων και ελεγκτές

Για τα θέματα ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων, ο νομοθέτης επέλεξε το μοντέλο ελέγχου της ΑΕ. Συνεπώς, αν οι οικονομικές καταστάσεις της ΙΚΕ ξεπερνούν τα δύο από τα τρία κριτήρια που ορίζει το Αρθ.42α του ν.2190/1920 (δηλαδή, σύνολο ισολογισμού μεγαλύτερο από 4.400.000 € καθαρό κύκλο εργασιών μεγαλύτερο από 8.800.000 € και μέσο όρο προσωπικού μεγαλύτερο από πενήντα (50) άτομα), κατά το κλείσιμο των δύο τελευταίων ισολογισμών, τότε έχει την υποχρέωση του ελέγχου των οικονομικών της καταστάσεων από ορκωτούς ελεγκτές - λογιστές, με βάση την §1 του Αρθ.99. Αντίστροφα, δεν υπέχει της υποχρέωσης αυτής αν δεν ξεπερνά τα δύο από τα τρία όρια του Αρθ.42α ^{ν.2190/1920}, ή αν τα μεγέθη της κατέστησαν μικρότερα, από τα όρια αυτά, κατά το κλείσιμο των δύο τελευταίων ισολογισμών της.

Στην περίπτωση όπου ο ετήσιος κύκλος εργασιών της ΙΚΕ ξεπερνά το ένα 1.000.000 € τότε υπόκειται σε έλεγχο από δύο τουλάχιστον ελεγκτές πτυχιούχους ανωτάτων σχολών που διαθέτουν άδεια ασκήσεως επαγγέλματος του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος ή από ένα ορκωτό ελεγκτή - λογιστή (Αρθ.36α §1 ν.2190/1920). Σε αντίθετη περίπτωση δεν υπόκειται σε κανέναν έλεγχο, εκτός αν το επιθυμούν οι εταίροι με αντίστοιχη απόφασή τους ή αν ορίζεται στο καταστατικό. Η απόφαση ή η καταστατική πρόβλεψη για υπαγωγή της εταιρίας σε έλεγχο πρέπει να έχει ισχύ τουλάχιστον πέντε (5) εταιρικών χρήσεων.

Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων της ΙΚΕ προσδίδει κύρος στην απόφαση της συνέλευσης που τις εγκρίνει. Συνεπώς, η έγκριση ανέλεγκτων οικονομικών καταστάσεων (που εμπίπτουν στα ανωτέρω όρια) από τη συνέλευση θεωρείται ακυρώσιμη.

Οι εταίροι ορίζουν με απόφαση της συνήθους συνέλευσης τους ελεγκτές, τους αναπληρωτές τους και την αμοιβή που θα λάβουν, ενώ μπορούν να επαναπροσδιορίζουν τα πρόσωπά τους για τουλάχιστον πέντε συνεχόμενες εταιρικές χρήσεις ή μετά την πάροδο δύο συνεχόμενων (Αρθ.36α §2 ν.2190/1920). Η συγκεκριμένη απόφαση δημοσιεύεται στο ΓΕΜΗ, κατά το Αρθ.63 §2.²⁴⁶

8.3 Έγκριση των οικονομικών καταστάσεων από τους εταίρους

Αποκλειστικοί αρμόδιοι για την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της ΙΚΕ είναι οι εταίροι. Η απόφαση λαμβάνεται στα πλαίσια της τακτικής συνέλευσης των εταίρων, η οποία

²⁴⁵ Α. Σπυρίδωνος, Διαγράμματα Εταιρικού Δικαίου, 2014, σελ. 242

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 236-243

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 104-105, 108

Μ. Φιλίππου, Επιτομή εταιρικού δικαίου, Β' έκδοση (με βάση το ν.4072/2012), 2013, σελ. 175-176

²⁴⁶ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 788

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 244-246

Σ. Ψυχομάνης, Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, 2013, σελ. 413

συγκαλείται εντός τεσσάρων (4) μηνών από το κλείσιμο της εταιρικής χρήσης (Αρθ.69 §2), με απλή πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων (Αρθ.72 §4). Το καταστατικό μπορεί να ορίζει συγκεκριμένο τρόπο διανομής κερδών, ειδάλλως επαφίεται στους εταίρους να το αποφασίσουν ελεύθερα, πλην όμως η απόφαση ελέγχεται περί κατάχρησης (Αρθ.281 ΑΚ) κατά των οικονομικών συμφερόντων της μειοψηφίας.

Κατ' αρχήν, κατά το κλείσιμο της εταιρικής χρήσης οι εταίροι έχουν ατομικό δικαίωμα στη διανομή κερδών το οποίο, με τη λήψη της απόφασης, μετατρέπεται σε χρηματική αξίωση που διέπεται από τις διατάξεις του κοινού δικαίου και δεν μπορεί ούτε να περιοριστεί ούτε να μειωθεί χωρίς τη συναίνεση του θιγόμενου εταίρου. Η αξίωση αυτή είναι ανάλογη με την ονομαστική αξία των εταιρικών μεριδίων που κατέχει ο δικαιούχος. Παραγραφή της αξίωσης αυτής υφίσταται μετά την πάροδο πέντε (5) ετών (Αρθ.250 περ.15 ΑΚ), υπό την προϋπόθεση ότι αυτή κατέσται απαιτητή. Ως δικαιούχος ορίζεται ο κάτοχος των εταιρικών μεριδίων, κατά τη λήψη της απόφασης, ή σε περίπτωση μεταβίβασης των μεριδίων ο τελευταίος κάτοχός τους, ή σε περίπτωση ενεχυρίασης των μεριδίων ο ενεχυράσας εταίρος (εκτός αν υπάρχει ιδιαίτερη συμφωνία), ή, τέλος, ο επικαρπωτής σε περίπτωση μεταβίβασης της επικαρπίας των μεριδίων.²⁴⁷

Οι εταίροι, πριν τη διανομή των κερδών της εταιρικής χρήσης, υποχρεώνονται στο σχηματισμό τακτικού αποθεματικού, κατ' ελάχιστα ίσου με το 1/20 (ήτοι 5%) των προς διάθεση κερδών (Αρθ.100 §2). Ο νόμος ορίζει την υποχρέωση αυτή ως αναγκαστική για τη διασφάλιση της φερεγγυότητας της εταιρίας έναντι των εταιρικών πιστωτών, χωρίς να προβλέπει κάποιο ανώτατο ύψος συσσωρευμένου αποθεματικού ποσού. Βέβαια, οι εταίροι έχουν τη δυνατότητα να μειώσουν το συσσωρευμένο αποθεματικό με κεφαλαιοποίηση του ποσού και εν συνεχεία με μείωση του εταιρικού κεφαλαίου. Συνεπώς, ο σκοπός του τακτικού αποθεματικού δεν μπορεί να είναι άλλος πέραν της κάλυψης των εταιρικών ζημιών ή της κεφαλαιοποίησής του.

Το καταστατικό δύναται να προβλέπει μεγαλύτερο ποσοστό τακτικού αποθεματικού ή άλλα ελεύθερα αποθεματικά τα οποία πρέπει να αφαιρούνται πριν τη διανομή. Τα έκτακτα αποθεματικά ορίζονται από τη συνέλευση των εταίρων, όπου ορίζεται και ο σκοπός τους, και αποτελούν δέσμευση για όλους του εταίρους και τους διαχειριστές της ΙΚΕ. Στην περίπτωση που η απόφαση της πλειοψηφίας ορίζει ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά, στοχεύοντας στην οικονομική πλήξη των μειοψηφούντων εταίρων, τότε ελέγχεται περί καταχρηστικότητας από το δικαστήριο.²⁴⁸

Όπως αναφέρθηκε, οι εταίροι είναι ελεύθεροι να διανέμουν τα κέρδη της κλειόμενης χρήσης, όπως αυτά εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις, αφού πρώτα αφαιρεθούν τα αποθεματικά. Ο νόμος 4072/2012 δεν αναφέρει άλλους περιορισμούς στους οποίους υπόκειται η

²⁴⁷ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 715-716

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 247-248

²⁴⁸ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 789-790

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 106

Μ. Φιλίππου, Επιτομή εταιρικού δικαίου, Β' έκδοση (με βάση το ν.4072/2012), 2013, σελ. 176

Αντίθετη άποψη διατυπώνει ο Β. Αντωνόπουλος (σελ.249), όπου επιγραμματικώς αναφέρει "Όμως, θα μπορούσε να βρει συμπληρωματική εφαρμογή η ρύθμιση του άρθρου 44 §1 ν.2190/1920 και του άρθρου 24 §2 ν.3190/1955, ρύθμιση την οποία και υποδεικνύει το άρθρο 116 §1 εδ. α' του παρόντος νόμου, ώστε ο σχηματισμός να παύσει να είναι υποχρεωτικός όταν φθάσει το 1/3 της αξίας του συνόλου των αναληφθεισών εταιρικών μεριδίων ανεξάρτητα από το είδος της εισφοράς που αντιπροσωπεύουν και τούτο προκειμένου οι εταίροι της μειοψηφίας να μην εκτίθενται σε αέναο επιχειρηματικό κίνδυνο."

διανομή των κερδών, αλλά όπως υποστηρίζεται, υφίσταται η αναλογική εφαρμογή του Αρθ.44α ν.2190/1920. Αυτό διότι στα ίδια κεφάλαια της ΙΚΕ συμπεριλαμβάνονται εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές εισφορές, πέραν των κεφαλαιακών. Επομένως, δεν θα πραγματοποιείται διανομή κερδών, εφόσον το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων είναι ή καταστεί εκ των υστέρων της διανομής, μικρότερο από το άθροισμα όλων των εισφορών που συστήνουν το εταιρικό κεφάλαιο και των αδιανέμητων αποθεματικών.²⁴⁹

Το ποσοστό συμμετοχής των εταίρων στο διανεμόμενο αποτέλεσμα είναι το ίδιο με αυτό που συμμετέχουν στο εταιρικό κεφάλαιο. Το καταστατικό βέβαια, μπορεί να ορίζει μικρότερα ποσοστά συμμετοχής ή και καθόλου για κάποιους εταίρους, λόγω του ότι αποκομίζουν άλλα οφέλη από την εταιρία πχ λόγω της αποκλειστικής παροχής Α' υλών. Μπορεί από την άλλη, να ορίζει μεγαλύτερα ποσοστά σε κάποιους εταίρους λόγω της εξαιρετικής συμβολής τους στην επίτευξη κάποιου εταιρικού στόχου. Σε κάθε περίπτωση πάντως, δεν πρέπει να παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των εταίρων, καθώς σε αντίθετη περίπτωση η καταστατική αυτή διάταξη θα θεωρείται άκυρη.²⁵⁰

Τέλος, οι εταίροι που έλαβαν παράνομα κέρδη από την εταιρία, ανεξαρτήτου πίστης, οφείλουν να τα επιστρέψουν στην ΙΚΕ (Αρθ.46α ν.2190/1920). Ως παράνομη διανομή κερδών θεωρείται αυτή που πραγματοποιείται στα πλαίσια παράβασης του νόμου, του καταστατικού ή απόφασης των εταίρων. Συγκεκριμένα, αν έλαβαν κέρδη πριν την παρακράτηση των νόμιμων ή καταστατικά οριζόμενων αποθεματικών, είτε αν δικαιούνταν λιγότερα κέρδη ή καθόλου βάσει καταστατικής διάταξης, είτε αν η αντίστοιχη απόφαση των εταίρων για διανομή του αποτελέσματος ήταν άκυρη (Αρθ.100 §5). Κατά των εταίρων που δεν επιστρέψουν τα κέρδη, η εταιρία, δύναται να ασκήσει αγωγή περί αδικαιολόγητου πλουτισμού στο δικαστήριο, ενώ αντίστοιχη αξίωση μπορούν να επικαλεσθούν πλαγιαστικά και οι εταιρικοί πιστωτές. Ευθύνη φέρουν και οι διαχειριστές που ενέκριναν τη διανομή κερδών κατά το Αρθ.67. Παραγραφή της αξίωσης επιστροφής υφίσταται μετά από πέντε (5) έτη. Τα ίδια ισχύουν για την έμμεση διανομή κερδών (κεκρυμμένη) και για την έμμεση επιστροφή εισφορών μέσω λοιπών αμοιβών ή ανταλλαγμάτων προς τους εταίρους. Άλλες διανομές κερδών που προκύπτουν από ψευδή στοιχεία στις οικονομικές καταστάσεις τιμωρούνται με τις ποινές του Αρθ.458 ΠΚ (Αρθ.119). Βέβαια, το καταστατικό μπορεί να ορίζει προκαταβολή κερδών πριν τη λήξη της εταιρικής χρήσης, αρκεί να μη θίγονται τα οικονομικά συμφέροντα των δανειστών.²⁵¹

8.4 Φορολογία και ασφάλιση των μελών

Για τη φορολογία της ΙΚΕ υιοθετήθηκε η εξομοίωση του μοντέλου της με το αντίστοιχο της ΕΠΕ. Συνεπώς η ΙΚΕ τηρεί διπλογραφικά βιβλία (πρώην Γ' κατηγορίας επί ΚΒΣ), ενώ από 1/1/2014, με την καθιέρωση του ν.4172/2013, υφίσταται συντελεστής φορολογίας κερδών είκοσι

²⁴⁹ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 716

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 106-107

Γ. Σωτηρόπουλος, ΙΚΕ, ΕπισκΕΔ 2012, σελ. 19

²⁵⁰ Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 250-251

Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 107

²⁵¹ Α. Σπυρίδωνος, Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κάτ' άρθρο, 2012, σελ. 717-718

Β. Αντωνόπουλος, ΙΚΕ Κάτ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, Γ' έκδοση, 2014, σελ. 251-252

Μ. Φιλίππου, Επιτομή εταιρικού δικαίου, Β' έκδοση (με βάση το ν.4072/2012), 2013, σελ. 177

Ν. Ρόκας, Εμπορικές εταιρίες, 6^η έκδοση, 2008, σελ. 205

έξι τοις εκατό (26%) και συντελεστής παρακράτησης φόρου μερισμάτων δέκα τοις εκατό (10%) (όπως σε όλες τις κεφαλαιουχικές εταιρίες).²⁵²

Η σπουδαιότερη καινοτομία ως προς τις άλλες κεφαλαιουχικές εταιρίες είναι η μη υποχρεωτική ασφάλιση όλων των εταίρων στον ΟΑΕΕ. Συνεπώς, υποχρέωση προς ασφάλιση έχουν μόνο οι διαχειριστές της ΙΚΕ ή ο μοναδικός εταίρος στην περίπτωση της μονοπρόσωπης. Πάντως, η δυνατότητα ασφάλισης των εταίρων δεν εξαλείφεται εντελώς, καθώς όποιος το επιθυμεί μπορεί να ζητήσει να ασφαλιστεί στον ΟΑΕΕ.²⁵³

8.5 Λογιστική μεταχείριση

Στην ενότητα αυτή θα παραθέσουμε ένα παράδειγμα εγγραφών μιας φανταστικής εταιρίας για να γίνει πιο κατανοητή η διαφορά των λογιστικών χειρισμών του κεφαλαίου εν αντιθέσει με τις λοιπές κεφαλαιουχικές εταιρίες. Όπως είναι γνωστό, στην ΑΕ και την ΕΠΕ δεν υφίστανται οι έννοιες των εξωκεφαλαιακών και εγγυητικών εισφορών, συνεπώς και δεν υπάρχουν αντίστοιχοι λογαριασμοί, ενώ ακόμα εκκρεμεί η αντίστοιχη κοινή υπουργική απόφαση που ορίζεται στο Αρθ.80. Για τους παραπάνω λόγους θα υιοθετήσουμε τους λογαριασμούς του ΕΓΛΣ που προτείνει ο Γρηγοράκος Θ., πρώην πρόεδρος του επιστημονικού συμβουλίου του ΣΟΕΛ. Συγκεκριμένα:

- 18.20 Οφειλόμενες παροχές από εξωκεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ (ανάλυση σε υπολ/σμούς κατά εταίρο και είδος παροχής)
- 18.25 Οφειλόμενες εισφορές από εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ (τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)
- 33.03 Εταίροι ΙΚΕ – λ/σμός καλύψεως κεφαλαίου
- 40.10 Οφειλόμενες κεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ (τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)
- 40.15 Καταβλημένες κεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ (τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)
- 40.20 Οφειλόμενες εξωκεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ (τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)
- 40.25 Καταβλημένες εξωκεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ (τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)
- 40.30 Οφειλόμενες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ με εταιρικά μερίδια (τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)
- 40.31 Οφειλόμενες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ χωρίς εταιρικά μερίδια (τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)

²⁵²Ε. Περάκης, ΙΚΕ η νέα εταιρική μορφή, 2012, σελ. 122

Πρακτικό βοήθημα ΕΠΕ & ΙΚΕ, ASTbooks, 2013, σελ.690, 712

Ανασταλακτικό παράγοντα θεωρεί την τήρηση διπλογραφικών λογιστικών βιβλίων ο Ν. Ρόκας, Οι ρυθμίσεις του ν.4072/2012 εντασσόμενες στην εξέλιξη του όλου εταιρικού δικαίου, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 11-12

²⁵³Γ. Δαλιάνης, ΙΚΕ: Βασικά πλεονεκτήματα έναντι των άλλων εταιρικών μορφών
Εγκύκλιος Ο.Α.Ε.Ε. αρ.44/27.7.2012, Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες (ΙΚΕ)
Κ. Αλεπάκος, ΙΚΕ, 11 σελ. 8

- 40.35** Καταβλημένες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ με εταιρικά μερίδια (τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)
- 40.36** Καταβλημένες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ χωρίς εταιρικά μερίδια (τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)
- 41.20** Αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου ΙΚΕ
- 53.25** Εταίροι ΙΚΕ – Αξία εταιρικών μεριδίων κεφαλαιακών εισφορών τους προς απόδοση (τριτοβάθμιοι κατά δικαιούχο εταίρο)
- ή
- 53.25** Εταίροι ΙΚΕ – Αξία εταιρικών μεριδίων κεφαλαιακών εισφορών τους προς κάλυψη ζημιών (τριτοβάθμιοι κατά εταίρο)
- ή
- 53.25** Εταίροι ΙΚΕ – Αξία εταιρικών μεριδίων κεφαλαιακών εισφορών τους για σχηματισμό αποθεματικού

Λιγότερο επικρατούσα είναι η άποψη που θέλει τις εξωκεφαλαιακές και τις εγγυητικές εισφορές να τηρούνται σε λογαριασμούς τάξεως (Ομάδα 10η ΕΓΛΣ). Κάτι τέτοιο δεν θεωρείται ορθό διότι α) έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις των άρθρων 43§3, 76, 80, 92§3, 94§1 και 100§4, β) το εταιρικό κεφάλαιο της ΙΚΕ συνίσταται και από τις τρεις κατηγορίες εισφορών και τα αναλαμβανόμενα μερίδια πρέπει να παρέχουν ίδια δικαιώματα ανεξαρτήτου εισφοράς των εταίρων, και γ) οι λογαριασμοί αυτοί λειτουργούν σε αυτοτελές λογιστικό σύστημα και έχουν πληροφοριακό χαρακτήρα.²⁵⁴

Παράδειγμα (βάσει των προτεινόμενων χειρισμών του Γρηγοράκου Θ.)

Την 1/1/2014 συστήνεται Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, από τους εταίρους Α και Β, με την επωνυμία «ΑΒ ΙΚΕ», έδρα την Πάτρα και σκοπό την εμπορία εξωλέμβιων μηχανών. Ο Α εισφέρει ένα ισόγειο κατάστημα αξίας 40.000 € (ωφέλιμης διάρκειας ζωής 10 ετών) και εγγύηση για χρέη της εταιρίας μέχρι του ποσού των 10.000 € (υποθέτουμε ότι ο Α λαμβάνει μερίδια μόνο για το 50% της εγγυητικής εισφοράς του). Ο Β εισφέρει 40.000 € μετρητά και την προσωπική του εργασία που αποτιμήθηκε στις 10.000 €. Το καταστατικό ορίζει νόμιμο τρόπο διαχείρισης και εκπροσώπησης.

Παρακάτω, παρατίθενται οι εγγραφές σύστασης (με εισφορές και των τριών ειδών), αποπληρωμής εταιρικών χρεών με εγγυητική εισφορά, εξαγοράς εξωκεφαλαιακών εισφορών και μετατροπής τους σε κεφαλαιακές, μείωσης του κεφαλαίου λόγω εξόδου εταίρου, και υπολογισμού των αποτελεσμάτων και διανομής κερδών.

²⁵⁴ Πρακτικό βοήθημα ΕΠΕ & ΙΚΕ, ASTbooks, 2013, σελ. 615-616

“Λογιστικοί χειρισμοί της συγκροτήσεως και των μεταβολών του εταιρικού κεφαλαίου της νέας εταιρικής μορφής Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (ΙΚΕ)”, Θ. Γρηγοράκου, Περιοδ. «Λογιστής» τευχ. Νοεμβρίου 2012

Γ. Σωτηρόπουλος, ΙΚΕ, ΕπισκεΕΔ 2012, 5ε σελ. 12

I. Εγγραφές Σύστασης

Οι εγγραφές των κεφαλαιακών εισφορών έχουν ως εξής:

Εγγραφή 1

Λ/σμοί			Χρέωση	Πίστωση
33		Χρεώστες Διάφοροι		
33	03	Εταίροι ΙΚΕ - λ/σμός καλύψεως κεφαλαίου	80.000	
33	03	00		
		Εταίρος Α (40.000,00)		
33	03	01		
		Εταίρος Β (40.000,00)		
40		Κεφάλαιο		
40	10	Οφειλόμενες κεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ		80.000
40	10	00		
		Εταίρος Α (40.000,00)		
40	10	01		
		Εταίρος Β (40.000,00)		
		<i>Κάλυψη κεφαλαιακών εισφορών</i>		

Εγγραφή 2

11		Κτίρια - Εγκ/σεις Κτιρίων - Τεχνικά Έργα		
11	00	Κτίρια - Εγκ/σεις κτιρίων	40.000	
11	00	00		
		Κτίριο Κ		
38		Χρηματικά Διαθέσιμα		
38	00	Ταμείο	40.000	
38	00	00		
		Ταμείο έδρας		
33		Χρεώστες Διάφοροι		
33	03	Εταίροι ΙΚΕ - λ/σμός καλύψεως κεφαλαίου		80.000
33	03	00		
		Εταίρος Α		
33	03	01		
		Εταίρος Β		
		<i>Καταβολή κεφαλαιακών εισφορών</i>		

Εγγραφή 3

40		Κεφάλαιο		
40	10	Οφειλόμενες κεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ	80.000	
40	10	00		
		Εταίρος Α		
40	10	01		
		Εταίρος Β		
40		Κεφάλαιο		
40	15	Καταβλημένες κεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ		80.000
40	15	00		
		Εταίρος Α		
40	15	01		
		Εταίρος Β		
		<i>Μεταφορά του 40.10 στον 40.15</i>		

Αντίστοιχα με τις άνω εγγραφές πραγματοποιείται η αύξηση του κεφαλαίου.

Σε περίπτωση μη καταβολής του κεφαλαίου από κάποιον εταίρο, γίνεται αντίθετα η εγγραφή 1 για την ακύρωση των αντίστοιχων μεριδίων του.

Η εγγραφή της εξωκεφαλαιακής εισφοράς του εταίρου Β έχει ως εξής:

Εγγραφή 4				Χρέωση	Πίστωση
Λ/σμοί					
18			Συμμετοχές και Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις		
18	20		Οφειλόμενες παροχές από εξωκεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ	10.000	
18	20	01	Εταίρος Β (10.000,00)		
40			Κεφάλαιο		
40	20		Οφειλόμενες εξωκεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ		10.000
40	20	01	Εταίρος Β		
			<i>Κάλυψη εξωκεφαλαιακών εισφορών</i>		

Η εγγραφή της εγγυητικής εισφοράς του εταίρου Α έχει ως εξής:

Εγγραφή 5				Χρέωση	Πίστωση
Λ/σμοί					
18			Συμμετοχές και Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις		
18	25		Οφειλόμενες εισφορές από εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ	10.000	
18	25	00	Εταίρος Α (10.000,00)		
40			Κεφάλαιο		
40	30		Οφειλόμενες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ με εταιρικά μερίδια		5.000
40	30	00	Εταίρος Α		
40	31		Οφειλόμενες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ χωρίς εταιρικά μερίδια		5.000
40	31	00	Εταίρος Α		
			<i>Κάλυψη εγγυητικών εισφορών</i>		

II. Αποπληρωμή των εταιρικών δανειστών με εγγυητική εισφορά

Υποθέτουμε ότι η εταιρία εμφανίζει χρέη 10.000 € προς τον προμηθευτή της «Υ & Σία Ο.Ε.». Αποφασίσθηκε το χρέος να αποπληρωθεί με την εγγυητική εισφορά του εταίρου Α. Συνεπώς, οι εγγραφές έχουν ως εξής:

Εγγραφή 6				Χρέωση	Πίστωση
50			Προμηθευτές		
50	00		Προμηθευτές εσωτερικού	10.000	
50	00	25	Υ & Σία Ο.Ε.		

18		Συμμετοχές και Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις	
18	25	Οφειλόμενες εισφορές από εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ	10.000
18	25	00	Εταίρος Α <i>Αποπληρωμή εταιρικών δανειστών</i>

Εγγραφή 7

40		Κεφάλαιο	
40	30	Οφειλόμενες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ με εταιρικά μερίδια	5.000
40	30	00	Εταίρος Α
40	31	Οφειλόμενες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ χωρίς εταιρικά μερίδια	5.000
40	31	00	Εταίρος Α
40		Κεφάλαιο	
40	35	Καταβλημένες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ με εταιρικά μερίδια	5.000
40	35	00	Εταίρος Α
40	36	Καταβλημένες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ χωρίς εταιρικά μερίδια	5.000
40	36	00	Εταίρος Α
		<i>Αντίστοιχη μεταφορά των λ/σμών 40.30 και 40.31 στους 40.35 και 40.36</i>	

Κατά παρόμοιο τρόπο γίνονται και οι εγγραφές που αφορούν την καταβολή τμήματος ή του συνόλου των εξωκεφαλαιακών εισφορών με χρέωση (στην εγγραφή 6) των αντίστοιχων λ/σμών του ενεργητικού ή εξόδων.

III. Εξαγορά των εξωκεφαλαιακών εισφορών και μετατροπή τους σε κεφαλαιακές

Υποθέτουμε ότι ο εταίρος Β εξαγοράζει ολόκληρο το ποσό της εξωκεφαλαιακής εισφοράς του και το εισφέρει ως κεφαλαιακή. Συνεπώς, πρέπει να γίνουν οι ακόλουθες εγγραφές:

Εγγραφή 8

Λ/σμοί		Χρέωση	Πίστωση
38			
	Χρηματικά Διαθέσιμα		
38	00	Ταμείο	10.000
38	00	00	Ταμείο έδρας
18			
	Συμμετοχές και Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις		
18	20	Οφειλόμενες παροχές από εξωκεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ	10.000
18	20	01	Εταίρος Β
	<i>Εξαγορά εξωκεφαλαιακών εισφορών εταίρου Β</i>		

Εγγραφή 9

40		Κεφάλαιο	
40	20	Οφειλόμενες εξωκεφαλαιακές εισφορές εταιρών ΙΚΕ	10.000
40	20	01	Εταίρος Β
40		Κεφάλαιο	
40	25	Καταβλημένες εξωκεφαλαιακές εισφορές εταιρών ΙΚΕ	10.000
40	25	01	Εταίρος Β
		<i>Μεταφορά των εταιρικών μεριδίων από τον 40.20 στον 40.25 λόγω εξαγοράς τους</i>	

Έπονται οι εγγραφές αύξησης του κεφαλαίου όπως στην περίπτωση αύξησης με εισφορά μετρητών. Τέλος, πραγματοποιείται η εγγραφή μετατροπής της εισφοράς ως εξής:

Εγγραφή 10

Λ/σμοί			Χρέωση	Πίστωση
40		Κεφάλαιο		
40	25	Καταβλημένες εξωκεφαλαιακές εισφορές εταιρών ΙΚΕ	10.000	
40	25	01	Εταίρος Β	
40		Κεφάλαιο		
40	15	Καταβλημένες κεφαλαιακές εισφορές εταιρών ΙΚΕ		10.000
40	15	01	Εταίρος Β	
		<i>Μετατροπή εξωκεφαλαιακών εισφορών σε κεφαλαιακές</i>		

Με αντίστοιχο τρόπο γίνονται και οι εγγραφές για την εξαγορά των εγγυητικών εισφορών και μετατροπής τους σε κεφαλαιακές εισφορές.

IV. Έξοδος εταίρου

Υποθέτουμε ότι οι εταίροι Α και Β ήρθαν σε ρήξη και αποφασίστηκε ο Β να αποχωρήσει από την ΙΚΕ. Για τις εισφορές του θα λάβει αντίστοιχο ποσό της αξίας τους σε μετρητά. Επομένως, η εταιρία καθίσταται μονοπρόσωπη, ενώ με τροποποίηση του καταστατικού από τον Α η εταιρία αποκτά επωνυμία «Α Μονοπρόσωπη ΙΚΕ» Οι εγγραφές έχουν ως εξής:

Εγγραφή 11

Λ/σμοί			Χρέωση	Πίστωση
40		Κεφάλαιο		
40	15	Καταβλημένες κεφαλαιακές εισφορές εταιρών ΙΚΕ	50.000	
40	15	01	Εταίρος Β	

53			Πιστωτές Διάφοροι	
53	25		Εταίροι ΙΚΕ – Αξία εταιρικών μεριδίων κεφαλαιακών εισφορών τους προς απόδοση	50.000
53	25	01	Εταίρος Β <i>Μείωση κεφαλαίου για απόδοση των αντίστοιχων εισφορών στους δικαιούχους εταίρους</i>	

Εγγραφή 12

53			Πιστωτές Διάφοροι	
53	25		Εταίροι ΙΚΕ – Αξία εταιρικών μεριδίων κεφαλαιακών εισφορών τους προς απόδοση	50.000
53	25	01	Εταίρος Β	
38			Χρηματικά Διαθέσιμα	
38	00		Ταμείο	50.000
38	00	00	Ταμείο έδρας <i>Απόδοση των εισφορών των δικαιούχων εταίρων</i>	

Με παρόμοιο τρόπο γίνονται και οι εγγραφές μείωσης του κεφαλαίου για απόσβεση των ζημιών ή για σχηματισμό αποθεματικών.

V. Υπολογισμός του αποτελέσματος και διανομή κερδών

Στις 31/12/2014 η εταιρία εμφανίζει τα εξής υπόλοιπα:

Αγορές Εμπ/των χρήσης:	100.000 €
Τελικό Απόθεμα Εμπ/των:	10.000 €
Ηλεκτρικό Ρεύμα:	4.000 €
Αποσβέσεις:	4.000 €
Πωλήσεις Εμπ/των:	108.000 €

Οι εγγραφές υπολογισμού του αποτελέσματος της χρήσης έχουν ως εξής:

Εγγραφή 13				
Λ/σμοί			Χρέωση	Πίστωση
66			Αποσβέσεις Παγίων Στοιχείων Ενσ/νες στο Λειτουργικό Κόστος	
66	01		Αποσβέσεις Κτιρίων - εγκ/σεων κτιρίων - τεχνικών έργων	4.000
66	01	00	Αποσβέσεις Κτιρίου Κ	
11			Κτίρια - Εγκ/σεις Κτιρίων - Τεχνικά Έργα	
11	99		Αποσβεσμένα κτίρια - εγκ/σεις κτιρίων - τεχνικά έργα	4.000
11	99	00	Αποσβεσμένο Κτίριο Κ	

Λογισμός αποσβέσεων παγίων στοιχείων

Εγγραφή 14

80		Γενική Εκμετάλλευση	
80	00	Λογ/σμός γενικής εκμετάλλευσης	100.000
80	00	00	Γενική εκμετάλλευση
20		Εμπορεύματα	
20	01	Αγορές χρήσης εμπ/των	100.000
20	01	00	Εξωλέμβιες μηχανές
		<i>Μεταφορά των αγορών εμπ/των χρήσεως στον 80.00</i>	

Εγγραφή 15

20		Εμπορεύματα	
20	02	Απόθεμα απογραφής τέλους χρήσης	10.000
20	02	00	Εξωλέμβιες μηχανές
80		Γενική Εκμετάλλευση	
80	00	Λογ/σμός γενικής εκμετάλλευσης	10.000
80	00	00	Γενική εκμετάλλευση
		<i>Μεταφορά των τελικών αποθεμάτων των εμπ/των στον 80.00</i>	

Εγγραφή 16

80		Γενική Εκμετάλλευση	
80	00	Λογ/σμός γενικής εκμετάλλευσης	8.000
80	00	00	Γενική εκμετάλλευση
66		Αποσβέσεις Παγίων Στοιχείων Ενσ/νες στο Λειτουργικό Κόστος	
66	01	Αποσβέσεις Κτιρίων - εγκ/σεων κτιρίων - τεχνικών έργων	4.000
66	01	00	Αποσβέσεις Κτιρίου Α
62		Παροχές Τρίτων	
62	00	Ηλεκτρικό ρεύμα	4.000
62	00	00	Ηλεκτρικό ρεύμα
		<i>Μεταφορά των οργανικών εξόδων στον 80.00</i>	

Εγγραφή 17

70		Πωλήσεις Εμπορευμάτων	
70	00	Πωλήσεις Εμπορευμάτων	108.000
70	00	00	Εξωλέμβιες μηχανές
80		Γενική Εκμετάλλευση	
80	00	Λογ/σμός γενικής εκμετάλλευσης	108.000
80	00	00	Γενική εκμετάλλευση
		<i>Μεταφορά των πωλήσεων εμπ/των στον 80.00</i>	

Εγγραφή 18

80		Γενική Εκμετάλλευση	
80	00	Λογ/σμός γενικής εκμετάλλευσης	10.000
80	00	00	Γενική εκμετάλλευση
80		Γενική Εκμετάλλευση	
80	01	Μικτά αποτελέσματα εκμ/σεως	10.000
80	01	00	Μικτά αποτελέσματα

Μεταφορά του αποτελέσματος εκμετάλλευσης

Εγγραφή 19

80		Γενική Εκμετάλλευση	
80	02	Έξοδα μη προσδιοριστικά των μικτών αποτελεσμάτων	8.000
80	02	02 Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	
		80 Γενική Εκμετάλλευση	
	80	01 Μικτά αποτελέσματα εκμ/σεως	8.000
	80	01 00 Μικτά αποτελέσματα	
		<i>Λογισμός εξόδων λειτουργίας διάθεσης</i>	

Εγγραφή 20

80		Γενική Εκμετάλλευση	
80	01	Μικτά αποτελέσματα εκμ/σεως	18.000
80	01	00 Μικτά αποτελέσματα	
		86 Αποτελέσματα Χρήσεως	
	86	00 Αποτελέσματα εκμ/σεως	18.000
	86	00 00 Μικτά αποτελέσματα (κέρδη) εκμ/σεως	
		<i>Μεταφορά του υπολοίπου του λ/σμού 80.01 στον 86</i>	

Εγγραφή 21

86		Αποτελέσματα Χρήσεως	
86	00	Αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως	8.000
86	00	04 Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	
		80 Γενική Εκμετάλλευση	
	80	02 Έξοδα μη προσδιοριστικά των μικτών αποτελεσμάτων	8.000
	80	02 02 Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	
		<i>Μεταφορά του υπολοίπου του λ/σμού 80.02 στον 86</i>	

Εγγραφή 22

86		Αποτελέσματα Χρήσεως	
86	00	Αποτελέσματα εκμ/σεως	18.000
86	00	00 Μικτά αποτελέσματα (κέρδη) εκμ/σεως	
		86 Αποτελέσματα Χρήσεως	
	86	99 Καθαρά αποτελέσματα χρήσεως	18.000
	86	99 00 Καθαρά αποτελέσματα	
		<i>Μεταφορά του πιστωτικού υπολοίπου του λ/σμού 86 στον 86.99</i>	

Εγγραφή 23

86		Αποτελέσματα Χρήσεως	
86	99	Καθαρά αποτελέσματα χρήσεως	8.000
86	99	00 Καθαρά αποτελέσματα (κέρδη) χρήσεως	
		86 Αποτελέσματα Χρήσεως	
	86	00 Αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως	8.000
	86	00 04 Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	
		<i>Μεταφορά του χρεωστικού υπολοίπου του λ/σμού 86 στον 86.99</i>	

Βάσει των ανωτέρω συντάσσεται η κατάσταση λ/σμού αποτελεσμάτων ως εξής²⁵⁴:

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΙΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ		
31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2014 (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2014)		
<u>I. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ</u>		
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)		108.000
Μείον: Κόστος πωλήσεων		90.000
Μικτά αποτ/τα (κέρδη) εκμετ/σεως		<u>18.000</u>
Πλέον: 1. Άλλα έσοδα εκμετ/σεως		<u>0.00</u>
Σύνολο		<u>18.000</u>
Μείον: 3. Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	8.000	<u>8.000</u>
Μερικά αποτ/τα (κέρδη) εκμ/σεως		<u>10.000</u>
Πλέον: 4. Πιστωτικοί τόκοι & συναφή έσοδα	0.00	
Μείον: 3. Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έξοδα	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>
Ολικά αποτ/τα (κέρδη) εκμ/σεως		<u>10.000</u>
Μείον: Σύνολο αποσβέσεων παγίων στοιχείων	4.000	
Μείον: Οι από αυτές ενσ/νες στο λειτ. κόστος	<u>4.000</u>	<u>0.00</u>
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (Κέρδη) ΧΡΗΣΕΩΣ προ φόρων		<u>10.000</u>

Αποφασίσθηκε η εταιρία να σχηματίσει το ελάχιστο νόμιμο τακτικό αποθεματικό ποσού 500 € κέρδη εις νέο 5.000 € και η υπόλοιπη διαφορά, ποσού 1.900 € να καταβληθεί στο μοναδικό εταίρο Α. Οι εγγραφές διανομής των αποτελεσμάτων της χρήσης έχουν ως εξής:

Εγγραφή 24			Χρέωση	Πίστωση
86		Αποτελέσματα Χρήσεως		
86	99	Καθαρά αποτελέσματα χρήσεως	10.000	
88		Αποτελέσματα προς Διάθεση		
88	00	Καθαρά κέρδη χρήσεως		10.000
		<i>Μεταφορά του αποτελέσματος στο λ/σμό 88.00</i>		
Εγγραφή 24				
88		Αποτελέσματα προς Διάθεση		
88	08	Φόρος εισοδήματος	2.600	
54		Υποχρεώσεις από Φόρους - Τέλη		
54	07	Φόρος εισοδήματος φορολογητέων κερδών		2.600
		<i>Λογισμός φόρου εισοδήματος χρήσης 2014</i>		
Εγγραφή 26				
54		Υποχρεώσεις από Φόρους - Τέλη		
54	07	Φόρος εισοδήματος φορολογητέων κερδών	2.600	
54		Υποχρεώσεις από Φόρους - Τέλη		
54	08	Λογαριασμός εκκαθαρίσεως φόρων - τελών ετήσιας δηλώσεως φόρου εισοδήματος		2.600
		<i>Μεταφορά του υπολοίπου του λ/σμού 54.07 στο</i>		

λογαριασμό εκκαθάρισης

Εγγραφή 27

88		Αποτελέσματα προς Διάθεση	
88	00	Καθαρά κέρδη χρήσεως	10.000
88		Αποτελέσματα προς Διάθεση	
88	08	Φόρος εισοδήματος	2.600
88	99	Κέρδη προς διάθεση	7.400

Μεταφορά στο λ/σμό 88.99

Εγγραφή 28

88		Αποτελέσματα προς Διάθεση	
88	99	Κέρδη προς διάθεση	7.400
41		Αποθεματικά - Διαφορές Αναπροσαρμογής - Επιχορηγήσεις Επενδύσεων	
41	02	Τακτικό αποθεματικό	500
42		Αποτελέσματα εις Νέο	
42	00	Υπόλοιπο κερδών εις νέο	5.000
53		Πιστωτές Διάφοροι	
53	14	Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς εταίρους	1.900
53	14	00	Εταίρος Α

Διανομή κερδών

Αντίστοιχα καταρτίζεται ο πίνακας διάθεσης αποτελεσμάτων ως εξής²⁵⁵:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ (ΛΟΓ/ 88)	
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (Κέρδη) ΧΡΗΣΕΩΣ προ φόρων	: 10,000
ΜΕΙΟΝ:	
Φόρος εισοδήματος	: 2,600
Κέρδη προς διάθεση	: <u>7,400</u>
Η διάθεση των κερδών γίνεται ως εξής:	
1. Τακτικό Αποθεματικό	: 500
2. Μερίσματα πληρωτέα	: 1,900
3. Υπόλοιπο κερδών εις νέο	: <u>5,000</u>
	<u>7,400</u>

²⁵⁵Για τους πίνακες χρησιμοποιήθηκε το πρότυπο του Ν. Σγουρινάκη, Η Διάθεση των Κερδών στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (ΙΚΕ)

9. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥΣ ΤΥΠΟΥΣ

9.1 ΙΚΕ vs ΕΠΕ

Αρχικά, πρέπει να αναφέρουμε, πως η ΙΚΕ αποτελεί μία παραλλαγή της ΕΠΕ, αφού οι ομοιότητές τους είναι πολλές. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, είναι το γεγονός πως και οι δύο εταιρικές μορφές μπορούν να λαμβάνουν αποφάσεις με διπλή πλειοψηφία σύμφωνα με το ν.3190/1955, καθώς και το εγκεκριμένο κεφάλαιο της ΙΚΕ λειτουργεί παρόμοια με τις συμπληρωματικές εισφορές της ΕΠΕ. Βέβαια, δεν μπορούν να λείψουν ορισμένες, αλλά όχι ιδιαίτερα σημαντικές διαφορές, όπως π.χ. στην έξοδο εταίρου στην ΕΠΕ, η απόδοση της αξίας της μερίδας συμμετοχής του είναι βασική προϋπόθεση για την αποχώρηση, στην ΙΚΕ όμως δε συμβαίνει κάτι τέτοιο. Τέλος, μία άλλη διαφορά, πιο σημαντική αυτή τη φορά είναι πως η ΙΚΕ δίνει τη δυνατότητα στους εταίρους να συμμετέχουν με εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές, κάτι που δεν επιτρέπει η ΕΠΕ.²⁵⁶

9.2 ΙΚΕ vs ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

Αν συγκρίνουμε την ΙΚΕ με την ΟΕ θα δούμε πως και εδώ υπάρχουν κάποιες ομοιότητες, αφού κάποιος μπορεί να ικανοποιηθεί στο μέγιστο βαθμό και από τις δύο εταιρίες κατά τον ίδιο τρόπο. Αυτό συμβαίνει, γιατί η θέση των εταίρων και στις δύο είναι ίδια, οι εταιρικές εισφορές είναι δυνατές, ενώ το μεταβιβαστό της εταιρικής συμμετοχής μπορεί να διαμορφωθεί στο καταστατικό, παρόλο που στην ΙΚΕ κανόνας είναι το μεταβιβαστό, ενώ στην ΟΕ το αντίθετο.

Ας δούμε, όμως μερικές διαφορές. Στην ΙΚΕ, οι εταίροι δεν ευθύνονται για τα χρέη της εταιρίας, ενώ αντίθετα στην ΟΕ ευθύνονται εις ολόκληρον. Υπάρχει, βέβαια η περίπτωση, που ένας εταίρος εισέρχεται στην ΙΚΕ με εγγυητική εισφορά για την οποία ευθύνεται, αλλά και πάλι υπάρχει διαφορά, αφού ευθύνεται μόνο για το ποσό της εισφοράς, ενώ στην ΟΕ ευθύνεται απεριόριστα. Μία άλλη διαφορά είναι πως στην ΙΚΕ ο εταίρος με εγγυητική εισφορά έχει τη δυνατότητα να εξαγοράσει την ευθύνη του καταβάλλοντας στην εταιρία το ποσό της ευθύνης του.²⁵⁷

Σημαντική διαφορά υπέρ της ΙΚΕ βρίσκεται στο θέμα διαχείρισης και εκπροσώπησης, αφού στην ΙΚΕ είναι συλλογική (Αρθ.56), ενώ στην ΟΕ ατομική (Αρθ.254 §2 και Αρθ.257 §1) και στην ΙΚΕ υπάρχει η δυνατότητα διορισμού διαχειριστή.

Αξίζει να επισημάνουμε πως ο νόμος 4072/2012 έφερε την ΟΕ πιο κοντά στις κεφαλαιουχικές εταιρίες στα θέματα της επωνυμίας, της διανομής των κερδών και της απεριόριστης εξουσίας του διαχειριστή, ενώ η έξοδος του εταίρου στην ΟΕ γίνεται όπως στην ΙΚΕ.

²⁵⁶ Α. Σπυρίδωνος, Μια εταιρία πολύ περισσότερο κεφαλαιουχική και πολύ λιγότερο μικρομεσαία από την ΕΠΕ

Β. Δούλης, Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, μια νέα εταιρική μορφή, σελ. 10

Ε. Περάκης, Η ευελιξία της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας (ΙΚΕ): One size fits all?, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 8

²⁵⁷ Β. Δούλης, Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, μια νέα εταιρική μορφή, σελ. 10

Ε. Περάκης, Η ευελιξία της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας (ΙΚΕ): One size fits all?, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 8-9

Τέλος, η ΙΚΕ μπορεί να έχει ομοιότητες και με την ΕΕ όταν υπάρχουν εταίροι με εγγυητικές εισφορές. Συνεπώς, κάποιος μπορεί να επιλέξει την ΙΚΕ έναντι των ΟΕ και ΕΕ²⁵⁸, αφού πρώτα σκεφτεί ορισμένα θέματα, που αφορούν το κεφάλαιο και τις οικονομικές καταστάσεις.

9.3 ΙΚΕ vs ΑΕ

Οι ομοιότητες αυτών των δύο εταιρικών μορφών βρίσκονται σε θέματα, που αφορούν τον περιορισμό της ευθύνης, τη μονοπρόσωπη ίδρυση, τη μεταβιβασιμότητα των μεριδίων, τη διοίκηση και εκπροσώπηση από τους εταίρους.

Όμως, υπάρχουν πολύ σημαντικές διαφορές, οι οποίες εντοπίζονται στην χρηματοδότηση της ΑΕ. Η ΙΚΕ δεν μπορεί να εκδώσει μετοχές, ομολογίες, εξαγοράσιμα μερίδια και δεν μπορεί να αποκτήσει δικά της μερίδια και να εκδώσει ιδρυτικούς τίτλους. Επίσης, η ΙΚΕ δεν μπορεί να υποκαταστήσει τη «δημόσια ΑΕ», που είναι διαθέσιμη στη δημόσια αγορά και δεν είναι διαθέσιμη για τη δημόσια αποταμίευση. Βέβαια, εδώ μπορούμε να αναφέρουμε, πως η ΙΚΕ φέρει κάποιες ομοιότητες με τη «μικρή ΑΕ», η οποία και αυτή δεν μπορεί να εισαχθεί στην οργανωμένη αγορά και ο ν.3604/2007 της έδωσε το δικαίωμα να προσθέσει αρκετά προσωπικά στοιχεία στο καταστατικό της. Συνεπώς, μπορούμε να πούμε πως η ΙΚΕ είναι κατά κάποιο τρόπο η «μικρή ΑΕ», αφού μπορεί να τη συμπεριλάβει εν μέρει.

²⁵⁸Σπυρίδωνος Α., Μια εταιρία πολύ περισσότερο κεφαλαιουχική και πολύ λιγότερο μικρομεσαία από την ΕΠΕ

ΤΕΛΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο νέος εταιρικός τύπος της ΙΚΕ, με τις νεωτερίζουσες καινοτομίες που εισήγαγε, τάραξε τα νερά του εταιρικού δικαίου της χώρας μας, ξεφεύγοντας από τις παραδοσιακές και απαρχαιωμένες αντιλήψεις για τα εταιρικά σχήματα. Οι ρυθμίσεις που αφορούν την ΙΚΕ απέδειξαν πως το χάσμα μεταξύ προσωπικών και κεφαλαιουχικών εταιριών δεν είναι αγεφύρωτο, διότι, αν και εντάσσεται στις κεφαλαιουχικές εταιρίες, η φύση της είναι αμιγώς προσωπική και κεφαλαιουχική, πράγμα που την καθιστά όχι απλά μία ευέλικτη και πρακτική εταιρική μορφή αλλά μία «πανεταιρία»²⁵⁹. Επίσης, η ΙΚΕ είναι εμπορική εταιρία ακόμα και αν ο σκοπός της δεν είναι η εμπορία, έχει νομική προσωπικότητα και ευθύνεται η ίδια προς τους εταιρικούς πιστωτές, με την επιφύλαξη του Αρθ.79.

Οι δυνατότητες και η ευχέρεια που παρέχεται στη δημιουργία του καταστατικού είναι ένα ακόμα πλεονέκτημα της εταιρίας. Βέβαια, η ποικιλία των καταστατικών δυνατοτήτων πρέπει εξ αρχής να διαμορφωθούν σωστά στο καταστατικό, καθώς η τροποποίηση του ή η εισαγωγή ρητρών εκ των υστέρων μπορεί να είναι δύσκολη και ιδιαίτερα στις περιπτώσεις που απαιτείται ομοφωνία από τους εταίρους.²⁶⁰

Η σημαντικότερη καινοτομία που εισήγαγε ο εταιρικός τύπος είναι η αποσύνδεση της εταιρικής συμμετοχής από το κεφάλαιο. Τα εταιρικά μερίδια ανάγονται σε έναν ευρύτερο παρονομαστή κεφαλαίου, εν αντιθέσει με την ΑΕ και την ΕΠΕ, που αποτελείται από την αξία όλων των εισφορών των εταίρων. Συγκεκριμένα, έχουμε τρία είδη εισφορών, πέραν των κεφαλαιακών, όπου μέχρι πρότινος δεν παρουσιάζονταν στον ισολογισμό και δεν ήταν αποτιμητά, όπως η εισφορά εργασίας και η εγγύηση για τα χρέη της εταιρίας προς τρίτους, αν και μέχρι σήμερα δεν έχει εκδοθεί η κοινή υπουργική απόφαση που ορίζει το Αρθ.80. Συνεπώς, η ΙΚΕ δύναται να έχει χαρακτήρα είτε αυστηρώς προσωπικό είτε καθαρά κεφαλαιουχικό.

Επίσης, δεδομένης της αναγνώρισης των εξωκεφαλαικών και των εγγυητικών εισφορών, παρατηρείται μία αποσύνδεση του κινδύνου που αναλαμβάνουν οι επιχειρηματίες από το ύψος της κεφαλαιοδότησης της εταιρίας. Επομένως, η φράση «no one risks more than he invests»²⁶¹ που έχει καθιερωθεί για τις κεφαλαιουχικές εταιρίες τίθεται υπό αμφισβήτηση, και η έννοια της μέχρι σήμερα «επένδυσης», δηλαδή της τοποθέτησης χρημάτων, απομακρύνεται από την κλασσική χρηματοοικονομική θεωρία.

Αλλα κίνητρα υιοθέτησης του εταιρικού τύπου αποτελεί το ελάχιστο ή και μηδενικό κεφάλαιο της εταιρίας και η μη υποχρεωτική ασφάλιση των εταίρων, εκτός από το διαχειριστή-διαχειριστές. Εδώ πρέπει να τονίσουμε πως το κεφάλαιο δεν μπορεί να είναι εξ αρχής μηδενικό λόγω των εξόδων που απαιτούνται για την ίδρυση της εταιρίας, αλλά η δυνατότητά του να μηδενιστεί σε συνδυασμό με το χαμηλό γραφειοκρατικό κόστος, καθιστούν την ΙΚΕ ελκυστικότερη σε σχέση με άλλους εταιρικούς τύπους.

²⁵⁹Ν. Ρόκας, Οι ρυθμίσεις του ν.4072/2012 εντασσόμενες στην εξέλιξη του όλου εταιρικού δικαίου, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 28

²⁶⁰Ε. Παράκης, Η ευελιξία της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας (ΙΚΕ): One size fits all?, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 12

²⁶¹Ι. Λιναρίτης, Η τριμερής διάκριση των εισφορών στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 23

Μέχρι σήμερα καμία υπόθεση σχετικά με το νέο εταιρικό τύπο δεν έχει απασχολήσει τα ελληνικά δικαστήρια. Ας μην ξεχνάμε όμως, ότι η ΙΚΕ βαδίζει τον τρίτο χρόνο ύπαρξής της στα ελληνικά δρώμενα, με την πρώτη να ιδρύεται στις 21 Ιουνίου 2012 με κεφάλαιο μόλις δύο (2) ευρώ²⁶². Μέχρι και τα τέλη Οκτωβρίου 2014, τα δεδομένα είναι ενθαρρυντικά, με τις ΙΚΕ να έχουν φτάσει τις 6.584 ΙΚΕ πανελλαδικά, ενώ οι διαγραφές να απαριθμούνται σε 237²⁶³. Παραπέρα, ο ρυθμός ίδρυσης των ΙΚΕ έφτασε και ξεπέρασε το ρυθμό ίδρυσης των ΕΠΕ, την οποία παρατηρούμε να χάνει σιγά-σιγά τα ποσοστά της από τη νέα εταιρική μορφή²⁶⁴. Πάντως, εξετάζεται και η δυνατότητα υιοθέτησης των καινοτομιών που εισήχθησαν με το δίκαιο της ΙΚΕ, όπως το ελάχιστο κεφάλαιο ή τα είδη των εισφορών, και από άλλες εταιρικές μορφές, συμπεριλαμβανομένης και της ΕΠΕ²⁶⁵.

Τέλος, οι περισσότερες ΙΚΕ που υφίστανται αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα, δραστηριοποιούνται κυρίως στους τομείς παροχής διάφορων υπηρεσιών και εμπορίας. Λόγω του χαμηλού κεφαλαίου, το παρόν εταιρικό μόρφωμα ενδείκνυται για λογιστικές, μελετητικές, υπηρεσίες διαδικτύου και λοιπές παρόμοιες δραστηριότητες. Μπορεί βέβαια, το χαμηλό κεφάλαιο να επιτελεί σημαντικό παράγοντα για τους επιχειρηματίες αλλά όχι και τον καταλυτικό, καθώς παρατηρούνται ΙΚΕ με κεφάλαιο που ξεπερνά τις 500.000 ευρώ. Φρονιμότερο όμως, θα ήταν να δούμε στα επόμενα χρόνια πως θα εξελιχθεί στην πράξη αυτό το νέο προϊόν του έλληνα νομοθέτη.

²⁶²Μ. Λέζου, Στατιστικά στοιχεία για τις μέχρι σήμερα συσταθείσες ΙΚΕ, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012, σελ. 1

²⁶³Τα στοιχεία περιέχονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.businessportal.gr> και έχουν ληφθεί έως και την 27^η Οκτώβριου 2014

²⁶⁴Θεσσαλονίκη: Η νέα μόδα στο επιχειρείν λέγεται... ΙΚΕ

²⁶⁵Ε. Περάκης, Από το 1 ευρώ στο 0 : Σκέψεις για το μηδενικό κεφάλαιο της ΙΚΕ (ν.4155/2013), 2013, σελ. 6, 10

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ✓ **ASTbooks**, Πρακτικό Βοήθημα ΕΠΕ & ΙΚΕ, 2013
- ✓ **Αλεπάκος Κ.**, ΙΚΕ
εις <http://www.syneemp.gr/?pgtp=1&aid=1351081665>
- ✓ **Αντωνόπουλος Β.**, Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (ΙΚΕ) Κατ' άρθρο ερμηνεία του Ν.4072/2012, έκδοση Γ', 2014, εκδόσεις Σάκκουλα
- ✓ **Αποστολόπουλος Χ.**, Η εφαρμογή του κανόνα επιχειρηματικής κρίσης στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012
- ✓ **Αυγουστίνάκης Μ.**, Γενικές παρατηρήσεις για την προστασία των δανειστών και το νέο εταιρικό δίκαιο (Συνοπτική παρουσίαση βασικών αρχών), Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012
- ✓ **Βασιλακάκης Ε.**, Το δίκαιο της καταστατικής έδρας ως *lex societatis* στην ΙΚΕ, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012
- ✓ **Γιαλούρης Δ.**, ΙΚΕ μία παραλλαγή της ΕΠΕ, ΕΕμπΔ 2012
- ✓ **Γιοβαννόπουλος Ρ.**, Η υποχρέωση πίστεως στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (διαχειριστές-εταίροι), Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012
- ✓ **Γρηγοράκος Θ.**, Λογιστικοί χειρισμοί της συγκροτήσεως και των μεταβολών του εταιρικού κεφαλαίου της νέας εταιρικής μορφής Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (ΙΚΕ)
- ✓ **Δαλιάνης Γ.**, ΙΚΕ: Βασικά πλεονεκτήματα έναντι των άλλων εταιρικών μορφών
εις http://www.capital.gr/tax/news_tax.asp?id=1989623
- ✓ **Δούλης Β.**, Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, μια νέα εταιρική μορφή
εις <https://www.scribd.com/doc/114024101/Μελέτη-με-θέμα-Ιδιωτική-Κεφαλαιουχική-Εταιρία-χωρίς-επίπτωση-στη-σύνταξη>
- ✓ **Καββαθά Μ.**, Το ενιαίο βιβλίο πρακτικών αποφάσεων των εταίρων και αποφάσεων διαχείρισης στην ΙΚΕ – Σε αναζήτηση ισορροπίας μεταξύ ευελιξίας και ασφάλειας των συναλλαγών, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012
- ✓ **Κουράκης Ε.**, Ζητήματα σύνταξης του καταστατικού μιας ΙΚΕ: Αναζητώντας τα όρια της καταστατικής ευελιξίας, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012
- ✓ **Λέξου Μ.**, Στατιστικά στοιχεία για τις μέχρι σήμερα συσταθείσες ΙΚΕ, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012

- ✓ **Λιναρίτης Ι.**, Η τριμερής διάκριση των εισφορών στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012
- ✓ **Μαστροκόστας Χ.**, Θέματα διαχείρισης και εκπροσώπησης της ΙΚΕ. Η ανάμειξη των εταίρων στη διαχείριση, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012
- ✓ **Παγώνη Σ.**, Η Ελληνική «Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία» και η «Societas Privata Europaea» στην «υπηρεσία» των μικρομεσαίων επιχειρήσεων: Εγκατάσταση εταιριών και εφαρμοστέο δίκαιο, ΤΕΙ Λάρισας, 2012
εις <http://esdo.teilar.gr/files/proceedings/2012/oral/Pagoni.pdf>
- ✓ **Παπαδημόπουλος Ι.**, Η προστασία των εταιρικών πιστωτών στο νέο εταιρικό δίκαιο μετά το ν.4072/2012, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012
- ✓ **Περάκης Ε.**, Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (ΙΚΕ) η νέα εταιρική μορφή, 2012, εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη
- ✓ **Περάκης Ε.**, Η ευελιξία της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας (ΙΚΕ): One size fits all?, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012
- ✓ **Περάκης Ε.**, Από το 1 ευρώ στο 0 : Σκέψεις για το μηδενικό κεφάλαιο της ΙΚΕ (ν.4155/2013), 2013
- ✓ **Ποταμίτης Σ.**, Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, σκέψεις για τους κινδύνους για τους εταιρικούς πιστωτές και το βαθμό προστασίας τους, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012
- ✓ **Ρόκας Ν.**, Οι ρυθμίσεις του ν.4072/2012 εντασσόμενες στην εξέλιξη του όλου εταιρικού δικαίου, Εισήγηση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 2012
- ✓ **Ρόκας Ν.**, Εμπορικές εταιρίες, 6^η έκδοση, 2008, εκδόσεις Σάκκουλα
- ✓ **Σγουρινάκης Ν.**, Η Διάθεση των Κερδών στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (ΙΚΕ) εις [http://epixeirisi.gr/ΣΗΜΕΙΩΜΑ-ΤΗΣ-ΣΥΝΤΑΞΗΣ/18562/Η-Διάθεση-των-Κερδών-στην-Ιδιωτική-Κεφαλαιουχική-Εταιρία-\(ΙΚΕ\)](http://epixeirisi.gr/ΣΗΜΕΙΩΜΑ-ΤΗΣ-ΣΥΝΤΑΞΗΣ/18562/Η-Διάθεση-των-Κερδών-στην-Ιδιωτική-Κεφαλαιουχική-Εταιρία-(ΙΚΕ))
- ✓ **Σπυρίδωνος Α.**, Δίκαιο ΕΠΕ & ΙΚΕ, κατ' άρθρο ερμηνεία, 2012, εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη
- ✓ **Σπυρίδωνος Α.**, Διαγράμματα Εταιρικού Δικαίου, επιμέλεια Γ. Τριανταφυλλάκη, 2014, εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη
- ✓ **Σπυρίδωνος Α.**, Μια εταιρία πολύ περισσότερο κεφαλαιουχική και πολύ λιγότερο μικρομεσαία από την ΕΠΕ, 2013, εις <http://www.nb.org/blog/?p=4108>

- ✓ Σταματόπουλος Δ., Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων, 2008, εκδόσεις Elforin Φορ. Ινστ.
- ✓ Σωτηρόπουλος Γ., Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, ΕπισκεΔ Α/2012
- ✓ Φιλίππου Μ., Επιτομή εταιρικού δικαίου, β' έκδοση (με βάση το ν.4072/2012), 2013, εκδόσεις Σάκκουλα
- ✓ Ψαρουδάκης Γ., Η εγγυητική εισφορά στην ΙΚΕ ΕπισκεΔ Α/2012
- ✓ Ψυχομάνης Σ., Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, 2013, εκδόσεις Σάκκουλα

- ✚ Πώς μετατρέπεται μία εταιρία σε ΙΚΕ
εις <http://www.forologikanea.gr/news/pos-metatrepetai-mia-etaireia-se-ike/>
- ✚ Τα επικίνδυνα μονοπάτια της ΙΚΕ
εις http://oikonomica.com/2013/09/21/dangerous_ike_path/
- ✚ Οι ΙΚΕ έχουν μπει για τα καλά στην ελληνική αγορά – Όσα πρέπει να ξέρετε για τις εταιρίες του ενός ευρώ
εις http://www.newsit.gr/default.php?pname=Article&art_id=280454&catid=13
- ✚ Νέα μορφή εταιρίας: Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (ΙΚΕ)
εις <http://www.vlawyers.gr/ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ/Νέα-μορφή-εταιρίας-Ιδιωτική-Κεφαλαιουχική-Εταιρία-ΙΚΕ>
- ✚ Θεσσαλονίκη: Η νέα μόδα στο επιχειρείν λέγεται... ΙΚΕ
εις <http://www.voria.gr/index.php?module=news&func=display&sid=186696>
- ✚ Πόσο στοιχίζει τελικά μία ΙΚΕ;
εις http://athenslawgroup.blogspot.gr/2012/10/blog-post_26.html
- ✚ Διαδικασίες Σύστασης ΙΚΕ Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρίας
εις <http://www.startupgreece.gov.gr/el/content/διαδικασίες-σύστασης-ικε-ιδιωτικής-κεφαλαιουχικής-εταιρείας>
- ✚ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου περί του καταστατικού της ευρωπαϊκής ιδιωτικής εταιρίας (SPE) - Συνοπτική παρουσίαση της εκτίμησης επιπτώσεων
εις <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EL&t=PDF&gc=true&sc=false&f=ST%2011252%202008%20ADD%203&r=http%3A%2F%2Fregister.consilium.europa.eu%2Fpd%2Fel%2F08%2Fst11%2Fst11252-ad03.el08.pdf%20%28%2010/02/2014%29>

Λοιπές εργασίες (που λήφθηκαν υπόψη)

- Ø Σύσταση και λειτουργία Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρίας: Σαμαρίδου Ειρήνη – Τζέμου Ειρήνη, Αλεξάνδρειο ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, 2013
- Ø Η έννοια των εισφορών στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία: Κάββου Ευγενία, ΑΤΕΙ Κρήτης, 2014
- Ø Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (ΙΚΕ) – Εισαγωγικά/Γενικά στοιχεία, είδη εισφορών, προστασία εταιρικών δανειστών: Τσαλαπόρτας Αλέξανδρος, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
- Ø Ίδρυση (ΙΚΕ) Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρίας – Λογιστική και φορολογική αντιμετώπιση: Ασπεπίδης Θωμάς, Αλεξάνδρειο ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, 2013

